

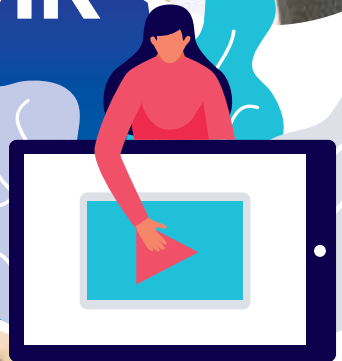
МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

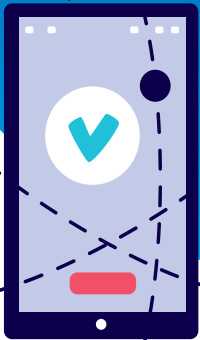
MINISTRY OF
FOREIGN AFFAIRS
OF DENMARK

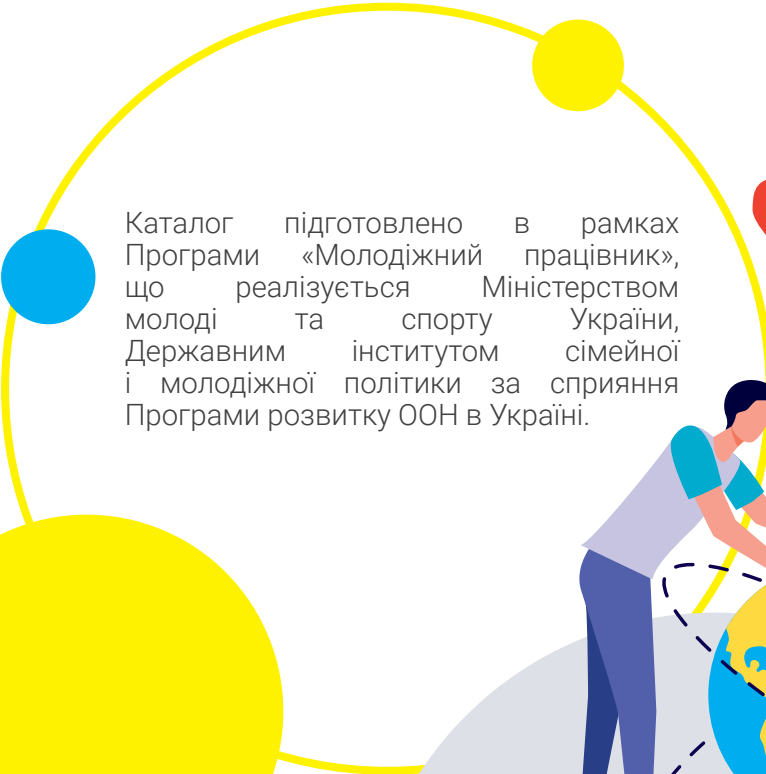
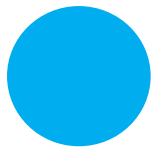
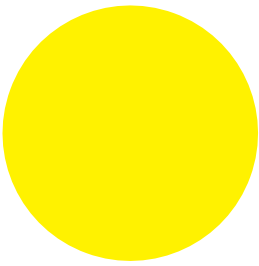
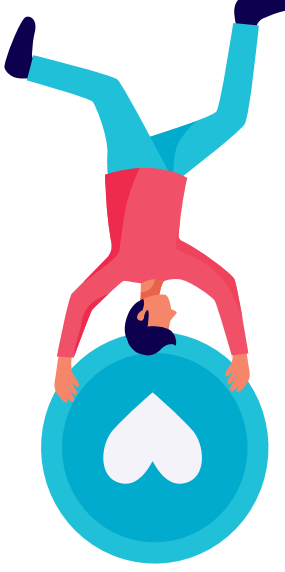
КАТАЛОГ КРАЩИХ ПРАКТИК МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ

20
20

YOUTH WORKER
МОЛОДІЖНИЙ ПРАЦІВНИК

Каталог підготовлено в рамках Програми «Молодіжний працівник», що реалізується Міністерством молоді та спорту України, Державним інститутом сімейної і молодіжної політики за сприяння Програми розвитку ООН в Україні.

Вітальні слова від членів журі конкурсу

● Марина Попатенко, Заступниця Міністра молоді та спорту України

Для Міністерства молоді та спорту України одним із пріоритетів є участь молоді в процесах прийняття рішень та житті громади, міста, села та в цілому країни. Молодіжні працівники через впровадження різних проектів та заходів сприяють такому включенню молоді.

Конкурс кращих практик молодіжної роботи в Україні, який проводиться у 2020 р, вчетверте, наочно демонструє молоді та молодіжним працівникам колосальний потенціал, який є у молодіжній роботі України на різних рівнях. Особливо приємно, що у конкурсі беруть участь і перемагають представники малих громад – невеликих міст, сіл та селищ. Практики з каталогу сприяють підвищенню якості молодіжної роботи на всіх рівнях.

Я особисто, як переможниця Конкурсу кращих практик молодіжної роботи у 2019 році, на власному досвіді переконалась, що участь у конкурсі надихає, сповнює сил і мотивує продовжувати працювати для молоді і разом з молоддю.

● Євген Бондаренко, в. о. директора ДУ “Всеукраїнський молодіжний центр”

Ми стали іншими. Наші дії змінилися, ми почали говорити за речі, які боялися проговорювати в голос. 2020 рік став роком швидкого зростання, й модерну в молодіжній політиці. Результатом цих змін - є кращі практики, які стали цеглинами в оновленому “фундаменті”, й мають хороші шанси стати сталими процедурами. Ці зміни ми відчуємо вже 2021 році, але усвідомлювати почнемо тільки за пару років.

● **Наталія Дзюба, експерт з молодіжної політики Державного інституту сімейної та молодіжної політики**

Фахівці та фахівчині, які працюють з молоддю беруть на себе відповідальність зробити все можливе, щоб створювати громади, які здатні вирішувати проблеми молоді, відповідають потребам молоді, допомагають у розкритті їх потенціалу. Долучившись до конкурсу кращих практик в молодіжній роботі, розумію, як багато робиться для розвитку соціального середовища, комфортного для молоді. Вражає зацікавленість і натхнення організаторів практик та особливо надихає залучення молодих людей до реалізації самих практик – від пошуку ідеї до завершення проєкту.

● **Олена Урсу, керівниця програми демократичного врядування ПРООН в Україні**

Нам, в Програмі розвитку ООН в Україні, надзвичайно приємно бути причетними до такої події як Конкурс кращих практик молодіжної роботи в Україні. Важливо зазначити, наскільки зростає якість практик, які подаються на конкурс. Заявки стають значно сильніші, креативніші, крутіші.

Оголошуючи конкурс цього року, ми задумувались чи зможуть малі громади поділитись своїми історіями, зважаючи на тематичний фокус конкурсу - цифрові інструменти у молодіжній роботі. Але нас приємно вразили кількість ідей та їх рівень інноваційності, які продемонстрували малі громади цього року. Такі ініціативи мають важливе значення для того, щоб позитивні зміни у місцевих громадах відбувалися вже сьогодні.

Разом з тим, цьогорічний конкурс вже вкотре засвідчив, що перемагають практики та ініціативи, які мають широкую партнерську мережу та підтримку.

● Оксана Мальченко, представниця Асоціації молодіжних працівників України

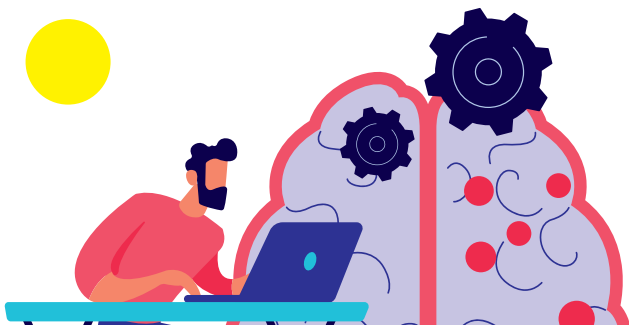
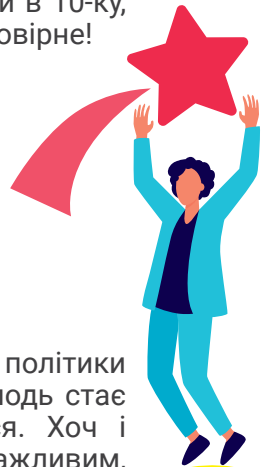
Для мене брати участь в конкурсі Кращих практик молодіжної роботи в якості членкині журі стало неймовірно цінним досвідом. 146 заявок: таких різних і таких спільних в одному – бажанні якнайкраще показати всій молодіжній спільноті, які круті речі ви всі робите з молоддю і для молоді. Дуже тішить, що збільшується кількість нових організацій. Ще більше радує факт, що в цьому році було доволі багато заявок від ініціатив з малих міст і сіл.

Вкотре переконаюся, що конкурс є чудовим інструментом покращення наших, себто молодіжних працівників і працівниць, компетенцій. Вміння коротко і зрозуміло описувати свою діяльність; здатність створювати історію, яку хочеться дочитати до кінця; спроможність передати емоції ініціативи через «сухі» блоки заявочної форми – все це підкупає і захоплює, і дає не тільки розуміння важливості зробленої молодіжної роботи, але ще й бачення того, який потенціал у кожній з цих організацій.

Дуже вірю, що наступного року учасників стане ще більше, розмаїття практик теж виросте, і організації, які цього року не увійшли в 10-ку, надихнуться досвідом колег і зроблять щось ще більш неймовірне!

● Назар Миколук, представник Асоціації міст України

Надзвичайно цікаво споглядати за розвитком молодіжної політики в територіальних громадах у часовому вимірі. Щороку молодь стає все активнішою, цінності та пріоритети видозмінюються. Хоч і утворення молодіжного центру та простору є надзвичайно важливим, ця практика уже стає не єдиним показником у системі молодіжки, особливо в невеликих територіальних громадах. Я сподіваюся, що утворення нових органів місцевого самоврядування у 2020 році ще більше омолодить штат місцевої влади. І ми будемо бачити результати цього омолодження вже у кращих практиках молодіжної роботи 2021 року.

ЗМІСТ:

1. Про конкурс	11
2. Молодіжна політика 2020	14
3. Аналіз, заявок поданих на конкурс у 2020 році	17
4. Про переможців конкурсу	37
5. Практики за розділами	44

5.1. Практики-переможці конкурсу

• Помічник патрульного	45
• Онлайн квіз – Youth Game	49
• Молодіжний короткометражний ігровий фільм «Мала»	53
• «Повір у себе бо “Надія” є» – перетворення закинутого підліткового клубу у відкритий простір для молоді	57
• Програма національних обмінів «Плацкарт»	62
• Експедиція молодіжними центрами України	66
• #PRO100KNYG	70
• Дистанційний табір фізкультурно-оздоровчого, пізнавального та творчого напрямку «Штурм онлайн»	75
• Екочелендж «Полювання на пластик»	80
• Патрік ТВ – Позитивні новини Слобожанської ОТГ	83
• Новий підхід до створення Молодіжного центру в малій громаді.	87

5.2. Практики молодіжної роботи з малих громад

• Адвокаційний проєкт «Я підтримую розвиток спорту в селі Шульгівка»	92
• Моніторинг діяльності депутатів за 2019 рік.	96
• Активна громада – сталість розвитку сільських територій	100
• Проєкт «MEDIA-13»	104
• Щорічний Європейський Тиждень Мобільності з дводенним молодіжним велофорумом «Велорух єднає громаду»	107
• Онлайн марафон «Євромандри»	112
• Велоквест #ВсеБудеВелосипедно Digital	116
• Молодіжний простір «Нове покоління»	120
• Розкриття потенціалу через гру «Я – діамант!».	124
• Сільська молодь оновленої Донеччини	128

5.3 Участь молоді в процесах демократизації

• Створення Молодіжного телебачення Токмака (МТБ)	133
• Запитай у мера -...	138
• Перший кар'єрний крок	142
• Креативний молодіжний простір СОФА ХАБ	147
• Стажування учнівської молоді у Решетилівській міській раді	150
• Саміт Проактивної Молоді	154
• Молодіжний екотренд	157
• Обласний форум «Вінниччина молодіжна: ініціую та дій»	161
• Зроби мені Qvizz	166
• Академія Молодіжного лідерства	169
Новоолександрівської ОТГ «МИ – майбутнє»	
• Підтримка ініціатив молоді міста Охтирка	173
• Онлайн симулятор «Будинок Добročесності»	177
• Аналіз діяльності депутатів місцевої ради	181
Молодіжною радою при Зеленодольській міській раді	
• «Ігри-симуляції – цікавий та ефективний інструмент для навчання молоді»	185
• Створення комунальної установи «Центр молодіжних ініціатив» місто Кам'янське	190

5.4 Освіта та просвітницька діяльність з прав людини

• “Булінг STOPs Тут”	195
• Мотиваційний форум «Why So»	198
• «Клініка, дружня до молоді»	201
• Інклюзивний проєкт «Рідна колісанка»	206
• Програма психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу «Крок до успіху»	210
• Онлайн профілактичний квест «Наркотики? Не моя тема!»	214
• Школа громадянських інновацій “Ми потрібні вже зараз”	217
• Курс «Закохайся»	222
• Проєкт «Грані успіху» реалізовано впродовж 2018–2019 років	226
• Національно-патріотичний форум «Сіверська брама»	230
• Профілактичний квест «Молодь за здоровий спосіб життя!», «День здоров'я», «Знай, вмій, дій»	234
• Розвиток та підтримка дівчачого та жіночого лідерства серед мешканок сільської місцевості «Дівчата мають силу»	238
• Молодь view/«Young show»	242
• Відкритий фестиваль Єврофест-2020 «Європейське майбутнє України. Крокуємо разом»	246

• «Захисти себе Fest»	250
• «Meetings online» – молодіжні онлайн зустрічі	254
• Інтелектуально-розважальна online гра	257
«Digital-квест», присвячена Дню Конституції України	

5.5 Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

• Перший всеукраїнський марафон польових наметових таборів активної та патріотичної молоді	262
• Junior team – підлітковий осередок громадської організації «Центр розвитку ініціатив “InCorp”»	266
• «Soft Skills. Навчаємо мислити екологічно»	269
• Комплексний тренінговий проєкт «Менеджмент розвитку молодіжної політики на Київщині для молодіжних працівників і фахівців закладів культури»	274
• Дієва, гендерно збалансована єдина учнівська рада «Star League»	278
• Створення Молодіжного простору, місто Підгородне	281
• Форум молодіжних ініціатив Ніжина «CoolТиватор_іДей»	284
• Платформа діалогу: поговоримо про.	289
• Ліга старшокласників Ніжина	292
• Портал волонтера	296
• Курс політичної свідомості «Політичні stories [без фільтрів]»	300
• Final Ball Hack Day – загальноміський хакатон з пошуку нових форм проведення випускного балу	303
• Інформаційно-адвокаційна кампанія «МолодіНеПо»	307
• День Знань. Ver 1.0.	311
• «Фінансово грамотна молодь – успішна громада»	314
• RESTART	318
• Проєкт «Арт-line»	323
• Plan B Online Idea Boot Camp 2020	326
• Проєкт «Зірковий стадіон»	331
• Модернізація приміщень, навчальна практика	334
• Онлайн майстерня «OnliCraft»	337
• Обласний фестиваль «Будь молодим – живи активно»	342
• Фестиваль електронної музики «DJ FESTIVAL IN DUBNO»	346
• #СинергіяЛідерок	350
• День молоді з молоддю	354
• Молодіжний центр «STRUM»	359
• Програма «Школа лідерства» для підлітків з числа молоді груп ризику	363
• Міський конкурс соціальної реклами «Крик»	367

5.6 Розвиток молодіжних громадських організацій

- Онлайн стажування в Харківському Осередку програми «Будуємо Україну Разом. Харків» 372
- Школа громадського діяча 377
- Тренінгова програма «Skills Lab: Успішна кар'єра» та «Skills Lab: Власна справа» для регіональних партнерів 381

5.7 Волонтерство

- Студентський клуб «Волонтер» 386
  - Волонтерство для ВАС 390
  - Екологічно-навчальний проєкт «Зелений патруль» 395
  - Тематична квест-гра «Територія Smart Young» 398
  - Молодіжний центр «КУБ» 402
  - «Молодіжна руханка» 405
  - Leadership Camp 2.0. 408
  - Всеукраїнський онлайнмарафон Healthy Challenge 412
- 2020
- А давайте... 415
  - Студентський онлайнтабір «VIP» 419
  - Велоклуб «VeloVerkhnik» 423
  - «Книжковий карантин #АвтостопомПОкнижкам» 427
  - Вечорниці по-новому «Made in Ukraine». 430
  - Велоквест «Рожище вивчай — про безпеку не забувай!» 434
  - «Молодіжний профілактичний пікнік» 438
  - Скетч-марафон «Я так бачу» 442

5.8 Інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді)

- «Всеукраїнський Антинаркотичний табір для залежних» 446

5.9 Сталий розвиток та екологія

- SDG-Амбасадори 446
- Європікнік 451
- ЕКОдвіж 454
- «Supersorters» («Суперсортери») 458
- 463

5.10 Профорієнтація молоді

- Профорієнтаційний проєкт «ПроПрофесії» 469
- PROFeasyю 472

ПРО КОНКУРС

ПРО КОНКУРС

Конкурс кращих практик молодіжної роботи в Україні започатковано у 2017 році Міністерством молоді та спорту України спільно з Програмою розвитку ООН в Україні з метою відзначення та популяризації молодіжної роботи. Проведення конкурсу — це можливість для зацікавлених у молодіжній роботі фахівцям та фахівчиням і волонтерам та волонтеркам знайти для себе приклади, методи і технології, які надихнуть їх на нові проекти та програми, допоможуть вибрати найбільш прийнятні концепції і підходи.

● ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ

Обмін успішним досвідом між молодіжними організаціями та молодіжними працівниками/цями

Публічне визнання досягнень та заохочення до подальших напрацювань у напрямі підвищення стандартів якості молодіжної роботи в Україні

Сприяння суспільному та політичному визнанню молодіжної роботи в Україні

● ФОРМАТ КОНКУРСУ

Організації та фахівці/чині, які працюють з молоддю у державному, громадському та приватному секторах подають заявки за встановленою формою. За підсумками конкурсу найкращі практики включаються до друкованого та електронного щорічного видання «Каталог кращих практик молодіжної роботи в Україні», а 10 переможців конкурсу отримують призи та відзнаки. Відбір найкращих практик здійснює експертна комісія, до складу якої входять представники партнерів конкурсу та незалежні експерти молодіжного середовища. Кількість поданих заявок від однієї організації/фахівця є необмеженою.

У 2017 році на конкурс було подано 100 практик молодіжної роботи з різних куточків України від організацій з державного та громадського секторів. За підсумками, відібрано 10 переможців, які отримали відзнаки та призи, а 64 практики увійшли до друкованого та електронного видання «Каталог кращих практик молодіжної роботи

в Україні – 2017». 2018-го організатори отримали 173 заявки з усіх регіонів України, а 62 увійшли до «Каталогу кращих практик молодіжної роботи в Україні – 2018». У 2019 році надіслали 157 заявок на конкурс, а 60 увійшли до «Каталогу кращих практик молодіжної роботи в Україні – 2019».

Ознайомитися з результатами попередніх конкурсів: <https://youth-worker.org.ua/library-category/katalogy-krashhyh-praktyk/>

● КОНКУРС КРАЩИХ ПРАКТИК МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В УКРАЇНІ – 2020

Прийом заявок тривав з 28 червня по 1 вересня.

До участі в конкурсі у 2020 році запрошувалися учасники та учасниці, які мали успішні практики в наступних сферах молодіжної політики:

- участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади);
- освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві;
- розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;
- підтримка молодіжних проєктів та ініціатив;
- розвиток молодіжних громадських організацій;
- волонтерство;
- змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборуння;
- інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді);
- сталий розвиток та екологія;
- інше.

Заявка подавалася в загальних рисах через гугл-форму. Історії успіху могли бути з місцевого, регіонального та національного рівнів.

● КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ

- 1 Залучення молоді – якою мірою молодь як цільова аудиторія була залучена до розробки та впровадження практики.

- 2 Інклюзивність — наскільки практика враховує інтереси різних груп молоді.
- 3 Інноваційність — чи були методи та підходи, використані для вирішення проблеми, новими та креативними;
- 4 Вплив — якою мірою отримані результати є сталими та впливають на досягнення довгострокових цілей.
- 5 Можливість адаптації та поширення — наскільки методика практики дозволяє використовувати її в різних місцях і контекстах.
- 6 Використання цифрових технологій під час реалізації практики.

● СПЕЦІАЛЬНА НОМІНАЦІЯ «НАЙКРАЩА ПРАКТИКА МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ В МАЛІЙ ГРОМАДІ — 2020»

Цього року організатори конкурсу започаткували спеціальну номінацію «Найкраща практика молодіжної роботи в Україні в малій громаді». Під малою громадою розуміється населений пункт з населенням менше 10 000 жителів. Переможець у цій номінації буде нагороджений спеціальною відзнакою та призом.

● СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОКУС КОНКУРСУ: ЦИФРОВА МОЛОДІЖНА РОБОТА

Другим спеціальним тематичним фокусом конкурсу є цифрова молодіжна робота.

У сучасному суспільстві, цифрова грамотність є важливою частиною активного громадянства.

Молодіжна робота має сприяти та розвивати відповідні навички у молодих людей. Цифрова молодіжна робота означає активне використання або звернення до цифрових засобів масової інформації та технологій у молодіжній роботі. Цифрові інструменти можуть бути включені до будь-якої ініціативи для молоді (відкрита молодіжна робота, інформування та консультації, робота молодіжних центрів та клубів та інше). Прикладами таких інструментів є використання соціальних медіа для поширення інформації, онлайн консультування, навчання з цифрової грамотності, використання онлайн ігор та мобільних додатків, забезпечення участі молоді через онлайн інструменти тощо.

У процесі заповнення заявки конкурсантам було запропоновано відповісти на запитання щодо використання цифрових інструментів під час реалізації практики.

Про молодіжну політику в Україні 2020

● Молодіжна політика 2020

2020 рік, через світову пандемію пов'язану з поширенням захворюваності на COVID-19, став особливо непередбачуваним і цей фактор вплинув на функціонування усіх сфер життя країни. Звичайно, це торкнулося і молодіжної політики та молодіжної роботи.

Введення карантину мало значний вплив на молодіжну політику та молодіжну роботу на всіх рівнях та у всіх регіонах. Це спонукало пришвидшити цифровізацію всіх процесів: від проведення навчань і заходів до прийняття важливих рішень на державному рівні. Більшість нарад та обговорень проводилися в онлайнрежимі.

Іншим викликом 2020 року стало реформування профільного міністерства з питань молоді. Відбулися відразу дві реформи Міністерства молоді та спорту України. Наприкінці 2019 року Міністерство молоді та спорту України об'єднали з Міністерством культури і створили нову інституцію – Міністерство культури, молоді та спорту. Проте в лютому об'єднання було скасоване і знову утворилося два окремих міністерства.

● Законодавча база молодіжної політики

Значним досягненням 2020 року є прийняття законопроекту «Про основні засади державної молодіжної політики» (№ 3718) в першому читанні. Над законопроектом спільно працювали представники державного сектору та громадськості. Ключовими нововведеннями для молодіжної політики України, які увійшли в законопроект є: зменшення віку молоді з 35 до 29 років, тобто після набуття чинності закону молоддю буде вважатися особа 14–29 років; введення до законодавчого поля понять: «молодіжна робота», «молодіжний працівник», «молодіжний центр»; інституційна підтримка об'єднань громадянського суспільства, молодіжних фондів. Обговорення законопроекту відбувалося в онлайнформаті.

Розроблені та чекають свого ухвалення до кінця 2020 року Стратегія розвитку молодіжної політики до 2030 року та Концепція Державної програми молодіжної політики на період до 2025 року. Завершується дія цільової соціальної програми «Молодь України 2016 – 2020 рр.» і формується нова програма «Молодь України 2021 – 2025 рр.». Саме ця програма є основою реалізації молодіжної політики на державному

та регіональному рівнях, де вона є фундаментом формування регіональних цільових програм. У пріоритеті всіх трьох документів – участь молоді у процесі прийняття рішень.

Важливо, що до формування та обговорення Стратегії, Концепції та Програми долучилися представники різних секторів та рівнів, залучені до формування та реалізації молодіжної політики.

● Молодіжні центри та молодіжні ради

Продовжується активне створення молодіжних центрів різних рівнів і формування молодіжних рад. Важливим результатом у 2020 році стало офіційне відкриття ДУ «Всеукраїнський молодіжний центр». Пріоритети діяльності цієї установи наступні: розвиток молодіжної інфраструктури, активізація участі молоді, розвиток компетентностей та спроможності молоді, підтримка діяльності установ, які працюють з молоддю.

Також у вересні 2020 року створено Асоціацію молодіжних рад України.

● Молодіжні працівники/ці

Одним з ключових завдань формування та реалізації молодіжної політики в Україні є підготовка, навчання молодіжних працівників та визнання молодіжної роботи і молодіжного працівника як професії на державному рівні. Бо саме молодіжні працівники здійснюють молодіжну роботу на місцях та сприяють активному залученню молоді до суспільних процесів на місцевому та державному рівнях.

Зважаючи на цей пріоритет, реалізується державна програма «Молодіжний працівник». З 2018 року таке навчання є першою програмою з неформальної освіти, яка стала державною і має сталу організаційну, фінансову та інституційну підтримку від державних органів різних рівнів та міжнародних організацій. У 2020 році, відповідаючи на виклики, які з'явилися у зв'язку з пандемією та необхідністю переформатувати діяльність, у рамках програми було проведено перший Базовий тренінг та спеціалізований тренінг «Волонтерство в ОТГ» в онлайнрежимі. Активно розробляється довготривалий спеціалізований тренінг «Громадянська освіта для молодіжних працівників» в онлайнформаті.

На сьогодні (листопад 2020 року) 3000 молодіжних працівників пройшли навчання за програмою Базового тренінгу програми «Молодіжний працівник».

Окрім навчання в рамках програми «Молодіжний працівник» для фахівців з молодіжної роботи, які працюють у молодіжних центрах, та для членів молодіжних рад, продовжується впровадження окремого спеціалізованого навчання: «Ефективний менеджмент молодіжних центрів» та «Менеджмент молодіжних рад», які адаптуються для онлайнрежиму. З 2018 року таке навчання пройшли 206 представників молодіжних центрів та 75 представників молодіжних рад.

Досягненням і результатом збільшення кількості молодіжних працівників, які пройшли навчання за програмою базового тренінгу програми «Молодіжний працівник» є мережування, яке посприяло подальшій інституалізації. У серпні 2020 року створено Асоціацію молодіжних працівників. Важливо відмітити, що до процесу створення та формування внутрішніх практик долучилося 28 молодіжних працівників і працівниць з різних куточків України.

АНАЛІЗ ЗАЯВОК, ПОДАНИХ НА КОНКУРС У 2020-МУ РОЦІ

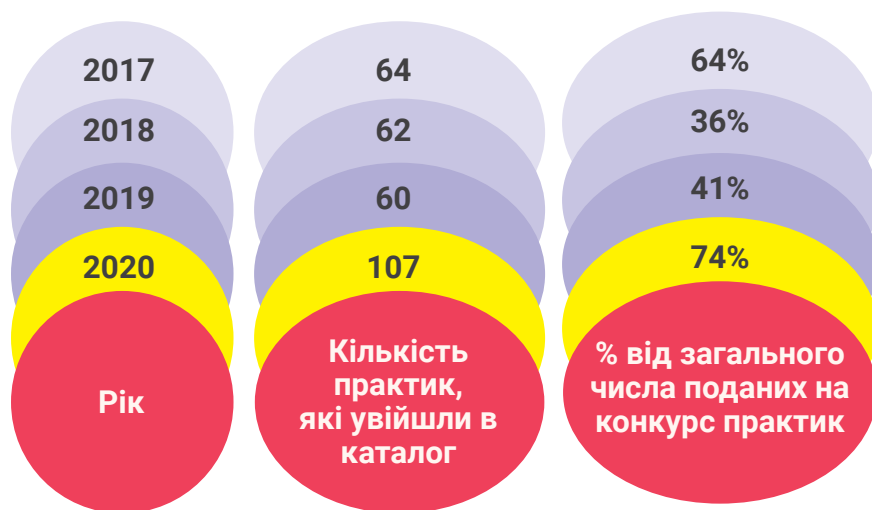

На конкурс «Кращі практики молодіжної роботи – 2020» було подано 144 заявки з усіх регіонів України, які відповідають вимогам конкурсу. 107 практик, за оцінками журі, стали фіналістами та увійшли в каталог «Кращі практики молодіжної роботи – 2020».

Це більше на 10% від результатів 2017 року, на 38% у 2018 році та на 33% у 2019 році. Окрім того треба відзначити, що у 2017 році, коли конкурс лише стартував, то на нього подавалися практики, які реалізовувалися, починаючи з 1991 року. І це був зріз за 26 років. Натомість практики 2020 року – це зріз за останні 2 роки. Збільшення списку фіналістів говорить про підвищення кількості та якості молодіжних проєктів.

Таблиця 1.

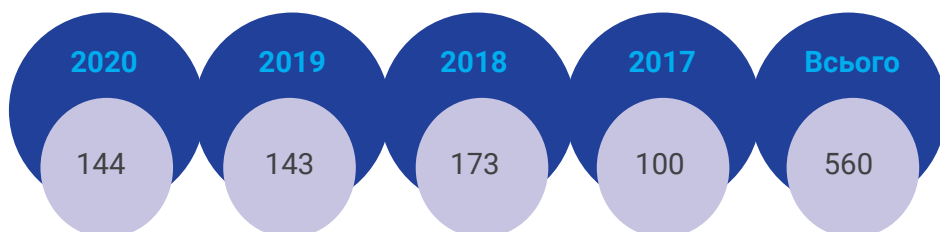
Кількість проєктів-фіналістів, поданих на Конкурс кращих практик молодіжної роботи в 2017–2020 рр.

Потрібно відмітити, що практики, подані на Конкурс «Кращі практики молодіжної роботи» цього року, написані якісніше за попередні роки. Цьому, на наш погляд, сприяло декілька факторів: 1) досвід, набутий ініціаторами та організаторами практик за роки існування Конкурсу; 2) проведення зумінарів-консультацій щодо оформлення заявки на Конкурс; 3) карантин та осмислення досвіду і досягнень самими молодіжними працівниками.

Таблиця 2.

Кількість заявок, поданих на конкурс практик молодіжної роботи в 2017–2020 рр.

Конкурс «Кращі практики молодіжної роботи» проводиться в рамках програми «Молодіжний працівник». Проте учасником конкурсу може стати будь-яка людина, яка працює з молоддю на місцевому, регіональному або державному рівнях незалежно від того, чи був/ла він/вона учасником/цею програми. Цього року 59% аплікантив є учасниками/цями програми «Молодіжний працівник», інші 41% – ні. Це говорить про те, що, по-перше, Конкурс має визнання та авторитет серед широкого кола фахівців з молодіжної роботи, по-друге, є значна кількість спеціалістів, які можуть потенційно стати учасниками програми, а, отже, це потребує фінансування та широкого інформування.

● РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗПОДІЛ

Найбільше заявок прийшло з Дніпропетровської (32 практики, 22% від загальної кількості), Чернігівської (18 практик, 12%), Волинської областей (12 практик, 8%).

Таблиця 3.

Регіональний розподіл практик молодіжної роботи

● ПРАКТИКИ МАЛИХ ГРОМАД

Цього року одним із фокусів Конкурсу стали практики від малих громад. Під малою громадою в рамках конкурсу визначаються населений пункт із населенням до 10 000 осіб.

Від малих громад подано **14 практик**. Серед них чотири селища, п'ять сіл, два міста та одна сільська об'єднана територіальна громада. Практики передбачали створення молодіжних просторів, навчальні курси про медіаграмотність та критичне мислення, адвокаційну кампанію, моніторинг роботи депутатів, велоквест та онлайнмарафон. До каталогу увійшли 11 практик, подані і реалізовані в малих громадах.

Практика-переможець в номінації «Найкраща практика молодіжної роботи з малої громади»: Новий підхід до створення Молодіжного центру в малій громаді (с. Медвин, Київська область). Ініціаторами практики стала молодь, яка проживає в селі Медвин. Переможці з нуля обладнали власний молодіжний простір, залучаючи до роботи батьків, друзів, інших небайдужих односельчан. На сьогодні самостійно проводять майстеркласи і наповнюють іншими активностями новостворений молодіжний центр.

Практики малих громад показали, що активна та креативна молодь і молодіжні працівники є і в малих громадах. І вони вміють реалізовувати проекти високого рівня.

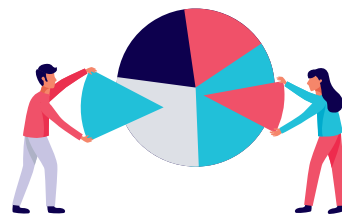
● ІНІЦІАТОРИ ПРАКТИК

Організації, установи, інституції або ініціативні групи, які подали заявки на участь у конкурсі «Кращі практики молодіжної роботи — 2020» традиційно представляють і громадський, і державний сектори:

- інститути громадянського суспільства (ІГС) подали 85 заявок, або 59% від загальної кількості заявок, поданих на конкурс (у 2019 році — 91 заявка, 63%; у 2018 році — 107 заявок, 62%);
- державні установи, організації, заклади подали 48 заявок, що становить 33,3% від загальної кількості (у 2019 році — 52 заявки, 36%; у 2018 році — 66 заявок, 38%);
- об'єднання громадського та державного секторів подали 10 заявок, що становить 6,9% від загальної кількості, поданих на конкурс.

Таблиця 4.

Кількість проектів, поданих на конкурс інституціями громадського та державного секторів

Серед інститутів громадянського суспільства (ІГС) найбільшу кількість заявок подали громадські організації — 49 заявок (52,7% від заявок, поданих ІГС, 34% від загальної кількості заявок, поданих на конкурс), як і в 2019 та 2018 роках. Заявки також подавали:

- молодіжні ради/парламенти — 13 заявок (14% від кількості заявок, поданих ІГС, 9,2% від загальної кількості заявок);
- молодіжні центри/простори — 9 заявок (9,7% від заявок ІГС, 6,2% від загальної кількості заявок);
- об'єднання, колективи, коаліції та проекти — 8 заявок (8,6% від заявок ІГС);
- молодіжні ініціативні групи — 6 заявок (6,5% від заявок ІГС);
- благодійні організації/фонди — 5 заявок (5,4% від заявок ІГС).

Таблиця 5.

Кількість проектів, поданих на конкурс інститутами громадянського суспільства (ІГС)

Інститути громадянського суспільства	Кількість заявок ІГС*, поданих на конкурс	% від загальної кількості заявок, поданих на конкурс	% від кількості заявок, поданих ІГС*
Громадські організації	49	34,0	52,7
Благодійні організації/фонди	5	3,5	5,4
Молодіжні центри/простори	9	6,3	9,7
Молодіжні ради/парламенти/конгреси	13	9,0	14,0
Молодіжні ініціативні групи	6	4,2	6,5
Об'єднання, колективи, коаліції та проекти	9	6,3	9,7
Громадські спілки	1	1,3	1,1
Всього	93	64,6	100

* — враховуються також ті заявки, які були подані у партнерстві громадянського та державного секторів

У конкурсі брали участь практики, подані різними державними установами, організаціями, закладами (ДУ):

- найбільшу кількість проєктів запропонували молодіжні центри та простори – 22 заявки, що становить 40,7% заявок ДУ та 15,3% від загальної кількості поданих проєктів (у 2019 році – 17 заявок (33% від поданих ДУ));
- органи виконавчої влади та місцевого самоврядування подали 14 заявок, що становить 25,5% заявок ДУ та 9,7% від загальної кількості поданих проєктів (серед них: міські ради/управління/відділи міських рад – 7 заявок та управління обласної/районної державної адміністрації – 6 заявок);
- заклади освіти подали 8 заявок що становить 14,8% заявок ДУ (серед них загальноосвітні школи або коледжі – 4 заявки, заклади вищої освіти – 3 заявки, професійно-технічний навчальний заклад – 1 заявка);
- бібліотеки й позашкільні заклади, які працюють з дітьми та молоддю подали 8 заявок (14,8% заявок ДУ).

Таблиця 6.

Кількість проєктів, поданих на конкурс Державними установами, організаціями, закладами (ДУ)

* – враховуються також ті заявки, які були подані об'єднаннями громадського та державного секторів

На конкурс кращих практик молодіжної роботи 2020 року подано 8 проєктів, які об'єднали громадський та державний сектори:

- проєкт «Помічник патрульного» (м. Луцьк), поданий Громадською організацією «Молодіжна Платформа», Волинською обласною бібліотекою для юнацтва;
- проєкт «Форум молодіжних ініціатив Ніжина “CoolТиватор_iDeя”» (Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область), реалізований Комунальним закладом «Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області», ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», відділом у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради;
- проєкт «Ліга старшокласників Ніжина» (м. Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область), пропонується Ніжинським будинком дітей та юнацтва, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді»;
- проєкт «Фестиваль електронної музики “DJ FESTIVAL IN DUBNO”» (м. Дубно, Рівненська область), реалізований Відділом у справах молоді та спорту Дубенської міської ради та Молодіжною радою при виконавчому комітеті Дубенської міської ради;
- проєкт «Final Ball Hack Day – загальноміський хакатон з пошуку нових форм проведення випускного балу» (м. Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область), проведений Лігою старшокласників Ніжина, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», Ніжинським будинком дітей та юнацтва;
- проєкт «ЕКОдвіж» (м. Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область), поданий КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області», ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді»;
- проєкт «Молодіжний простір “Нове покоління”» (сmt. Новопокровка, Новопокровська ОТГ), реалізований ГО «Час діяти разом», КЗО «Новопокровський селищний будинок культури»;
- проєкт «Волонтерство для ВАС» (Ніжинська ОТГ, Носівська ОТГ Чернігівської області), поданий Волонтерською групою «Час для нас», що діє при кафедрі соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя, ГО «Час для нас».

Також серед заявок, поданих на конкурс в 2020 році, окрім практик, які об'єднали громадський та державний сектори, є один проєкт, виконаний у партнерстві декількох організацій громадського сектору. А саме, практика «Всеукраїнський антинаркотичний табір для залежних» (Дніпропетровська область, м. Дніпро). Організатори та виконавці: Дніпропетровська обласна громадська організація «Дніпропетровський центр здорової молоді» разом з Громадською спілкою «Міжнародна Антинаркотична Асоціація»

● ПЕРІОД ВПРОВАДЖЕННЯ ПРАКТИК

На момент подання заявок на конкурс «Кращі практики молодіжної роботи – 2020» – 33 проекти, що складають 22,9% усіх заявок (у 2019 році – 39 заявок (27%)) були на стадії впровадження. Реалізація 37 проєктів (25,7% усіх заявок) завершилася (у 2019 році – 26 проєктів (18%)).

Таблиця 7.

Кількість проєктів, поданих на конкурс, з різним періодом впровадження

Понад половини поданих практик – 74 проєкти (51,4% від заявок, поданих на конкурс) – реалізуються як постійно діючі проєкти (у 2019 році – 78 практик (55% від загальної кількості)).

Серед проєктів, поданих в 2020 році інститутами громадянського суспільства, 40 практик є постійно діючими проєктами, що становить 47,1% поданих проєктів ІГС; 24 проєкти (28,2%) знаходяться в процесі реалізації, та 21 проєкт (27,1%), реалізація яких завершилася.

Серед проєктів, поданих державними установами, організаціями, закладами, 26 практик є постійно діючими проєктами, що становить 54,2% поданих проєктів ДУ; 8 проєктів (16,7%) знаходяться в процесі реалізації та 14 проєктів (29,2%), реалізація яких завершилася.

Таблиця 8.

Кількість проектів громадського сектору та державного сектору, поданих на конкурс, з різним періодом впровадження

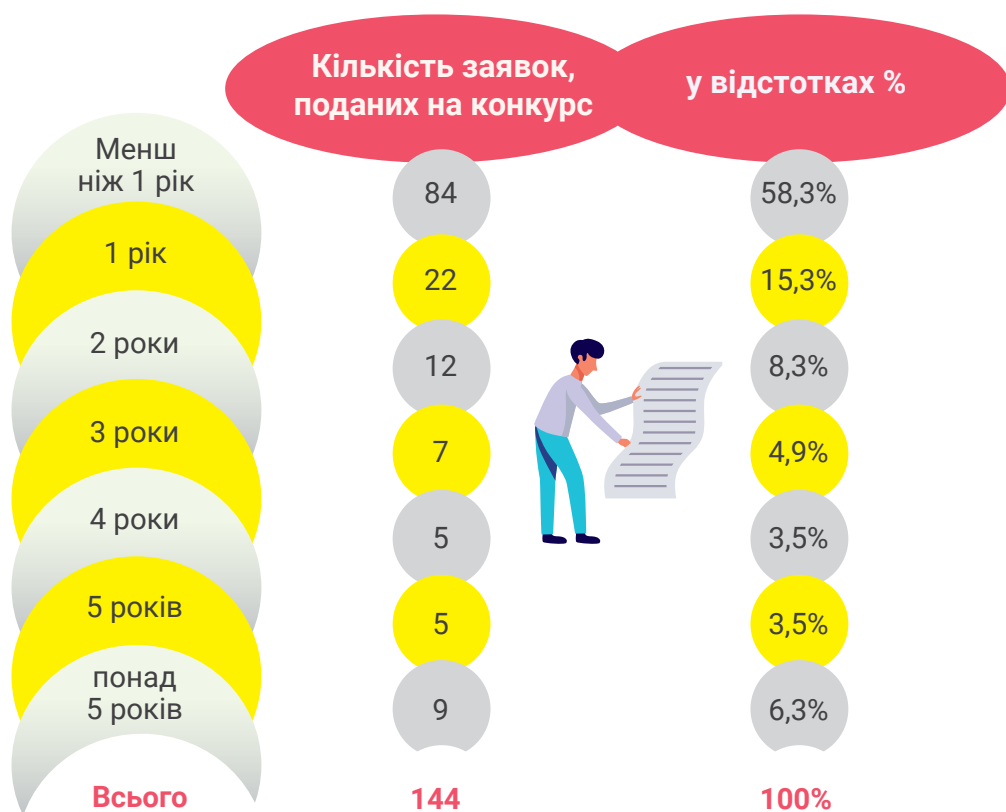
	Громадський сектор		Державний сектор		Об'єднання громадського та державного секторів	
	Кількість заявок ІГС	% від кількості заявок ІГС, поданих на конкурс	Кількість заявок ДУ	% від кількості заявок ДУ, поданих на конкурс	Кількість заявок ІГС та ДУ, поданих на конкурс разом	% від кількості заявок ІГС та ДУ, поданих на конкурс разом
Проект, реалізація якого триває	24	28,2	8	16,7	24	28,2
Проект, реалізація якого завершилася	21	24,7	14	29,2	21	24,7
Постійно діючий проект	40	47,1	26	54,2	40	47,1
Всього	85	100	48	100	85	100

● ТРИВАЛІСТЬ ПРАКТИК

Термін впровадження понад половини проектів, поданих на конкурс кращих практик молодіжної роботи у 2020 році, становить менше року: 84 практики, що складає 58,3% від загальної кількості практик (у 2019 році, – 59 практик (відповідно 41%), у 2018 році, – 54 практики відповідно (32%)).

Таблиця 9.

Термін впровадження проєктів, поданих на конкурс

У 60 поданих заявках, що становить 41,7% від їх загальної кількості, термін впровадження практик молодіжної роботи становить більше одного року (у 2019 році відповідно – 84 практики (59% усіх практик)).

Серед проєктів, поданих у 2020 році інститутами громадянського суспільства, термін впровадження 49 практик тривав менше року, що становить 57,6% поданих проєктів ІГС; впровадження 36 проєктів ІГС (28,2%) тривало один рік і більше.

Серед проєктів, поданих державними установами, організаціями, закладами, термін впровадження 31 практики тривав менше року, що становить 64,6% поданих проєктів ДУ; впровадження 17 проєктів (35,4%) тривав один рік і більше.

Таблиця 10.

Термін впровадження проєктів громадського сектору та державного сектору, поданих на конкурс

● РЕСУРСИ, ВИКОРИСТОВУВАНІ У МОЛОДІЖНІЙ РОБОТІ

Однією з необхідних умов здійснення молодіжної роботи в громаді є її ресурсне забезпечення. Практично всі об'єкти та явища, які оточують людей, представляють ресурсний простір або ресурсну базу.

Під час аналізу заявок на конкурс кращих практик молодіжної роботи були виділені три групи ресурсів: кадрові, матеріально-технічні ресурси та джерела фінансування. Для реалізації проєктів, за визначенням ініціаторів практик, активно використовувалися всі види, особливо детально описувалися кадрові ресурси.

Кадрове забезпечення

Очевидним є той факт, що будь-яка діяльність не може здійснюватися без участі людей. Тому людські ресурси відіграють провідну роль у молодіжній роботі на рівні громади. Можна зазначити, з огляду на аналіз поданих заявок на конкурс кращих практик молодіжної роботи у 2020 році, час та знання, які вкладають різні спеціалісти в реалізацію проєктів для молоді, часто недооцінюються.

Таблиця 11.

Кадрове забезпечення практик молодіжної роботи

	Кількість заявок, поданих на конкурс	у відсотках %
Члени і членкині громадських організацій	83	57,6
Волонтери та волонтерки	61	42,4
Спеціалісти та спеціалістки різних сфер, які працюють із молоддю, тренери та тренерки	46	31,9
Працівниці й працівники органів місцевого самоврядування, відділів / управлінь молодіжної сфери	39	27,1
Працівниці й працівники закладів освіти, викладачі, педагоги	20	13,9
Представниці й представники партнерських організацій	37	25,7
Молодь, учні, студенти	42	29,2
Працівниці й працівники бібліотек, закладів культури, інших комунальних закладів, в тому числі молодіжних центрів та просторів	40	27,8
Представники та учнівських Молодіжних рад, студентське самоврядування	24	16,7
Інформація відсутня	4	2,8

Понад половини молодіжних практик, поданих на конкурс у 2020 році реалізовувалися за допомогою членів та членкинь громадських організацій – у 83 проєктах, що складає 57,6% заявок, поданих на конкурс. Також активно залучалися до розробки та проведення проєктів волонтери та волонтерки – в 61 практиці (42,4% заявок).

У 2020 році, в порівнянні з заявками, поданими минулого року, молодь активніше бере участь в реалізації проєктів, зокрема учні та студенти – 42 практики, що становлять 29,2% заявок (у 2019 році – 13 проєктів, 9%).

Також активну участь у реалізації молодіжних практик беруть спеціалісти та спеціалістки різних сфер, експерти та експертки, зокрема й тренери та тренерки (46 проєктів, 31,9%), працівниці й працівники бібліотек, закладів культури, інших комунальних закладів, в тому числі молодіжних центрів та просторів (40 проєктів, 27,8%), представники організацій-партнерів, які залучені до реалізації заходів (37 проєктів, 25,7%), спеціалісти органів місцевого самоврядування, управлінь/відділів, які реалізують молодіжну політику на місцевому рівні (39 проєктів, 27,1%), працівниці й працівники закладів освіти, викладачки та викладачі (20 проєктів, 13,9%). Представники молодіжних рад, учнівських рад та студентського самоврядування (24 проєкти, 16,7%).

У 4 заявках відсутня інформація щодо того, які саме кадри були залучені до реалізації проєкту.

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення реалізації практик переважно включає забезпечення приміщенням – 84 проєкти, що складає 58,3% заявок, поданих на конкурс; та технічне обладнання, комп'ютерна техніка, апаратура, тощо – 72 проєкти, що складає 50% заявок, поданих на конкурс.

Суттєву частину фінансування організатори виділяють на придбання специфічних для проєкту матеріалів, які необхідні для його реалізації (33 практики, 22,9% заявок) та на виготовлення сувенірів, сертифікатів, роздаткових матеріалів, призів (33 проєкти, 22,9% заявок), на придбання канцелярських товарів (19 проєктів, 23,2% заявок) та на харчування учасників, включно з кава-брейками (20 проєктів, 13,9% заявок).

У 12 проєктах зазначені транспортні витрати (12 проєктів, 8,3% заявок), і лише в 6 проєктах – оплата гонорарів залученим спеціалістам і спеціалісткам, тренерам і тренеркам (6 проєктів, 4,2% заявок).

В описі 18 проєктів (12,5% заявок) види матеріально-технічного забезпечення проєкту не вказано.

Таблиця 12.

Матеріально-технічне забезпечення молодіжних практик

	Кількість заявок, поданих на конкурс	у відсотках %
Приміщення	84	58,3
Технічне обладнання, комп'ютерна техніка, апаратура, тощо	72	50,0
Матеріали для реалізації проекту	33	22,9
Канцелярські товари	19	13,2
Продукти харчування	20	13,9
Сувеніри, сертифікати, роздаткові матеріали, призи тощо	33	22,9
Транспорт	12	8,3
Гонорари спеціалістам та спеціалісткам	6	4,2
Інформація відсутня	18	12,5

Джерела фінансування

Джерела фінансування включають в себе не тільки грошові внески різних організацій та приватних осіб, а й матеріально-технічні ресурси, які передаються (як то поліграфічна продукція, сувеніри та цінні подарунки учасникам заходу, необхідні для реалізації проекту) або надаються у тимчасове користування (зокрема, приміщення для проведення заходів) ініціаторам проєктів.

Найбільша частка у фінансуванні проєктів припадає на внески організаторів проєкту (66 проєкти, що становить 45,8% поданих заявок). Варто зазначити, що власні внески організаторів проєктів (йдеться як про приміщення, обладнання, так і про безпосередні фінансові внески) в основному складають тільки частину витрат на організацію та проведення практики.

Також значна частка припадає на місцеві бюджети, зокрема через фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів, а також надання будь-яких матеріально-технічних засобів для реалізації проекту, які є на балансі місцевих органів влади (60 проектів, 41,7% від загальної кількості). Спонсорські внески організацій-партнерів та бізнесу, просто не байдужих людей задіяні в 50 проектах, що складає, 34,7% заявок. У реалізації 36 проектів (25% заявок) використано міжнародні та національні проекти, гранти. 33 практики (23%) профінансовано за рахунок коштів та ресурсів громадських організацій, які не є ініціаторами проекту. 6 проектів (4,2% заявок) фінансувалися з Державного бюджету.

Щодо 8 проектів (5,6%), поданих на конкурс, інформація про джерела фінансування відсутня.

Таблиця 13.

Джерела фінансування молодіжних практик

Відповідність практик сферам молодіжної політики

Більшість практик відповідало 2 і більше сферам молодіжної політики. Найбільша кількість практик відноситься до сфери «Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування» (27% від загальної кількості).

Таблиця 14.

Відповідність практик сферам та напрямам молодіжної політики

Сфера молодіжної політики	Кількість практик	у відсотках %
1 Участь молоді в процесах демократизації (забезпечення відкритості, прозорості, підзвітності органів влади, просування порядку денного демократичних реформ на рівні громади)	12	8,3
2 Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві	29	20
3 Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади	30	21
4 Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив	28	19
5 Розвиток молодіжних громадських організацій	16	11,1
6 Волонтерство	15	10,4
7 Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування	39	27
8 Інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді)	17	12
9 Сталий розвиток та екологія	8	5,5
10 Інше	9	6
Всі сфери	4	3

Відповідність практик цілям сталого розвитку

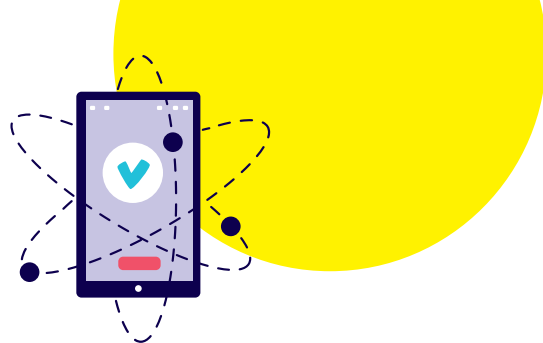
Найбільша кількість практик відповідає цілі № 4 – Якісна освіта – 42 практики (29% від загальної кількості заявок), № 17 – Партнерство заради стійкого розвитку – 30 практик (20,8%) та № 3 – Міцне здоров'я – 29 практик (20%). Більшість практик відповідало понад трьома цілям. Одна практика відповідала, на думку авторів практики, всім 17 цілям сталого розвитку.

Таблиця 15.

Відповідність практик молодіжної роботи Цілям сталого розвитку від загальної кількості

Ціль		Кількість практик у відсотках %		
	1 Подолання бідності		7	4,9
	2 Подолання голоду		4	2,7
	3 Міцне здоров'я		29	20
	4 Якісна освіта		42	29
	5 Гендерна рівність		15	10,4
	6 Чиста вода та належні санітарні умови		3	2
	7 Відновлювана енергія		1	0,7
	8 Гідна праця та економічне зростання		12	8,3
	9 Інновації та інфраструктура		3	2
	10 Скорочення нерівності		12	8,3
	11 Сталий розвиток міст та спільнот		27	18,8
	12 Відповідальне споживання		8	5,5
	13 Боротьба зі зміною клімату		3	2
	14 Збереження морських екосистем		1	0,7
	15 Збереження екосистем суші		6	4,8
	16 Мир та справедливість		17	11,8
	17 Партнерство заради стійкого розвитку		30	20,8

● ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

Конкурс 2019 року засвідчив, що цифрові інструменти використовувалися практично в усіх практиках молодіжної роботи. Найуживаніші онлайн інструменти, якими користувалися молодіжні працівники і працівниці – соціальні медіа (Facebook, Instagram) та месенджери (Telegram), Google-форми, сайти організацій і презентації. Водночас для консультування, інформування, отримання зворотного зв'язку, опитування, участі молоді в ухваленні рішень цифрові інструменти використовувалися мало.

У 2020 році більшість організацій перейшла в онлайнрежим роботи. Тому автори лише чотирьох заявок відзначили, що не використовували цифрові інструменти (2,7% від загальної кількості). Решта аплікантів використовувала досить широкий набір інструментів. В описі 29 практик (19%) не конкретизували, які саме інструменти використовували.

Основна відмінність з попереднім, 2019 роком, те, що цифрові інструменти стали не просто допоміжними елементами у реалізації практик, а основними, завдяки яким практика продовжувала впроваджуватися, попри карантинні обмеження через пандемію.

Максимально широко використовувалися цифрові інструменти для проведення прямих трансляцій, створення відео, фотоконтенту, спілкування в публіках, проведення онлайнфлешмобів, конкурсів і навчань.

При виборі інструментів, як відзначали автори, керувалися наступною логікою: обирати найпростіші та найзручніші онлайнінструменти та додатки, якими вже й так користується більшість, щоб уникнути довгого процесу навчання та звикання, адже потрібні швидкий запуск і реалізація задуманого.

Найпоширеніші цифрові інструменти, які використовували у реалізації практик – соціальні мережі. Більшість використовували і Facebook, і Instagram, і Telegram-канали одночасно, а також Viber, Youtube. Як і минулого року основна мета – інформування про свої проекти, анонси заходів і звітування. Проте цього року збільшилася кількість практик, в яких соціальні мережі використовувалися для проведення заходів безпосередньо: онлайнтрансляції, консультації психологів, читання лекцій, проведення тренувань, репетиції театрального колективу тощо.

Для координації роботи команд та оперативного спілкування з учасниками проектів використовували чати: Viber, Instagram, Messenger, Telegram.

Серед цифрових інструментів, які не зазначалися минулого року лідує платформа ZOOM. Її використовували для проведення нарад і навчань.

Одна організація відзначила, що під час карантину довелося створити сайт організації, адже більшість роботи перейшло в онлайн, а сайт дав можливість стало інформувати цільову аудиторію про проекти, бо, на думку аплікантів, у соціальних мережах дані губляться.

Таблиця 16.

Цифрові інструменти, які використовувалися для впровадження молодіжних практик

Назва інструмента	Кількість (2020)	% від загальної кількості (2020)
 ZOOM	35	24
 Google-форма	29	20
Соціальні мережі загалом	27	19
 Telegram	21	15
 Facebook	29	20
 Viber	14	10
 Instagram	15	10,4
 Youtube	16	11
 TikTok	5	3,5
Електронна пошта	12	8

Перелік та мета використання цифрових інструментів, які використовувалися в реалізації практик, поданих на конкурс:

- **Google Forms** — для реєстрації учасників; проведення опитування щодо тем, пріоритетів та потреб; формування запитань для спікерів та психологів; для форми зворотного зв'язку;
- **Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Lightroom** — для створення картинок для анонсів;
- **Publisher** — створення буклетів;
- **Adobe Premiere Pro** — для монтажу відео;

- **Movavi, BluffTitler** — для обробки відео;
- **After Effects** — для створення відеоефектів;
- **Illustrator** — для створення логотипів та інших зображень;
- **Canva** — для дизайну;
- **Gimp** — для цифрової обробки фото;
- **Power Point, Prezi** — для створення презентацій;
- **Gmail** — для комунікації зі спікерами та учасниками, розсилання персональних відповідей на запитання, консультацій у письмовому форматі;
- **Mailchimp** — для централізованого повідомлення учасників про публікацію нових лекцій і додаткових матеріалів;
- **Google-календар** — для планування;
- **Doodle** — опитування;
- **Asana** — таскменеджер для планування;
- **Trello** — для комунікації в команді та планування;
- **Kahoot, Mentimeter** — для інтерактиву та включення молоді в процес під час онлайн та офлайн заходів;
- **Padlet, Miro** — онлайн-дошки; комунікації з учасниками заходів;
- **чат-боти Telegram** — для залучення аудиторії та комунікації з учасниками заходів;
- **сайт організації** — для розміщення інформації про роботу організації та проекти;
- **Telegram, Instagram, Facebook** — для оголошення про старт курсу, комунікації з потенційними учасниками, промоції практики, інформування та звітування перед партнерами, проведення прямих ефірів, консультацій, спільних тренувань тощо;
- **Youtube** — для публікації лекцій та інших відеоматеріалів проєкту;
- **Google Map, Strava, Mapbox** — для створення карт;
- **Skype** — для зустрічей, співбесід;
- **ZOOM** — для організації зустрічей, нарад, тренінгів, вебінарів;
- **MONOSNAP та XRecorder** — додатки для запису відео з екрану комп'ютера та телефону відповідно;
- **Tabelau** — для створення звітів;
- **QR-коди** — для спрощення інформування;
- **www.open-quiz.com** — для проведення вікторини.

Технічні засоби, які використовували організатори проєктів: фотоапарат, відеокамера, смартфон, ноутбук, дрон.

Переможці конкурсу кращих практик молодіжної роботи 2020 року

Під час оцінювання незалежним журі практик, поданих на конкурс у 2020 році було визначено 10 практик-переможців. Усі заявки були розглянуті за сімома критеріями*, які дають змогу всебічно оцінити подані заявки з описом практик молодіжної роботи.

Переможці конкурсу «Кращі практики молодіжної роботи в Україні – 2020».

1

«Повір у себе бо “Надія” є» – перетворення закинутого підліткового клубу у відкритий простір для молоді, (Молодіжна рада, ГО «Центр суспільних перетворень», Миська рада, м. Острог, Рівненська область).

2

«Помічник патрульного» (Волинська обласна бібліотека для юнацтва, Управління національної поліції у Волинській області, Молодіжний центр Волині, Волинська область).

3

Екочелендж «Полювання на пластик» (МЦ «КУБ», Корюківська ОТГ Чернігівська область).

4

«Експедиція_МЦ» – Експедиція молодіжними центрами України (Асоціація молодіжних центрів України).

5

«Патрік ТВ – Позитивні новини Слобожанської ОТГ» (МЦ «Смарт», Слобожанська ОТГ, Дніпропетровська область).

6

Молодіжний короткометражний ігровий фільм «Мала» (ГО «Віолла», м. Івано-Франківськ, Івано-Франківська область).

7

Програма національних обмінів «Плацкарт» (ініціативна група ВНЗ України).

8

Онлайнквіз – Youth Game (ГО «Молодіжна платформа», м. Луцьк, Волинська область).

9

#PRO100KNYG,(МЦ «Нові Крила», м. Нововолинськ, Волинська область).

10

Дистанційний табір фізкультурно-оздоровчого, пізнавального та творчого напрямку «Штурм онлайн» (підлітковий клуб «Штурм», м. Дніпро, Дніпропетровська область).

Практика-переможець з малої громади: «Новий підхід до створення Молодіжного центру в малій громаді» (село Медвин, Київська область).

Організації, установи, інституції або ініціативної групи, які подали заявки на участь у Конкурсі кращих практик молодіжної роботи у 2020 році та увійшли до числа переможців – представляють і громадський, державний сектори.

Таблиця 17.

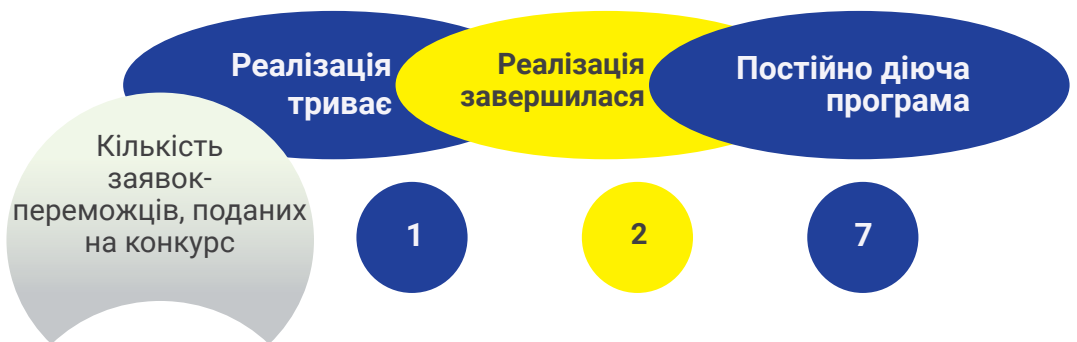
Кількість проєктів-переможців, поданих на конкурс інституціями громадського сектору та державного сектору

Сім практик-переможців є постійно діючими програмами, одна практика знаходиться на стадії реалізації та дві – вже завершилися.

Таблиця 18.

Кількість проєктів-переможців, з різним періодом впровадження

Водночас практики-переможці молодіжної роботи у 2020 році, за визначенням ініціаторів подачі, короткострокові за терміном впровадження – 8 практик із 10 тривають менше року.

Таблиця 19.

Термін впровадження проєктів-переможців конкурсу

Ресурси впровадження практик-переможців

Ресурсне забезпечення для реалізації проєктів в основному включає три компоненти – кадри для реалізації проєктів, необхідне матеріально-технічне оснащення та фінансові ресурси.

Кадрове забезпечення

Серед безпосередніх реалізаторів практик-переможців Конкурсу були: члени та членкині громадських організацій – 40% заявок-переможців, поданих на конкурс (57,6% всіх заявок); спеціалісти та спеціалістки різних сфер – 40% заявок-переможців (31,9% всіх заявок); волонтери та волонтерки – 30% заявок-переможців (42,4% всіх заявок); працівниці й працівники органів місцевого самоврядування, відділів/управлінь молодіжної сфери – 30% заявок-переможців (27,1% всіх заявок).

Таблиця 20.

Кадрове забезпечення молодіжних практик-переможців

	Кількість заявок-переможців, поданих на конкурс
Члени і членкині громадських організацій	4
Волонтери та волонтерки	3
Спеціалісти та спеціалістки різних сфер, які працюють із молоддю, тренери та тренерки	4
Працівниці й працівники органів місцевого самоврядування, відділів/управлінь молодіжної сфери	3
Працівниці й працівники закладів освіти, викладачі, педагоги	1
Представниці й представники партнерських організацій	–
Молодь, учні, студенти	2
Працівниці й працівники бібліотек, закладів культури, інших комунальних закладів, в тому числі молодіжних центрів та просторів	2
Представники та учнівських Молодіжних рад, студентське самоврядування	2

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення реалізації практик переважно включає забезпечення приміщенням (50% заявок-переможців (58,3% всіх заявок)) та технічне обладнання, комп'ютерна техніка, апаратура тощо (40% заявок-переможців (50% всіх заявок)).

У практиках-переможцях 2020 року організатори виділяють фінансування на придбання специфічних для проекту матеріалів, які необхідні для його реалізації більшою мірою, ніж загалом у заявках (30% заявок-переможців – 22,9% всіх заявок). Фінансування на виготовлення сувенірів, сертифікатів, роздаткових матеріалів, призів у практиках-переможцях – так саме, як і загалом у заявках (20% заявок-переможців, 22,9% всіх заявок).

Тільки в одному проекті зазначені транспортні витрати (один проект, 10% заявок-переможців), та в одному проекті – оплата гонорарів залученим спеціалістам і спеціалісткам, тренерам і тренеркам (один проект, 10% заявок).

Таблиця 21.

Матеріально-технічне забезпечення молодіжних практик-переможців

Приміщення
Технічне обладнання, комп'ютерна техніка, апаратура, тощо
Матеріали для реалізації проекту
Канцелярські товари
Продукти харчування
Сувеніри, сертифікати, роздаткові матеріали, призи тощо
Транспорт
Гонорари спеціалістам та спеціалісткам
Інформація відсутня

Джерела фінансування

Найбільша частка у фінансуванні проектів-переможців належить організаторам проектів-переможців (50% заявок-переможців 45,8% всіх заявок). Слід ще раз відмітити, що власні внески організаторів практик в основному складають тільки частину витрат на організацію та проведення проекту.

Місцеві бюджети, в тому числі через фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів, а також надання будь-яких матеріально-технічних засобів для реалізації проекту, які є на балансі місцевих органів влади, були джерелами фінансування в 4 практиках-переможцях (40% заявок-переможців (41,7% всіх заявок)).

У реалізації тільки одного проєкту-переможця (10% заявок-переможців (25% всіх заявок)) використано грантові кошти.

Спонсорські внески організацій-партнерів та бізнесу, просто не байдужих людей були джерелами фінансування, поряд з іншими, для 3 проєктів (30% заявок-переможців (34,7% всіх заявок)).

Таблиця 22.

Джерела фінансування молодіжних практик-переможців

Кількість заявок-переможців, поданих на конкурс

Місцевий бюджет, в тому числі фінансування місцевих програм та фінансування комунальних закладів

4

Спонсорські внески

3

Власні внески організаторів проєкту

5

Кошти та ресурси громадських організацій, які не є ініціаторами проєкту

—

Грантові кошти

1

Державний бюджет

—

Аналіз переможців показав, що практики-переможці є в загальному контексті поданих на Конкурс заявок. Але важливою складовою перемоги у конкурсі є чіткість, структурованість і доступність опису власної практики, який передає креативність і масштабність проєктів для широкого загалу читачів.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Молодіжна робота реалізується:

- інститутами громадянського суспільства;
- державними установами, організаціями, закладами різної форми власності та підпорядкування;
- все більше проєктів, в яких об'єднуються зусилля інституцій державного та громадського секторів.

За результатами аналізу заявок, поданих на «Конкурс кращих практик молодіжної роботи – 2020» можна зробити висновок, що молодіжні працівники та фахівці, які працюють із молоддю, вміють швидко адаптуватися і переформатовувати свою роботу з молоддю відповідно до нових реалій.

Впродовж 2020 року молодіжні працівники вивчили і почали користуватися новими цифровими інструментами. Як відзначали автори практик, карантин став поштовхом до розвитку цифрової молодіжної роботи.

«Можна сказати, що карантинні обмеження стимулювали нас використовувати цифрові інструменти активніше, згуртували нашу команду, спонукали нас до навчання та саморозвитку. Загалом COVID–19 вивів нашу ідею на новий рівень, кращий, за попередній».

«Працюючи в онлайн форматі, більше потрібно готуватися, вивчати нові інструменти. Не вистачає живого спілкування, проте розширюється географія охоплення проєкта».

Лише 8 заявників (5,5%) відмітили, що карантин не вплинув на їхню роботу. Решта відзначали, що нові умови роботи сприяли підвищенню їхніх цифрових компетенцій, з одного боку, та внесли значні корективи в роботу з молоддю та реалізацію проєктів.

Вплив карантинних обмежень на реалізацію практик: збільшення терміну реалізації проєкту, розширення аудиторії та географії, охоплені практикою. Для двох практик обмеження стали поштовхом до створення та реалізації практики. Основним недоліком роботи в цифровому форматі стали майже відсутність живого спілкування та обмеженість технічних засобів, доступних для команди.

Тож карантин дав значний поштовх у розвитку цифрової молодіжної роботи та підвищенню навичок молодіжних працівників у використанні цифрових інструментів і знань щодо доступних засобів.

У 2020 році термін впровадження поданих для участі в конкурсі кращих практик молодіжної роботи становить менше одного року, тобто більшість практик були започатковані саме у 2020 році.

Кадровий склад для реалізації молодіжних практик — переважно члени та членкині громадських організацій і волонтери та волонтерки. У 2020 році молодь активніше, у порівнянні з минулим роком, долучається до планування та реалізації проєктів.

Матеріально-технічне забезпечення реалізації практик переважно налічує забезпечення приміщенням та технічним обладнанням, комп'ютерною технікою, апаратурою тощо.

Суттєву частину фінансування організатори виділяють на придбання специфічних для проєкту матеріалів, які необхідні для його реалізації та на виготовлення сувенірів, сертифікатів, роздаткових матеріалів, призів.

Найбільша частка у фінансуванні ініціатив припадає на внески організаторів. Варто зазначити, що власні внески організаторів проєктів переважно складають лише частину витрат на організацію та проведення програм. Не останню роль у фінансуванні відіграють місцеві бюджети.

РОЗДІЛ

1

ПРАКТИКИ- ПЕРЕМОЖЦІ КОНКУРСУ 2020

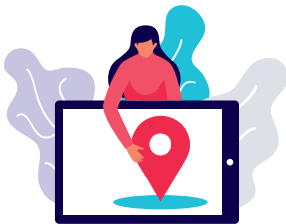

1

- **Громадська організація «Молодіжна Платформа», Волинська обласна бібліотека для юнацтва**

- **Назва практики: ПОМІЧНИК ПАТРУЛЬНОГО**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Луцьк**

- **П.І.Б автора/ки практики: Романюк Оксана**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: oxanalutsk@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація проекту завершилася, але плануємо продовжувати роботу та масштабувати на інші ЗЗСО міста**

- **Період впровадження практики: 20 листопада 2019 року – 20 лютого 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: довіра, безпека, захист, впевненість, команда**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Допомогти підліткам визначити проблеми у шкільному колективі, налагодити співпрацю школярів з патрульною поліцією, покращити комунікацію між учнями та між педагогами і учнями, напрацювати програму факультативу, щоб створити разом безпечне освітнє середовище у ЗЗСО 17.

- **Опис практики:**

Допомогли підліткам визначити проблеми у шкільному колективі та напрацювати корисні ідеї щодо створення в школі безпечного освітнього середовища, під час проведення молодіжного воркшопу.

Перший місяць роботи практики: 15 активних учнів ЗЗСО 17, що зголосились і пройшли навчання з громадянської освіти з патрульними та тренінг м'яких навичок від ГО «Молодіжна Платформа» – отримали форму і статус помічників патрульного.

Другий місяць роботи практики: вперше в Луцьку, застосовуючи метод рівний рівному, помічники патрульних превентивною роботою охопили 367 учнів своєї школи – провели Уроки Безпеки, квест за правилами дорожнього руху, майстерки з виготовлення світловідбивних елементів та урочисто отримали сертифікати помічників патрульного.

Спільно з помічниками патрульних, учнівською радою, патрульними поліцейськими, обласною бібліотекою для юнацтва та адміністрацією школи розробили положення та програму факультативу для подальшого навчання зацікавлених школярів.

Програма факультативу пройшла затвердження методичною радою школи та була видрукована окремою брошурою з додатком – молодіжними тематичними стікер паками.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проект об'єднав у співпраці ГО «Молодіжна Платформа», Управління патрульної поліції Волинської області Департаменту патрульної поліції, Волинську обласну бібліотеку для юнацтва та учнівську раду КЗ «Луцька загальноосвітня школа I–III ступенів № 17 Луцької міської ради».

Проект «Помічник патрульного» став переможцем конкурсу проєктів «Громадських ініціатив молодіжних працівників» та отримав фінансування (54 тисяч грн), наданого Неурядовою організацією «Сучасний Формат» Обласній молодіжній громадській організації «Волинський Інститут Права» в рамках підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників», що здійснюється за підтримки ПРООН та Міністерства закордонних справ Данії.

До проєкту долучились: бізнес-компанія «Дмитрук» закупила частину матеріалів для проведення майстерок з виготовлення флікерів (світловідбивних елементів); дизайнер Молодіжного центру Волині створила та підготувала макет стікерпаків до друку. Власний внесок – робота тренерів: до проєкту долучились патрульні Відділу зв'язків з громадськістю Управління патрульної поліції у Волинській області ДПП, бібліотекарі Волинської обласної бібліотеки для юнацтва, фасилітатор Молодіжного центру Волині (модератор молодіжного воркшопу).

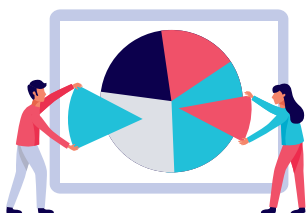

● **Досягнення:**

66% учнів вважали питання особистої безпеки в школі актуальним.

Приріст довіри до патрульних після тренінгів – 36%.

15 помічників патрульних охопили Уроками Безпеки – 367 осіб (учнів 1–7-х класів школи).

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві: 15 активних молодих людей пройшли тренінгові заняття з патрульними поліцейськими з громадянської освіти, і застосовуючи метод рівний рівному – навчали своїх однолітків та молодших школярів особистій безпеці, поведінці на дорозі, правам і обов'язкам підлітків.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Реалізація практики відповідала таким Цілям сталого розвитку:

Ціль № 16 «Мир та справедливість»: проєкт передбачав нуль толерантності до будь-яких форм насильства, конфліктів та злочинності.

Ціль № 11 «Сталий розвиток міст та спільнот»: кожен міський район має бути дружнім і безпечним до людей, які в ньому проживають.

Ціль № 17 «Партнерство заради стійкого розвитку»: проєкт спрямували на тісне партнерство і співпрацю у громаді, зокрема – між молоддю школи та поліцією

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Помічники та тренери спілкувалися в групі «Помічник патрульного» у додатку-месенджері Viber та події висвітлювали на сторінках у соціальних мережах: Instagram https://www.instagram.com/pomichnyk_patrulnogo/?igshid=1w50e2k70dhlf&fbclid=IwAR0ToQxx59u8Np5tmjw84DQ2HK8a739LEv2S15liztw3P9F6GPIYUetliHk та сторінках патрульної поліції Волині й обласної бібліотеки для юнацтва у Facebook.

Помічники патрульних, патрульні поліцейські та бібліотекарі ще змогли продовжити роботу практики і провести кілька онлайн занять для учнів школи у червні: <https://www.instagram.com/school17.lutsk/>

● Зворотний зв'язок

Ангеліна Мельник, учасниця проєкту, помічниця патрульних, учениця: «Найцікавіше для мене, коли я дізналася, як відрізняються дрібні крадіжки, великі крадіжки. Я дізналася, що не потрібно боятися поліцейських, поліцейські можуть бути друзями. Коли ти бачиш, що трапилась якась важлива ситуація – то потрібно передзвонити, не панікувати, щоб вирішити цю ситуацію».

<https://cutt.ly/3ki5qcl>

Практики-переможці конкурсу 2020

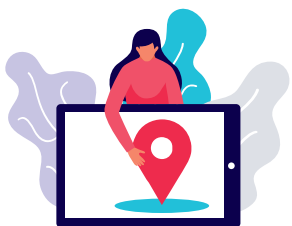
2

- **ГО «Молодіжна платформа»**

- **Назва практики:**
ОНЛАЙН КВІЗ – YOUTH GAME

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):**
місто Луцьк

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Дем'ян Петрик, Юлія Ткачук

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:**
inbox@youthplatform.com.ua

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** травень — серпень 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** квіз, дозвілля, молодіжна політика, ЦСР, змагання

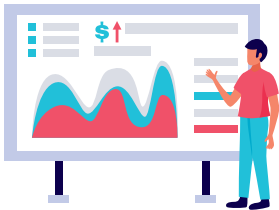
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У першу чергу наш проєкт мав розважальний характер та основною метою проєкту було — зняти емоційну напругу серед молодіжних працівників та молоді, під час карантину. Але водночас ми розуміли, що розважальний характер можна дуже добре поєднати із освітнім. Наш квіз є подією освітнього характеру, який покликаний не тільки створити дух суперництва, та командної роботи, а й навчити та познайомити молодіжних працівників та молодь з цікавою інформацією та фактами, що стосуються важливих тем суспільства — молодіжна політика, робота з молоддю, кращі кейси роботи з молоддю, діяльність ООН, цілі сталого розвитку, права людини, тощо.

- **Опис практики:**

Онлайн квіз — Youth Game — є онлайн імплементацією інтелектуальної гри «Що? Де? Коли?». Для квізу ми використовували платформу — www.open-quiz.com, на якій і проводили всі наші квізи (провели вже три квізи).

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Серед матеріальних ресурсів які були використані — це обладнання для прямого ефіру та паралельної роботи в телеграмі та на платформі квізу — три комп'ютери (ноутбуки), також вебкамера та мікрофон.

Для найкращої якості квізу рекомендуємо залучати якомога більше людей для формування питань і підготовки, та три людини для самого проведення квізу. Один учасник — веде прямий ефір і є ведучим квізу, інша людина є технічним модератором квізу і працює на платформі та розглядає апеляції і третій організатор — веде Telegram-канал. Важливо, що у цих трьох людей має бути максимально синхронізовані процеси — після зачитування питання на прямому ефірі вони одночасно мають з'явитися на платформі та каналі.

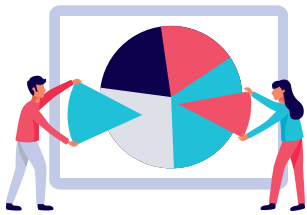
Ресурси, які були задіяні від нашої організації, — експерти, три учасника-реалізатора, три ноутбуки, веб-камера, мікрофон, приміщення.

● **Досягнення:**

Серед основних результатів це проведення трьох онлайнквізів, два з яких на тему загальної молодіжної політики світу та України, та один на тему діяльності ООН, прав людини та цілей сталого розвитку.

Загалом три квізи відвідало понад 300 людей, які взяли участь, та дивилися квіз у ефірі, покращуючи свої знання з молодіжної політики, прав людини, цілей сталого розвитку тощо.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини— однією з тем нашого квізу була тема саме прав людини та діяльності ООН в світі та Україні, за допомогою питань та цікавих фактів ми просували цю тему серед молодіжних працівників та молоді.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Тема останнього квізу — діяльність ООН в Україні та світі, права людини та цілі сталого розвитку. Таким чином ми знайомили учасників із цікавими фактами із цих тем. Якщо говорити про якісь конкретні цілі, то наш квіз сприяє досягненню цілі № 4 «Якісна освіта». Ми за допомогою просвітницької діяльності допомагаємо молоді та молодіжним працівникам засвоїти цікаву інформацію із важливих тем.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Серед цифрових інструментів ми один раз використовували програму ZOOM та два рази Facebook Live для проведення прямої трансляції.

Для трансляції питань для усіх учасників та бажаючих використовували Telegram-канал. Для самого проведення квізу платформу — www.open-quiz.com.

● Зворотний зв'язок

Марія, учасниця: «Привіт! Дякую за дуже цікавий квіз! Хоч і не виграла, але дізналася для себе, по-перше, багато нового, а по-друге, остаточно вирішила змінити інтернет-провайдера, бо як мінімум 2 бали втратила через швидкість і зависання (тепер матиму нормальний зв'язок).

Дуже сподобалося, що учасники використали такий інтерактивний формат. Не просто чотири варіанти і клацаєш навгад, як деколи буває, а мусиш добре подумати:)

Дякую ще раз і сподіваюсь, що це не останній захід подібного формату!».

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/662627917913970>

Практики-переможці конкурсу 2020

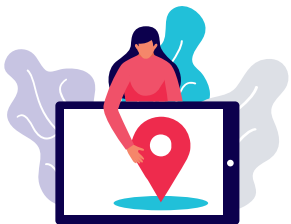
3

- **Громадська організація «Віолла»**

- **Назва практики: МОЛОДІЖНИЙ КОРОТКОМЕТРАЖНИЙ ІГРОВИЙ ФІЛЬМ «МАЛА»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Івано-Франківська ОТГ

- **П.І.Б автора/ки практики:** Мар'яна Циганин

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** mariana.tsyhanyn@gmail.com

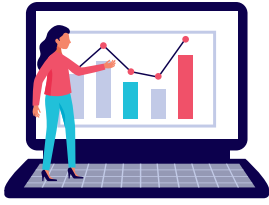
- **Статус практики:** тривають покази фільму та поширення у соціальних мережах

- **Період впровадження практики:** 1 вересня 2019 року по сьогодні

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** фільм, булінг, спорт, юні актори

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Третій рік поспіль творчі люди об'єднують свої сили для зйомок дитячого і молодіжного короткометражного кіно. Перед початком підготовки сценарію цього разу ми провели невелике опитування серед цільової аудиторії та членів команди і як результат – тема булінгу в школі та на роботі посіла перше місце. Ця тематика на часі і стосується багатьох.

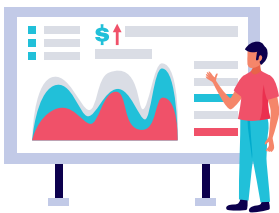
Впроваджуючи дану практику, ми намагалися: 1) показати деякі із причин виникнення булінгу серед старшокласників; 2) роль сім'ї у попередженні та вчасному виявленні проблеми; 3) роль вчителів та дирекції школи, а також важливість залучення кваліфікованого психолога; 4) варіанти боротьби із булінгом, зокрема через спорт; 5) сприяти розвитку і реалізації талановитої молоді.

- **Опис практики:**

Етапи впровадження даної практики: 1) проведення опитування щодо актуальної тематики та підготовка сценарію фільму; 2) проведення кастингу та відбір акторів у фільм; 3) пошук та залучення партнерів практики і фінансування; 4) зйомка фільму та монтаж; 5) офіційна урочиста прем'єра фільму; 6) поширення фільму через соціальні мережі та трансляція на регіональних ЗМІ; 7) показ фільму у школах Івано-Франківська та області, співпраця із соціальними педагогами, психологами та поліцією (шкільними офіцерами). Інноваційність нашої практики полягає в тому, що в Івано-Франківську ще ніхто, окрім нас, не знімав молодіжного ігрового кіно на дану тематику.

Також ми пишаємося низкою моментів: 1) участь у кастингу взяли діти і молодь не лише з Івано-Франківська, але і таких міст як Калуш, Бурштин і Київ; 2) юні актори брали участь у корегуванні сценарію, його адаптації і відповідності сучасним реаліям; 3) партнерами проекту стали відомі українські особистості – шоумен Олександр Педан та співак Віталій Козловський; 4) ряд партнерів оголосили про своє бажання співпрацювати у наступному аналогічному проекті.

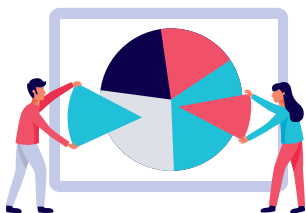
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Для реалізації практики ми використали власні ресурси: робота сценариста, режисера, помічника режисера з технічних питань, кастинг-менеджерів; приміщення для проведення кастингу акторів та роботи команди проєкту; реквізит у фільмі (спортивний інвентар). Також були залучені додаткові ресурси – фінансова, матеріальна та інформаційна допомога партнерів: консультація спеціаліста з написання сценарію, 30 тисяч гривень на покриття основних витрат (оплата операторам та монтажеру, оренда квартири, транспортні витрати, виготовлення банера на прем'єру, реклама у ЗМІ і соцмережах), спортзали та кабінети для зйомок, реклама проєкту на своїх соціальних ресурсах, надання авторських прав на використання продукту (трек «Мала»), участь як акторів (Олександр Педан та засновник центру психологічної допомоги дітям в Івано-Франківську Василь Серденько).

● Досягнення:

За 6 днів фільм набрав в YouTube понад 700 переглядів. 14 дітей і підлітків знялися у фільмі як актори, для більшості з них це був перший професійний досвід; регіональні ЗМІ запрошували учасників на інтерв'ю, що допомогло більше підняти тему булінгу у суспільстві та залучити додаткових партнерів (наприклад поліцію для проведення спільних заходів у школах міста).

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Дана практика сприяє реалізації Цілі № 4 «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх».

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Обмеження, пов'язані з всеукраїнським карантинном, частково вплинули на використання цифрових інструментів під час реалізації практики. Цього року на етапі постпродакшину фільму «Мала» (у порівнянні з етапами постпродакшину фільмів «Окуляри» та «Час сортувати») більше уваги було приділено рекламі у соціальних мережах. А також вже традиційно команда використовує для роботи соціальні медіа (Facebook, Instagram – творчі групи) та месенджери (Telegram), Google-форми для проведення опитувань.

- **Зворотний зв'язок**

Віталій Матешко, директор Департаменту молодіжної політики та спорту Івано-Франківської міської ради, партнер проекту: «Цей фільм коротко розповідає маленьку історію, яких є, мабуть, багато у нашій державі і у світі загалом, але він позитивний тому, що він має зміст і закликає молодь зрозуміти для чого вони живуть, для чого колектив і як в ньому поводитися». Джерело: <https://www.youtube.com/watch?v=UEnPKdkf8bY>

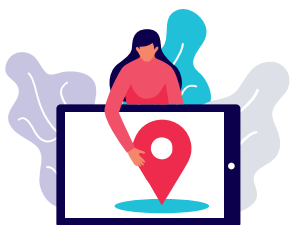

Практики-переможці конкурсу 2020

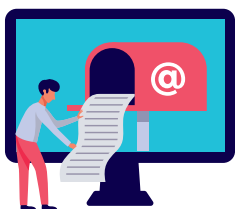
4

- **Молодіжна рада міста
Острога, ГО «Центр
суспільних перетворень»**

- **Місце діяльності
(населений пункт,
група, територія):**
Острозька міська об'єднана
територіальна громада.

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики:**
olyaromawka@ukr.net /
proactivity.ostrog@gmail.com

- **Період впровадження
практики:** березень 2019 року
– лютий 2020 року, робота над
покращенням молодіжного
клубу триває

- **Назва практики:**
**«ПОВІР У СЕБЕ БО “НАДІЯ”
Є»** – перетворення
закинутого підліткового
клубу у відкритий простір
для молоді.

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Ольга Стецюк

- **Статус практики:** постійно
діюча програма

- **П'ять ключових слів,
які характеризують
практику:** підлітковий
клуб, занедбаність,
волонтерство,
фандрейзинг, вільний
простір

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

При населенні Острога у 16 тисяч, 6 тисяч – це молоді люди віком від 14 до 35 років. На всю цю кількість в місті відсутній молодіжний центр – місце, де могли б проводити свій вільний час молоді люди, проте є занедбаний підлітковий клуб, який можна перетворити на вільний, креативний простір для охочих вести здоровий спосіб життя, працювати в команді та реалізовувати круті ідеї.

- **Опис практики:**

Приміщення підліткового клубу знаходиться в жахливому підвалі, близько 15 років подаються звіти про те, що там займається понад 100 дітей, грають в настільний теніс та відвідують тренажерний зал, який небезпечний для життя. На стінах від труб, які течуть, вода вимила ієрогліфи, щурі та миші – як постійні відвідувачі. У 2019 році подано та виграно конкурсний проєкт на облаштування тренажерного залу «Повір у себе», проте кошти вистачило лише на тренажери. Волонтери, члени молодіжної ради, працівниці відділу молоді та туризму йдуть збирати кошти по магазинах та підприємцях. Виграємо можливість залучення волонтерів Будуємо Україну Разом. До нас завітали більше 35 волонтерів зі всієї України та 15 місцевих жителів, які натхненно організували акцію «100 БУР друзів» – гроші в обмін на напис на красивому Острозькому муралі, на якому буде зображено найкрасивіші пам'ятки культури Острога, а поруч імена тих, хто допоміг реалізувати мрію молоді: мати красивий молодіжний центр та тренажерний зал.

Зібрали близько 20 тисяч грн. У процесі народжується ідея зробити ремонт у ще двох кімнатах, облаштувати кабінет для коворкінгу, настільних ігор та «кімнати ідей», а також зал для кінопоказів, гри в настільний теніс та дискотеки. Для встановлення освітлення домовились з електриками водоканалу, які в післяробочий час лагодять мережу, задля здешевлення ремонтних робіт вирівнюємо та штукатуримо стіни своїми руками. Паралельно волонтерки з молодіжної ради готують тістечка, кекси, бутерброди для всіх, щоб працювати ситими. Місцеві таксисти підвозять цемент, гіпсокартон та фарбу. Два приватних підприємці майструють столи та полицки безкоштовно. 5 меценатів дарують ковролін, плінтуси, м'які пуфи. Малюнки на стіні малюють студенти університету вночі після лекцій. Напис стіни тренажерного залу «Повір у себе/Be lieve in yourself» робить вчитель Острозької школи мистецтв. Загалом залучено 55 осіб віком від 8 до 45 років.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Підлітковий клуб за місцем проживання «Надія» — це клуб який підпорядковується відділу з питань молоді та спорту Острозької міської ради, проте коштів на його діяльність не виділяється. Приміщення знаходиться в закинутому підвалі житлового будинку.

Першим заходом по облаштування підліткового клубу була «толока» на яку прийшли 11 людей: двоє дітей — найактивніших відвідувачів клубу, дві працівниці відділу молоді та спорту, двоє молодих людей-інвалідів, які не уявляють життя без клубу та настільного тенісу, є учасниками та переможцями усіх місцевих та обласних змагань; п'ять чоловіків — волонтерів з церкви «Спасіння», які допомогли винести старі поламані меблі, зірвати старі ДСП перекриття стін й очистити кімнати від сміття, троє студентів запропонували зняти відео про клуб, який розповсюдили у мережі Facebook та Instagram. Розвісили оголошення по всіх школах та громадських місцях про потребу у фінансовій та фізичній допомозі в ремонті підліткового клубу.

Звернулися до Острозької міської ради, де нам порадили написати проєкт, який ми зрештою виграли (гранд розвитку територіальних громад від Рівненської обласної адміністрації на суму 107 тисяч) на закупівлю тренажерного обладнання. Коштів на ремонт не було, тому звернулися до приватного підприємця, який погодився зробити нам стелю та стіни в обмін на хороші відгуки про його організацію.

Подали заявку на відбір до організації «Будуємо Україну Разом» і пройшли. Залучили 35 волонтерів зі всієї України і 15 — з міста. Достукалися до 100 людей, які надали нам фінансову, моральну, фізичну допомогу.

Зробили косметичний ремонт трьох кімнат, та провели концерт-презентацію на який запросили усім меценатів, міську владу, три громадські організації, які нам допомагали (людським ресурсом, грошима, інформаційною підтримкою), дітей, які займаються в спортивних гуртках при школах міста.

На концерті всі мали змогу відвідати «смачний благодійний ярмарок», на якому зібрано 1050 грн. Смаколики випікали працівниці відділу молоді— 100 кексів, два торти та пиріг, жителька будинку в якому знаходиться клуб принесла 200 пиріжків з капустою, м'ясом та картоплею.

Було розміщено фліпчарт, де кожен охочий написав побажання, що хотіли б бачити у клубі для молоді. Ми прислухалися до порад і почали ще активніше звертатися до депутатів місцевої та обласної ради, які подарували нам п'ять м'яких пуфів, стіл, ковралін та плінтуси, дзеркало, LED-люстри в кімнату для коворкінгу.

Далі був довгий трьохмісячний процес ремонту великої зали для кінопоказів, 10 волонтерів, члени молодіжної ради, відвідувачі клубу та заступниця міського голови з гуманітарних питань після роботи до ночі фарбували стіни та підлогу, лакували меблі та облаштовували приміщення для повноцінного молодіжного простору.

У лютому 2020 року молодіжний клуб «Надія» та тренажерний зал «Повір у себе» офіційно відкрили. На відкритті були присутні громадські активісти, волонтери, жителі, керівники міста, відвідувачі, діти, підлітки та молодь: загалом 155 осіб. Усім було подаровано

імбирне печиво з написом «Повір у себе, бо Надія є», всі мали змогу відвідати фуршет «Здорової їжі», повеселитися з клоуном, послухати гру на синтезаторі від вчителя Острозької школи мистецтв та переглянули фільм про те, як все було, під назвою «Усе почалося з вивіски... якої не було».

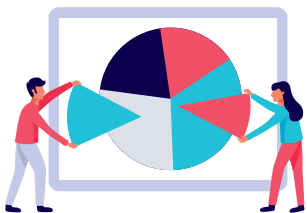
Усі присутні отримали безкоштовні абонементи на відвідування тренажерного залу, а міський голова та заступники подарували в клуб пілосос.

● Досягнення:

З ініціативи молоді, відвідувачів клубу, студентів, з допомогою волонтерів, працівників міської ради, депутатів, підприємців, небайдужих мешканців зроблено ремонт та облаштовано простір в чотирьох кімнатах: 30 кв. м – тренажерний зал, 17 кв. м – кімната

для коворкінгу, 15 кв. м – кімната для настільних ігор, 70 кв. м – кімната для кінопоказів, дискотек та гри в настільний теніс. Залучено всі місцеві ЗМІ, проінформовано про роботу молоді у соціальних мережах, шляхом стрімів, постів, фото- та відео репортажів. Близько 55 людей волонтерили разом. Благодійно залучено близько 20 тисяч грн, також стіл, 5 пуфів, пілосос, полицки, будівельні матеріали (фарби, лаки, цемент). Прогнозовано охоплення молоді близько 300–350 осіб на місяць. 15 нових гравців настільного тенісу, в тому числі 5 дітей-інвалідів, та 10 відвідувачів, які займаються паурліфтингом. За результатами виграно ще один проєкт: «Мультимедійне обладнання для молодіжного клубу “Надія”».

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, підтримка молодіжних проєктів та ініціатив, волонтерство, тому що безпосередньо всі учасники працювали заради спільної мети – мати зручне, світле, чисте, комфортне місце для дозвілля.

Інклюзивний розвиток: клуб відвідує 19 дітей та молоді з інвалідністю, а тренер з настільного тенісу – є інвалідом дитинства з хворобою ДЦП. За підсумками проєкту з числа ініціаторів було засновано ГО «Центр суспільних перетворень» для можливості подальших залучень коштів та проведення цікавих освітніх та культурних заходів у клубі.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Насамперед ми керувалися потребою молоді у вільному просторі та доступі до якісних умов, що сприятимуть розвитку і освітніх знань,

культури, фізичної активності, підтримки здорового способу життя, вміння інтегруватися в сучасне суспільство та навіть соціалізація окремих груп молоді (особи з обмеженими можливостями). Кожен із пунктів Цілей сталого розвитку був для нас орієнтиром до якісного розвитку Особистості, адже прагнучи до чистоти свого подвір'я, вивчаючи мови, закони природи, особливості культури діти, а в подальшому молодь в оточенні любові виростають відповідальними людьми, які бережуть екологію, розумітимуть мистецтво та працюватимуть на благо своєї країни.

Глобально ми брали від кожної цілі по трошки, а орієнтиром нам була ціль № 3 «Міцне здоров'я та благополуччя», адже маючи зручний та потрібний тренажерний зал, світлі кімнати для зустрічей та ігор можна сміливо вірити в майбутнє здорове та благополучне життя нашої молоді. У подальшому молодіжний клуб «Надія» діятиме також як і позашкільний заклад, де проводитимуться цікаві лекції на тему: «Протидії насильства», «Шкідливості куріння та алкоголю», «Чиста земля – наша екологія», «English Speaking club» та інші.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Основна частина нашої молодіжної практики припала на період 2019–2020 років без карантину. Тому ми вільно використовували усі можливі цифрові інструменти, такі як створення інформаційних постів про ініціативу молоді, створено групу у Messenger для волонтерів та групу «Громадський сектор Острога», створено сторінку молодіжного клубу «Надія» та тренажерного залу «Повір у себе» у Facebook та Instagram, було розроблено дві Google-форми опитування для жителів та волонтерів, відзнято два фільми про клуб про початок реалізації практики та процес всієї підготовки. Проведено онлайнпрезентацію «Слайдшоу-фото» результатів роботи. Після відкриття клубу в лютому 2020 року двічі було проведено кінопоказ для молоді. Під час карантину започатковано проведення онлайнконкурсів: «Краща маска», «Краща настільна гра», «Створи календар подій на карантині» та інші.

● Зворотний зв'язок

Тетяна Хохліч – приватний підприємець, власниця магазину «Господар», меценат, волонтер, друг: «Вчора було відкриття молодіжного спортивного клубу "Надія". Завдяки добрим серцям мешканців нашого міста зроблено можливе з неможливого! Тепер молодь може з користю проводити час, спілкуватися та отримувати нові знайомства! Пишаюся #ОляСтецюк, завдяки тобі це відбулося!

І ми, з радістю, відвідали відкриття! А Колян одразу випробовував гантельки».

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1404952233012887&id=100004943710307

Практики-переможці конкурсу 2020

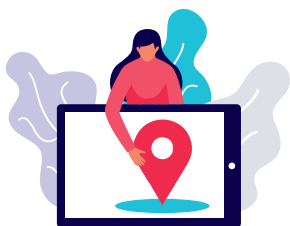
5

- **Ініціативна група програми національних обмінів «Плацкарт»**

- **Назва практики: ПРОГРАМА НАЦІОНАЛЬНИХ ОБМІНІВ «ПЛАЦКАРТ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Україна (Київ, Львів, Одеса, Запоріжжя, Чернівці, Острого, Рівне)

- **П.І.Б автора/ки практики:** Естер Матер'ян, координаторка ініціативи

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:**
materian.ester.sony@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** березень 2019 – по сьогодні

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** обміни, студенти, спільнота, мобільність, розвиток

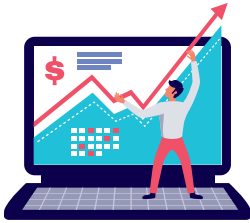

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Проблематика:

- стереотипи про вищу освіту та студентське самоврядування в Україні;
- «нездорова конкуренція» у ЗВО;
- відтік молоді на навчання закордон;
- низька мобільність населення в країні, зокрема молоді.

Наша місія – об'єднання студентства задля співпраці, пошуку ідей та механізмів локальних змін з метою глобального розвитку системи вищої освіти в Україні.

- **Опис практики:**

Програма національних обмінів «Плацкарт» є програмою тижневих обмінів за суміжними спеціальностями між студентами ЗВО України. Основною метою програми є налагодження освітнього і культурного спілкування між студентами з різних куточків нашої країни. Ми прагнемо, аби кожен студент мав можливість збагачувати освітній досвід, подорожувати країною, знайомитися зі студентами з інших міст, вивчати культуру ще не знайомих регіонів. Проєкт дає необхідну платформу для комунікації між студентами й сприяє поширенню отриманого під час мобільності досвіду у своєму університеті. Від початку програми нам вдалося залучити 11 ЗВО України, серед яких:

1. Запорізький національний університет;
2. Національний університет «Києво-Могилянська академія»;
3. Національний університет «Острозька академія»;
4. Національний університет водного господарства та природокористування;
5. Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова;
6. Львівський національний університет імені Івана Франка;
7. Український Католицький університет;
8. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича;
9. Київський національний університет імені Тараса Шевченка;
10. Київський політехнічний інститут імені І. Сікорського;
11. Львівський торговельно-економічний університет.

За півтора роки існування (обміни тривали до початку карантину), окрім обмінів, нам вдалося розробити свій бренд, продукцію і створити сайт, який наразі готується до запуску. Ми вважаємо, що за період, який існує програма ми довели, що наша ця ініціатива є затребуваною в Україні.

За цей час студенти-учасники обмінів ознайомилися з різними системами самоврядування, а також мали можливість співпрацювати з самоврядуванням свого університету. До участі у програмі зголосилося набагато більше студентів, ніж ми могли взяти, що показує її затребуваність.

Ми маємо реальні приклади кейсів успішних змін в університетах, які якісно вплинули на діяльність студентського самоврядування та кооперацію студентів як у своєму ЗВО так і на реалізацію власних проєктів.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Матеріальні ресурси: гуртожитки ЗВО для проживання, знижки на послуги харчування, доступ до ресурсів та матеріальної бази ЗВО.

Фінансові ресурси: кошти студентського самоврядування кожного з університетів-учасників; грант від British Council Україна в рамках конкурсу проєктів Student Action.

Людські ресурси: координаторів програми в університетах-партнерах; університетські команди обмінів; спільнота «Баді» (помічники студентів-гостей), учасники обмінів.

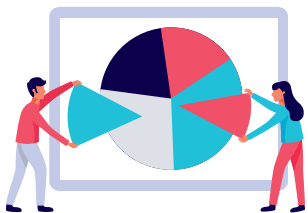
● Досягнення:

Кількісні показники:

- 11 ЗВО-учасників програми;
- 25 тижнів обмінів;
- 35 організаторів програми обмінів;
- 450 студентів – учасників тижневих обмінів

Якісні зміни (на конкретних прикладах)

Національний університет водного господарства та природокористування завдяки участі у програмі працює над реформою системи самоврядування, яку більш детально вивчає в Українському Католицькому університеті. Національний університет «Кієво-Могилянська академія» ознайомила членів усіх університетів з системою опіки над першокурсниками «Баді», яка виявилася корисною навіть в рамках нашої програми. «Плацкарт» це один із небагатьох, проєктів реальної співпраці одинадцяти, а в подальшому і більшої кількості університетів. Це проєкт, який уже поєднав більше 30 студентів-координаторів з різних куточків України, які протягом року показали важливість проєкту і працюють над розвитком програми. Наразі ми готуємо до запуску сайт, система обмінів на якому автоматизує процес долучення нових ЗВО (наразі маємо близько 10 нових заявок), процес відбору кандидатів на обміни та схему обмінів між всіма університетами.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

1. Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;

2. Внутрішня мобільність молоді. Внутрішня мобільність молоді в сьогоdnішніх умовах виступає в Україні запорукою для майбутніх демократичних перетворень, створення комфортних умов для розвитку молоді особистості, формування в неї громадянської свідомості, й залученні її до важливих соціальних, політичних, економічних, культурних процесів, які мають місце відбуватись в суспільстві.

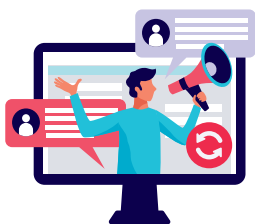
- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 10. Скорочення нерівності. Низька мобільність населення є частиною глобальної проблеми нерівних доходів, що вимагає глобальних рішень. Сприяння безпечній міграції та мобільності людей також є важливим фактором подолання зростаючого розриву між людьми.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Оскільки організація та реалізація програми відбувається у різних ЗВО України, практично вся комунікація команди відбувається у месенджерах, зокрема Telegram, Messenger. Також для спільного та зручного використання важливої інформації, робочих матеріалів, документів та інших ресурсів ми використовуємо спільний Google Диск та інструменти Google Docs/Google Sheet. Наразі ми готуємо до запуску сайт програми із інформацією про проєкт, організаторів, університети-учасників, відгуки студентів, документацію, а також з можливістю дистанційно (через сайт) проводити відбір учасників обмінів, які будуть реєструватися для участі. Раніше це робила команда університету-партнера на місці вручну (попередня реєстрація очочих відбувалася через Google Forms).

- **Зворотний зв'язок**

Відгуки учасників обмінів:

<https://www.facebook.com/national.exchange.program.plazkart/>

Практики-переможці конкурсу 2020

6

- **Громадська спілка «Асоціація молодіжних центрів України»**

- **Назва практики: ЕКСПЕДИЦІЯ_МЦ – ЕКСПЕДИЦІЯ МОЛОДІЖНИМИ ЦЕНТРАМИ УКРАЇНИ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Всеукраїнська практика, 23 міста-учасники практики

- **П.І.Б автора/ки практики:** Храпський Ярослав Дмитрович

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** imurit83@gmail.com

- **Статус практики:** реалізація триває

- **Період впровадження практики:** липень – грудень 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** експедиція, будівництво мереж, молодіжна участь, молодіжний центр, малі громади

● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Низький рівень впізнаваності та відсутність якісних аудіовізуальних матеріалів для системної промоції молодіжних центрів в громадах та містах, які діють як осередки практичної роботи з молоддю та майданчики для залучення молоді до процесу прийняття рішень та волонтерської діяльності.

● **Опис практики:**

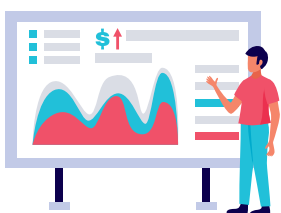
Експедиція молодіжними центрами — просвітницький проєкт для висвітлення та популяризація діяльності молодіжних центрів, просторів та хабів, кращих практик молодіжної роботи та унікальних проєктів залучення молоді до громадського активізму та волонтерської діяльності, які діють в малих громадах та містах в Україні.

Для участі в експедиції було відібрано 23 молодіжні центри з семи областей України: Вінниця, Львів, Переяслав, Ковель, Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Дрогобич, Чернівці, Івано-Франківськ, Буча, Червоноград, Нововолинськ, Медвинвська ОТГ, Жданівська ОТГ, Жовківська ОТГ.

Основною задачею експедиції було створення якісного аудіовізуального контенту для системної промоції та висвітлення діяльності молодіжних просторів для зміцнення ролі їх діяльності в громадах, як осередків неформальної освіти молоді, мережування та створення можливостей для самовизначення молоді малих міст та громад України.

Для цього було проведено:

- фото- та відеозйомку для використання під час презентацій, створення контенту для сайтів та соціальних мереж, участі в заходах;
- 30-хвилинне інтерв'ю про життя громади, де працює молодіжний центр, локальні можливості для розвитку молоді, практики залучення молоді до активізму. Висвітлення унікальних форматів залучення молоді:
- колівінг, спортивний молодіжний хаб, хаб у бібліотеці, сільські центри;
- мережування та обмін досвідом для молодіжних центрів з різних областей України;
- планується видання аналітичного звіту про діяльність молодіжних центрів в малих громадах.

● **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Людські: команда із трьох осіб, Ярослав Храпський – керівник експедиції, Олег Слабоспицький – відповідальний за логістику та планування, Владислав Мельничук – відеограф, команда волонтерів для обробки та монтажу відео з чотирьох регіонів.

Матеріальні: було проведено фандрайзингову кампанію та залучено кошти від 47 унікальних осіб та партнерських установ для реалізації проекту.

Власні ресурси: власний автомобіль, техніка для фото та відео зйомки, сувенірна брендована продукція від АМЦУ.

● Досягнення:

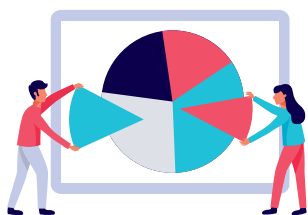
50К+ переглядів відео – екскурсій молодіжними центрами.

2578 км проїхали Україною, з них – 186 км на евакуаторі.

1214 фотографій додано до фотобанку молодіжних центрів України.

31 година відео – інтерв'ю з командами молодіжних центрів про реалізацію успішних практик молодіжної роботи на місцях.

23 відео – екскурсії молодіжними центрами в різних куточках України.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

3–4 – промоція молодіжних центрів, як платформи для залучення молоді до прийняття рішень та ініціювання власних суспільно значущих проєктів, що покликані привнести позитивні зміни всередині громад та сприяють самореалізації молоді на місцях.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Молодіжні центри в громадах діють як осередки неформальної освіти, забезпечуючи безперервний доступ до якісних послуг, які направлені на здобуття молоддю знань і навичок, необхідних для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу

культури в сталий розвиток, що відповідає Цілі № 4 про «Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх».

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Для реалізації проекту використовувалися:

- інструменти для цифрової відео та фото обробки та відео монтажу;
- інструменти для роботи з аудіоматеріалами;
- засоби для візуалізації для створення презентацій та інфографіки;
- інструменти для mindmapping;
- відео конференції.

● Зворотний зв'язок

Владислав Хребенюк, керівник Хмельницького молодіжного центру, Facebook-блог: «Шукай не причини – шукай можливості»: https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=3463312017035639&id=100000706244882

Практики-переможці конкурсу 2020

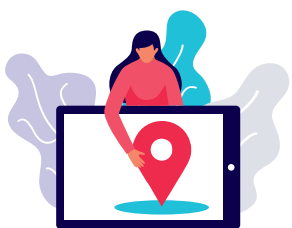
7

- **Молодіжний центр «Нові крила»**

- **Назва практики: #PRO100KNYG**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Нововолинськ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Павло Медина, Дарина Піксаєва, Дмитро Гіналюк**

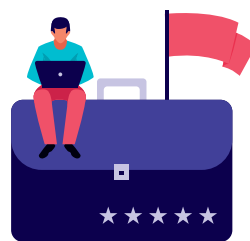
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: pavlomedyna55@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: початком став березень–квітень 2020**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: інноваційність, свобода, контент, література, гумор**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

В умовах карантину всі громадські організації, які працюють з молоддю, отримали виклик як дійти до молоді, якщо це зробити фізично неможливо. Україномовний контент дуже мало активний в соціальних мережах навіть місцеві молоді люди, які мають аудиторію пишуть та говорять російською.

В умовах карантину ми зрозуміли, що генерувати онлайн події на рівні з всеукраїнськими молодіжними організаціями ми не зможемо та й для більшого охоплення цими подіями потрібно концентрувати увагу молоді на них, а не розпорошувати і створювати десятки ZOOMів на день в один і той самий час.

Ми стали інформаційним ресурсом, який транслював можливості для молоді та паралельно почали розробляти свій проєкт.

Перший план був створити україномовний контент, який у вільній формі рекомендуватиме читати книги. Далі почали розвивати ідею, що цей інструмент можна перетворити в платформу для молоді, де можна буде вчитися писати сценарії, поводитися в кадрі, знімати, монтувати, генерувати ідеї та втілювати їх в життя.

● Опис практики:

Проєкт дав можливість створити платформу для розвитку навичок молоді та дати можливість створювати україномовний контент.

Молодь має можливість плавно вийти з карантину та разом з однодумцями наповнювати освітню медіа платформу для створення україномовного контенту.

Команда працює дотримуючись всіх санітарних норм, а україномовний контент з рекомендаціями книг забезпечує людей ідеями для змістовного дозвілля на карантині (контент буде продовжувати з'являтися навіть у випадку другої хвилі карантинних обмежень). Адже молодь долучається навіть не будучи присутніми в дні фільмування, а саме сценарії, монтаж, звук тощо.

Проєкт є відкритими для всіх учасників не залежно від віку, статі, віросповідання чи політичних вподобань. Навіть ті хто є на самоізоляції можуть стати частиною програми і відзняти матеріал для монтажу спільно з рекомендаціями команди проєкту в режимі онлайн і бути героями випусків. Розроблено план кооперація в цьому проєкті з різними молодіжними організаціями України, що дозволить значно розширити охоплення аудиторії та дасть можливість молоді нововолинська співпрацювати з іншими організаціями та напряду з авторами книг.

Активність відслідковується за статистикою в соціальних мережах.

Показником також є кількість запрошених гостей, та учасників, які долучаються до команди в ролі монтажерів, операторів, сценаристів.

Активно проводиться моніторинг приросту аудиторії в соціальних мережах та кількості публікацій у ЗМІ та сторінках партнерів.

Цільовою аудиторією проекту ми бачимо молодь 16–25 років.

Саме молодь цього віку, активно переглядає та долучається до проекту на різних етапах. Фільмування випусків у нас відбувається орієнтовно з квітня, а у створенні випусків проекту #PRO100KNYG співпрацюємо з іншими молодіжними центрами, авторами. За цим тегом можна переглянути випуски, які вже є (на момент заповнення опублікованих випусків є 17, чотири знаходяться на «монтажному столі» і за тиждень буде новий день зйомок) також плануємо випуски де ведучими виступатимуть відомі українські автори.

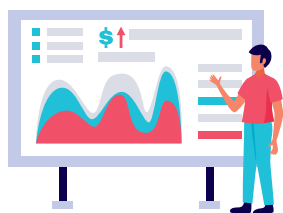
Є уже опублікованим випуск з авторкою книги «Нація овочів?» Оксаною Мороз. Паралельно з фільмуванням ми проводимо перемовини і з іншими авторами.

День фільмування дозволяє відзняти від 3–5 випусків, які потім відправляються на монтажу. В день знімання в центрі працює зазвичай працює до 10 молодих людей.

Публікуються випуски на трьох платформах: Facebook, Instagram, YouTube.

Два основних теги для перегляду випусків #PRO100KNYG та #ПРО100КНИГ

Проект має на меті показати, що з підручних інструментів молодіжні центри можуть генерувати медіа контент для молоді та з молоддю, а в реаліях карантину це більш ніж важливо.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Власні ресурси

Перший випуск ми знімали майже на коліні, щоб перевірити чи буде попит на такий продукт.

Далі ми створили «куток» для фільмування в молодіжному центрі.

Власними силами виготовлено декорації знайдено друкарські машинки, старі чемодани тощо.

Фільмування відбуваються на наявну техніку в членів команди: штатив, камера (старенька дзеркалка, а також мобільний телефон), знімали без мікрофону, але один з фанатів оплатив купівлю мікрофона. Техніка для монтажу та саме приміщення також є власністю команди, або окремих членів.

Залучені ресурси

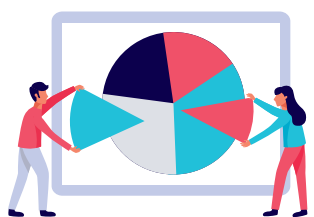
Світлове обладнання: два софтбокси, кільцева лампа, світловий «меч», додатковий мікрофон, декораційний реквізит для кожного випуску.

● Досягнення:

Станом на день заповнення: 17 опублікованих випусків на платформах Facebook, Instagram, Youtube з сумарною кількістю переглядів понад 15 000; у монтажній ще 4 випуски і вже

заплановані два нових дні зйомок; вісім осіб спробували себе у ролі ведучих; четверо людей були операторами та стільки ж допомагало з монтажем; до проєкту вже долучилися три молодіжні центри: Молодіжний центр Волині, MoloDvizh у Львові та Запорізький обласний центр; один випуск безпосередньо з авторкою книги; проєкт продовжується і вже є розроблені два нових формати україномовного медіаконтенту, які також будуть фільмуватися молоддю з осені.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Цей проєкт повністю ініціатива молодих людей, який впроваджується ними і для них. Він на стільки виріс, що молоді люди вже готують два відгалуження проєкту, які будуть фільмуватися восени.

Змістовне дозвілля для молоді. Карантин, карантин, карантин... Він не дає можливості творити масові заходи і ми зайняли доволі специфічну нішу і даємо молодим людям спробувати себе у створенні масштабного україномовного медіапродукту, а також рекомендуємо змістовну літературу до прочитання, яка чудово підходить для карантинних буднів.

Україномовний контент для молоді, адже велика кількість молоді, навіть в Новововолинську, яка має аудиторію знімає та популяризує саме російськомовний контент, а цю ситуацію ми хочемо змінити.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 17 – Партнерство заради розвитку.

Команда молодих людей з невеликого містечка створює україномовний контент у співпраці з різними молодіжними центрами, авторами книг, має можливість залучати нові партнерства для підтримки цього проєкту.

Цим кейсом показує, що навіть для медіа проєкту не потрібно дорогого світла, камер, які коштують тисячі доларів, а потрібно брати себе в руки та знаходити партнерів.

Ціль № 4 – Якісна освіта.

Самоосвіта на протязі життя одна з основних ідей, яку хоче донести проект. Він дає можливість навчатися разом з усією командою, дає можливість дізнатися про важливу літературу, яка вплинула на світогляд того чи іншого ведучого, а також кожну з тих книг можна знайти в книгозбірні молодіжного центру.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

У нас працює активно просування в соціальних мережах, також у співпраці з іншими центрами та авторами комунікація ведеться в онлайн режимі.

ZOOM використовується для проміжних нарад, опрацювання ідей та обговорення сценаріїв.

Також використовується багато онлайн навчань, коли ми намагаємося відтворити ефекти, сценарні ходи, які вивчали в експертів своєї справи.

Саме карантин став серйозним поштовхом для створення цього продукту, адже розмови і накидання концепції велися раніше, але обмеження доступу молоді до молодіжного центру і молодіжних працівників до молоді дав реальний поштовх впровадженню проєкту.

● Зворотний зв'язок

Дмитро, ведучий: «#pro100knug це не просто проєкт, над яким працюють волонтери молодіжного центру. Це цілий букет для охочих проявити себе у медійній сфері. Ми запрошуємо ведучих, щоб вони розповідаючи про улюблені книги. Також себе можуть спробувати й відеооператори, сценаристи, відеомонтажери».

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100027306498722>

Практики-переможці конкурсу 2020

8

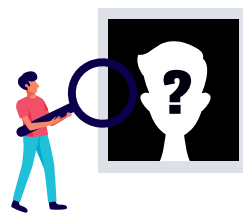
- **Комунальний позашкільний навчальний заклад «Дитячо-юнацький центр «Штурм»»** Дніпровської міської ради

- **Назва практики: ДИСТАНЦІЙНИЙ ТАБІР ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОГО, ПІЗНАВАЛЬНОГО ТА ТВОРЧОГО НАПРЯМУ «ШТУРМ ОНЛАЙН»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Дніпро

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Координатор: Таніч Вікторія Геннадіївна, заступник директора з навчально-виховної роботи. Ініціативна група: Герліванова І. А., Шаломаєв І. О., Драган А. А., Таніч В. Г., Сулейманова А. В., Коваль В. В., Пінчук Є. М., Таріна І. В.

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:**
clubshurm@ukr.net

- **Період впровадження практики:** 1 червня 2020 року – 26 червня 2020 року

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** крутезне дозвілля в режимі онлайн

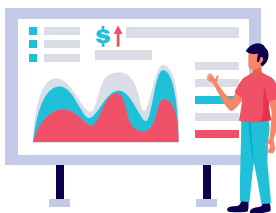
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**
У зв'язку з карантинними обмеженнями не було можливості організувати 23-ий сезон оздоровчого табору, тому було прийнято рішення адаптувати програму під режим онлайн

- **Опис практики:**

19 днів з 10.00 до 18.00 в режимі онлайн педагоги Центру «Штурм» (85% молодь) створювали корисний контент для дітей та підлітків (за запитом учасників):

- ранкові руханки, тренування з однокласниками, заняття з хореографії, силові тренування;
- година національно-патріотичного виховання;
- творчі майстеркласи, креативні ігри, пізнавальні інтерв'ю, поради психолога, розважальні програми, інтелектуальні вікторини, онлайн екскурсії;
- зустріч з відомими людьми, спілкування з представниками поліції та МНС.

Програма була розрахована на виконання завдань в домашніх умовах, професійне обладнання замінювалось на підручні предмети (стілець, подушки, пляшки тощо). Щодня проговорювались правила безпеки. Учасниками табору були як активні вихованці, так і діти з особливими навчальними потребами (діагноз ДЦП та аутизм). В соціальних мережах та Viber чатах публікувався розклад, кожен учасник табору за власним бажанням обирав цікаве для себе заняття та визначав власний час в режимі онлайн. Рівень навантаження по інклюзії регулювали батьки. Для педагогів це був новий виклик та унікальний досвід. Діти поринули у новий формат табору і навчились використовувати гаджети для свого розвитку.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Практика реалізована на платформі Zoom. Для проведення восьмигодинного ефіру оформлена офіційна підписка на конференції (45\$ за власні кошти педагогів). Ефір вівся одночасно з трьох різних районів міста.

Задіяно: дев'ять локацій (створені власноруч). Орендовано три web-камери, ноутбуки, телевізори (для зручності спілкування педагог-учасник), звукові апаратури, штативи.

Організовано: безперервний Інтернет в залах ефіру (на бартерному договорі). Реалізувати проєкт вдалось без допомоги спеціалістів ІТ-сфери, все вивчалось та створювалось власними силами (відеоуроки в YouTube, статті на профільних сайтах, пробні ефіри, аналіз помилок).

Це підтверджує можливість реалізації практики без спеціалізованої підготовки та можливість поширювати проєкт незалежно від геолокації (села, селища міського типу, міста, мегаполіси).

Наповненням програми займалися 40 педагогів.

У режимі онлайн представники патрульної поліції та МНС провели пізнавальні бесіди з вихованцями табору (безпека в Інтернеті, правила ПДД, правила поведінки на вулиці, правила поведінки з вогнем та газом вдома).

В ефірі табору були:

- заступник директора — начальник управління молоді, позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання Дніпровської міської ради Дар'я Біла — рубрика «Національно-патріотичне виховання»;
- журналісти 34 каналу Лейла Аббасова та Євген Коптєв — рубрика «34 питання журналістам 34».

<https://www.facebook.com/watch/?v=317106319683012&extid=hDs3jxN-NL9ahNERy>

<https://www.facebook.com/shturmdp/posts/2936049309855533>

● Досягнення:

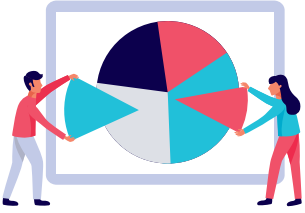
Онлайн формат табору реалізовано в Україні вперше!

Організація практики:

- залучено 189 дітей (Україна, Польща, Норвегія);
- задіяні в роботі 40 педагогів;
- проведено 324 тренування та 397 рубрик;
- запрошено троє відомих людей;
- співпраця з представниками патрульної поліції та МНС.

Висвітлення практики:

- опубліковано 268 постів в соцмережах (охоплення 10 000 користувачів);
- оприлюднено 4 сюжети в ЗМІ — 34 канал, Штурм TV.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування. Команда молодих педагогів створила онлайн табір для дітей та підлітків, який став корисною альтернативою дозвілля в режимі карантину.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Табір орієнтований на популяризацію здорового способу життя, рекомендації щодо фізичного навантаження та спілкування про користь правильного ставлення до власного здоров'я і безпеки життєдіяльності. Вікові межі — діти та молодь. Тому наша практика сприяє забезпеченню здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці.

У режимі карантину ми взяли на себе відповідальність за будь-яких умов провести табір, адже дітям необхідно розвиватися, відновлювати та підтримувати фізичну форму для подальших досягнень в спорті та хореографії. Тому наша практика сприяє реалізації забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для реалізації практики були використані:

1. Програма «Zoom» — для організації практики в режимі онлайн.
2. Прикладний месенджер «Viber» — для чатів батьки — педагоги.
3. Програми «Adobe Photoshop», «Adobe Illustrator» — для створення афіш, щоденних розкладів, матеріалу для творчих рубрик та оформлення локацій.
4. Програма «Adobe Premier» — для монтажу відео.
5. Програма «Adobe Audition» — для редакції музичних сценаріїв.
6. Відеохостинг «You-Tube» для публікації роликів.
7. Соціальні мережі «Facebook» та «Instagram» — для публікації афіш, відео, розкладу, щоденного фото звіту, інтерактивних ігор.

8. Додаток «Kahoot» – для організації гри.
Цифрова апаратура для організації ефіру:
9. HP Laptop 15 db1002ur (3 шт.).
10. Webcam C270HD Logitech (3 шт.).
11. Smart TV LG 32 (3 шт.).
12. Музична апаратура Yamaha (3 комплекти).
13. Власні телефони педагогів.

● Зворотний зв'язок

Петро Басенко, 10 років, вихovanець табору:
«Під час онлайн табору була дуже цікава програма. Це краще, ніж в школі робити уроки». <https://www.youtube.com/watch?v=DREgn7tZ6mU>

<https://www.facebook.com/watch/?v=317106319683012&extid=hDs3jxN-NL9ahNERy>

Практики-переможці конкурсу 2020

9

- **Корюківський молодіжний центр «КУБ»**

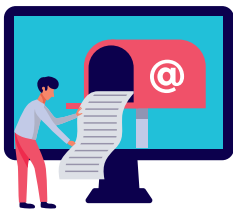
- **Назва практики: ЕКОЧЕЛЕНДЖ «ПОЛЮВАННЯ НА ПЛАСТИК»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Корюківська ОТГ, Чернігівська область

- **П.І.Б автора/ки практики:** Анна Станіславська, заступниця директора МЦ «КУБ»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** mya123543@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** червень–серпень 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** екочелендж, пластик, довкілля, змагання, команда

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Щороку з приходом весни на поверхні землі можна спостерігати все те сміття, що залишилося після зими!

Основна маса такого сміття, яке паплюжить вигляд кожного населеного пункту, це пластик. Це такі полімерні структури, більша частина яких буде лежати багато років. Тому, команда МЦ «КУБ» вирішила запустити екочелендж «ПОЛЮВАННЯ НА ПЛАСТИК!».

- **Опис практики:**

До участі в екочеленджі через соціальні мережі була залучена молодь Корюківки. В день змагання зареєструвалося п'ять команд по 7–10 учасників. На місці збору (МЦ «КУБ») всім командам були видані рукавички та пакети для збору сміття категорії «пластик». Збирали звідусіль – у скверах, біля річки, в центрі та на околицях. Змагання тривало три години. По завершенню екочеленджу зібраний пластик кожної команди був зважений для визначення команди переможця. Найбільше вполювала команда з колоритною назвою «Не ЛИГАНИ» – 84,4 кг. А загалом було зібрано 284,3 кг пластику, який здатен «пережити», навіть, наймолодшого мешканця Корюківки. Після важкої, але такої важливої справи всіх учасників організатори пригостили солодощами, а переможців піцею в кафе «DI ROMA».

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Пакети, мішки, рукавички та транспорт були надані КП «Благоустрій». Командою МЦ «КУБ» було залучено 35 учасників екосвідомої молоді, надано організаційне обладнання та солодкі подарунки учасникам.

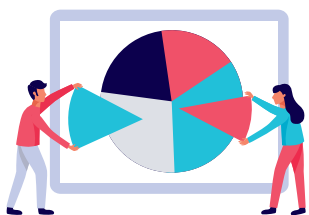

- **Досягнення:**

Пластик, що зібрали юні корюківці, передали до КП «Благоустрій», яке має пункт сортування сміття та відповідний прес.

Разом з тим, екозмагання у Корюківці стало стартом екочеленджу #Полювання_на_пластик2020, в рамках якого корюківська молодь (команда-переможниця) у відео зверненні передала екоестафету молоді сусідніх громад. Команди, які перемагали у громадах передавали естафету далі. Екочелендж тривав усе літо! Загалом в екочеленджі взяла участь молодь з Менської (668 кг), Семенівської (116 кг) та Сновської (417 кг) громад Чернігівщини. Менська команда «ЕкоMeM», яка за одне змагання назбирала найбільше пластику (250 кг) вже у вересні отримає подарунок від МЦ «КУБ» на екопаті «STOP-PEТ».

Отож завдяки цій ініціативі Сіверщина стала чистішою на 1485 кг пластику!

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Сталий розвиток та екологія (очищення довкілля від пластику та відправка його на переробку).

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (виховання у молоді екокультури для відмови від використання пластику в побуті).

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для інформування використовували соцмережі — Facebook, Instagram, Telegram.

- **Зворотний зв'язок**

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2387770511523703&id=100008723317904

Практики-переможці конкурсу 2020

10

- **Комунальний заклад «Молодіжний центр «Смарт» Слобожанської селищної ради»**

- **Назва практики: ПАТРИК ТВ – ПОЗИТИВНІ НОВИНИ СЛОБОЖАНСЬКОЇ ОТГ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): смт Слобожанське Дніпропетровської області**

- **П.І.Б автора/ки практики: Дмитрій Пронін**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: vitalevkina@gmail.com**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, позитивні новини, телебачення, локальна ініціатива, медіаграмотність**

- **Період впровадження практики: січень 2020 року по нині**

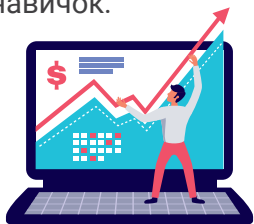
● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Основною проблемою, на яку спрямована практика є низька участь молоді в житті громади.

Як показало опитування молоді громади, 50% респондентів не цікавлять новини, тому що вони подаються в стандартній формі та не зацікавлюють читача їх читати. Тому ініціативна група молоді Слобожанської ОТГ, запропонувала покращити забезпечення участі молоді в житті громади через виготовлення інформаційно-новинних роликів.

Було запропоноване рішення досліджувати цікаві пости в Instagram та Facebook, сайті громади та інших новинних ресурсах, і після готувати відеоролики в студії, де навіть негативні новини подавати з позитивним настроєм.

Тим самим молодь долучається до процесу дослідження подій в громаді та здатності впливати на їх розвиток через розвиток своїх вмінь та навичок.

● Опис практики:

Патрік ТВ – це перший в громаді інфоресурс, який створюється молоддю для молоді.

Ця практика виникла під час неформального обговорення новин громади в Молодіжному центрі «Смарт». Було обрано формат – самостійне створення студії новин, швидкої підготовки сценарію та запису ефіру на мобільний телефон.

Інноваційність практики Молодіжного телебачення «Патрік ТВ» – це те, що будь-який житель громади може стати ведучим, оператором, режисером і сценаристом випуску новин. Також це гарний інструмент для залучення активних жителів до життя громади, так як кожен відчуває себе частинкою великої команди, що працює на результат.

Звичайний випуск новин містить такі рубрики: новини громади (діяльність влади, бізнесу, комунальних закладів тощо), анонси подій, прогноз погоди.

Від моменту підготовки до випуску новин повністю використовуються цифрові ресурси, як відеокамера, програма для монтажу відео, запису звуку. А для публікації випуску ми використовуємо Instagram, Facebook, YouTube та Telegram. Тим самим ми забезпечуємо популяризацію даної практики для всіх категорій населення.

На всіх етапах впровадження практики молодь отримує навички та знання, які необхідні в XXI столітті. А саме вміння говорити на камеру,

розвивати критичне мислення, медіаграмотність та ораторське мистецтво.

Так, як практика знаходиться на етапі впровадження, тому ми бачимо завдання на її покращення, а саме:

- проведення медіашколи, для підготовки ведучих, режисерів, операторів та сценаристів (вже знаходиться на етапі реалізації);
- створення нової студії;
- чіткий поділ на рубрики та призначення відповідальних за їх ведення;
- випуск брендovanого мерчу, з метою більшої популяризації;
- використання платної реклами.

Запрошую всіх підписатись на Позитивні новини Слобожанської ОТГ «Патрік ТВ» за посиланнями:

Facebook – <https://www.facebook.com/smart.ssr/>
Instagram – <https://www.instagram.com/patrikbobov...>
Telegram – <https://t.me/smartsrr>

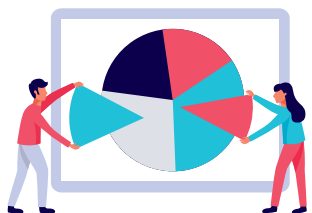
● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для реалізації практики використано власні ресурси організації: приміщення-студія, стіл, м'яка іграшка (жовта качка), iPhone 7, мікрофон, штатив, програма монтажу відео (відеоредактор Майкрософт).

● Досягнення:

- підготовлено 10 випусків новин, над якими працювали 30 осіб;
- цю практику було представлено на онлайн конференції «Що роблять молодіжні центри онлайн?», що організована ГО «Молодіжна платформа»;
- практика стала рушійною силою, над створенням нового інформаційного каналу Слобожанської ОТГ.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Дана практика пов'язана зі сферою молодіжної політики, як розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.

Тому що молодь долучається до процесу інформування громади через дослідження та створення інформаційного контенту для громади.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так, наша команда використовувала: відеокамеру та програму монтажу для запису ефіру; Facebook, Telegram, Instagram та YouTube для публікації випусків новин та залучення нових людей в команду проєкту.

У зв'язку з карантинном, наші ведучі та оператори працювали в масках та рукавичках. А на процес створення карантинні умови не вплинули.

- **Зворотний зв'язок**

Орина Кононенко, ведуча новин: «Для мене Патрік ТВ – це шанс розвинути свої навички ораторського мистецтва та інформування громади про щось цікаве».

Денис Ломакін, оператор: «У мене вийшло змонтувати відео та підготувати його до перегляду, це так вражаюче».

Практики-переможці конкурсу 2020

Номінація
“Краща практика у
малій громаді”

- ГО «Молодь в Тренді»

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): село Медвин, Медвинська ОТГ

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: Molodvtrendi@gmail.com

- Період впровадження практики: серпень 2019 року – до нині

- Назва практики: **НОВИЙ ПІДХІД ДО СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ЦЕНТРУ В МАЛІЙ ГРОМАДІ**

- П.І.Б автора/ки практики: Анна Спесивцева Олеся Петрівна – засновник та член правління ГО

- Статус практики: реалізація триває

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: винахідливість, бажання, молодь, приватний будинок, розвиток

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У громаді молодих людей не помічали. Вважали, що після школи вони їдуть у місто та не повертаються (хоча село – велике). Звичайно, нема молоді – не було і простору, де вона б змогла проводити з користю час, розвиватись, заявити про себе.

- **Опис практики:**

На початковому етапі потрібно було зрозуміти скільки молоді в громаді, наскільки вона активна і чим захоплюється – для цього було створено сторінку в Інстаграм – «Молодь Медвина», де періодично проводились різні челенджі, конкурси.

Це допомогло виявити лідерів та активну молодь, та в подальшому організувати зустрічі з ними.

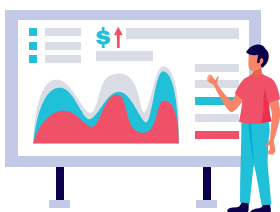
Взявши участь у одному з челенджів, молоді люди зрозуміли, що у селі відсутні сміттєві баки. Тому було вирішено подати петицію про встановлення сміттєвих баків на території громади.

Дана петиція набрала необхідну кількість голосів за декілька днів (це при умові, що активних користувачів інтернету на той момент було близько половини від необхідної кількості). Але завдяки злагодженим діям молоді, проведення реклами серед друзів та знайомих, вони швидко досягнули бажаного результату. Це мотивувало на щось більше. На одній із зустрічей було вирішено створити молодіжну організацію, яка б захищала інтереси молоді та допомагала б реалізовувати їхні бажання.

Всі етапи створення ГО молодь пройшла самостійно, і не здавалася, навіть коли їм вже вшосте відмовляли у реєстрації. Але ціль була досягнута.

Одна з засновниць організації придбала старий будинок та переобладнала його під Молодіжний центр. Це було потужним поштовхом для молоді.

Була організована Толока. І силами батьків та молоді простір розпочав свою діяльність.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Засновниця молодіжної організації придбала старе приміщення, яке переобладнали під Молодіжний центр.

Молодь громади долучилася до облаштування простору власною працею.

Використовується власна техніка: комп'ютер, проектор для заходів, екран, караоке-мікрофон, чайник, професійний фотоапарат.

Батьки та друзі молоді допомогли викупити меблі у попереднього власника та придбати настільні ігри, дошку, принтер.

Жеребило Леся – займалася рекламою, поширенням інформації в соцмережах та запуском Молодіжного центру.

Гриб Руслана – логістика та оформлення свята, відкриття МЦ.

Є благодійна банка, добровільні внески учасників організації та відвідувачів центру.

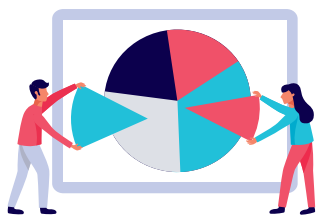
На сьогодні – молодь власними силами проводить майстеркласи та навчання, вчать один одного та менших діток.

Найдієвіший спосіб, під час якого отримали велику підтримку від громади – оголошення на сторінці у Facebook, люди долучаються, допомагають і матеріалами, і коштами.

● **Досягнення:**

Ми показали, що молодь є і вона самостійно може впливати та змінювати свою громаду. З кожним заходом долучається все більше молоді, і навіть з інших громад. Всього відвідало вже понад 300 людей

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Залучення молоді, розвиток та дозвілля, створення ГО пов'язані з такими сферами молодіжної політики:

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади;

Розвиток молодіжних громадських організацій;
Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

- Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 1. Подолання бідності. Намагання змінити життя молоді, розповісти їм та допомогти в скрутних обставинах.

Ціль № 8. Гідна праця та економічне зростання. Навчаємо фінансовій грамотності.

Ціль № 11. Молодь долучається до зміни життя громад на краще за допомогою реальних проєктів, сприяє забезпеченню сталого розвитку територій

- Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Учасники організації монтують відеоролики про свою діяльність, ведуть свою сторінку в Facebook, YouTube, Instagram, Tik-Tok, спілкуються в групі Telegram, Zoom. Використовуються Google-форми.

До початку створення Молодіжного центру в ГО було проведено опитування. Саме результати дослідження спонукали до його створення.

- Зворотний зв'язок

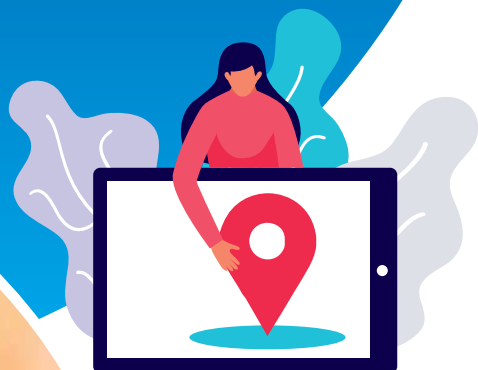
Fb-сторінка: <https://www.facebook.com/groups/2442090229393792/?ref=bookmarks>

РОЗДІЛ

2

МОЛОДІЖНА РОБОТА У МАЛИХ ГРОМАДАХ

Молодіжна робота у малих громадах

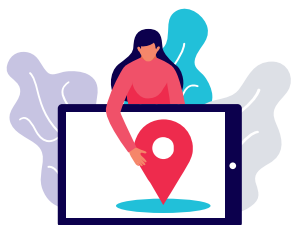
1

- **Громадська організація**
«Шульгівська громада»

- **Назва практики:**
АДВОКАЦІЙНИЙ ПРОЄКТ
«Я ПІДТРИМУЮ РОЗВИТОК
СПОРТУ В СЕЛІ ШУЛЬГІВКА»

- **Місце діяльності**
(населений пункт, громада,
територія): село Шульгівка
Петриківська ОТГ
Дніпропетровська область

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Льовкіна Вікторія Георгіївна

- **Контактна адреса**
електронної пошти автора/
ки практики:
vitalevkina@gmail.com

- **Статус практики:** завершено
I етап (успішно), з вересня
має стартувати II етап

- **Період впровадження**
практики: листопад 2019 –
лютий 2020

- **П'ять ключових слів,**
які характеризують
практику: молодь, команда,
адвокація, доручення
виборців, спортзал

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У населених пунктах Шульгівської сільської ради (села Шульгівка та Сорочине) молодь та діти не мають можливості в холодний період року займатися спортом та фізичним вихованням в безпечних умовах відповідно до вікових потреб.

- **Опис практики:**

Під час реалізації проекту сільська молодь була поінформувати про можливості власної участі і впливу на прийняття рішень на місцевому рівні, зокрема шляхом ефективної взаємодії з депутатами місцевих рад. Молоді люди набули знання та навички складання звернень — доручення виборців; дізналися про основи інформаційних кампаній через онлайн канали; створили власний відео контент про свої спортивні мрії; вручили депутатам районної ради звернення; взяли участь в засіданнях депутатських комісій та сесіях районної ради.

Інноваційність цього проекту полягає в тому, що ініціатива будівництва спортзалу була не обіцянкою чергового кандидата у депутати, а формувалася учнівською молоддю та молодими батьками як доручення виборців. Обізнаність щодо адвокації процесу прийняття рішення та подальших кроків змінює погляд молодих людей на власну роль у самоврядуванні та формує відповідальність за майбутнє громади. Кожен етап проекту розроблявся ініціативною групою шкільної молоді та молодих батьків (розробка бренду, формату акцій, участь в засіданні профільних комісій та сесії районної ради тощо).

Реалізація цього проекту була новим досвідом адвокації, що будується на поєднанні креативного підходу та використанні механізмів передбачених правами людини та чинним законодавством. Це також був новий досвід для депутатського корпусу, який раніше не мав доручень від молоді громади.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

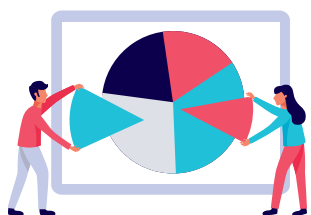
У реалізації проекту були задіяні три активісти та чотири волонтери ГО «Шульгівська громада». Власним внеском стало спів фінансування, залучене молоддю, під час благодійної акції «Сміття здавай — спорт просувай!» у сумі 3 000 грн. Коштом ГО «Шульгівська громада» було придбано частину безкаркасних крісел для проведення тренінгів та профінансовано канцелярію, частково брендovanу продукцію. Партнерським внеском Шульгівського навчально-виховного

комплексу було надане приміщення та обладнання для проведення тренінгів. Решта витрат проекту (послуги тренера, кавапаузи на тренінгах, монтаж відеоролика, транспортні витрати, виготовлення брендованої продукції) була здійснена за рахунок гранту 60 000 грн, наданого Вінницькою обласною правозахисною організацією «Джерело надії» в рамках підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників», що здійснюється за підтримки ПРООН та Міністерства закордонних справ Данії.

● Досягнення:

Результатом проекту стало рішення Петриківської райради про виділення коштів у бюджеті 2020 року на проектно-кошторисну документацію з будівництва спортзалу на базі Шульгівського НВК та рішення Шульгівської сільради про співфінансування.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

1. Участь молоді в просуванні порядку денного демократичних реформ на рівні громади.
2. Освіта та просвітництво з прав людини, просування рівних можливостей розвитку молоді з сільської місцевості та доступу до спортивної інфраструктури.
3. Забезпечення участі молоді в житті громади через механізм надання доручення виборців.
4. Підтримка молодіжних ініціатив.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Реалізація цієї практики сприяє наступним цілям сталого розвитку:

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Для висвітлення перебігу кампанії та інформування про результати використовувалися сторінки в соціальних мережах. Завдяки тренінгу про основи інформаційних кампаній через онлайнканали ми змогли щонайменше втричі збільшити охоплення аудиторії та отримати більший відгук зацікавлених осіб. Перший етап та отримання результатів відбулися до введення карантинних обмежень, тому ми відчули вплив тільки опосередковано, що збільшило активність молоді в соціальних мережах (знімали відео про спорт на карантині). Та вже наступні кроки маємо планувати з урахуванням карантинних обмежень: для цього підготували відео звернення кандидатам у депутати місцевих рад з дорученням виборців від молоді щодо підтримки проєкту та сприяння у виділенні коштів на будівництво спортзалу.

● Зворотний зв'язок

Посилання на відгук учасників проєкту із зверненням до кандидатів в депутати на місцевих виборах 2020, яке ми плануємо використати під час виборчих перегонів: https://drive.google.com/drive/folders/16K-ZU-FbE6jT_rxEtOfyNt2hXg6AMu47?usp=sharing

Молодіжна робота у малих громадах

2

- **Молодіжна рада Галицинівської ОТГ**

- **Назва практики: МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ ЗА 2019 РІК**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Галицинівська ОТГ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Сальник Анна Іванівна, голова Молодіжної ради**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: salana3030@gmail.com**

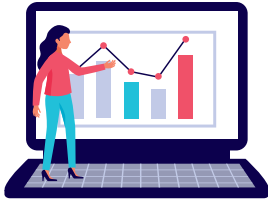
- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: 1 березня 2020 року – 1 червня 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: прозорість, депутатська діяльність, відкритість влади, залучення молоді, оцінка**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Галичинівська ОТГ об'єдналась у 2016 році, за цей час не відбулося жодного систематизованого звітування депутатського корпусу перед жителями громади за виконану роботу. Це призводить до недовіри до депутатського корпусу, влади, жителі не обізнані, що відбувається в громаді, чим займаються депутати. Даною практикою Молодіжна рада допомогла депутатам проаналізувати свою діяльність, нагадала їх права та обов'язки перед виборцями.

● Опис практики:

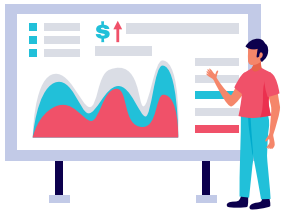
Основні етапи впровадження:

1. Навчальна сесія для представників Молодіжних громадських рад стосовно інструментів проведення моніторингу депутатської діяльності.
2. Подання запитів до Галичинівської сільської ради щодо: відвідування депутатами пленарних засідань у 2019 році; «де знайти свого депутата?», особистий прийом громадян; чи повинні звітувати громадяни перед громадянами (звіт депутатів за 2019 рік); кількості пленарних засідань, які відбулися.
3. Отримання відповідей на запити та їх аналіз.
4. Розробка та поширення гугл-форми щодо оцінки жителями громади діяльності свого депутата.
5. Аналіз опитування.
6. Підбиття підсумків та загальна презентація для депутатів на пленарному засіданні, оприлюднення результатів на офіційній сторінці Молодіжної ради та кожному депутату особисто.

Інноваційність методів — враховуючи карантин, метод оцінки шляхом гугл-форми та індивідуальних опитувань був максимально влучним, раніше подібних моніторинрів, тим більше з ініціативи Молодіжної ради, не було.

Залучення молоді — на всіх етапах впровадження практики були залучені члени Молодіжної ради, а також молодь Галичинівської громади, в загальній кількості понад 40 осіб.

Найбільш успішні моменти та навчальні результати — представники Молодіжної ради дізнались та навчились робити запити до сільської ради, населення було проінформовано про діяльність депутатів та можливість отримання такої інформації.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

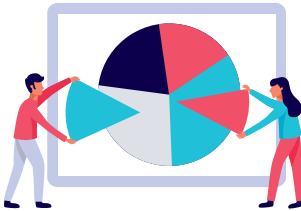
Додатково залучені ресурси: практика була реалізована у співпраці з Благодійним фондом «Ласка», який здійснює діяльність в рамках Програми «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE), що виконується міжнародною організацією Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) та фінансується агентством США з міжнародного розвитку (USAID); залучення експертів.

Власні ресурси: приміщення молодіжного ресурсного центру, використання техніки (ноутбуки, проектор, диктофон), члени Молодіжної ради, залучення ОМС, волонтери.

● Досягнення:

- 1) чотири опубліковані звіти депутатської діяльності на сайті громади, після презентації результатів опитування;
- 2) залучили жителів, зокрема молодь громади до здійснення аналізу депутатської діяльності.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Молодіжна рада поклала початок довгостроковій практиці моніторингу депутатської діяльності, тим самим сприяючи процесам демократизації (прозорість, відкритість, підзвітність влади).

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Жителі громади під час опитування задавали питання своїм депутатам, які стосувались таких питань: якість освіти, екологічна ситуація, якість доріг та транспортне забезпечення, наявність вуличного освітлення, звітність депутатів та ОМС, водопостачання, якісне медичне забезпечення окремих сіл ОТГ, нераціональне використання ресурсів ЖКП

Виходячи з цього, наша практика сприяє інтеграції таких Цілей сталого розвитку: подолання бідності, міцне здоров'я і благополуччя, якісна освіта, чиста вода та належні санітарні умови, сталий розвиток міст та спільнот, промисловість, інновації та інфраструктура, захист екосистем суші.

Всі ці питання були донесені депутатам, які в свою чергу взяли їх на опрацювання.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Враховуючи карантин, метод оцінки шляхом гугл-форми та індивідуальних опитувань був максимально влучним, раніше подібних моніторингів, тим більше з ініціативи Молодіжної ради, не було.

- **Зворотний зв'язок**

Івасюк Ольга Миколаївна, учасник моніторингу, депутатка Галицинівської сільської ради. На питання Молодіжної ради: «Чому Ви не подали щорічний звіт про депутатську діяльність?», – отримали таку відповідь: «Я думаю, що люди самі бачать, що я роблю. Але, якщо треба подати звіт, тоді – подамо».

Посилання: <https://www.facebook.com/molodizhna.rada.gotg/photos/a.116036149858618/200003634795202/?type=3&theater>

Молодіжна робота у малих громадах

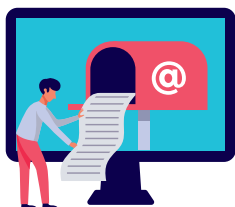
3

- **Молодіжний ХАБ «МолодьДі»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** село Омельник, Омельницька об'єднана територіальна громада Кременчуцького району Полтавської області.

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** osvita.omelnyk@gmail.com

- **Період впровадження практики:** 31 жовтня 2018 – сьогодні

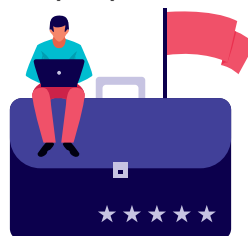
- **Назва практики:** **АКТИВНА ГРОМАДА – СТАЛІСТЬ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ (ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДІЖНОГО РУХУ ЯК ОСНОВНИЙ РУШІЙ ПРОГРЕСУ)**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Довгань Ольга Петрівна, головний спеціаліст відділу освіти, молоді та спорту виконавчого комітету Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області, директор Молодіжного ХАБу

- **Статус практики:** постійно діюча програма

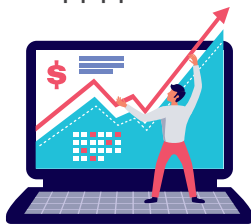

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** ексклюзивність, цілеспрямованість, ефективність, неординарність, прогрес

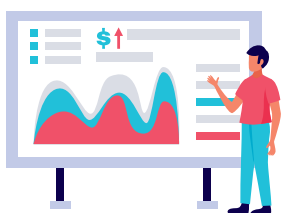
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Однією з основних проблем, що стала поштовхом створення Молодіжного ХАБу, була відсутність платформи спілкування молоді, надміру низька активність та згуртованість, зацікавленість у житті сільських територій. Існувала потреба коригування напрямів розвитку громади шляхом залучення молоді до прийняття рішень та реалізації свого потенціалу. Саме з такою метою виконавчим комітетом Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області прийнято рішення створити сучасний осередок розвитку для молоді «МолодьДіє»

- **Опис практики:**

Процес демократизації спричинив активізацію молоді, можливість самостійної інтерпретації соціального існування та вибір стилю життя, що найбільше підходить до сповідуваних їхніх цінностей. З метою залучення молоді в життя громади виконавчим комітетом Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області прийнято рішення щодо створення молодіжного сучасного осередку «МолодьДіє». Завдяки тісній співпраці з німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ отримано грант для втілення ідеї, проведення ремонтних робіт та модернізації матеріальної бази. Це стало одним із просторів, де молодь може працювати над своїми ідеями в межах невеликої, проте такої необхідної офісної площі. Чому саме «креативна» – бо проєкт популяризує і пропагує нові методи, ідеї чи інновації, які робить молодь для громади! Власне, це простір для експериментів та навіть помилок, адже поганий результат – це теж результат! Молодіжний осередок став поштовхом для відкриття здібностей та потенціалу понад 200 дітей громади, втілення найцікавіших та найіндивідуальніших ідей та задумів, реалізація цілого ряду заходів, свят та форумів молодіжного врядування громади. Тісне спілкування з однолітками дало змогу сформувавши тверду особистість в попередньо замкнених дітях, та реалізувати кожному свій потенціал, не боячись осуду чи непорозуміння, сформувавши командний дух, згуртувати та активізувати дітей та молодь громади, створити об'єднання на основі фахової спрямованості та зацікавленості інтересами.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Втілення в життя цієї ідеї стало можливим завдяки тісній співпраці з німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ, Програма

ЄС «U-LEAD з Європою» та підтримки виконавчого комітету Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області, а саме у сферах:

GIZ – капітальний ремонт приміщення, модернізація обладнання та облаштування території;

«U-LEAD з Європою» – модернізація програмного забезпечення та координування сфери діяльності;

виконавчий комітет Омельницької сільської ради Кременчуцького району Полтавської області є основним утримувачем цього молодіжного руху, який постійно фінансує та підтримує роботу Молодіжного ХАБу.

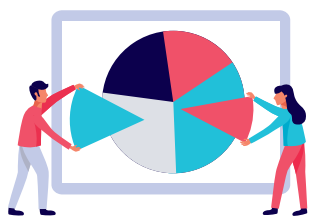

● Досягнення:

Якісні результати: згуртування та активізація молоді в громаді, створення комфортних умов розвитку та самореалізації, місця для релаксації, підвищено рівень охоплення дітей культурним відпочинком та національно-патріотичного виховання, кожен робить свій внесок в

покращення дозвілля та умов життя на сільських територіях, розвиток культури, популяризація здорового способу життя, підвищення рівня мобільності молоді, участь молоді з інших населених пунктів Кременчуччини.

Якісні результати: збільшено кількість учасників ХАБу до 202 осіб, реалізовано три проєкта бюджету участі, де авторами стали учасники ХАБу, проведено понад 250 заходів із залученням молоді та екстраполяція досвіду на теренах Полтавщини.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – завдяки ініціативам учасників молодіжного ХАБу реалізовано цілий ряд проєктів: Створено екологічний парк ім. В.І. Вернадського, мотузковий парк, ермітаж під відкритим небом, облаштовано територію парку ім. М. М. Клячевського, втілено в життя ідею сортування сміття в громаді, дія Екопатруля

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – проведено понад 250 заходів із залученням молоді, дія онлайнтабору для дітей під час адаптивного карантину, започатковано проведення показу кіно- та мультфільмів під відкритим небом, щотижневе проведення спортивних естафет для популяризації здорового способу життя.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Відповідно до напрямів діяльності Молодіжного ХАБу відбувається популяризація наступних Цілей сталого розвитку: № 3 «Міцне здоров'я і благополуччя», № 4 «Якісна освіта», № 5 «Гендерна рівність», № 10 «Скорочення нерівності», № 11 «Сталий розвиток міст та спільнот», № 16 «Мир, справедливість та сильні інститути».

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Однією з основних вимог роботи Молодіжного ХАБу в умовах карантину стало постійне використання цифрових технологій. Незважаючи на віднесення регіону до «зеленої зони» та відсутності масового поширення вірусу на території з початку березня по теперішній час, основна координація роботи проходить в онлайнрежимі. Проте, це стало поштовхом для удосконалення самоосвіти та володіння сучасними цифровими технологіями, проведено роботу із залученням дітей до запису та монтування відеороликів різної тематики, починаючи від популяризації здорового способу життя та механізмів протидії з поширенням пандемії з метою забезпечення змістовного дозвілля, а в подальшому – висвітлення своїх відеоробіт на офіційному сайті та інших соціальних мережах.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/100016431946900/videos/661874361036956>

Молодіжна робота у малих громадах

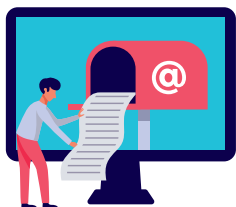
4

- **Молодіжний європейський клуб «Територія молоді» Української ЗОШ I–III ступенів № 13 Селидівської міської ради**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Українськ Донецької області**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: yuliya.sukhorukova5@gmail.com**

- **Період впровадження практики: 10 травня — 1 листопада 2020 року**

- **Назва практики: ПРОЄКТ «MEDIA-13»**

- **П.І.Б автора/ки практики: Сухорукова Юлія Юріївна, Подлесна Оксана Петрівна, координаторки євроклубу «Територія молоді»**

- **Статус практики: реалізація триває**

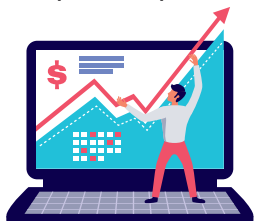

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: актуальна, інноваційна, сучасна, корисна, цікава**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Сучасна молодь виявляє певну залежність від інформаційного простору, в якому постійно перебуває. Особливу шкоду створює медіа внаслідок низького рівня розвитку у молодих людей критичного сприйняття інформації й усвідомлення цінності високоякісної інформації в сучасному світі. Засобами створеного онлайнкурсу з медіаграмотності, зможемо навчити охочих розумітися у сучасному медіапросторі, а також набути досвіду у таких видах професійної діяльності, як режисерство, викладання, аніматорство тощо.

- **Опис практики:**

10.05.2020–10.07.2020 – навчання з основ медіа грамотності членів євроклубу «Територія молоді».

11.07.2020–20.07.2020 – складання навчального онлайнкурсу з медіа грамотності.

21.07.2020–31.08.2020 – створення сайту «MEDIA-13», зйомка відеоуроків за курсом.

01.09.2020 – презентація курсу.

01.09.2020–01.11.2020 – залучення молоді до навчання шляхом реклами у соціальних мережах.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Для реалізації проекту використано 5 000 грн, витрачених на оренду обладнання для зйомок (цільові кошти отримано від Представництва ЄС в Україні). Навчання команди проходило за курсом VeryVerified на сайті ЕдЕра. Для зйомок та обробки відеоматеріалів було надане приміщення актовий зали та комп'ютерного класу школи. Одяг команді надала приватна швейна майстерня ТМ «VELNA». Зйомки, робота з відеоматеріалами, створення сайту – спільна робота координатора Сухорукової Юлії, волонтерки Гаман Юлії та учасників команди.

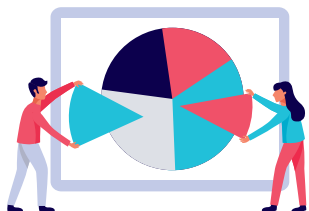

- **Досягнення:**

Станом на 1 вересня 2020 року вісім учасників команди «Територія молоді» пройшли навчання з медіаграмотності, записали онлайнкурс «MEDIA-13», який складається з дев'яти уроків і фінального тесту, виклали його на створеному Google-сайті: <https://sites.google.com/view/project-media13/>.

Провели рекламну акцію на сторінках різних груп міста у Фейсбуці: (https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=685989188662005&id=100017527893989&notif_id=1598884603562752&notif_t=feedback_reaction_generic&ref=notif, <https://www.facebook.com/groups/1588441561176819>).

Кількісні показники будуть розраховані після 1 листопада 2020 року.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Практика пов'язана з четвертою сферою молодіжної політики.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях: 16.10. Забезпечити доступ громадськості до інформації і захистити основні свободи відповідно до національного законодавства і міжнародних угод.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Програма для монтажу відео Movavi, інструменти Google-сайту, Google-диску, Google-форми, YouTube, програми PowerPoint, Word, Paint – всі інструменти необхідні для створення навчального онлайнвідео. Обмежень, пов'язаних з карантинном не було.

- **Зворотний зв'язок**

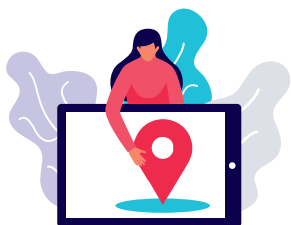
Яруліна Катерина, Головченко Юрій, Єпішева Анна, Комков Кирило, Мазур Дар'я: https://www.youtube.com/watch?v=m8R5SMT55Kc&feature=youtu.be&fbclid=IwAR1GC3i4Gyx-wGi2C91WYE1h6XWUHIDGSBtR9RIKQ_RVqrzyOo6mUmkWSR10

Молодіжна робота у малих громадах

5

- **Громадська організація «Не просто танцюй»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Миколаївська громада, село Миколаївка, Петропавлівський район, Дніпропетровська область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** chernoknijnaia.inna94@gmail.com

- **Період впровадження практики:** практика діє з 2018 року, описуємо 2019 рік

- **Назва практики:** ЩОРІЧНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ МОБІЛЬНОСТІ З ДВОДЕННИМ МОЛОДІЖНИМ ВЕЛОФОРУМОМ «ВЕЛОРУХ ЄДНАЄ ГРОМАДУ»

- **П.І.Б автора/ки практики:** Чернокнижна Інна Олександрівна, представниця ГО «Не просто танцюй»

- **Статус Вашої практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** молодіжна ініціатива, об'єднання, актуальність, екосвідомість, культурно-спортивне дозвілля

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

За допомогою практики ми насамперед прагнемо показати учасникам заходу культурні надбання та традиції жителів віддалених сіл громади, згуртувати мешканців заради однієї мети та популяризувати велосипед як екотранспорт. Залучити молодь до вирішення соціальних та екологічних проблем громади.

● Опис практики:

Миколаївська громада у 2018 році долучилася до проведення Європейського Тижню Мобільності (ЄТМ), підписавши Хартію.

Тому щорічно з 16 по 22 вересня проводиться ЄТМ з дводенним молодіжним велофорумом «Велорух єднає громаду», який у цьому році об'єднав понад 2 300 осіб. Проект реалізовувався у два етапи, які акцентували увагу на актуальних проблемах сьогодення – екологія та безпека, об'єднання та взаємодопомога.

На I етапі було проведено акції:

«Отримай каву – приїдь на велосипеді» – у всіх селах учасникам дорожнього руху на велосипеді дарували каву;

«Мобільна велошкола» – завдяки поліцейським громади, всі охочі мали змогу вивчати правила безпечного руху;

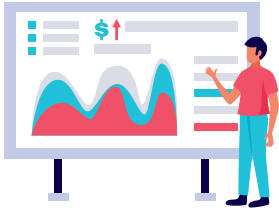
соціальна акція «Допомога на колесах» – завдяки волонтерам ветерани війни, сім'ї загиблих учасників АТО, діти-інваліди отримали продукти харчування, речі та іграшки від підприємців;

«Натисни на педаль!» – ознайомлення дітей з восьми закладів освіти зі сталим екоtransportом та з правилами дорожнього руху;

ЕКОдень (плогінг на велосипеді), до якого доєдналося 120 жителів з Першотравенська, Петропавлівки та Миколаївки: діти, школярі, дорослі.

II етап

Дводенний молодіжний велофорум «Велорух єднає громаду», у якому 200 велосипедистів з Дніпропетровської, Донецької, Запорізької областей, гості з Польщі та Шотландії подолали 120 км. Побачили культурні традиції віддалених сіл громади, посмакували місцевими стравами та стали свідками нового рекорду – «Найбільша металева підкова в Україні» та заночували у наметах на березі річки Самара.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

ГО «Не просто танцюю» отримала грант від ГО «Український центр соціального партнерства» у сумі 79 938 грн, співфінансування виконкому Миколаївської сільської ради у сумі 16 300 грн та місцевих підприємці у сумі 5 500 грн. Над створенням проєкту працювали представники молоді громади та 12 осіб молодіжної ради, відділу культури, туризму, молоді та спорту, відділу освіти, служба у справах дітей виконкому Миколаївської сільської ради, 20 волонтерів, двоє поліцейські офіцери громади, працівники медичних закладів, працівники культури та спорту.

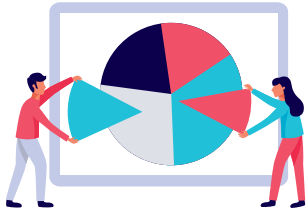
Надзвичайно важливим ресурсом для нас стали молодь громади на чолі з Молодіжною радою та їхні волонтерські зусилля під час реалізації даної практики.

Партнерами заходу стали програма ДОБРЕ, Дніпропетровський регіональний офіс «U-LEAD з Європою, ПАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», представники клубу велолюбителів і велоспортсменів Західного Донбасу «UBF ACWeDon». Допомога партнерів полягала у розповсюдженні інформації про проєкт та публікації його результатів на власних майданчиках.

● Досягнення:

- залучено 20 волонтерів;
  - отримано один грант на реалізації проєкту;
  - розроблено один веломаршрут;
- 200 велосипедистів віком від 5 до 71 років взяли участь у велофорумі, серед яких 92 жінки та 108 чоловіків; подолали 120 кілометрів;
  - 19 дітям інвалідам та двом сім'ям загиблих під час АТО доставили подарунки;
  - проведено 15 заходів для 780 дітей; у п'яти селах пройшли велошколи, які надали свою допомогу 67 особам;
  - зібрано 530 кг скла та 70 кг пластику;
  - встановлено вісім велопарковок;
  - покращено інфраструктуру громади;
  - встановлено рекорд України «Найбільша металева підкова».

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – насамперед цей проєкт був ініційований молоддю громади, яка брала активну участь на всіх етапах планування, залучення ресурсів, реалізації та звітування.

4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив – пропозиції по проєкту запропоновані молоддю отримали підтримку та співфінансування від ОМС та підприємців й нею реалізовані.

6 – волонтерство – 20 волонтерів долучилися до реалізації проєкту вклавши в нього частину себе, свій час і ресурси, прагнучи змінити життя громади на краще.

7 – змістовне дозвілля для молоді – впродовж тижня молодь мала змогу брати участь у різних заходах як соціального так і культурно-пізнавального напрямку.

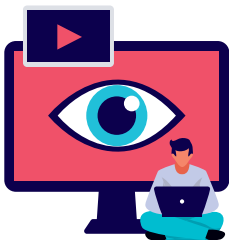
● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці.

Ціль № 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

Ціль № 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації практики були використанні такі цифрові інструменти:

Google forms – реєстрація учасників;
Google maps – GPS маршрутизація усіх локацій велофоруму;
Viber bot – комунікація з учасниками.

Уся діяльність проекту супроводжувалась інформаційною кампанією в соціальних мережах (Facebook та Instagram) і мережі інтернет.

● Зворотний зв'язок

«На Герцівській горі, яка вважається найвищою точкою території нашої громади і Дніпропетровщини, вже вдруге офіційно зафіксовано рекорд України. У минулому році ми тут розмістили величезний металевий тризуб, а цього року представник Національного агентства рекордів України підтвердила новий рекорд – встановлення найбільшої в Україні металеві підкови, її висота 3,40 м, ширина – 2,85 м» – пояснила начальник відділу культури, туризму, молоді та спорту. <https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/2763324-v-tergromadi-na-dni-propetrovsini-vstanovili-najbilsu-v-ukraini-pidkovu.html>

«У кожному садочку було багато цікавих заходів: справжні велоперегони і квести, естафета на самокатах, вікторини»: <https://pet-ropavlivka.city/read/gromada/7340/u-mikolaivskij-otg-vidbuvsya-evropejskij-tizhden-mobilnosti>

Молодіжна робота у малих громадах

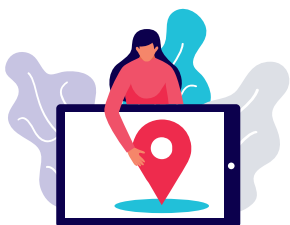
6

- Євроклуб «Територія молоді»

- Назва практики: **ОНЛАЙНМАРАФОН «ЄВРОМАНДРИ»**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Українськ, Донецька область, Українська ЗОШ І-ІІІ ст. № 13 Селидівської міської ради Донецької області

- П.І.Б автора/ки практики: Сухорукова Юлія Юріївна, Подлесна Оксана Петрівна координаторки молодіжного євроклубу «Територія молоді»

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: podlesnaja-ok-sana@ukr.net; yuliya.sukhorukova5@gmail.com

- Статус Вашої практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: травень 2020 року

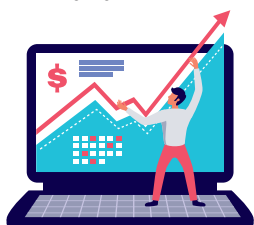

- П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: євроінтеграція, масовість, актуальність, полікультурність, співпраця

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Минулого року до Дня Європи в Україні члени євроклубу «Територія молоді» започаткували проведення міського фестивалю «Євровесна-2019» для маленьких мешканців та батьків міста Українськ з метою створення відкритого простору з обміну знань про Європу, згуртування мешканців міста. У зв'язку з всеукраїнським карантинном у цьому році не вдалося провести даний захід, тому було запропоновано проведення онлайнмарафону «Євроманди» на сторінці євроклубу в мережі Facebook.

- **Опис практики:**

День Європи – це символ започаткування нової успішної моделі мирної співпраці між державами, що ґрунтується на спільних цінностях та інтересах.

Це свято відзначається в нашій країні на державному рівні з 2003 року згідно з Указом Президента «Про День Європи».

16 травня 2020 року учасники молодіжного євроклубу «Територія молоді» Української ЗОШ I–III ст. № 13 Селидівської міської ради Донецької області спільно координаторками євроклубу Сухоруковою Ю. Ю. та Подлесною О. П. запросили усіх бажаючих долучитися до онлайнмарафону «Євромандри», який проходив з 9.00 до 12.30 на сторінці євроклубу у Facebook. Захід розпочався з привітання євроклубівців різними мовами Європейського союзу.

Далі діти різних вікових категорій презентували онлайнвиставку творчих робіт «Незвичайна Європа», запропонували учасникам онлайнмарафону переглянути онлайнпрезентацію «Прапори країн Європи», запросили всіх до літературного читання «Міжнародний потяг», створили відео-довідник «Європейський союз – це...», запропонували переглянути мультимедійну експрес-виставку «Парад європейських традицій».

Протягом всього онлайнмарафону проходив вебквест «Світ. Європа. Україна», до якого могли долучитися всі бажаючі. Не обійшлося без цікавих запитань, конкурсів та ігор, присвячених Дню Європи в Україні.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

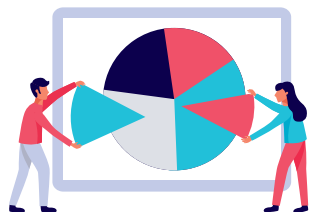
Координують захід, консультують і вирішують організаційні питання координатори євроклубу, активні мешканці міста. Захід проходить в групі євроклубу в мережі Facebook.

● **Досягнення:**

До онлайнмарафону долучилися учні та вчителі Ірпінської загальноосвітньої школи I–III ступенів № 17 Ірпінської міської ради Київської області, Миролюбівського НВК-лицею Лозівської міської ради

Харківської області, Черкаської загальноосвітньої школи I–II ступенів Черкаської селищної ради Слов'янського району Донецької області, які презентували проекти, зроблені в рамках Дня Європи. Варто зазначити зростання зацікавленості учнів міста у питанні євроінтеграції, підвищення рівня знань про Європейський союз, удосконалення навичок орієнтування в сучасних онлайнсервісах. Дедалі більше учнів активно доносять до своїх однолітків інформацію про діяльність молодіжного євроклубу «Територія молоді».

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

4 – підтримка молодіжних проектів та ініціатив – у рамках проекту молодь презентувала проекти, зроблені в рамках онлайнмарафону «Євромандри» до Дня Європи.

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – у рамках проекту діти мали змогу взяти участь у вебквесті «Світ. Європа. Україна», не обійшлося без цікавих запитань, конкурсів та ігор, присвячених Дню Європи в Україні.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4: забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 5: забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток.

Ціль № 17: зміцнення засобів здійснення й активізації роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Viber – для планування роботи з учнями та вчителями, залученими до проекту, програма для монтажу відео Movavi video editor і монтажу титрів BluffTitler, Padlet.

- **Зворотний зв'язок**

Відгуки у ЗМІ:
«https://euroquiz.org.ua/network-eu/news/view/1343?fbclid=IwAR3r7Xl_g9jXdA9SU8I5XLssCN-wQqHmp3JAJnLD3K-cxqrsEICvN2xNBj18».

Молодіжна робота у малих громадах

7

- **Громадська організація «Центр ініціатив “Віадук”»**

- **Назва практики: ВЕЛОКВЕСТ #ВСЕБУДЕВЕЛОСИПЕДНО DIGITAL**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Рівненська область**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Салівончик Оксана, молодіжна працівниця, керівниця молодіжного напрямку роботи ГО «Центр ініціатив “Віадук”»; Киричук Дмитро, молодіжний працівник, керівник спортивно-туристичного напрямку ГО «Центр ініціатив “Віадук”»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** salivonchkok-sana@gmail.com

- **Статус практики:** реалізація триває

- **Період впровадження практики:** червень–жовтень

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** велокультура, велотуризм, громада, неформальна освіта, Digital, квест

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Велика частина мешканців громад Рівненської області використовує велосипед, як засіб пересування і для активного проведення вільного часу, пересування до місця роботи тощо. Проте, кожен велосипедист наражається на небезпеку у зв'язку із відсутністю велодоріжок, непристосованістю доріг загального користування для безпечного руху по них. Також додає небезпеки ігнорування велосипедистами засобів особистого захисту (велешоломи, захист рук та ніг), відсутність освітлення на велосипеді, незнання правил дорожнього руху для велосипедистів.

У період пандемії використання велосипеда стало більш інтенсивнішим, адже він виявився одним із безпечних видів транспорту. Тому кількість велосипедистів суттєво збільшилася. Також, карантинні обмеження вплинули на можливість спілкування офлайн та інформування велосипедистів про безпеку їзди на велосипеді та правила дорожнього руху.

І перебування в таких умовах сприяло створенню площадки для навчання та комунікації з велосипедистами в онлайн форматі.

- **Опис практики:**

Протягом червня-липня команда ГО «Центр «Віадук»» в складі шести молодих людей розробили систему цифрових відзнак для проведення велосипедного квесту в онлайн форматі. Мета квесту підвищити обізнаність про власну безпеку під час руху на велосипеді, усвідомлення важливості використання велосипеда у повсякденному житті та популяризація велотуризму в малих громадах.

З серпня стартував квест в чотирьох громадах Рівненської області: Клеванська, Смизька, Бугринська та Жобринська. Під час квесту учасники використовують онлайн додаток для телефону Badge Wallet. В додатку вони отримують теоретичні та практичні завдання, що стосуються велотематики. Наприклад, питання щодо правил дорожнього руху на велосипеді. Або завдання для виконання якого необхідно здійснити поїздку на велосипеді в конкретне місце громади чи проїхати зазначену відстань. Підтвердженням виконання завдань є фото зроблене в зазначеному місці чи фото-скрін маршруту, який був за фільмований через будь-який інший додаток (Strava, Google Maps). За виконання завдань учасники отримують цифрові відзнаки із описом конкретної компетентності чи виконаної дії. Відзнаку можуть затвердити адміністратори проєкту або учасники. Також, є можливість писати коментарі перед затвердженням відзнаки, що дозволяє при потребі доповнити відповіді учасників. Залучення учасників до процесу затвердження відзнак сприяє їх мотивації та формуванню відповідальності. Завдання учасники можуть виконувати індивідуально або в малій команді.

На сьогоднішній день в квесті приймає участь 80 молодих людей.

По завершенню квесту учасники отримують сертифікати із описом отриманих відзнак та сувеніри, що стосуються безпеки руху на велосипеді (світлоповертаючі стрічки, активне світло на велосипед, насоси, рюкзаки із світлоповертаючими елементами, велорукавички). Цими сувенірами ми хочемо підсилити безпеку велосипедистів.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Залучені ресурси: людські ресурси організації, додаток для телефону Badge Wallet; кошти на друковану продукцію отримані за участю у конкурсі проєктів від Управління у справах молоді та спорту РОДА; інформаційна підтримка від місцевого телеканалу Рівне-1, магазину-майстерні «Рівело» міста Рівне.

● Досягнення:

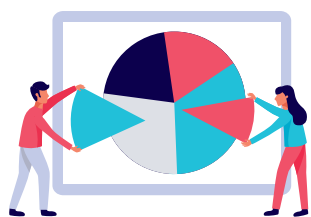
80 молодих людей бере участь у велосипедному квесті.

50% учасників виконали всі практичні та теоретичні завдання квесту.

Учасники, що виконали завдання отримали знання в сфері особистої велосипедної безпеки та правил дорожнього руху під час їзди на велосипеді.

Здійснили велосипедні поїздки індивідуальні чи з друзями на різні відстані. Виконуючи завдання квесту учасники познайомилися із місцевими туристичними об'єктами громад.

Також, ми маємо на меті поширювати культуру використання велосипеда серед мешканців громад Рівненщини. А також, використовувати онлайн додаток для наступних квестів онлайн.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування. Ми вважаємо, що наша практика пов'язана саме із цією сферою молодіжної політики. Адже, онлайн велосипедний квест забезпечує змістовне дозвілля молоді. Особливо в період карантинних обмежень молодь потребує можливостей для власного дозвілля. Онлайн навчання чи неформальне спілкування через Zoom чи інші програми уже стало менш цікавим для молоді. Тому така альтернативна можливість проведення дозвілля дуже зацікавила громади та безпосередньо молоді.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ми вважаємо? що реалізація нашої практики сприяє реалізації цілі № 3 сталого розвитку. Адже одним із завдань реалізації цієї цілі є скоротити кількість смертей і травм унаслідок дорожньо-транспортних пригод.

А наші заходи були направлені на те, щоб велосипедисти виконували правила дорожнього руху та використовували засоби особистого захисту (шолом, активне та пасивне світло на велосипеді тощо), які сприяють зниженню кількості аварій на дорогах за участю велосипедистів та травмуванню їх.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так, під час реалізації практики ми використовуємо онлайн додаток для телефону Badge Wallet. Додаток використовуємо для виставляння завдань квесту для учасників, контролю за активністю учасників та за виконанням завдань. Ми не планували застосовувати онлайн додаток, а розробляли класичний квест. Проте карантинні обмеження внесли свої корективи і ми змінили формат проведення квесту і зробили його із застосуванням додатку.

- **Зворотний зв'язок**

Оксана Салівончик, координаторка: «Велика кількість молоді Рівненщини є активними користувачами велосипедного транспорту. Проте, не всі звертають увагу на свою безпеку на дорозі. Тому основна мета квесту #ВсеБудеВелосипедно підвищити обізнаність молоді щодо власної безпеки під час руху на велосипеді; поширити інформацію про використання засобів захисту для велосипедиста, а також, привернути увагу громадськості щодо важливості розвитку та популяризації велокультури у громадах Рівненщини», – прокоментувала журналістці Rivne.tv керівниця молодіжного напрямку ГО «Центр ініціатив “Віадук”» Оксана Салівончик.

<https://cutt.ly/dki6Jj9>

Молодіжна робота у малих громадах

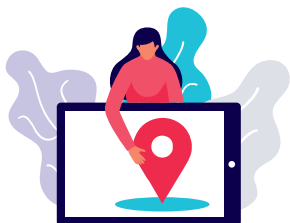
8

- ГО «Час діяти разом», КЗО «Новопокровський селищний будинок культури»

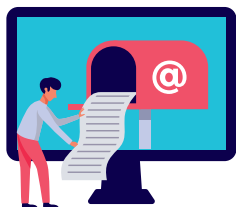
- Назва практики: **МОЛОДІЖНИЙ ПРОСТІР «НОВЕ ПОКОЛІННЯ»**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): смт. Новопокровка, Новопокровська ОТГ

- П.І.Б автора/ки практики: Резнік Денис Олегович

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: timetoacttogether19@gmail.com

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: з травня 2019 року по теперішній час

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, активізація, залучення, розвиток, підтримка

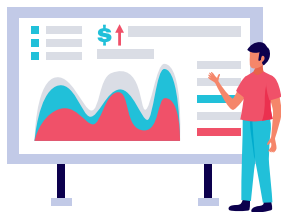
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Проведено дослідження, визначено основні потреби молоді громади. Визначено повну відсутність будь-яких закладів позакласної організації молоді та місць дозвілля, навчання та самореалізації.

- **Опис практики:**

Проведено соціологічне дослідження серед молоді громади, для визначення їх потреб. Сформовано лідерську команду з активних представників молоді для створення простору. Залучено до реалізації практики місцевий будинок культури, який надав нам приміщення для простору. Власними силами та з допомогою меценатів, зроблено косметичний ремонт в приміщенні. Ремонт виконувала молодь самостійно, самостійно приймали рішення, щодо дизайну того. Проведено стратегування. Сформовано місію і візію простору. Сформовано перелік необхідного обладнання для роботи простору. Проведено планування роботи, і в подальшому щомісячно проводилось аналогічне планування. Створено клуб настільних ігор «Hello», English Club, кіноклуб. Залучено до англійського клубу волонтера Корпусу Миру. Сформовано графік проведення заходів та клубів. Після отримання гранту розширили приміщення, зробили в тій частині косметичний ремонт. Вся ця діяльність відбувалась з постійним залученням молоді, населення, влади, проводились консультації. Найважливіше досягнення нашого простору: все це робиться руками самої молоді та за їх безпосередньої участі.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Кошти на ремонт – це власний внесок організації, ремонт виконувався самостійно молоддю та членами організації/волонтерами. Приміщення було надало будинком культури безкоштовно. Партнерами простору став представник Корпусу Миру з сусідньої ОТГ та Carrier HAV Dnipro.

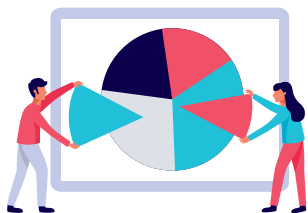
Частина обладнання простору було куплено за рахунок меценатів та небайдужого населення громади, зокрема обладнання для встановлення інтернет-зв'язку було надано однією з відомих цифрових компаній.

Більшість обладнання ми змогли отримати за рахунок фінансової допомоги в рамках Інфраструктурних грантів від House of Europe.

- **Досягнення:**

Проведено тренінги по медіаграмотності, по профорієнтації, 18 зборів клубу настільних ігор, три збори кіноклубів, п'ять зборів англomовного клубу. Загалом залучено близько 370 молодих людей.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Ініціативи запропоновані молоддю були молоддю реалізовані. Молодь активно брала участь в усіх етапах планування та безпосереднього впровадження проєкту.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 11. Сталий розвиток міст та спільнот. Молодіжний простір – це місце для саморозвитку, самореалізації молоді, відпочинку, навчання та корисного проведення дозвілля.

Ціль № 17. Партнерство заради стійкого розвитку. Цей проєкт об'єднав між собою молодь, владу, громаду, бізнес. Тільки спільними зусиллями можливо досягти сталого розвитку громади.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Презентації, ресурси для перегляду фільмів у вільному доступі, Google-форми для реєстрації на заходи, соц. мережі Facebook та Instagram.

- **Зворотний зв'язок**

Під час інтерв'ю районній газеті молодь залишила відгуки. Валерія Кузьмицька: «Ми це робимо не лише для себе, але й для того, щоб усім

бажаючим було куди прийти поспілкуватись, відпочити. Для цього багато не потрібно — лише бажання рухатись вперед і розвиватись». Надія Горбенко: «Ми це робимо не заради вигравів та похвали, а задля себе, щоб менше застрягати в телефонах, а більше спілкуватись». Ксенія Кузьмицька: «Молодіжний центр — це не лише майданчик для зустрічей з друзями, але й центр притягання для всієї молоді села». Катерина Моргун: «Створення молодіжного центру найперше сприятиме якісному збільшенню живого спілкування».

<https://www.facebook.com/photo?fbid=2550096751925482&set=a.1374598569475312>

Молодіжна робота у малих громадах

9

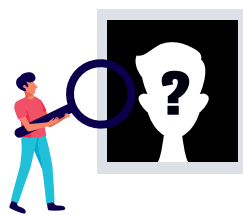
- **Громадська організація «КОЛО ЗМІН»**

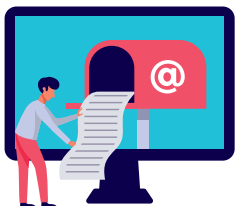
- **Назва практики: Розкриття потенціалу через гру «Я – ДІАМАНТ!»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** смт Аули

- **П.І.Б автора/ки практики:** авторська група: Березовська Світлана, Березовський Дініс, Рогаченко Олександр, Березовська Дар'я

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** svet-aberezovskaya1979@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** почали в 2017 році, але активно запустили вкінці 2019 року – і до теперішнього часу

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** настільна гра, формування життєвих принципів, фінансово-економічна грамотність, практикуми і інтерактиви, лідерство

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Низький рівень інтелектуального розвитку, фінансово-економічної грамотності і майбутньої професійної визначеності молоді у малій громаді, особливо молоді з кризових родин.

- **Опис практики:**

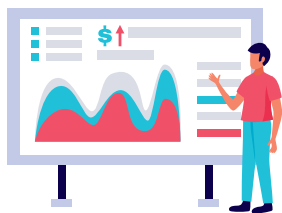
Як не стати транжирою свого життя і мати позитивний вплив на оточуючих, це головний меседж зустрічей, тому молодь бере активну участь даючи ідеї по темах, які для них важливі.

Наша практика це цілий курс з розвитку збалансованої молоді особистості, сформованої на важливих свідомих життєвих принципах.

Зустрічі проходять, щотижня, у вигляді курсу по відповідним фінансовим і стратегічним темам, де кожна тематична зустріч складається з:

- **теоретичної частини** (одна година) по одній з тем фінансової грамотності, стратегічному або особистісному розвитку. Наприклад: розуміння важливості фінансової освіти в теперішній час, яким чином можна використовувати свої таланти і здібності в фінансовій сфері, як обрати свій життєвий напрям, щоб уникнути бідності, на яких принципах будується свідоме життя, як ставити і досягати своїх цілей та інші;
- **практичної частини**, це сама настільна гра по тематиці зустрічі (5–6 годин), а саме: «Щурині біга», «Колонізатори I-III», «Ферма», «Мандрівка Україною», іноді «Дуплет» і «Монополія». Кожні півтори години проводимо руханки не пов'язані з темою, щоб переключити увагу;
- **аналітична частина** (30 хв) або зворотній зв'язок, який складається з обговорення ситуацій, що виникали під час гри з можливим продовженням підтримки онлайн.

Практика розвитку через настільні ігри запозичена, але модифікована під поглиблене вивчення відповідних фінансових і особистісних тем з рефлексцією, і може бути адаптована під студентів та інші цільові аудиторії (молодь з інвалідністю, молодь з кризових родин або малозабезпечених сімей, школах-інтернатах і поширена в різних бібліотеках, в молодіжних центрах та в навчальних закладах всієї України, а також дорослі люди).

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для реалізації практики були задіяні:

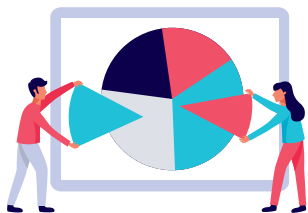
- матеріальні ресурси (настільні стратегічні і бізнес ігри, проектор з екраном за рахунок приватних ресурсодавців);
- приміщення (використовували зал засідань в місцевій раді, вільне місце на природі або будь які зручні для гри місця);
- власні ресурси організації (роздаткові матеріали, необхідні матеріали для інтерактивів і практикумів, канцтовари за рахунок членських внесків);
- інформаційні (група «Коло друзів» на сторінці Громадської організації «Коло змін», групові чати, Zoom, відеочати);
- людські (соціальний працівник з опікунської ради, яка працює з кризовими сім'ями, волонтери для навчальних тренінгів, облаштування приміщення та транспортування).

● Досягнення:

За останній рік нашої практики долучилося 15 підлітків (віком 12–16 років), з яких 60% визначилися з майбутньою професією.

Під час курсу закріплені нові навички, які мають довгостроковий ефект: вмінню приймати неординарні рішення у кризових ситуаціях, розумінню, як розпоряджатися власним бюджетом, як мати позитивний вплив на оточуючих, бачити себе у майбутньому.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування, бо у вільний від навчання час молодь навчається додатковим навичкам: фінансовим, стратегічним, особистісним.

інклюзивна освіта, так як залучені підлітки з 3 родин СЖО.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 1 «Подолання бідності», бо наша практика сприяє подоланню бідності в нашій громаді завдяки інтелектуальному розвитку молоді, введенню нових життєвих принципів, спрямованих на здоровий спосіб життя і благополуччя.

Ціль № 10 «Скорочення нерівності», оскільки молодь, після зустрічі, впливає на інших своїм прикладом фінансової грамотності, визначеності, щодо самореалізації в майбутньому, і спрямована на сам перед на залучення молоді із кризових родин, для нівелювання бар'єрів і адаптації у соціумі.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Інформування, організаційні питання, підтримка зв'язку між заходами – Telegram чат, електронна пошта, Zoom, закрита група у Facebook. Зворотній зв'язок і думка учасників – Google-форма. Афіші – Adobe Photoshop. Фото та відео фіксація – камера телефону або фотоапарат.

- **Зворотний зв'язок**

Дініс Березовський, учасник, 16 років: «Вдячний, що є такі зустрічі, коли ми граємо в фінансові та стратегічні настільні ігри, в комплексі з навчаннями. Особисто я навчився розпоряджатися своїми фінансами і бачити цінність життя, знаю ким хочу стати і яку користь принести суспільству. Дякую це нереально круто!».

Молодіжна робота у малих громадах

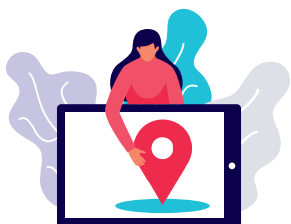
10

- **Молодіжний центр "МІСТ-ОК!"**

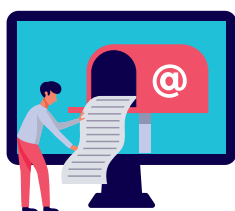
- **Назва практики: СІЛЬСЬКА МОЛОДЬ ОНОВЛЕНОЇ ДОНЕЧЧИНИ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): село Миколаївка Покровського району Донецької області**

- **П.І.Б автора/ки практики: Димитрова Валентина Олександрівна, молодіжний працівник**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: dva_nic@ukr.net**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: з 01.08. 2019 р**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: лідерство, творчість, здоров'я, спорт, освіта**

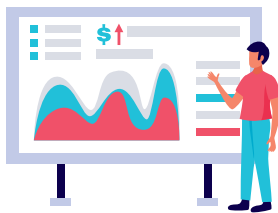
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

За час збройного конфлікту на Донбасі збільшився відток молоді з села. Постає проблема закриття дитячого садка, школи й вимирання села. Практика покликана створити умови для розвитку, самовдосконалення та профорієнтації сільської молоді.

- **Опис практики:**

На території Миколаївської сільської ради мешкає близько 2000 жителів. До збройного конфлікту на Донбасі діти й молодь села брали активну участь в роботі гуртків та секцій на базі сільського клубу та школи. 11 років поспіль на громадських засадах організовувалися наметові табори в Криму та денні молодіжні табори на базі сільського клубу. З 2014 р. такі можливості втрачені. Тому була започаткована реалізація практики «Сільська молодь оновленої Донеччини». Етапи: будівництво молодіжного центру; створення спортивних секцій й території вільного простору; встановлення на прилеглий території багатофункціонального спортивного майданчика; розробка програм і напрямків діяльності тощо. Проблему відтоку молоді з села передбачено вирішити через застосування інноваційних для сільської території методів, а саме: в багатофункціональному молодіжному центрі створені умови для занять спортом, інтелектуального та творчого розвитку, для сімейного відпочинку, для неформального спілкування й неформальної освіти тощо, які привернуть увагу молоді до рідного села, до збереження культурної спадщини, прагнення здорового способу життя й бажання жити в селі. Ініціативна група та волонтери МЦ пройшли навчання на тренінгах та онлайн курсах, отримали знання для успішної реалізації практики «Сільська молодь оновленої Донеччини».

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

В реалізації практики була задіяна молодь села Миколаївка Покровського району Донецької області у співпраці з громадськими організаціями «Відродження» Покровського району Донецької області та «Молодіжне об'єднання Студленд».

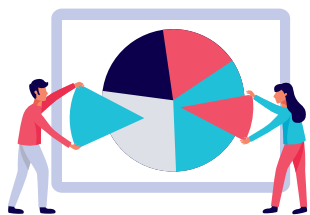
Власними ресурсами є приміщення та матеріальне забезпечення молодіжного центру, аудіо, відео та комп'ютерне обладнання, спортивне знаряддя: тренажери, фітнес-станції, скелетрум. В реалізації практики задіяні молодіжний працівник, інструктор зі скелелазання, волонтери молодіжного центру. Додатково залучаються матеріальні цінності:

футбольне обладнання для залу, спортивний одяг для команд, туристичне спорядження, отримані від реалізації проекту «Сприяння відбудові та сталому розв'язанню проблем ВПО та постраждалого від конфлікту населення в Україні» за підтримки Міжнародної організації з Міграції, послуги зв'язку надаються Інтернет-провайдером, співпраця з яким почалася з проекту «Сільська Інтернет-бібліотека - вимога сучасності» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Партнером практики також є Донецька обласна асоціація скелелазання, яка проводить навчання інструкторів для роботи в молодіжному центрі. Всебічну підтримку надає відділ культури, сім'ї та спорту Покровської районної державної адміністрації.

● Досягнення:

83% молоді - відвідувачі МЦ, ведуть здоровий спосіб життя. В 2020р. на 5% зростає кількість молодих сімей, народилося на 8% більше дітей, ніж у 2019р. Створено 2 нові спортивні секції, 2 робочих місця. Молодь охоплена організованим дозвіллям.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Практика пов'язана з організацією змістовного дозвілля для молоді на території з вільним доступом та молодіжного таборування, з профорієнтацією на сільське господарство, з пропагандою здорового способу життя.

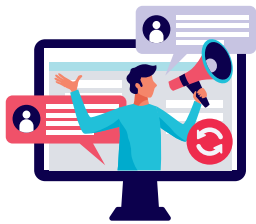
● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці; Ціль 4. Якісна освіта, п.4.5 Збільшити поширеність серед населення знань і навичок, необхідних для отримання гідної роботи та підприємницької діяльності; Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура. 9.6 Забезпечити доступність Інтернету, особливо у сільській місцевості. 9.11 Скоротити частку молоді, яка не працює, не навчається і не набуває професійних навичок; Ціль 11. Сталий розвиток міст та спільнот. 11.2 Забезпечити розвиток поселень і територій виключно на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості, 11.3 Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації практики широко використовувалися цифрові інструменти. Карантинні обмеження позитивно вплинули на збільшення використання цифрових технологій зв'язку й поширення інформації серед молоді, яка активно користується соціальними мережами й сучасними цифровими гаджетами. Найчастіше використовувалася платформа Zoom, сторінки й групи у Facebook та Instagram, а також платформи, на яких розміщувалися різні онлайн конкурси та навчальні курси.

- **Зворотний зв'язок**

Лариса, партнер від влади, про створення молодіжного центру в с.Миколаївка, Валентина, автор практики, про цілі й напрямки роботи молодіжного центру, Людмила, волонтерка, про організоване дозвілля сільської молоді, Наталія, волонтерка, про можливості, які відкриваються для молоді, Станіслав, волонтер, про сімейний відпочинок в МЦ за посиланням: https://youtu.be/VkHftb_chSQ

РОЗДІЛ

3

УЧАСТЬ МОЛОДІ В ПРОЦЕСАХ ДЕМОКРАТИЗАЦІЇ

(ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ,
ПРОЗОРОСТІ, ПІДЗВІТНОСТІ
ОРГАНІВ ВЛАДИ, ПРОСУВАННЯ
ПОРЯДКУ ДЕННОГО
ДЕМОКРАТИЧНИХ РЕФОРМ НА
РІВНІ ГРОМАДИ)

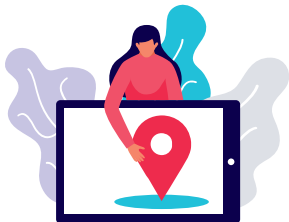
1

- **Молодіжна рада при виконавчому комітеті Токмацької міської ради**

- **Назва практики: СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ ТОКМАКА (МТБ)**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Токмак Запорізької області**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Криворучко Наталя Володимирівна, радниця міського голови, кандидат економічних наук, співголова ГО «Платформа Суспільної Взаємодії», координаторка діяльності Молодіжної ради у місті Токмак

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** nv2017krivoruchko@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** 2020 рік

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** креативність, інноваційність, комунікаційність, інформативність, змістовність

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Підлітки — одна з найнезахищених цільових аудиторій кожної громади. Величезна кількість проектів, програм, семінарів та тренінгів присвячені ВПО, жінкам, ветеранам АТО, журналістам, ЛГБТ-спільноті тощо, проте просто мізерна кількість таких заходів спрямована на підлітків. В умовах COVID-19 допомогу надавали майже усім категоріям населення, проте ніхто не звернув уваги на психологічні проблеми підлітків, про ті проблеми, які карантин привніс у їхнє життя. Адже діти навіть не могли самостійно пересуватися вулицями міста, не кажучи вже про відвідання спортивних майданчиків, парків, гуртків тощо. Саме в цей момент ідея створення Молодіжного телебачення у громаді отримала «друге дихання». За допомогою цього інструмента підлітки змогли створювати власний контент, монтувати його, обмінюватися ним у соціальних мережах. Це допомагало активно спілкуватися, вдосконалювати свої ІТ-навички, розвивати громаду, брати участь у житті міста. Тепер майже жоден захід не проходить без запрошення МТБ, а молодь відчуває свою потребу та корисність для роботи у місті.

- **Опис практики:**

Перший етап — ідея створення МТБ.

Другий етап — спроби знімати відео-сюжети та ролики про молодіжні події у місті.

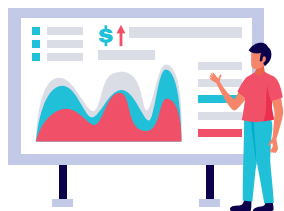
Третій етап — формування сталої команди для участі у МТБ та розробка контент — плану.

Четвертий етап — розподіл функціональних обов'язків всередині команди.

П'ятий етап — участь у грантових проектах, навчання з менторами та заходи неформальної освіти для учасників МТБ.

Після проходження всіх етапів можемо сказати, що найскладніше — утворити сталу команду. Охочих дуже багато, проте коли все доходить до реальної справи, коли треба в суботу йти на якусь робочу зустріч та знімати сюжет, усі одразу «зайняті, готуються до ЗНО та допомагають батькам». Так, це ризики, проте вони заважають вибудовувати якісну роботу організації.

Також можна сказати, що це проблема роботи з молоддю. Основні виклики тут — багато енергії, але відсутність дисциплінованості, структурованості, послідовності. Спочатку у МТБ було 15 осіб та 15 рубрик. Проте коли випуски МТБ постійно зривалися через те, що «не встиг, завтра, потім, я ще не дома тощо», довелося виключити декого із учасників, прибрати зайві рубрики та запустити МТБ заново. І це образу дало результат у вигляді успішної участі у двох грантових проектах та перемозі у них.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Першочерговим для організації роботи МТБ стало створення Молодіжної ради у місті Токмак. Партнером цього процесу став виконавчий комітет Токмацької міської ради, радник міського голови та, безпосередньо, міський голова. Тож, 23 січня 2020 року рішенням № 15 виконавчого комітету Токмацької міської ради було утворено Молодіжну раду. Після цього, частина учасників Молодіжної ради запропонувала створити й окрему практику, а саме – Молодіжне Телебачення Токмака. Приміщення для роботи МТБ було надано виконавчим комітетом Токмацької міської ради, і наразі це окремий кабінет у будівлі виконкому. Потенційно є ще одне приміщення у будівлі Міського будинку культури – це приміщення буде використовуватися у разі розширення діяльності МТБ. Усі учасники МТБ – волонтери, школярі та небайдужі мешканці міста, які присвячують цій роботі свій вільний час на безоплатній основі. Техніка також є власністю кожного з учасників МТБ.

Проте для підвищення спроможності МТБ було прийнято рішення взяти участь у конкурсі на отримання фінансування його діяльності. Команда МТБ зареєструвалася на глобальну інноваційну програму для молоді UPSHIFT Online. Мета програми – надати підліткам і молоді можливість розвивати професійні навички та заснувати власне соціальне підприємництво. Серед 130 заявок, було відібрано 10 ідей для подальшого навчання команд, що їх подали. З 10 команд було обрано лише 5 для фінансування. Тож, МТБ отримало грант у розмірі 60 000 гривень для придбання необхідного обладнання та облаштування приміщення.

Для популяризації ідей МТБ також було взято участь у конкурсі «Teenagares VS COVID-19», який організували ukteenscience за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Ідея створення МТБ зайняла третє місце, а її автор отримав грошовий приз для облаштування стендів з інформацією про МТБ та Молодіжну раду.

● Досягнення:

за 6 місяців своєї роботи, у МТБ були досягнуті наступні кількісні та якісні показники.

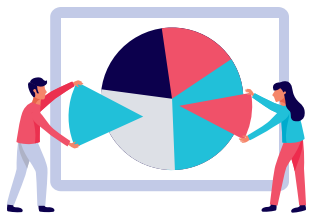
Кількісні:

- сформовано команду, яка тепер складається з 8 осіб;

- отримано приміщення для роботи МТБ;
- отримано фінансування МТБ у розмірі 60 000 грн для закупівлі обладнання.

Якісні:

- налагоджено співпрацю з громадськими організаціями міста;
- підвищено впізнаваності практики серед населення та молоді міста;
- сформовано контент-план;
- учасники МТБ стають позаштатними кореспондентами місцевих друкованих ЗМІ та проходять навчання завдяки неформальній освіті.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Наш проєкт/практика, як не дивно, тісно пов'язаний з пунктами 1–7. Адже завдяки МТБ ми залучаємо молодь до висвітлення діяльності органів місцевого самоврядування; висвітлюємо різні аспекти життєдіяльності нашої громади, в тому числі — пов'язані із правами людини. МТБ — це дієвий механізм інтегрування молоді до життя громади. За допомогою МТБ ми залучаємо інвестиції для реалізації молодіжних проєктів. Робота в МТБ — це волонтерство, усі працюють у свій вільний час та безкоштовно і це завжди — змістовне дозвілля для молоді.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ця ініціатива сприяє реалізації одразу декількох Цілей сталого розвитку. По-перше, цілі № 5 «Гендерна рівність». При реалізації ініціативи, ми намагалися рівною мірою задіяти і дівчат, і хлопців. Попри те, що «традиційно» сфера застосування комп'ютерних технологій вважається «чоловічою», у нашій ініціативі задіяні і дівчата. При чому не тільки у якості ведучих, а й у якості монтажниць, операторок, редакторок.

Ми працюємо над досягненням цілі № 11 «Сталий розвиток міст та спільнот», адже наше місто Токмак — єдине в Україні, що має офіційний статус депресивної території. Якщо молодь виїжджає з міста, то яке у нього майбутнє? Ми працюємо над тим, щоб зробити молодіжну політику нашого міста — якіснішою.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Так. Ми використовуємо цифрові інструменти під час реалізації практики:

- Premiere Pro — для монтажу відео;
- After Effects — для створення відеоефектів;
- Lightroom та Photoshop — для редагування фото;
- Illustrator — для створення логотипів та інших зображень.

COVID-19 посприяв тому, що наша практика набула нових обертів та отримала стимули для подальшого розвитку. Можна сказати, що карантинні обмеження заохотили нас використовувати цифрові інструменти активніше, згуртував нашу команду, спонукали нас до навчання та саморозвитку. Загалом — COVID-19 вивів нашу ідею на новий рівень, кращий, за попередній.

**КАТАЛОГ КРАЩИХ ПРАКТИК
МОЛОДІЖНОЇ РОБОТИ 2020**

● Зворотний зв'язок

Кошель Владислав, Голова Молодіжного Токмацького телебачення: «Всім привіт! Вчора нам виповнилося пів року! Здавалося б — це невеликий термін, але насправді за цей час ми встигли багато чого: створити інтерв'ю з народним депутатом, організувати тренінг про політичний устрій, прикрасити головну ялинку міста... Дійсно, в нашій команді також були певні творчі труднощі, але ми витримали. Вистояли, щоб створювати потрібний та якісний контент для всіх! МТБ надало поштовх до нових справ: дехто занурився у саморозвиток, хтось — зацікавився книжками, роботою Молодіжних рад. Тому ми пропонуємо саме тобі вступити до нашої команди. У тебе є хобі, про яке ти маєш наснагу розповідати? Навіть якщо в тебе мало досвіду — ми відкриваємо для тебе можливість себе проявити! Просто заповни анкету за посиланням та чекай на нашу відповідь. Ми чекаємо на кожного з вас! Бо молодь — це сила!», <https://www.facebook.com/mtb.tokmak/videos/273126050416098/>

Участь молоді в процесах демократизації

2

- **Вільний молодіжний простір міста Славутича**

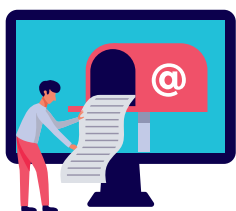
- **Назва Вашої практики: ЗАПИТАЙ У МЕРА...**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Славутич, Київська область

- **П.І.Б автора/ки практики:** Єрастова Уляна Володимирівна, ініціатор створення Вільного молодіжного простору міста Славутича

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** julianka1981@gmail.com

- **Статус Вашої практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** кінець червня 2020 року (до Дня молоді України)

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** думка молоді має значення, онлайнробота

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ми намагалися донести «напрямую» питання молоді до міського голови. Без редагування змісту питань (думали тільки «виключити» ненормативну лексику, але таких питань й не було). Мета — продемонструвати молоді відкритість влади; донести до влади ті питання, що цікавлять молодь.

- **Опис практики:**

1. Використовуючи онлайнінструменти та соціальні мережі, ми запитали у молоді, які питання вони хочуть поставити міському голові. Ми пообіцяли, від себе дві речі: ми поставимо міському голові всі запитання стосовно життя міста, громади, участі молоді тощо, які нам надійдуть; питання не будуть редаговані (тільки усунення ненормативної лексики).

2. Опитування тривало на всіх доступних нам ресурсах впродовж тижня.

3. Домовилися з міським головою про час та місце зустрічі для зйомки інтерв'ю.

4. Зробили замовлення на місцеве телебачення про зйомки інтерв'ю з міським головою (але на цьому етапі можна скористатися і просто мобільним телефоном та зняти відео).

5. Зняли відео та розповсюдили його по всіх ресурсах: телебачення, соціальні мережі, інтернет, навіть у газеті надрукували.

6. Результат — підвищення рівня довіри до влади, бо молодь почула саме ті питання, які вона поставила, та відповіді на них; спільний капітальний ремонт загальноміського молодіжного простору Enlight (створений для відпочинку, опенейрів, концертів, дискотек тощо), що відбувся силами молоді та влади (спільна толока).

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

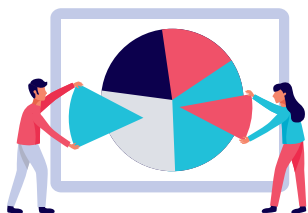
Працівник вільного молодіжного простору збирав запитання, домовлявся про оплату послуг телебачення, розповсюджував відео. Оплата послуг телебачення відбулась через відділ молоді та спорту виконавчого комітету Славутицької міської ради (бюджетні кошти). Телебачення замовляли у співпраці з відділом інформації та зв'язків з громадськістю. Місце зйомок — молодіжний простір на відкритому повітрі Enlight (безкоштовно).

● Досягнення:

спільний капітальний ремонт загальноміського молодіжного простору Enlight (створений для відпочинку, опенейрів, концертів, дискотек тощо), що відбувся силами молоді та влади (спільна толока).

Ремонт був здійснений незабаром, після виходу інтерв'ю в ефір. Про незадовільний стан цього молодіжного об'єкта запитувала молодь, а міський голова обіцяв сприяти: з нього матеріал та інструмент, з молоді – волонтери.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

1) Адже молодь безпосередньо взяла участь у діалозі з міським головою, що відбувся відкрито, публічно та дав конкретний результат – ремонт об'єкта молодіжної інфраструктури.

3) Проєкт забезпечив механізм участі молоді в житті громади міста.

4) Під час реалізації проєкта міський голова ознайомився з ініціативами молоді та одразу підтримав одну з них: щодо ремонту молодіжного об'єкта. Решта ініціатив буде реалізовано незабаром.

5) Більшість молодіжних ініціатив стосувалася волонтерських проєктів.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 11 «Сталий розвиток міст та спільнот». Наш проєкт сприяє ефективному обміну думками між владою та громадою заради розвитку міста.

Ціль № 17 «Партнерство заради стійкого розвитку». Наш проєкт переконує громаду, що тільки у співпраці з владою можна досягти сталого розвитку міста. До втілення результатів проєкту також долучився бізнес, в якості спонсорів. Отже, відбулося партнерство: влада+громада+бізнес.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували соціальні мережі для опитування молоді щодо питань, які вони хочуть поставити міському голові: Instagram, Telegram, Viber, Facebook. Під час відео зйомки інтерв'ю, дотримувались рекомендованої дистанції.

- **Зворотний зв'язок**

Маруна Popatenko: «Молодь для Славутича, Славутич для молоді! Наймолодіжніший міський голова! Крута ініціатива!».

Участь молоді в процесах демократизації

3

- **Львівська міська рада**

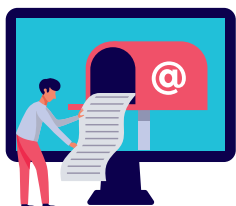
- **Назва практики: ПЕРШИЙ КАР'ЄРНИЙ КРОК**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Львів**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Яремчук Богдана Андріївна, Садовий Андрій Іванович, Майсурадзе Елеонора Гіївна, Більська Евелія Річардівна

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: karyera.lmr@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: 10 років**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодь, стажування, реалізація, досвід, практики

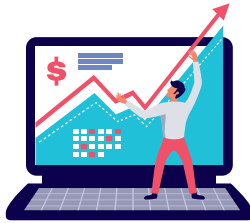
● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Були три основні передумови, які дали поштовх максимальному включенню молоді в роботу міської ради:

1) закритість державних органів — у суспільстві була поширена думка, що міська рада — це закритий орган місцевого самоврядування, в який неможливо потрапити талановитій, креативній людині, а все через зв'язки, гроші та нереальну випадковість;

2) брак досвіду: у студентські роки всі мріють десь працювати, щось робити, бути корисним, а приходячи на роботу чують таку фразу: «У вас бракує досвіду», а як можна отримати цей досвід і в якому місці, якщо такої можливості немає?

3) відсутність можливостей для реалізації молоді: усі ми пам'ятаємо 2009–2010 роки, коли основна цінність була не освіченість, інтелектуальність, працьовитість особистості, а її наближеність до владної верхівки, тобто чим ближче ти до влади, тим більше можливостей маєш, щоб вирішити цю проблематику ми створили прозору програму стажування, участь у якій може взяти будь-який студент.

● Опис практики:

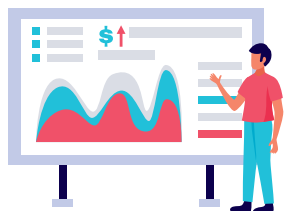
«Перший кар'єрний крок» — це перша програма стажування в органі місцевого самоврядування в Україні, яка успішно функціонує вже 10 років.

Ця програма дала можливість талановитим особистостям досягнути успіху та показати суспільству, що можливо все, головне — бажання. Програма стажування «Перший кар'єрний крок» — це не тільки успішна програма стажування, а й можливість, яка забезпечує міську раду молодими креативними кадрами, зараз 27% працівників Львівської міської ради — це колишні стажери програми стажування «Перший кар'єрний крок». Низка теперішніх керівників відділів, управлінь, навіть перших заступників мера Львова починали зі стажування у Львівській міській раді.

Програма змінила середній вік працівника міської ради: у 2010 році це були люди 40+, зараз середній вік працівника ЛМР — 30 років.

Програма функціонує вже 10 років, впродовж цього часу у ній взяли участь близько 10 тисяч осіб, але вона не втрачає своєї інноваційності, актуальності та доцільності. Ми радо ділимося досвідом з представниками різних міських рад приїздили, щоб передати наші новаторства та аби наші колеги втілили у своєму місті таку ж програму. Ми всіляко підтримуємо та консулюємо міські ради інших міст.

Основа програми прийнята та затверджена рішенням № 996 Львівської міської ради від 27.11.2009 (<https://cutt.ly/Fd1Oucj>).

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Людські ресурси — це основа проекту. «Перший кар'єрний крок» об'єднав креативних, молодих, амбітних людей, які прагнули долучитися до розвитку міста і залучити інших.

Власні ресурси: приміщення у Львівській міській раді; матеріали (роздаткові) видаються нашим управлінням персоналу у межах якого реалізується ця програма.

Фінансування — відсутнє. В основному для наших проєктів ми шукаємо спонсорів, які зможуть забезпечити нас необхідними матеріалами.

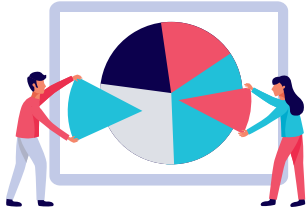

● Досягнення:

Наші результати є нашою плідною працею:

- 10 років ефективно функціонуємо;
- 10 тисяч учасників програми стажування ПКК;
- 27% працівників Львівської міської ради — це колишні стажери ПКК;
- 27% працівників Львівської міської ради — це колишні стажери ПКК;
- 2018 рік Львів став молодіжною столицею України, саме завдяки включеності молоді до роботи органу місцевого самоврядування;
- 50–60 безкоштовних тренінгів кожного року для стажерів;
- 15–20 публічних виступів на конференціях щороку;
- близько 40 презентацій щороку в навчальних закладах нашого міста;
- волонтерство — на кожному публічному заході, що відбувається у Львові серед волонтерів 100% будуть наші стажери, бо окрім стажування ми включаємо стажерів у культурний та публічний простір нашого міста;
- реалізуємо 5 проєктів на рік, серед них найбільш популярні:
  - проєкт «Lviv young project» (проєкт в проєкті, тобто учасники реалізують ініціативи в певних сферах);
  - розробка та пошиття уніформ для працівників центрів надання адміністративних послуг;
  - плагінг марафони (біг та збирання сміття);

- проєкт Булінгstopстут (проти́дія булінгу в Львівських школах);
- екозупинка у центрі Львова (на жаль наші мешканці не були готові до неї, тому швидко зупинки не стало);
- TedxLMR (публічні виступи наших стажерів у форматі Ted).

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Наш проєкт об'єктивно відповідає усім нищезазначеним пунктам:

1. Ми забезпечуємо пряму участь молоді у місцевому самоврядуванні.
2. Ми ведемо активну просвітницьку діяльність на зустрічах зі студентами, розповідаємо про права людини в школах під час виступів по нашому проєкту.
3. Ми є елементом єднання, своєрідним містком між молоддю та громадою.
4. Ми даємо можливість та підтримку стажерам, які мають ідеї та хочуть їх реалізувати на місцевому рівні.
5. Ми активно співпрацюємо з різними громадськими організаціями, надаючи можливість стажування учасникам організацій, окрім цього ще є частими спікерами на різних заходах, які організують громадські організації.
6. Залучення наших стажерів у волонтерство: наші стажери всюди і це не наші слова, це слова організаторів заходів.
7. Окрім стажування, наші стажери беруть активну участь у тренінгах, навчаннях, проєктах які ми реалізуємо (15 годин на тиждень).
8. Серед учасників «Перший кар'єрний крок» є люди, які входять в категорію інклюзивності.
9. Завжди думаємо про екологію, тому в нас на постійній основі є плогінг-марафони, які забезпечують у певній мірі чистоту нашого міста.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Наша програма стажування відповідає наступним цілям:

Ціль № 4 – якісна освіта: ми запрошуємо найуспішніших та цікавих лекторів, які не просто розповідають цікаву інформацію, але і діляться своїм власним досвідом, ми розробляємо різні навчання, які здатні підвищити гнучкі навички.

Ціль № 5 – гендерна рівність, ми розробили комплексне навчання по цій проблематиці для стажерів, що дає можливість розуміти та протидіяти поширенню гендерних упереджень у нашому місті.

Ціль № 10 – подолання нерівності, ми заохочуємо усіх людей брати активну участь у соціальному, економічному і політичному житті незалежно від статі, інвалідності, раси, етнічної належності, походження, релігії та економічного чи іншого статусу.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Наша сила – це наша мобільність, тому ми повністю трансформували стажування під час карантину. Ми перейшли на такі цифрові інструменти, як ZOOM, SKYPE та Meet тобто усі навчання, тренінги і навіть відбори на стажування проводилися через вищевказані інструментарії.

● Зворотний зв'язок

<https://www.facebook.com/757923930917334/videos/1906375456072170>

Участь молоді в процесах демократизації

4

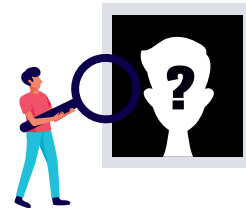
- Креативний молодіжний простір СОФА ХАБ

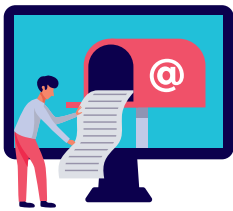
- Назва практики: Креативний молодіжний простір СОФА ХАБ

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Умань, Уманський район

- П.І.Б автора/ки практики: Золотухіна Аліна Віталіївна, арт-директорка СОФА ХАБу

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: sofahubuman@gmail.com

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: 2020 рік

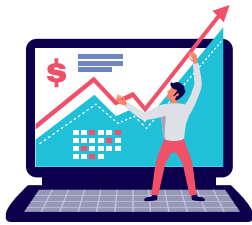

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, креативність, майбутнє, команда, контент

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Місто Умань — молодіжне: одна третя частини населення — це молоді люди віком до 35 років, студентство. Наша молодь проактивна, творча, креативна. Ми успішно реалізували проекти: «Академія молодіжного лідера», Програму фонду родини Богдана Гаврилишина «Молодь змінить Україну», регіональний етап програми особистісного розвитку «Державотворець» (24/7). У 2019 році стали фіналістами Національного конкурсу «Молодіжна столиця України». На жаль, у місті не було вільного простору, де б молодь могла збиратися для спільної творчості, реалізації ідей та створення сучасного контенту.

- **Опис практики:**

Першим етапом реалізації проекту стали зустрічі молоді міста з представниками влади та соціально-активного бізнесу. Підписання Меморандуму про співпрацю в напрямку реалізації молодіжної політики між Уманською міською радою та ЖК «Греків Ліс» стало стартом проекту СОФА ХАБ.

Другий етап — ЖК «Греків Ліс» надав приміщення, обладнання, а молодь створила концепцію, дизайн та ергономіку простору.

Третій етап — мрії та ідеї молоді втілюються в життя. Працюють дитяча зона, лаунжзона, великий івентхол, переговорна кімната, виставкова зона, які легко трансформуються в студії для створення контенту. Будь-яка молода людина може прийти та безкоштовно створити відео і фото для соцмереж, навчатися на майстеркласах, тренінгах, презентувати власні виставки.

СОФА ХАБ доступний для людей з інвалідністю. Щосуботи проводиться сімейна терапія для них за участі психолога. Пандемія стала поштовхом для пошуку нових форм щодо співпраці та соціалізації молоді, серед яких: онлайнмарафони «Диванний турнір» та танцювальний «Карантин паті», майстеркласи успішних людей у прямій трансляції — таким чином щомісяця до роботи залучається 10 тисяч молодих людей. Будь-яка подія в місті не проходить без команди СОФА ХАБ. Ми на цьому не зупиняємося: наш проект набирає обертів. Планується розширення самого приміщення з 200 до 1000 кв. м, реєстрація молодіжного ЗМІ, створення студії звукозапису та інші проекти.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

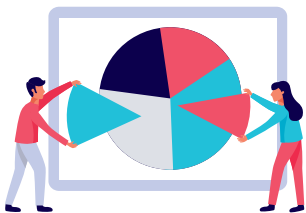
Міспрацюємо в партнерстві з ЖК «Греків Ліс», ТОВ «АВАНГАРД», відділом в справах сім'ї та молоді Уманської міської ради, місцевими кафе, спортивно-розважальними центрами, кінотеатрами, фотографами, візажистами, молодіжними громадськими об'єднаннями. Фінансово-

-матеріальну частину проекту (приміщення, обладнання, оздоблювальні роботи) взяв на себе меценат Сапаєв Бахтіяр Сабірович. Власний внесок СОФА ХАБ це — людський ресурс. Молодь на волонтерських засадах проводить опитування, знімає відеосюжети, організовує заходи та інші активності. Конструкція співпраці, де об'єднуються молодь, влада, бізнес є найбільш стійкою і результативною.

● **Досягнення:**

Відкриття креативного молодіжного простору СОФА ХАБ став прикладом восьмої сходинки «Драбини участі» Роджера Харта. Результатом втілення цього проекту — збільшення активності молоді, її відповідальності та участі в ухваленні рішень. Щомісяця залучається 10 тисяч молодих людей різними активностями, які проводить команда СОФА ХАБ.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Напрями № 1–10, СОФА ХАБ — універсальний майданчик, де реалізуються майже всі напрями молодіжної політики.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Наша практика реалізовує Цілі № 3,4,5, 11, 16, 17.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Максимально широко використовуються цифрові інструменти: проведення прямих трансляцій, створення відео, фотоконтенту, спілкування у створених для активностей групах, проведення онлайнфлешмобів, конкурсів та навчань.

● **Зворотний зв'язок**

Юля Красновид, художниця, презентувала власну виставку: <https://www.facebook.com/watch/?v=745306689566177&extid=j8mly1gVjytI2dXm>

Участь молоді в процесах демократизації

5

- **Відділ культури, молоді, спорту та туризму виконавчого комітету Решетилівської міської ради**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Решетилівська міська об'єднана територіальна громада

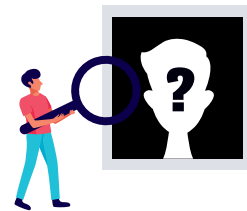
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** mishatitik@gmail.com

- **Період впровадження практики:** 12 грудня 2019 року – 14 лютого 2020 року

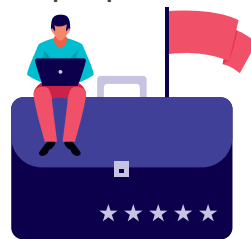
- **Назва практики:** **СТАЖУВАННЯ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ У РЕШЕТИЛІВСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Тітік Михайло Сергійович, начальник відділу культури, молоді, спорту та туризму виконавчого комітету Решетилівської міської ради

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** неформальна освіта, досвід, профорієнтація, громадянська свідомість, молодіжна активність

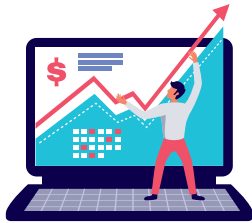
● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Українська система освіти не формує в молодого покоління переконання, що займаючись громадською активністю, можна реально впливати на соціально-політичне життя своєї громади.

Необізнаність учнівської молоді в організації роботи місцевого самоврядування.

Залучення учнівської молоді до суспільного життя громади.

Активізація молодіжної ініціативи.

● **Опис практики:**

I етап – підготовчий – розробка плану заходів, бюджетування, брендування та виготовлення іміджевої продукції, визначення та затвердження місць для занять і спікерів, відбір учасників програми.

II етап – формування команди учасників школи, проведення заходів на виявлення та розвиток комунікативних, лідерських та креативних якостей учнів.

III етап – теоретичний, комплекс навчально-тренінгових занять, під час якого відбувається знайомство з концепцією роботи структурних підрозділів Виконавчого комітету Решетилівської міської ради, молодіжної політики в Решетилівській громаді, проектної діяльності.

IV етап – практичний, стажування в структурних підрозділах Виконавчого комітету Решетилівської міської ради.

V етап – підсумковий, підсумкова конференція, аналіз результатів роботи, вручення сертифікатів.

Вдалося на практиці познайомити учнівську молодь з роботою Обласної ради та Обласної державної адміністрації, районної та міської рад (особисте спілкування з керівниками).

● **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Кімнати для проведення тренінгових занять, лекційні аудиторії, зала для конференції, кімнати для організації ланчів та кавабреjkів, кавовий апарат та чайник, оргтехніка – ноутбуки, проектори, принтери, ламінатор, фліпчарт, канцелярське приладдя, іміджева продукція, продукти харчування, автотранспорт, людський ресурс – спікери та тренери. Фінансовий ресурс – міський бюджет.

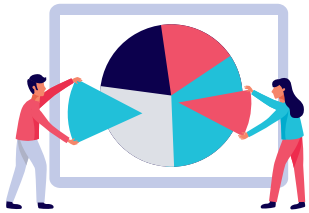
● Досягнення:

- сформована команда успішних відповідальних учнівських лідерів громади, що здатні реалізувати власні ідеї щодо покращення життя громади;
- отримані учасниками школи знання та прикладні методики, сприятимуть

створенню проектів розвитку міста і громади (саме учасниками стажування в цьому році подано та реалізовано 2 проекти на міський «Бюджет участі»);

- десять учасників школи отримали професійні компетенції й навички управлінської діяльності.

Учнівська молодь Решетилівської ОТГ активно включається в систему виконання громадських доручень, працює над спільними проектами, організовує роботу секторів, об'єднань і клубів за інтересами, приймає рішення на рівні молодіжної ради, отримує навички організаторської роботи, самоврядування, розвитку самостійності та відповідальності.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

1-ий пункт: ефективно функціонує консультативно-дорадчий орган молодіжна рада «ProgressUA» (шість учасників стажування стали її членами).

3-ій пункт: вдалося виявити активну учнівську молодь, яка в результаті долучилася до молодіжної ради.

У конкурсі громадських ініціатив «Бюджет участі» подано два проекти від учнівської молоді.

Учнівська молодь нині ініціює такі проекти: «Об'єктивне бачення», «Чисті ріки», «Кіно під відкритим небом».

6-ий пункт: після оголошення жорсткого карантину учасниками стажування, спільно з іншими організаціями, створено волонтерську групу «Допомога 24/7».

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 4. Якісна освіта.

Ціль № 8. Гідна праця та економічне зростання.

Ціль № 9. Промисловість, інновації та інфраструктура.

Ціль № 11. Сталий розвиток міст та спільнот.

Ціль № 16. Мир, справедливість та сильні інститути.

Ціль № 17. Партнерство заради стійкого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так — онлайнзаявки та відбір, інформаційні матеріали у відкритому онлайндоступі.

- **Зворотний зв'язок**

Публікація Аліни Долі:
https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=807512779724319&id=100013968123393

Участь молоді в процесах демократизації

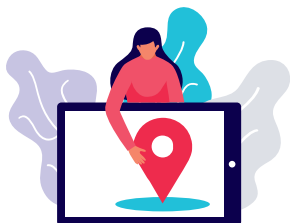
6

- **ГО «Тернопільський освітній навчально-демонстраційний «Центр Науки»»**

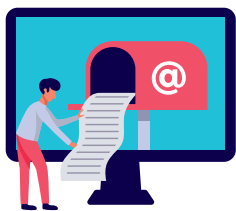
- **Назва Вашої практики: САМІТ ПРОАКТИВНОЇ МОЛОДІ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Тернопіль**

- **П.І.Б автора/ки практики: Дем'яненко Дмитро Миколайович**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: demianenkodima@outlook.com**

- **Статус Вашої практики: відбувається раз (у 2020 планується двічі) на рік**

- **Період впровадження практики: 8–9 червня 2018 року, 9–10 листопада 2019 року, 24 червня 2020 року**

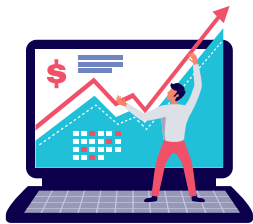

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: розвиток, натхнення, можливості, самореалізація, майбутнє**

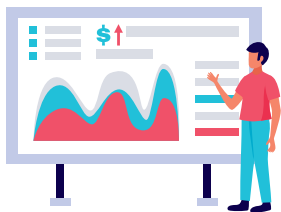
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У 2018 році ми зіштовхнулися з двома важливими проблемами сучасної молоді: її некомпетентність в питаннях проектного та кризового менеджменту й аморфністю в питаннях розвитку громади.

- **Опис практики:**

Найважливішими етапами реалізації проекту є зрозуміння та створення системи вирішення завдань (проблем). Також важливими аспектами була співпраця між школами міста та області (оскільки проєкт першочергово йшов як обласний). Викликом для нас стала санепідеміологічна ситуація з COVID-19, оскільки ми були змушені повністю змінити формат проведення з офлайн на онлайн. Але, саме це дозволило нам використати в роботі сучасні методи комунікації та співпраці, як Telegram, віртуальні кампуси та інші соц. мережі. Інновацією став метод лекцій та занять, які відбувалися в форматі «рівний рівному». Себто молодь розповідала сама про свої досягнення та невдачі, ділилася своєю майстерністю. Проєкт досягнув успіху тоді, коли учасники з малих населених пунктів та Тернополя вперше та успішно провели свої проєкти. Також важливим досягненням стала участь учасників з інших областей нашої держави.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

У реалізації проєкту було задіяно близько 40 осіб (з них 10 членів організаційного комітету та 30 волонтерів). Вперше членами орг. комітету були лише представники Центру Науки. Але згодом орг. комітет наповнювався представниками інших ГО, представниками учнівських органів самоврядування та випускниками самого проєкту.

Ми співпрацюємо з органом учнівського самоврядування в Тернополі «Наснага», Молодіжною міською радою Тернополя, Міською радою Тернополя, управлінням сім'ї та молоді Обласної державної адміністрації, молодіжним простором міста Заліщики «Вулик», агрохолдинг «Мрія» та ГО області.

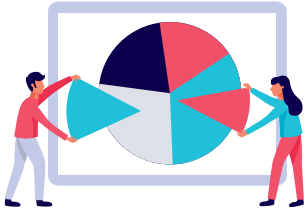
Серед фізичних ресурсів ми використовували приміщення та апаратуру Центру науки Тернополя.

Фінансові ресурси включали в себе допомогу адміністративних органів міста та області, партнерів та добровільних внесків учасників заходів.

● **Досягнення:**

Реалізація учасниками своїх власних проєктів та їхня участь в Всеукраїнських програмах. Активність та участь в молодіжних органах самоврядування. Участь в програмі більше 150 учасників.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Проєкт передбачає участь молоді в процесах державотворення, проведення власних проєктів, волонтерську діяльність та розвиток власних ГО.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Розвиток молоді та її активність сприяє розвитку міст та спільнот, у яких вони активно працюють.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації практики використовувалися такі інструменти, як Prezi для створення презентацій, Canva для дизайну, Telegram для комунікацій, Trello для планування проєктів, Tabelau для створення звітів.

● **Зворотний зв'язок**

Христина Білінська, співорганізатор: «У нас в місті студентство є дуже активним, а от чомусь, на жаль, учні старших класів чи абітурієнти не є такою ініціативною громадою міста. Тому ми хочемо долучати саме старшокласників, своєю чергою ми будемо допомагати їм розвиватися та втілювати свої задуми в життя»

<https://te.20minut.ua/Podii/aktivnu-molod-ternopolya-navchatimut-realiz-uvuvati-svoyi-proekti-10696068.html>

Посилання на ефір з Саміту 2020:
<https://www.facebook.com/sciencecentre.org.ua/videos/1727721857381952>

Участь молоді в процесах демократизації

7

- **Молодіжний центр Кіровоградської області**

- **Назва практики: МОЛОДІЖНИЙ ЕКОТРЕНД**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Кропивницький Кіровоградська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Арутюнян Олена Сергіївна, голова**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: alenaar70@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: квітень — серпень 2020 рік**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, збереження довкілля, креативність, відповідальне споживання**

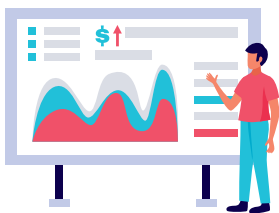
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Кіровоградщина має високий показник антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище, нераціональне природокористування негативно впливає на якість довкілля і, відповідно, на якість життя мешканці громади. Гостро постала проблема недостатнього інформування молоді про стан навколишнього природного середовища; відсутність знань та навичок щодо сучасного тренду – здорового способу життя, відповідального споживання.

- **Опис практики:**

Проект «Молодіжний екотренд» реалізувався у період квітень - серпень 2020 року, до якого долучилася молодь Кіровоградської, Черкаської, Дніпропетровської, Харківської областей і молодіжних ініціативних груп з маленьких ОТГ Кіровоградської області. Головною метою практики є виховання молодіжної культури щодо відповідального споживання та екологічної свідомості шляхом розвитку самоорганізації молоді та налагодження сталого партнерства. Ініціативна група організувала і провела онлайнтренінг «Екотренд» на порталі Zoom для молоді закладів освіти Кіровоградської, Черкаської, Дніпропетровської, Харківської областей та молодіжних ініціативних груп з маленьких ОТГ Кіровоградської області. Молоді активісти отримали знання та навички сучасного тренду – здорового способу життя та відповідального споживання. Наступним кроком було створення онлайнквесту «Молодіжний екотренд» та проходження його усіма учасниками проекту та членами їх родин. Майстерклас «Друге життя старим речам» об'єднав молодь Кропивницького та маленьких ОТГ Кіровоградської області, під час якого учасники відповідали на питання вікторини «Ursucling», що розміщувалася на платформі Kachoot, та створювали сучасні поробки зі старих речей. Важливим етапом проекту є створення чат-бота «EcoBot» на платформі Telegram, метою якого є інформування мешканців міст Кропивницького та Світловодськ щодо збуту вторсировини. Фінальним етапом проекту є організація та проведення молодими людьми соціальної акції у Кропивницькому, що привернула увагу мешканців громади до свідомого споживання та розвитку екологічної культури у молодіжному середовищі.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

До реалізації проекту були залучені члени Молодіжного центру Кіровоградської області, волонтери Ради євроклубів Кіровоградщини,

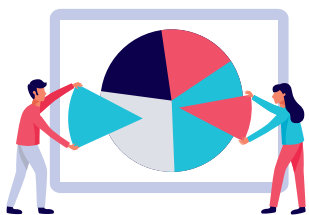
працівники Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості міста Кропивницький, тренери «Let's do it, Ukraine», волонтери «School recycling» з сортування сміття.

● **Досягнення:**

Результатом проведення проєкту є виховання молодіжної культури щодо відповідального споживання та екологічної свідомості 500 молодих людей, створення екобота на платформі Telegram. Команда Молодіжного центру Кіровоградської області працює над тим,

аби жителі громади міст Кропивницького, Світловодська та маленьких ОТГ Кіровоградської області мали змогу знайти для себе найближчий пункт прийому вторинної сировини. Для нас надзвичайно важливим стало те, що молодіжна ініціативна група міста Світловодськ, як жителі одного з найчистіших міст України, сприяли реалізації проєкту у Кропивницькому.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Розвиток забезпечення участі молоді в житті громади. Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Волонтерство. Сталий розвиток та екологія.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.

Ціль № 14. Збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку.

Ціль № 15. Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували цифрові інструменти: Zoom, Facebook, Instagram, Kachoot, Mentimetr, Miro – під час онлайнтренінгу, квесту, майстеркласів. Під час карантинних обмежень задіяли використання цифрових інструментів у більшій мірі, ніж планували на початку проекту.

- **Зворотний зв'язок**

«Коли люди перечитують будь-яку книгу – то знаходять у ній щось нове. Саме така ситуація з тренінгами на екологічну тему для молоді. Молодіжний центр Кіровоградської області приємно дивує новими форматами та підходами до висвітлення інформації для молоді. Насамперед, це заміна складних теоретичних тверджень простими, практичними і звичними для молодих людей реченнями. Таку фразу, як “не купуйте зайві речі”, можна сказати іншими словами – “вартість ваших речей – це кількість одягань”, а “поліестер дуже шкідливий” – “отрута довкілля”. Крім того, використання онлайнсервісів, створення на ньому вікторин, тренінгів, квестів, стимулює молодіжну аудиторію до вирішення екологічних проблем», – Ліза Єрещенко, активістка.

Участь молоді в процесах демократизації

8

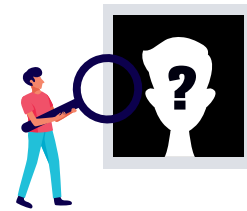
- **Департамент соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації**

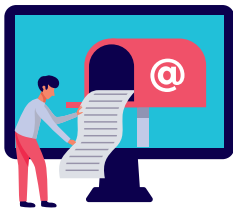
- **Назва практики: Обласний форум «ВІННИЧЧИНА МОЛОДІЖНА: ІНІЦІОЮ ТА ДІЙ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):**
Вінницька область

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Заболотна Наталя Михайлівна – перша заступниця голови Вінницької обласної державної адміністрації

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** zabolotna.n.m.@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** 2015 – 2020 роки

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:**
молодь, розвиток, ідеї, взаємодія, реалізація

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Відповідно до опитування ДСМП у Вінницькій області з 420 тисяч осіб віком від 14 до 35 років лише 20% брали участь в діяльності організацій громадянського суспільства, що свідчить про низький рівень зацікавленості та залученості молоді в прийнятті рішень та розвитку молодіжної політики. Форум надає можливість молоді бути почутою, сприяє набуттю нових знань та компетенцій, а також дає змогу напрацювати нові пропозиції, які щороку включаються до календарного плану заходів Департаменту соціальної та молодіжної політики на наступний рік та реалізуються спільно з ними.

- **Опис практики:**

Форум є діалоговим майданчиком для активної молоді усієї області, що дає можливість взяти участь у прийнятті рішень, висловленні інтересів і цінностей, формування цілей, пропонування власних бачень розвитку молодіжної політики в області для того, щоб рішення та програми ухвалені посадовцями були релевантними до потреб молоді. Молодь має змогу налагодити горизонтальні та вертикальні зв'язки, як за допомогою нетворкінгу та внутрішньої комунікації між учасниками з різних районів та ОТГ Вінницької області, так і завдяки зустрічам з народними депутатами, представниками органів місцевого самоврядування та представниками сфери бізнесу. Форум виконує стандарти Європейської хартії про участь молоді в місцевому та регіональному житті. Формат заходу комбінований – містить три структурні блоки.

Перший блок – напрацювання ідей і проектів за напрямками: екологія, сексуальне та репродуктивне здоров'я, здорових спосіб життя, медіа, волонтерство, консультативно-дорадчі органи, молодіжна інфраструктура, підприємництво тощо, які щороку включаються до календарного плану Департаменту соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації та реалізуються разом з учасниками.

Другий блок – тренінги, воркшопи, майстеркласи, що спрямовані на особистісний розвиток молоді.

Третій блок – культурно-інтерактивна частина (тренінги у форматі імprovізованих показових змагань з елементами «Firefighter Combat Challenge», інтелектуальні ігри «Що? Де? Коли?», «Світ громад» і «Дебати», святкування Дня молоді) та нетворкінг.

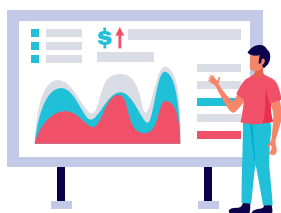
Щороку до участі в форумі запрошується молодь з інклюзією, відповідно до умов, забезпечених місцем проведення заходу.

Цьогорічний форум особливий, тому що виконує роль інструменту для включення молоді в розробку Обласної цільової програми

Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації «Молодь Вінниччини 2021–2025».

Одним з найуспішніших проєктів, ініційованих на форумі було створення Студентської ради Вінниччини – консультативно-дорадчого органу при Голові обласної державної адміністрації відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 8 листопада 2017 року № 787 «Про затвердження Положення про Студентську раду Вінниччини», до складу якої включено представників закладів професійно-технічної освіти, фахової передвищої та вищої освіти області. За час існування Студентської ради Вінниччини спільно з Департаментом соціальної та молодіжної політики облдержадміністрації реалізовано низку заходів різного спрямування. У 2017 році Студентська рада Вінниччини стала однією з кращих практик молодіжної роботи в Україні.

Так, завдяки щорічному форуму вдалося налагодити тісну співпрацю між Вінницькою обласною державною адміністрацією, консультативно-дорадчим органом, громадськими організаціями та молоддю Вінницької області.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

На реалізацію форуму кожного року було витрачено до 300 000 грн, забезпечено обладнання: банерну стійку, проєктор, переносний екран, пуфи, стільці, фліпчарти, звукова апаратура, фототехніка, БФП.

Людські ресурси: до організації форумів було залучено 5 фахових працівників, 23 спеціалісти та спікери по напрямках, 30 активістів та волонтерів та 600 молодих людей.

Форуми організовано Департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації спільно з партнерами: Студентська Рада Вінниччини, КЗ «Вінницький обласний молодіжний центр “Квадрат”», Головне управління ДСНС України у Вінницькій області та за активної підтримки громадських організацій: ГО «Студентська академія волонтеріату», ГО «Еко-платформа ДІЛИ», ГО «Гармонія».

● Досягнення:

Якісні результати:

1) здобуто знання з проєктного менеджменту, ораторського мистецтва, таймменеджменту, командотворення, написання кошторису, механізмів комунікації

молоді з органами виконавчої влади та ролі молоді у прийнятті рішень, вміння аналізувати, критично мислити, стратегувати, формувати та вільно висловлювати свої думки; набуто вміння долати свої страхи, ставити цілі та впевнено йти до успіху,

створювати та розвивати свій особистий бренд, освоєно інструменти ведення соціальних мереж;

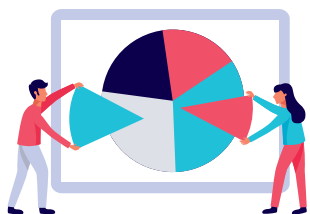
2) створено платформу для комунікації органів виконавчої влади з молоддю, де кожен бажаючий має змогу проаналізувати проблематику, напрацювати ідеї та сформувані бачення розвитку молодіжної політики;

3) надано можливість стажування в профільних Департаментах Вінницької обласної державної адміністрації з перспективою подальшого працевлаштування;

4) створено консультативно-дорадчий орган при Голові облдержадміністрації – Студентська рада Вінниччини та молодіжні громадські організації: «Літинська козацька сотня», «Платформа розвитку особистості», «Академія волонтеріату».

Кількісні результати:

- 1) 1200 заявок на участь у форумі;
- 2) 600 учасників за 6 років;
- 3) 25 розроблених проєктів;
- 4) 26 районів, з яких залучено молодь;
- 5) 15 реалізованих проєктів;
- 6) 50 000 осіб, які дізналися про форум.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наша практика охоплює сфери молодіжної політики: 1–9, а також працевлаштування, молодіжне підприємництво, розвиток молодіжної інфраструктури та просвітницька діяльність щодо сексуального та репродуктивного здоров'я молоді. За 6 років завдяки проведенню щорічних форумів зростає актуальність та інтерес молоді до даних напрямів молодіжної політики.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Цілі № 3–4, 8, 10–12, 16

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для інформаційного охоплення та залучення молоді до заходу було використано соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram, Google Forms. Для ефективної комунікації під час форуму були створені чати та канали в Telegram. З метою кращого засвоєння інформації використовувались презентаційні матеріали та інфографіки, створені в Canva, Photoshop, Power Point, Prezi та інтерактивні ігри на платформі Kahoot. Також для технічного забезпечення виступу деяких спікерів було використано Zoom.

● Зворотний зв'язок

Олександра, учасниця: «Я навіть не встигла схаменутися, як минуло 5 днів форуму. Були такі зайняті, що навіть не встигали знімати сторіз та писати у фейсбук. Але воно було того варте, бо працювати з ТАКОЮ командою і над настільки нині актуальним напрямком – екосвідомість – одне задоволення. Чесно кажучи, я б ще тиждень провела, працюючи з цими неймовірно надихаючими людьми у такій концентрованій атмосфері активності, навіть не дивлячись на всіх ос, які додали нашим активностям елемент небезпеки. Дякую, Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької ОДА та Студентській Раді Вінниччини за можливість змінити себе та світ», <https://cutt.ly/2fuhYMq>

Участь молоді в процесах демократизації

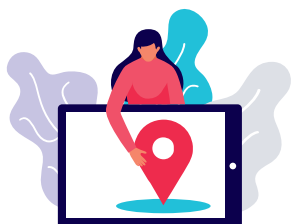
9

- **Дніпропетровська обласна бібліотека для молоді ім. М. Светлова**

- **Назва практики: ЗРОБИ МЕНІ QVIZZ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Дніпро**

- **П.І.Б автора/ки практики: Ланін Богдан Романович**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: laninbogdan97@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: з 1 березня 2020 року по сьогодні**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: сучасність, дистанційність, інтелектуальність, змагання, актуальність, змістовне дозвілля**

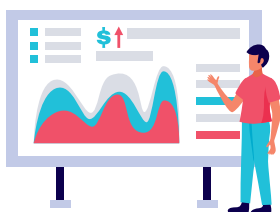
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Зараз, коли молодь зі смартфонів серфить в інтернеті, її стало дуже складно чимось здивувати у світі хайтек. Тому бібліотека запровадила нове осмислення усім відомих вікторин, з новими можливостями дистанційної участі в них.

- **Опис практики:**

Платформа <https://quizizz.com/> дає можливість по-новому поглянути на всім відомі вікторини з ракурсу молоді та інклюзивної аудиторії, людей, яким комфортніше брати участь онлайн, де є такі необов'язкові речі як теми між питаннями і проблематики теми для найактивніших учасників. Не забуваємо про бонуси, які дають можливість уповільнити таймер питання або подвоїти очки які додають азарту, а для тих хто відстає в очах по рейтингу учасників є можливість отримати бонус у вигляді права на помилку без відліку очок рейтингу – і тим самим зробити камбэк. Найголовніше, те що молоді люди, амбасадори молодіжного простору, самі беруть участь у створенні кожної вікторини, проводять опитування та глибинне інтерв'ювання, з'ясовуючи найцікавіші молодіжні теми.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

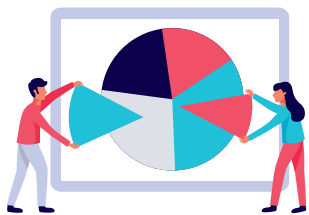
Для реалізації практики долучилися: бібліотекарі, педагоги з шкіл та молоді амбасадори бібліотеки.

Окремо були задіяні ресурси бібліотеки, такі як комп'ютер, а також месенджері Skype та Telegram для координації учасників е вікторинах.

- **Досягнення:**

Молодь сприйняла новий формат вікторин дуже тепло і зі здивуванням, оскільки бонуси, меми і рейтинг принесли позитивні враження від проходження нового формату вікторин. Вікторину пройшло 204 користувача віком від 15 до 30 років – 80%, від 10 до 15 років – 15%, старше 30 років – 5%

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Молоді люди не виходячи з дому, мають змогу перевірити свої знання та позмагатися між собою у знанні сучасної літератури, кінематографу, музики тощо. Або влаштувати власну тематичну вечірку-вікторину на платформі Qvizz.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Онлайн вікторини покращують знання, комунікативні навички, лідерські якості, громадську активність сучасної молоді, а це сприяє поліпшенню якості освіти, збереженню рівності між учасниками, пропаганді культури миру, що в свою чергу сприятиме зростанню рівня свідомого ставлення до життя кожного з нас.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували персональний комп'ютер, онлайнплатформу <https://quizizz.com/>, для створення безкоштовних вікторин онлайнвікторин без обмежень у кількості учасників та кросплатформеність. Для зворотного зв'язку використовували: Google Forms, Skype та Telegram.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/dobm.dp.ua/photos/a.353589631504876/1378839665646529/?type=3&theater>

Участь молоді в процесах демократизації

10

- **Ініціативна група «Митці-віртуози цивілізації»**

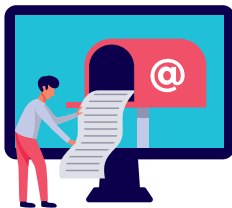
- **Назва практики: Академія Молодіжного лідерства Новоолександрівської ОТГ «МИ – МАЙБУТНЄ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Новоолександрівська ОТГ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Копачевська Марина Василівна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: Nataliya.dnk@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася. Планується бути сталою**

- **Період впровадження практики: липень – вересень 2019 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: включеність, залучення, активізація, команда, лідерство**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У нашій громаді одне з болючих питань — це зайнятість молоді віком від 14 до 22 років. Відсутність вільного молодіжного простору або молодіжного центру, в якому молодь може спокійно займатися цікавими для їхньої вікової категорії справами, як кіноклуб, змагання з настільних ігор, тренінги для особистого розвитку тощо, призводить до відтоку молодих спеціалістів до міста Дніпро та інших великих міст. А це, своєю чергою, призводить до поглиблення кризи інфраструктури та зменшує інвестиційну привабливість громади в цілому, що може призвести до повного зuboжіння населення. Проєкт «Академія молодіжного лідерства», спрямований на розвиток компетенцій молоді у сферах бізнесу, громадської активності, політичної участі, а також мав на меті навчити молодих людей писати та реалізовувати проєкти, спрямовані на реалізацію їхніх мрій. Ці знання дали можливість нашій молоді стати професійними управлінцями в усіх сферах життя нашої громади. Також проєкт «Академія молодіжного лідерства» вирішував стратегічні питання як то комунікація у межах громади, добросусідські відносини, а створення молодіжних осередків вирішило питання недостатньої інфраструктури для проведення вільного часу.

● Опис практики:

Молодіжною ІГ протягом кількох місяців до початку проєкту досліджувалось питання зайнятості, залученості, обізнаності молоді в громаді. Була виявлена потреба в реалізації подібного проєкту для категорії молоді віком від 14 до 22 років. Основною метою стало знайомство молодих людей з можливостями самореалізації в межах децентралізації, всебічний розвиток молоді громади. Завданням такої академії стало формування у молоді розуміння важливості їхньої участі в житті громади.

Липень: було оголошено відбір до участі в Академії Молодіжного Лідерства (далі — АМЛ) та розгорнуто рекламну кампанію. Через Google-реєстрацію було відібрано 20 учасників з різних сіл громади.

Для реалізації практики долучилися: бібліотекарі, педагоги з шкіл та молоді амбасадори бібліотеки.

Окремо були задіяні ресурси бібліотеки, такі як комп'ютер, а також месенджері Skype та Telegram для координації учасників е вікторинах.

Серпень: ІГ розроблено методологію та логістику тренінгів у двох найбільших селах громади, де було організовано кейтерінг, прибуття учасників і тренерів.

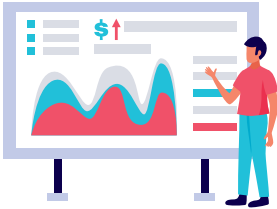
Вересень: дві сесії по два дні з перервою ву два тижні на виконання домашнього завдання з проєктної діяльності учасниками АМЛ.

До викладання в АМЛ були залучені кращі тренери у відповідних сферах.

Молодь отримала практичні та теоретичні навички:

- командотворення;
- лідерства;
- проектної діяльності;
- волонтерства;
- візуальної презентації та публічних виступів.

За результатами навчання, молоді учасники академії презентували на високому рівні свої власні ідеї проектів у Дніпропетровській обласній державній адміністрації, де проходив випускний АМЛ з врученням сертифікатів про закінчення та брендированих подарунків.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Проект реалізований ініціативною групою, до складу якої увійшли 4 учасники. Заручившись підтримкою Новоолександрівської сільської ради, Дніпропетровською обласною адміністрацією відділу Молоді та спорту було подано заявку на грант від DOBRE. На навчання та забезпечення 20 осіб було витрачено 80 220 грн.

Додатково до власного внеску для проведення тренінгів були використані приміщення будинку культури, бібліотеки, сесійної зали в приміщенні сільської ради. Також надано транспорт для учасників сільської радою.

Виділено 6 350 грн від місцевого бізнесу та спонсорів для організації харчування, кавабрейків та реалізації блоку волонтерів для закупки необхідних матеріалів. Обласною державною адміністрацією було надано приміщення для проведення випускного академії.

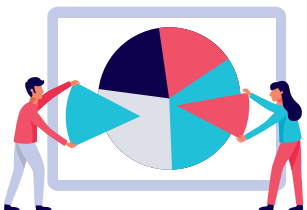
● Досягнення:

1. 20 молодих людей опанували основи проектної діяльності, дізналися про процеси децентралізації та об'єдналися в нові ініціативні групи задля створення нових проектів.

2. Двома командами-випускниками академії було презентовано два якісні проекти, що на сьогодні в процесі реалізації.

3. Четверо випускників увійшли до складу нещодавно створеної Молодіжної ради громади.

4. За допомогою якісного тренінгового контенту учасники змогли використати знання у своїх навчальних закладах, підвищуючи свій імідж.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

1. Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – завдяки Академії Молодіжного Лідерства було залучено молодь до активного соціального, культурного, політичного життя в Новоолександрівській ОТГ.

2. Підтримка молодіжних ініціатив і проєктів – молодь відчула себе важливою частиною громади та отримала підтримку у реалізації своїх проєктів від організаторів та органів місцевого самоврядування.

3. Змістовне дозвілля для молоді – від учасників отримано позитивні відгуки про користь такого змістовного дозвілля та потребу в залученні нових учасників в наступному році.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Якісна освіта. Академія Молодіжного лідерства Новоолександрівської ОТГ – це якісна освіта, за допомогою якої учасники реалізували свої проєкти, а також відчували впевненість у собі та стали членами Молодіжної ради громади.

Скорочення нерівності. Молодь громади більше залучена до молодіжної політики в ОТГ, відіграє більшу роль у соціальному житті громади.

Партнерство заради сталого розвитку. Молодь під час проєкту сформувала команди та розвивала свої ідеї спільно, аргументуючи та закликаючи презентаціями, підтримати ідеї задля подальшої їх реалізації в громаді.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Команда використовувала комунікатор Viber для оперативного вирішення питань. Trello – як програму для планування та контролю, Skype – відеозв'язок для комунікації з членами команди, що перебувають в інших населених пунктах громади. Google docs для спільно користування документами. Google Photos для обміном фото з проєкту. Gmail використовувався для комунікації з організацією регрантером. QR-коди для реєстрації та переходу на Google forms.

- **Зворотний зв'язок**

Олексій Шевченко: «Для мене академія молодіжного лідерства стала першою школою активізму. Я мав бажання щось змінити і тут я знайшов реалізацію цього. Мені показали, як це зробити, і саме тут зустрів активну молодь нашої громади. Дуже класно на мене це вплинуло. Я став більше соціально орієнтованим».

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=4407471209326896&id=10000192181751

Участь молоді в процесах демократизації

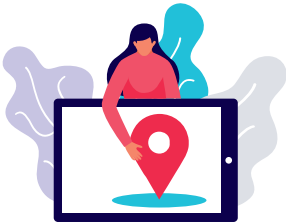
11

- ГО «Охтирський Молодіжний Центр»

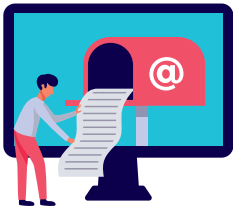
- Назва практики: **ПІДТРИМКА ІНІЦІАТИВ МОЛОДІ МІСТА ОХТИРКА**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Охтирка, Сумська область

- П.І.Б автора/ки практики: Дубровка Радіон Антонович

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: rados.rd@gmail.com

- Статус практики: реалізація триває

- Період впровадження практики: 2020 рік

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: вулична музика, дозвілля молоді, підтримка проєктів

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У нашому місті Охтирка в недостатній кількості організовано культурне та неформальне проведення дозвілля. До ГО «Охтирський молодіжний центр» звертається молодь, яка потребує підтримки в організації заходів, покращення дозвілля: різноманітних заходів, ідей, які ми допомагаємо реалізувати.

● Опис практики:

Під час реалізації цієї практики ми завжди підтримували ініціативи молоді: до нас звертаються активні представники, які хочуть покращити дозвілля в нашому місті, але не знають як: де провести захід, де взяти кошти, як отримати дозволи, як рекламувати свої заходи? Ми допомагаємо організувати заходи, часто стаємо співорганізаторами.

За останні 3 роки нашої діяльності ми організували та співорганізували такі заходи:

- День молоді впродовж трьох років (<https://cutt.ly/XfIT5G>);
- День вуличної музики – три роки поспіль;
- Форум молодіжних ініціатив;
- навчання з програмування з партнерами Code Club UA – три роки поспіль;
- організатори акції прибирання Let's Do It Ukraine (три роки).
- літературні квартирники (понад 15 заходів з запрошеними спікерами з Сум, Харкова, Полтави – <https://cutt.ly/dfIT19E>);
- кіноперегляди під відкритим небом – StreetCulture fest 2020.

Проводили заходи/тренінги/семінари: захід з медіа грамотності; перша медична допомога 12 жовтня 2019 року; психологія: як працює нейролінгвістичне програмування; турнір з монополії; школа фінансової грамотності та ще інші події.

Ми завжди підтримуємо ініціативи молоді та відкриті до співпраці.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Ми не маємо особистих ресурсів: всі ресурси запозичені у партнерів, спонсорів, меценатів, в нашій громаді є довіра до нашої діяльності, тож ми можемо знайти потрібні нам проектори, колонки, мікрофони, приміщення, транспортування, кошти на рекламу, поліграфію та інше у небаждухих.

Наша команда налічує понад 5 молодіжних працівників, які вміють працювати з дітьми та підлітками. Але ми досі не маємо свого

приміщення, щоб вести активну діяльність: це б допомогло нам розвивати молодь ще краще.

● **Досягнення:**

За час нашої діяльності ми провели понад 50 заходів різних масштабів. На Днях молоді залучено завжди понад 200 учасників, на Днях вуличної музики — понад 80 слухачів, курси з програмування зібрали понад 200 дітей, Танцювальний фестиваль онлайн — понад 150 учасників, а ще тисячі переглядів та понад відміток у голосуванні.

Організували два тренінги «Активні громадяни», виграли фінансування для реалізації проєкту «Вільна сцена».

Переможці проєкту «Територія розвитку» від АНАЛАР — отримали фінансування 15 000 грн для роботи ГО «Охтирський молодіжний центр», а ще відвідали Данію для отримання досвіду молодіжної діяльності.

Нами підтримано понад 20 заходів, деякі з них перейшли до постійних, які ми готуємо подавати на фінансування обласного рівня.

Активно беремо участь у формуванні складу Молодіжної Ради, Голова ГО «Охтирський молодіжний центр» обраний головою Молодіжної ради, голова ГО «Охтирський молодіжний центр» також є членом правління громадської ради, очолює комітет з питань молодіжної діяльності.

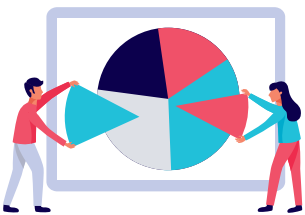
Відібрані проєктом «Будуємо Україну разом» — для створення осередку.

Відібрані проєктом Meet And Code для реалізації заходів для популяризації ІТ.

Учасники проєкту «ДавайЗміни» від ГО «Відкритий простір», отримали фінансування на просування своїх ідей.

Учасники тренінгу для тренерів проєкту «РОЗУМІЮ» від «Інша освіта» та Deutsche Welle Akademie та «Накипело», з теми «Влогерство та медіа грамотність», організуємо серію тренінгів в своїй громаді.

Відібрані до голосування «Бюджет участі — 2021» з проєктом Комплект «Молодь діє», на суму 599 000 грн, нині проводимо рекламну компанію.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

1. Ми залучаємо молодь до діяльності в місті, навчаємо, як співпрацювати з органами місцевого самоврядування, допомагаємо сформулювати свою ідею.

2. Проводимо освітні заходи, неформальні тренінги, навчання, допомагаємо молоді відвідувати тренінги, семінари.

3. У 2020 році готуємо проєкт реалізації молодіжної діяльності Охтирки.

4. Підтримуємо проєкти та ідеї молоді, наскільки це можливо, бо ми не маємо своїх ресурсів, але допомагаємо їх знайти через наших партнерів.

5. Ми консультиємо ГО та допомагаємо їм організувати заходи.

6. Як волонтери беремо участь у проєктах: «Будуємо Україну разом», Let's Do It Ukraine, волонтери проєкту Hour of Code – час програмування, допомагаємо у створенні муралів.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Наші заходи підтримують та активно просувають цілі сталого розвитку – № 3, 4, 9, 11, 17.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовуємо Zoom як майданчик для спілкування, проведення навчальних сесій. Гугл-диск для збереження матеріалів.

- **Зворотний зв'язок**

Захід Street Culture:
<https://www.facebook.com/radion.dubrovka/videos/1976291782504986/>

Участь молоді в процесах демократизації

12

- **Громадська організація «Молодіжна агломерація Києва»**

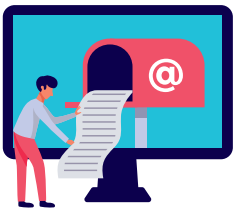
- **Назва практики: ОНЛАЙН СИМУЛЯТОР «БУДИНОК ДОБРОЧЕСНОСТІ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** уся Україна, з акцентом на місто Київ та Київську область

- **П.І.Б автора/ки практики:** Лавріненко Дмитрій Володимирович

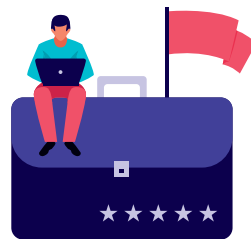
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** GHard@i.ua

- **Статус практики:** реалізація триває

- **Період впровадження практики:** жовтень 2019 року – грудень 2020 року

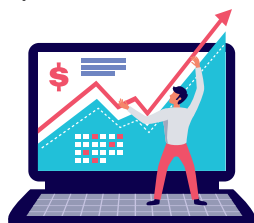

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодь, демократичні цінності, освіта, зміни, добročесність

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Ми прагнемо зміцнити позиції українського молодого покоління в суспільстві та допомогти стати повноцінними учасниками процесу прийняття рішень на особистому, місцевому та національному рівнях.

● Опис практики:

Онлайнсимулятор «Будинок Доброчесності» – це інтерактивна гра, що використовується в освітньому процесі для молоді 14–20 років.

Ми не лише виховуємо та допомагаємо молоді, ми:

- робимо це в інтерактивній візуальній формі;
- формуємо критичне мислення;
- демонструємо наочний зв'язок між дією/бездіяльністю та відповідальністю за зроблене рішення;
- тематичний зміст складається із реальних життєвих ситуацій;
- можливість отримати персоналізований кінцевий результат.

Діяльність у рамках практики передбачає:

- 1) підготовку необхідної основи для початку розробки онлайнсимулятора та написання Технічного завдання;
- 2) здійснення розробки прототипу онлайнсимулятора;
- 3) проведення до 10 відкритих уроків у навчальних закладах Коростишівської та Старосілецької об'єднаних громад для здійснення випробувань онлайнсимулятора;
- 4) оцінка форм зворотнього зв'язку та здійснення доопрацювань онлайнсимулятора;
- 5) поширення онлайнсимулятора в інші регіони України та підтримка життє- та дієздатності проекту.

Оскільки ми орієнтуємося на зовсім юну молодь, нам важливо було підібрати коректні форми взаємодії та комунікації на всіх етапах реалізації проекту, щоб не лише викликати інтерес, але й забезпечити сталий ефект.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

У реалізації практики бере участь два організатори – Лавріненко Дмитрій та Яковлева Олександра. Нами було підготовлено технічну основу, необхідну для розробки онлайнсимулятора:

- написано Технічне завдання (ТЗ);
- підготовлено QA чек-листи;
- розроблено концептуальний вигляд веб-ресурсу, де розміщено онлайнсимулятор;

- підготовлено матеріал у формі тест-кейсів для фронт-енд та бек-енд розробників;
- скомпоновано сценарії функціонування онлайнсимулятора.

Внесок команди проєкту також складається з:

- покриття транспортних витрат на проведення випробувань онлайнсимулятора в Коростишівській та Старосілецькій об'єднаних громадах;
- забезпечення роздаткових матеріалів для відкритих уроків;
- витрати на адміністрування та технічну підтримку онлайнсимулятора в післяпроєктній фазі;
- проведення рекламних та промо кампаній онлайнсимулятора в соціальних мережах;
- поширення успішної практики на інші регіони України.

Завдяки перемозі в номінації «Інновації для доброчесності» на інкубаторі U-inn 2.0 R.E.L.O.A.D у 2019 році, було отримано фінансову підтримку від USAID_Взаємодія. Це дало змогу здійснити повноцінну розробку онлайнсимулятора, також ми отримали менторську та експертну підтримку для підготовки ТЗ.

Окрім цього, отримана підтримка та напрацьовані партнерства в імплементації проєкту в Коростишівській та Старосілецькій громадах від ГО «Коростишівський парк», громадська ініціатива «Енергія змін», ГО «Молодіжна рада міста Коростишів», студентська рада Коростишівського педагогічного коледжу ім. І. Франка та директор Торчинського НВК.

Молодіжна практика не залишилась осторонь уваги громадськості та була презентована широкому загалу експертів з євроінтеграції:

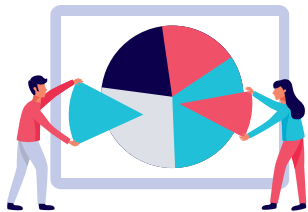
- на хакатоні DeHack 2019, що відбувся у жовтні в місті Коростишів;
- у галереї проєктів конференції «Формуємо разом наше майбутнє — наша спільнота, наша відповідальність» у червні 2020 року.

Продакшн-студія VIDEOMATICA підтримала наш проєкт та допомагає зі створенням титульного відео до онлайнсимулятора та цікаво розкаже про нашу практику.

● Досягнення:

- 1) підвищено рівень практичної взаємодії з молоддю у рамках навчального процесу;
- 2) до проєкту залучено щонайменше 2 000 представників молоді в обраних громадах для проходження гри;
- 3) отримано не менше 75 запитів на здійснення доопрацювання гри.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Симбіоз першої та другої сфер: ми формуємо наочний приклад того, що відповідальність за життя і рішення залежать від кожного і впливають на майбутнє вже зараз, що допоможе молоді відстоювати особисті права та свободи.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

На жаль, сучасний навчальний процес в українських освітніх закладах має незначну практичну складову та ігрові форми роботи. Внаслідок цього, класичні освітні продукти є не завжди цікавими сучасним підліткам. Використання партисипативних методів участі в освітньому середовищі у поєднанні з ІТ-технологіями, створює умови для практичного освоєння навчального матеріалу та дає можливість молоді сприймати інформацію візуально. Окрім цього, це спосіб знайти індивідуальний підхід до кожної дитини, що дозволить дітям з різними типами сприйняття інформації: візуально, на слух, тактильно, через текстовий матеріал, – в усвідомленій формі освоювати навчальних матеріал.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Важливо акцентувати на тому, що продукт практики – онлайн-симулятор «Будинок Доброчесності» і є головним цифровим/діджитал інструментом практики.

- **Зворотний зв'язок**

Захід Street Culture:

«Онлайн симулятор “Будинок Доброчесності” – це гра, де відсутні поняття “правильна відповідь”, “неправильна відповідь” та “інше”. Це віртуальна можливість протестити власні цінності на доброчесність: реальна ситуація – вчинена дія/прийняте рішення – наслідок. Усе це приправлене нотками стереотипів у суспільстві та пропущене через призму власних ціннісних орієнтирів. Концепція симулятора дуже проста: хочеш спробувати доросле життя, завантаж посилання і пройди до кінця. Звичайно, якщо Ви готові вирішувати проблеми, а не “решать”».

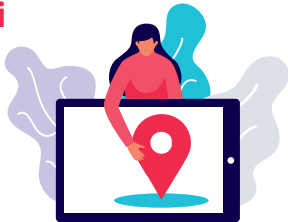
https://facebook.com/story.php?story_fbid=1184697595206400&id=100009985120368

Участь молоді в процесах демократизації

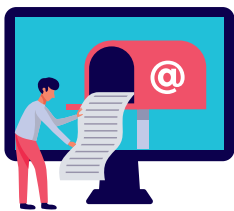
13

- **Молодіжна рада при Зеленодольській міській раді**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Зеленодольська міська об'єднана територіальна громада Апостолівського (Криворізького) району Дніпропетровської області

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** Vladislava-m@meta.ua

- **Період впровадження практики:** липень 2020

- **Назва практики:** **АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕПУТАТІВ МІСЦЕВОЇ РАДИ МОЛОДІЖНОЮ РАДОЮ ПРИ ЗЕЛЕНДОЛЬСЬКІЙ МІСЬКІЙ РАДІ**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Нагорна Владислава Сергіївна, голова Молодіжної ради при Зеленодольській міській раді

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодіжна рада, моніторинг депутатів, підзвітність, відповідальність перед виборцем, активність

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Проблема низької поінформованості жителів Зеленодольської ОТГ про роботу депутатів місцевої ради постає гостро через малу кількість особистих зустрічей депутатів із виборцями та нехтування обов'язком публічного звітування про роботу. Практика підвищує обізнаність виборців про активність депутатів у процесі прийняття рішень, а також демонструє можливість контролювати діяльність народних обранців.

● Опис практики:

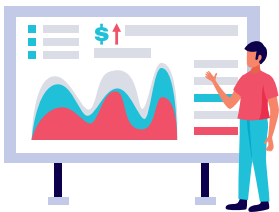
Молодіжною радою під час аналізу та оприлюднення виконання трьох компонентів депутатської діяльності (відвідування сесій ради, звітування перед виборцями, особистий прийом виборців) виконано наступні дії:

- проведено аналіз офіційного сайту Зеленодольської ОТГ у частині роботи депутатів;
- надіслано запити на інформацію щодо депутатської діяльності до Зеленодольської міської ради;
- здійснено особисті телефонні розмови із депутатами міської ради щодо причин низької явки на засідання або мотивації високої явки;
- отримані дані систематизовано та презентовано на пленарному засіданні сесії міської ради;
- оприлюднено результати аналізу на сесії, сторінці

Молодіжної ради у мережі Facebook, Instagram.

Практика в цілому ініційована, розроблена та впроваджена молоддю.

Сталість ефекту практики полягає у демонстрації виборцям інструменту контролю діяльності депутатів, який можна використовувати у подальшому, а також у підвищенні свідомості депутатів щодо своєї діяльності, їх мотивації та можливості використовувати результати практики як інструменту інформування виборців про свою роботу.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Особисті ресурси Молодіжної ради при Зеленодольській міській раді: людські ресурси на підготовку та аналіз запитів, складання презентації, розробку інфографік, написання підсумкових постів для соціальних мереж, друк результатів аналізу для депутатського корпусу громади (три члени Молодіжної ради у позаробочий час).

Практика запозичена під час співпраці із програмою добре та може бути адаптована під моніторинг діяльності представників влади інших рівнів (районної, обласної рад, членів виконавчих комітетів рад

та ін.) та поширена на різних адміністративно-територіальних рівнях (ОТГ, міста, області та національному рівні). У Зеленодольській ОТГ така практика була втілена вперше.

● **Досягнення:**

За результатами впровадження практики ми отримали наступні результати:

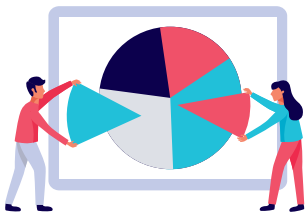
- за трьома показниками перевірено діяльність 26 із 26 депутатів;

• троє членів Молодіжної ради навчилися практиці, яку планується впроваджувати у подальшому;

• підвищення свідомості депутатів: на сайті громади після проведення аналізу з'явилось ще три звіти депутатів;

• підвищення обізнаності мешканців громади про діяльність депутатів – охоплення публікацій у соціальних мережах становить 3131 користувач;

• популяризація іміджу громади та Молодіжної ради за межами громади – репост публікації про результати впровадження практики у Фейсбук-спільноті «Громади Криворіжжя у процесі децентралізації» – 236 вподобань.

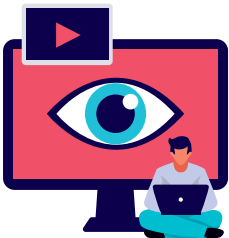
● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

1 – молодь робить діяльність представників влади відкритою та прозорою для мешканців. 3 – молодь впливає на доступність інструментів участі в процесі прийняття рішень.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17 – Партнерство заради стійкого розвитку.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Цифрові інструменти під час реалізації практики:

- Viber чат організаторів впровадження практики;
- електронна пошта для надсилання запитів на інформацію;
- офіційний сайт громади;
- підготовка інфографік у Canva;
- підготовка підсумкової презентації у Power Point;
- оприлюднення результатів у соціальних мережах.

● Зворотний зв'язок

«Підтримую впровадження цієї практики. Це своєчасно і корисно! Виборці мають знати про діяльність своїх депутатів!» — Олена Цицуньківа, 45 років, жителька Зеленодольська, коментар до посту:

<https://www.facebook.com/groups/288211539180377/permalink/308513790483485/>

Участь молоді в процесах демократизації

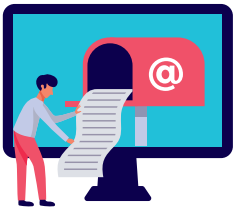
14

- **«Менторська група зі створення та проведення навчальних симуляційних ігор»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Дніпропетровська область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** Tverdokhlib.Dmytro@gmail.com

- **Період впровадження практики:** перша серія ігор-симуляцій – червень 2019 року (три Гри-симуляції), друга серія – листопад 2019 року (дві гри-симуляції)

- **Назва практики:** «ІГРИ-СИМУЛЯЦІЇ – ЦІКАВИЙ ТА ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ НАВЧАННЯ МОЛОДІ»

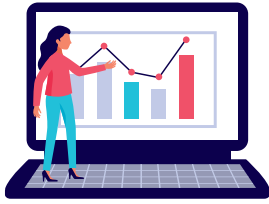
- **П.І.Б автора/ки практики:** Твердохліб Дмитро Валентинович

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** оригінальність, інтерактивність, залученість, інклюзивність, новаційність

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Неефективні традиційні механізми навчання, низький рівень обізнаності молоді щодо функціонування місцевих рад, інструментів впливу на них, низький рівень фінансової грамотності.

- **Опис практики:**

Відбувається набір соціально активних молодих людей, лідерів з громад (охоплених проектом), які можуть після навчання мультиплікувати отриманні знання та навички у своїх громадах і спільнотах.

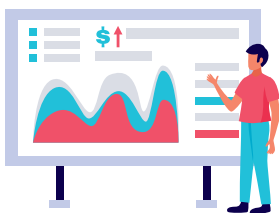
Попередньо відбувається онлайнпитування відібраних учасників, коригується сценарій симуляційної гри відповідно до рівня знань і очікувань учасників.

На місці проведення учасники проходять тимблдинг, знайомляться, а потім проходять мінітренінг (півтори години) на тему симуляційної гри для того, щоб рівня знань учасників було достатньо, щоб зануритися в тему гри.

Потім учасники дізнаються правила, відбувається жеребкування ролей учасників у гри-симуляції, учасникам пояснюють, якої спільної мети їм потрібно досягти і при цьому, які особисті завдання кожен, виходячи зі своєї ролі, повинен виконати, щоб отримати бали або ігрові гроші, а фасилітатор допомагає психологічно зануритися в гру.

Після цього протягом півтора днів (чотирьох-п'яти двогодинних блоків) учасники вирішують проблеми вигаданої громади, у якій опинилися за сценарієм гри, паралельно вирішуючи свої власні завдання.

У кінці фасилітатор допомагає психологічно вийти з гри.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Задіяні ресурси для проведення п'яти дводенних ігор-симуляцій:

1. людські — 5 модераторів (один з яких координатор гри-симуляції, один тренер, що веде міні-тренінг, один оператор Telegram-чатів, один менеджер з логістики та ще один відповідальний за документи), один волонтер, один фотооператор, один відеооператор, один бухгалтер.

2. Матеріальні — 30 аркушів фліпчарта для однієї дводенної гри-симуляції, 20 різнокольорових маркерів для фліпчарта, 30 ручок, 25 блокнотів, одна липка стрічка, три планшетки, пачка паперу (500 аркушів) і дрібна канцелярія.

3. Фінансові – харчування та кава-брейки на 30 осіб (22 учасники і 8 організаторів) – 135 000 грн, гонорари персоналу (модератор-тренер, модератор-координатор, бухгалтер) – 37 800 грн, фотооператору – 10 000 грн, відеооператору – 3 000 грн.

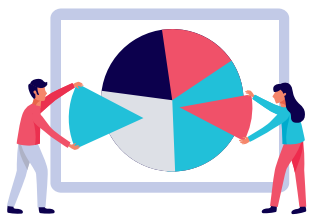
4. Партнерства – Громадська організація «Український центр соціального партнерства», в рамках діяльності якого були створені та проведені всі ці симуляційні ігри.

● Досягнення:

Проведено п'ять дводенних ігор-симуляцій, які пройшли 104 учасники з 14 об'єднаних територіальних громад Дніпропетровської області та 12 молодіжних рад. Було створено дві молодіжні ради. Розроблено два повноцінні методології з

проведення симуляційних ігор. 102 учасники вказали, що підвищили свій рівень знань та здобули практичні навички з фінансової грамотності, підприємницької діяльності та розуміння роботи органів місцевого самоврядування.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

1 і 3. Молодь вчилася збирати відомості про потреби мешканців громади, формулювати з них конкретні пропозиції та впроваджувати їх через місцеву владу. Також молодь вивчала інструменти контролю та підзвітності влади.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 10 «Скорочення нерівності» – за рахунок інклюзивності формату симуляційних ігор і психологічної атмосфери в грі, яка дозволяє залучити до гри людей різного віку (від 14 до 35), статі, гендеру та професій.

Ціль № 11 «Сталий розвиток міст і спільнот» – теми симуляційних ігор «Робота місцевої ради», «Фінансова грамотність та соціальне підприємництво» – допомагають молоді краще інтегруватись у суспільство та зрозуміти, як працює система влади, що дозволяє бути більш ефективними та конкурентно спроможними у своїй спільноті, громаді та країні загалом.

Ціль № 4 «Якісна освіта» – формат сприяє кращому засвоєнню матеріалів навчання, що дозволяє зробити освітній процес – якіснішим.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Під час реалізації практики ми використовували декілька різноманітних цифрових інструментів:

Google form — для реєстрації учасників та учасниць, для збору зворотнього зв'язку, у тому числі «вхідного» та «вихідного» анкетування;

Kahoot — після мінітренінгу, який проводився в рамках ігор-симуляцій для кращого засвоєння знань;

Trello — для планування задач по іграм-симуляціям і для інтерактивного планування учасниками стратегічних завдань гри-симуляції;

Facebook — для висвітлення проведення гри-симуляції в соціальних мережах;

Zoom і Skype — для попереднього спільного планування діяльності та для проведення інформаційної сесії запитань-відповідей для учасників перед іграми-симуляціями;

Telegram — його ми використовували на усіх етапах практики.

За допомогою Telegram були створені окремі діалоги: для кожної гри-симуляції окремо (для спілкування та взаємодії між учасниками та тренерами), діалог для умовних населених пунктів, задіяних у грі.

У діалогах публікувались програми ігор-симуляцій, а особисто кожним учаснику та учасниці розсилались персональні завдання відповідно до ролей, щоб уникнути зайвого використання паперу.

Додатково через діалоги в Telegram рахувались особисті бали кожного з учасників відповідно до фото, які надсилались модераторам як підтвердження виконання завдань.

В спільних діалогах, які імітували цифровий простір умовної громади, учасники, що грали журналістів публікували свої статті, де висвітлювали події, які відбувались в громаді, а окремі учасники навіть вигадували власні бренди та соціальні проекти, які рекламували через статті журналістів у «цифровому просторі громади».

Також в окремих діалогах модераторами проводилося голосування за проекти в партиципаторному бюджету, якщо учасники встигають його «впровадити» в рамках однієї гри-симуляції.

У 2020 році ще, на жаль, не встигли провести ігри-симуляції, хоча планували зробити це в онлайнформаті, тому прокоментувати карантинні обмеження не можемо.

● Зворотний зв'язок

Лілія Ужаловська, учасниця: «Усі ми звикли звинувачувати владу в бездіяльності та зволіканні з прийняттям рішень. Проте, легко говорити про це, не побувавши на місці тієї самої голови ОТГ, депутата чи навіть секретаря. Для того, щоб зрозуміти і вирішити проблему, часто потрібно просто подивитися на неї з іншого боку. Спробуйте вимкнути в собі на деякий час незадоволеного громадянина і поглянути на розбиті дороги очима юриста чи проектувальника, якому потрібно зробити купу роботи ще перед тим, як ті дороги почнуть ремонтувати.

Як працює гілка влади місцевого самоврядування? Як громадяни можуть впливати на владу? Які інструменти використовують для цього? На всі ці питання я дізналася відповіді завдяки грі-симуляції “Моделювання роботи місцевої ради”.

Кожен з нас здатен змінити щось у своєму місті, селі чи навіть країні на краще, якщо прикладе до цього зусилля. Для початку достатньо бути свідомим громадянином і знати свої права, а також мати розуміння про те, як повинна працювати місцева влада».

https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=231752117781647&id=100028405809082&__tn__=*s*s-R

Участь молоді в процесах демократизації

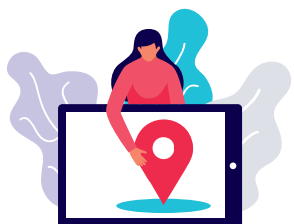
15

- **Комунальна установа «Центр молодіжних ініціатив» Кам'янської міської ради**

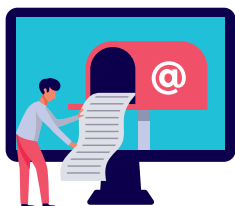
- **Назва Вашої практики: Створення комунальної установи «ЦЕНТР МОЛОДІЖНИХ ІНІЦІАТИВ» місто Кам'янське**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Дніпропетровська область, місто Кам'янське**

- **П.І.Б автора/ки практики: Боровик Катерина Віталіївна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: yekaterina.dndz@gmail.com**

- **Статус Вашої практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: з 2018 року і до сьогодні**

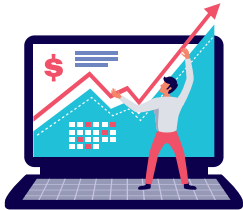

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: участь молоді, влада, співпраця, молодіжний центр, розвиток громади**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Відсутність у місті з населенням 240 тисяч осіб, з яких 60 тисяч молоді, вільного молодіжного простору, де молоді люди могли б об'єднуватися та реалізовувати проекти, спрямовані на розвиток громади. Як наслідок, молоді люди не цікавились розвитком міста, більшість випускників шкіл їхала навчатися до інших населених пунктів.

- **Опис практики:**

Створення «Центру молодіжних ініціатив» – ініціатива молоді міста, реалізація якої стала можлива завдяки активній співпраці з місцевою владою.

Так, у 2018 році група місцевих активістів об'єдналася та вийшла з пропозицією створення молодіжного центру до місцевої влади. Після проведення досліджень та опитувань, які показали необхідність реалізації цього проекту в місті, робоча група почала розробляти на їх основі програму розвитку та діяльності установи, формувати основні напрямки роботи, співпрацювати з депутатським корпусом. Як результат цієї роботи міська рада ухвалила рішення «Про створення комунальної установи “Центр молодіжних ініціатив”» Кам'янської міської ради.

За півтора роки роботи нам вдалося сформувати потужну команду однодумців, налагодити співпрацю з провідними суб'єктами молодіжної політики в Україні та нашому місті зокрема, провести масштабні міські заходи, відбудувати сучасний молодіжний хаб, почати будівництво другого, а також популяризувати молодіжну політику, постійно інформуючи містян про результати своєї роботи.

Для розвитку та підвищення своїх компетенцій команда Центру постійно проходить навчання з розвитку лідерських якостей, проектного та волонтерського менеджменту, ефективної комунікації тощо.

Діяльність Центру є абсолютно новою для міста Кам'янське. Інноваційність на місцевому рівні також полягає в тому, що всі люди, які працевлаштовані або залучені до діяльності установи є представниками молоді.

Практика матиме довгостроковий вплив на розвиток громади, бо об'єднує людей, зацікавлених в розвитку міста, зменшує бар'єри між молоддю та місцевою владою, як наслідок, матимемо свідому молодь, яка може реалізовувати свої ініціативи, співпрацюючи з державним сектором. Поступово відбуватиметься омолодження складу органів місцевого самоврядування. Також практикою передбачено можливість адаптації та поширення в інших містах та селах України.

Отже, Центр молодіжних ініціатив – це в першу чергу, ресурсний центр для реалізації та підтримки молодіжних ініціатив, виявлення талановитої та активної молоді в місті, в якому робота ґрунтується на тих питаннях і сферах, які безпосередньо цікавлять молодь. Тобто не заходи заради заходів, а оперативне реагування на потреби молодих людей.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для створення та повноцінної діяльності Центру молодіжних ініціатив за півтора роки роботи було залучено 1 млн 705 тисяч грн з бюджету міста Кам'янське. З них: 1 млн 149 тисяч — на внутрішнє утримання (придбання технічного оснащення, меблів, заробітна плата, оплата комунальних послуг, ремонт хабів тощо) та 556 тисяч — на проведення молодіжних заходів.

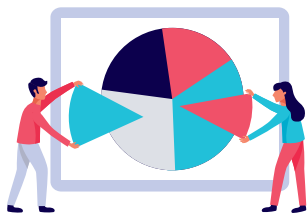
Кам'янська міська рада виділила два приміщення під розміщення молодіжних хабів площею 44,7 кв. м та 60 кв. м в центральних районах міста.

Задіяно великий людський ресурс: працівники Центру (чотири особи), волонтери, яких зараз близько 50 осіб, pro bono волонтери (близько 40 осіб), партнерські організації, заклади освіти, культури, творчі колективи міста.

● Досягнення:

1. За час свого існування командою молодіжного центру організовано та проведено понад 115 молодіжних заходів, в яких взяли участь більше 10 000 осіб.
2. Відкрито сучасний молодіжний хаб в центрі міста.
3. Через два місяці після відкриття першого молодіжного хабу, який навіть під час пандемії продемонстрував свою ефективність та вплив на розвиток міста, місцева влада погодилась в цьому ж році відкрити і ще один хаб в іншому районі міста (завершення будівництва в кінці жовтня 2020 року). У перспективі буде створено ще один молодіжний простір, щоб в молоді кожного з трьох районів міста був доступ до молодіжної інфраструктури.
4. Вперше в місті впроваджено найкращі всеукраїнські молодіжні ініціативи (тренінг «Молодіжний працівник», програма «Skills lab: власна справа», тренінг «Школа волонтерства» та інші).
5. Молодь отримала реальний інструмент впливу на місцеву політику, почала долучатися до законодавчих ініціатив.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

1 — розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, — саме молодь була ініціатором та проводила адвокаційну кампанію зі створення молодіжного центру. Зараз жодне рішення, що стосується діяльності молодіжного центру, не приймається без участі самої молоді.

2 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив – дана практика реалізована за підтримки місцевої влади, партнерів та є безпосередньою платформою для реалізації молодіжних проєктів та ініціатив, що спрямовані на підтримку та розвиток молоді в місті.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток. В усіх заходах Центру передбачено участь людей з обмеженими можливостями, дотримується гендерний баланс учасників.

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

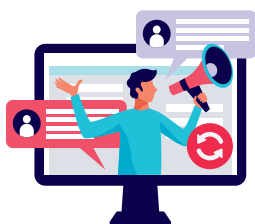

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Команда Центру молодіжних ініціатив намагається якомога більше діджиталізуватися, щоб бути максимально цікавою та зрозумілою для молоді.

Маємо активні профілі в Facebook, Telegram та Instagram, канал в Discord.

У поточній проєктній роботі команда використовує такі інструменти, як Trello, Google Docs, Google-форми, PhotoShop, Canva, bit.ly, Prezi, QR-коди, Snapshat, Moovly, Illustrator, Mentimetre, Skype, Sony Vegas, Stop motion studio, Kahoot тощо. У період карантину активно користувалися ZOOM.

- **Зворотний зв'язок**

Дар'я Артикова, волонтер Центру: «Дуже крутий центр, де можна приємно провести час, дізнатися багато нового та знайти друзів». (<https://www.facebook.com/100041300153370/posts/225733845479952/>)

РОЗДІЛ

4

ОСВІТА ТА ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ З ПРАВ ЛЮДИНИ,

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ,
ПРОСУВАННЯ РІВНОСТІ
ТА НЕДИСКРИМІНАЦІЇ В
УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

1

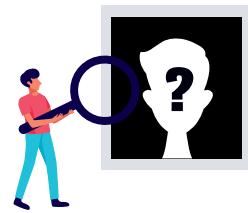
- **Дитяча дорадча рада при Львівській міській раді**

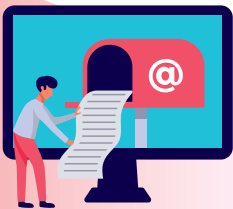
- **Назва практики: «БУЛІНГ STOPS ТУТ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Львів**

- **П.І.Б автора/ки практики: Давида Лідія Богданівна-представник (голова), адже авторами є вся рада**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: lvivchildrenscouncil@gmail.com- пошта ради; davydalida@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: Початок 26.01.2019**

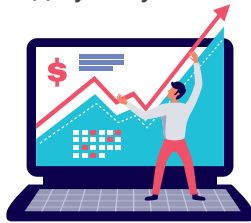

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: ефективна, масова, цікава**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

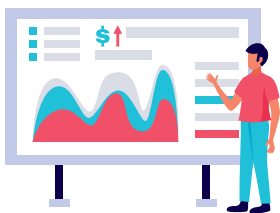
“Булінг STOPs Тут”- це проект, який вплинув та впливає на життя сучасних підлітків. Адже у сучасному світі булінг - це проблема, з якою потрібно боротися, а не просто говорити про неї. Багато дітей страждає від булінгу і їхнє життя закінчується дуже рано та трагічно.

- **Опис практики:**

Учні згуртувались та проявили свою креативність, виконуючи цікаве завдання – знімаючи своє коротке відео на тему булінгу. Власне, це є початком реалізації проекту. Школярі створюють свій відеоролик, тривалістю 3–5 хвилин, на тему боротьби з булінгом, та представляють його у наступній школі. Разом з презентацією відеоролику, школярі слухають лекцію від працівників управління Служби у справах дітей, Управління персоналом Львівської міської ради та Головного територіального управління юстиції у Львівській області щодо протидії булінгу в шкільному середовищі. А також – моделюють різні ситуації. До літа (2020) ми пройшли більше 70 шкіл Львова. В середньому відео знімали до 10 людей; на його представленні та лекціях було від 80 дітей у кожній школі.

Діти, які брали участь у цьому проекті, дуже змінили своє бачення проблеми та стали більш відкритіші та добрі. Також судячи зі шкіл, у яких ми навчалися, булінгу суттєво поменшало (адже ми спілкувалися з учасниками і після презентацій). Кожен учасник, враховуючи організаторів розібрався: що таке булінг та як з ним боротися.

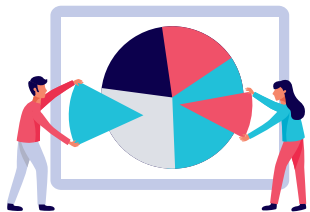
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Фінансових ресурсів ми не залучали, адже їх у нас не було. Партнери: Служба у справах дітей Львівської міської ради; Головне територіальне управління юстиції у Львівській області; Управління персоналом Львівської міської ради; соціальний проект “BullyBunny”.

- **Досягнення:**

За даними дослідження Lviv MoloD-vizh Research - 62 % дітей, віком 14-17 років, знають про челендж «Булінг stops тут» у школі; проект увійшов до збірки кращих практик світу в роботі з дітьми та молоддю від UNICEF(<https://bit.ly/381gBw2>); пройдено 70+ шкіл Львова з позитивними відгуками.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

2) Під час процесу просвітницької діяльності було виявлено булінг і ці ситуації було примирено. Також ця діяльність йшла для захисту прав дітей та запобігання цькуванню у школі.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

16 ціль: мир, справедливість та сильні інститути.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Застосовувалися презентації та відео для кращого сприйняття інформації. Не вплинули, адже естафета діє під час шкільного року.

- **Зворотний зв'язок**

Відео та статті: <https://nus.org.ua/news/u>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

2

- **Бродівський Міжшкільний Учнівський Парламент**

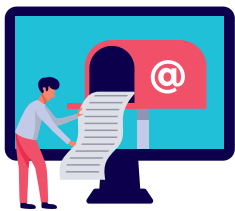
- **Назва практики: Мотиваційний форум «WHY SO»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Львівська область, місто Броди**

- **П.І.Б автора/ки практики: Островська Мирослава Йосипівна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: muroslavaost@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: 20–21 серпня 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: мотивація, саморозвиток, практика, позитив, команда**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ініціативна група молоді хотіла показати, що і у малому районному центрі можливо організувати захід обласного формату, адже рівний доступ до неформальної освіти – це важливо. Також метою було змотивувати та підтримати молодих людей, додати їм віри у себе.

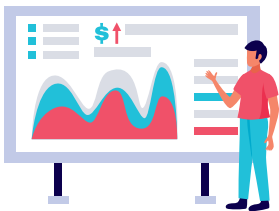

- **Опис практики:**

Захід організовано молоддю 14–25 років. Завдяки тому, що в команді організаторів (20 осіб) були чітко розподілені обов'язки та зони відповідальності, все пройшло максимально ефективно та якісно:

- комунікація з спікерами;
- комунікація з учасниками;
- комунікація з спонсорами;
- комунікація з волонтерами.

Дуже зручно у час карантинних обмежень було те, що захід відбувався на відкритому просторі та одночасно працювало три зони: «зона лекцій», «зона майстеркласів» та «лаундж зона».

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Форум відбувався завдяки фінансовій підтримці департаменту внутрішньої та інформаційної політики Львівської ОДА, відділу культури, молоді та спорту Бродівської РДА, Бродівської міської ради, приватних підприємців. Варто зазначити, що вагомий внесок у проведення форуму внесла військова частина А2595, яка забезпечила організацію роботи польової кухні. Захід відбувався на території комунальної установи Бродівської міської ради – стадіоні «Ювілейний». Всі спікери працювали безоплатно, на волонтерських засадах. Важливою була співпраця з МГО «Комітет підтримки молодіжного самоврядування» та ГО «Крила вільних».

- **Досягнення:**

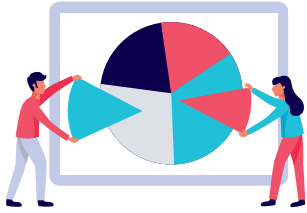
Якісні:

- створили доброзичливе середовище, як простір для спілкування без стереотипів;
- змодельювали багато успішних ситуацій для розвитку спільноти і громадянського суспільства;

- створили сприятливе середовище для особистісного, професійного розвитку та самореалізації молоді, шляхом неформальної освіти;
- залучили до роботи форуму спеціалістів різних професій та галузей;
- посприяли розвитку волонтерського руху;
- популяризування поваги до національних цінностей.

Кількісні:

- у форумі взяло участь 160 часників з різних районів Львівської області та інших областей України;
- спікерами проведено 16 лекцій;
- загалом учасники отримали: понад 20 годин практичного досвіду, комунікації, соціальних навичок, утвердження патріотичного духу.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

2 – проведено лекцію з захисту прав людини.

4 – форум був започаткований минулого року учасниками Бродівського міжшкільного учнівського парламенту і підтриманий владою другий рік поспіль.

7 – змістовне дозвілля два дні поспіль.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Реалізовано такі цілі сталого розвитку: цілі № 3-4, 10-11, 17.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Використовували _____ електронну реєстрацію учасників.

● Зворотний зв'язок

<https://www.youtube.com/watch?v=HI7-2nJr-wl&fbclid=IwAR0Q6qohp-ZIMk00b8Dt9GU1LI4318yESCjky6T6gfl8d8VqDu-lhNDRkzco>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

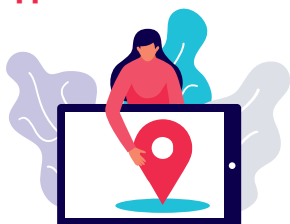
3

- **«Клініка, дружня до молоді»** КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди»

- **Назва практики:**
«КЛІНІКА, ДРУЖНЯ ДО МОЛОДІ»

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Суми

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Концевич Владлена Володимирівна, завідуюча

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** kdm.sumy@gmail.com

- **Статус практики:**
постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** 9 років

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:**
добровільність, доступність, доброзичливість, дружня атмосфера, довіра

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Підлітковий вік — кризовий етап розвитку людини, який впливає на формування важливих у подальшому житті звичок та особистості в цілому.

Також молодь має особливі потреби у отриманні послуг, тому ми створили атмосферу, відмінну від шкільної, територію вільну від столів та стільців, в своєрідному молодіжному стилі з різнокольоровими стільцями, де проводяться тренінги.

Підлітки потребують медичної допомоги, яка відрізняється від тієї, що надається дітям та дорослим.

У контексті доступу молоді до медичної допомоги були деякі проблеми, підлітки не звертаються до медичних центрів, через сором, бо вважають, що послуги щодо репродуктивного здоров'я надаються людям у шлюбі; вони бояться, що медичний персонал буде налаштований осудливо, не буде збережена конфіденційність, не звертаються через платність послуг або бояться побачити там знайомих. Саме тому для покращення надання послуг з охорони здоров'я дітям та молоді сумісною програмою МОЗ та ЮНІСЕФ (UNICEF) були створені мережі «Клінік, дружніх до молоді» (далі — КДМ), які успішно працюють по всій Україні.

КДМ створені для того, щоб підлітки не залишалися з проблемою на одинці, не вирішували її на вулиці, не читали в інтернеті, не приймали те, що призначили подружці, не займалися самолікуванням, а мали змогу звернутися до кваліфікованих фахівців: лікарів, психологів і отримати допомогу.

- **Опис практики:**

Відділення «Клініка, дружня до молоді» є структурним підрозділом КУ «Сумська міська дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди» і працює в Сумах з 2010 року. Відділення надає безкоштовні медико — діагностичні послуги молоді міста від 14–25 років на основі дружнього підходу. Основні принципи роботи КДМ суттєво відрізняються від інших закладів охорони здоров'я. КДМ має окремих вхід для своїх відвідувачів, для забезпечення конфіденційності. Кожен може отримати послуги анонімно, якщо є таке бажання.

Щорічно в місті Суми кількість звернень до «Клініки, дружньої до молоді» коливається в межах 2500–2900, причому зростає до 75% кількість повторних звернень, що говорить про довіру молоді. Крім того, окремих пласт роботи КДМ, це — профілактичний або інформаційно-просвітницький. Бо завжди хворобі краще запобігти, ніж її лікувати.

У КДМ ведуть прийом багато фахівців: гінеколог, дерматовенеролог, уролог, педіатр, психологи, а завдяки співпраці з Сумським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та обласним наркологічним диспансером став можливим прийом для молоді

соціального працівника, юриста та нарколога, безкоштовно та конфіденційно.

Також у КДМ можна пройти безкоштовно та анонімно тестування на ВІЛ/СНІД. В Україні і в світі стрімко зростає кількість ВІЛ – інфікованих. І якщо раніше це була проблема уразливих верств населення, то зараз на перший план виходить молодь 15–24 років.

П'ять разів на тиждень проводяться інтерактивні заняття в КДМ. З моменту створення 2010 року проведено значний об'єм профілактичної роботи. Щороку проводяться акції та тренінги, інтерактивні заняття, які включають профілактику ВІЛ/СНІДу, абортів, інфекцій, що передаються статевим шляхом; статеве та репродуктивне здоров'я, права людини, стать і гендер, привабливість, дорослішання і репродукція; взаємини в нашому житті, ефективна комунікація, емоційний інтелект.

Також КДМ є базою практики студентів Сумського педагогічного університету ім. А. С. Макаренка та Сумського державного університету за фахом психологія та соціальна педагогіка, таким чином свою першу діяльність студенти починають у якості волонтерів разом з тренером для школярів на принципах «рівний-рівному».

Для сучасної молоді запроваджено раціональну систему запису на прийом до фахівців КДМ для боротьби з чергами: попередній запис ведеться по телефону або через «Поліклініку без черг» ,підліток записується на зручний йому час.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Приміщення, оргтехніка, фахівці «Клініки, дружньої до молоді» відносяться до КНП «Дитяча клінічна лікарня Святої Зінаїди».

Роками налагоджена тісна співпраця з різними громадськими організаціями та комунальними закладами. Активно співпрацюємо зі школами, ліцеями, професійно-технічними навчальними закладами міста, ВНЗ. Результати цієї роботи є регулярні заняття «Перша допомога» за участі тренера Сумської обласної організації Товариства Червоного Хреста України (Red Cross); кінопокази міжнародного фестивалю Docudays UA; в тому числі з Сумським міськрайонним відділом з питань апробації Північно-східного міжрегіонального управління з питань виконання кримінальних покарань і пробації Міністерства Юстиції для проведення заходів підліткам, що відбувають покарання без позбавлення волі та вихованцям дитячого будинку ім. С. П. Супруна, БО «Позитивні жінки» та інші.

● Досягнення:

Завдяки проведенню заходів з метою популяризації необхідності тестування на ІПСШ з можливістю одразу здати тест на ВІЛ, за останні 5 років суттєво знизилася питома

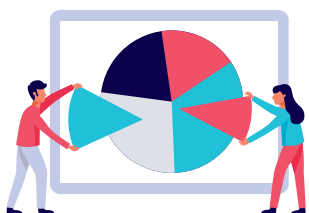
вага ВІЛ-інфікованих 15–24 років серед вперше виявлених в Сумах (з 17% до 8%) (з листа Сумського обласного клінічного центру соціально-небезпечних захворювань). Збільшиться кількість, протестованої на ВІЛ молоді.

Збільшилася кількість інформованої молоді та зростання її освіченість за рахунок діяльності тренерів – студентів.

Зниження кількості молоді, що потрапляє в ситуації насилля та торгівлі людьми.

Віддалене зниження розлучень серед молодих пар, шляхом формування серед підлітків емоційної грамотності, емоційного інтелекту та цінності сім'ї.

Народження здорових планованих дітей в освічених емоційно-стійких особистостей.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

2 – освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві.

6 – волонтерство.

7 – змістовне дозвілля для молоді.

10 – охорона здоров'я молоді, формування у молоді глибокої потреби духовному й фізичному розвитку, вжиття інших заходів, які забезпечували здоровий генофонд народу України.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Міцне здоров'я і благополуччя.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

З початком карантину «Клініка, дружня до молоді» повністю перейшла на здійснення санітарно-просвітньої роботи в мережі Instagram – @kdm.sumy. Найбільшим попитом користуються психолог і консультант зі статевої освіти. За запитаннями в особисті було проаналізовано найбільш актуальні теми для підлітків і їх висвітлено під час прямих ефірів.

Подані цифри є кількістю підлітків, що переглянули один прямий ефір Instagram.

Теми прямих ефірів:

I. Психологічні питання:

- 1) як зберігати спокій і рівновагу в складні часи (166 переглядів);
- 2) як не з'їхати з глузду з батьками 24 години в однокімнатній квартирі (118 переглядів);
- 3) коли потрібно звертатися до психолога (115 переглядів);
- 4) як припинити хвилюватися через дрібниці (139 переглядів);
- 5) як навчитися говорити «Ні». Як навчитися відмовляти (111 переглядів);
- 6) як впоратися зі стресом. Поради психолога (73 переглядів).

II. Сексуальна освіта молоді:

- 1) Сексуальне здоров'я молоді. Секс і карантин (223 перегляди);
- 2) Перший секс (171 перегляд);
- 3) Тестування на ВІЛ . Як зрозуміти чи є у мене ВІЛ (185 переглядів);
- 4) ВІЛ. Ризики. Міфи. Тест (197 переглядів);
- 5) Менструація. Що повинна знати кожна дівчина? (123 перегляди);
- 6) Save sex (Безпечний секс) (159 переглядів);
- 7) Методи контрацепції в підлітковому віці. (142 перегляди).

● Зворотний зв'язок

<https://www.facebook.com/suspilne.sumy/posts/2923295921099709>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

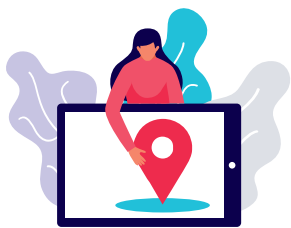
4

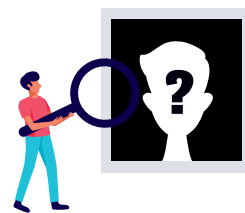
- **Громадська організація «Вулик ідей»**

- **Назва Вашої практики: Інклюзивний проєкт «РІДНА КОЛИСАНКА»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Київ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Жерліцина Юлія Володимирівна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: juliakosach@ukr.net**

- **Статус Вашої практики: У 2019 році був реалізований перший етап (грант), нині триває другий етап**

- **Період впровадження практики: 2019–2020 роки**

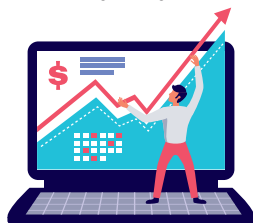

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: національна самоідентифікація, книга, творчість, інклюзія, національна спільнота**

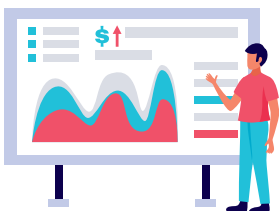
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Залучення дітей та молоді з інвалідністю до мистецького процесу, розвиток толерантності та національної самоідентифікації через пізнання інших культур та традицій.

- **Опис практики:**

Інклюзивний проект «Рідна колісанка» передбачає випуск книги з колісанками національних спільнот, що мешкають на території України. Ілюстрації до книги створюють діти та молодь на інклюзивних культурологічних заняттях по вивченню традицій та мистецтва тієї чи іншої національної спільноти. Книга містить в собі не лише колісанки рідною мовою спільнот, а також український літературний переклад, словничок найбільш поширених слів, зразки національних костюмів, а також посилання на сайт, де можна прослухати коліскові у виконанні співачок (Ніна Матвієнко, Ленара Османова, Надія Аракелян та інших). Книга також містить нотний додаток з вокальними партіями та карту України з відміченими місцями компактного проживання спільнот, а також додатковим накладом вийшов примірник шрифтом Брайля. У 2019 році вийшов перший том книги, в який увійшли такі колісанки: українська, білоруська, болгарська, вірменська, грецька, єврейська, молдавська, німецька, польська, угорська, кримськотатарська та ромська. У 2020 році буде випущений другий том книжки, в який увійдуть українська, азербайджанська, арабська, корейська, литовська, гагаузька, чеська, узбецька, грузинська, словацька, турецька, російська коліскові. Найбільше досягнення, на наш погляд, – це те, що учасники змогли більше дізнатися про культуру інших народів та порівняти її зі своєю, а також взаємодіяти в інклюзивному просторі (українці та інших національностей, з та без інвалідності). Наш основний принцип – ми різні, але рівні, та всі ми є громадянами нашої мультикультурної прекрасної країни.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

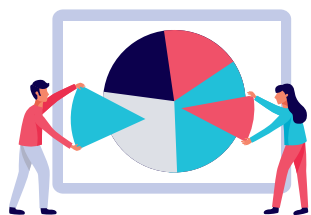
Проект був реалізований за підтримки Українського культурного фонду, який і в цьому 2020 році підтримав проект. Команда проекту – це шість натхненних осіб (керівниця, викладачки, арт-терапевт), але у проекту є багато партнерів також. Книгу видає легендарне видавництво «Веселка», у 2019 році до нас доєдналися понад 30 партнерів (бібліотеки, музеї, організації національних спільнот, співачки, Департамент культури КМДА тощо). Наша організація плідно співпрацює з іншими громадськими організаціями осіб з

інвалідністю, а також Центром соціально – психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями Подільського району міста Києва. Книги були розіслані у всі (990) дитячі бібліотеки країни. Примірники шрифтом Брайля – також в школи-інтернати для дітей з вадами зору.

● **Досягнення:**

У проєкті 2019 року взяли участь понад 100 дітей та молодих людей, більше 30 партнерських організацій, було проведено 12 інклюзивних занять та гала-концерт презентацію проєкту, тираж книги 1500 екземплярів розподілений між 990 бібліотеками України, 150 примірників надруковані шрифтом Брайля.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наш проєкт перекликається з двома сферами:

2) освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві;

8) інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді), адже нашим основним гаслом є «Різні та рівні»: незважаючи на нашу національність чи стан здоров'я, ми всі є громадянами нашої країни, та кожен з нас робить її неповторною.

● **Яким чином реалізація Вашої практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

На наш погляд, цей проєкт відповідає таким цілям сталого розвитку: ціль № 10 – скорочення нерівності (взаємодія учасників в інклюзивному просторі, з одного боку, допомагає нормотипічним учасникам краще розуміти людей з інвалідністю та сприймати їх на рівних, з іншого боку, дає змогу учасникам з інвалідністю впевніше почувати себе); та ціль № 16 – мир, справедливість, сильні інститути (оскільки проєкт має освітню складову, а саме вивчення культури та мистецтва інших народів, це сприяє кращому розумінню міжкультурних різностей, і тим самим призводить до національної самоідентифікації учасників, з одного боку, та підвищує толерантність до інших народів, з іншого. таким чином, розуміючи та сприймаючи інші культури, ми зміцнюємо мир, справедливість та взаєморозуміння).

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так. У цьому році через карантин та неможливість проводити заняття в оффлайн, всі наші культурологічні заняття проходили онлайн. З одного боку, це зробило проведення занять більш складним (вимагало більшої підготовки, також ніщо не може замінити живого спілкування), але з іншого боку, розширило географію проекту та дало змогу приєднатися учасникам із Запоріжжя, Рівного, Дніпра і навіть Канади.

- **Зворотний зв'язок**

Відгуки можна почитати на сторінці проекту: https://www.facebook.com/pg/ridna.kolysanka/reviews/?ref=page_internal

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

5

- **Донецький обласний дитячо-молодіжний центр**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Краматорськ, Донецька область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** elena-kravcuk663@gmail.com

- **Період впровадження практики:** з жовтня 2018 року до сьогодні

- **Назва Вашої практики:** Програма психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу «КРОК ДО УСПІХУ»

- **П.І.Б автора/ки практики:** Кравчук Олена Володимирівна

- **Статус Вашої практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** важливі життєві навички, успіх, комунікація, команда, взаємодія

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

В умовах закладу освіти молодь з різними життєвими історіями стикаються в одному просторі. Окремі з них мають високий рівень психологічного травмування, який опосередковано впливає на психосоціальний стан інших, не травмованих, учасників освітнього процесу. Аналіз у закладах освіти вказує на актуальність та необхідність впровадження програм психосоціальної підтримки. Це зумовлено тим, що у закладах освіти навчається значна кількість молоді підліткового віку з неповних сімей, котрі перебувають у складних життєвих обставинах. За результатами проведених фокус-груп з учнями закладів освіти було встановлено, що у більшості випадків вони мають зруйновані стосунки з батьками, педагогами, шукають підтримку виключно в середовищі однолітків, яке часто виявляється деструктивним, асоціальним. До особливостей підліткового віку слід віднести гормональну перебудову організму, яка впливає на зовнішню поведінку, спалахи агресії, замкнутість. Більш того, підлітки зовсім не володіють навичками самоаналізу, планування, не знають про конструктивні способи вирішення конфліктів, побудова міжособистісних, у тому числі та сексуальних стосунків тощо. Це, у свою чергу, впливає на взаємодію та спілкування підлітків з однолітками та дорослими.

● Опис практики:

Ця програма психосоціальної підтримки розроблена на основі результатів проведення фокус-груп з молоддю та педагогами. Програма проходить у вигляді серії тренінгів спрямованих на:

- формування важливих життєвих та соціальних навичок;
- підвищення самооцінки;
- уміння працювати в команді та представляти себе;
- знайомство зі світом почуттів та емоцій.

Участь в програмі сприяє розвитку почуття команди, підтримки, взаємодопомоги, критичного відношення до ризикованих ситуацій, емпатії. Програма спрямована на формування здорового способу життя, профілактику стресу, зміцнення образу «Я», інтеграцію неадаптованих учнів в учнівські групи.

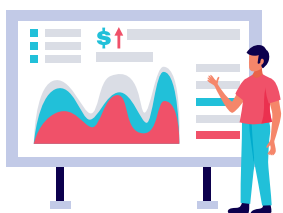
Ця програма передбачає декілька аспектів:

- надає підліткам можливість поговорити про свої переживання, страхи та побоювання, у тому числі пов'язаних з пережитою подією;
- знайомить учасників із способами подолання труднощів, які можуть виникнути внаслідок кризових/надзвичайних ситуацій;
- направлена на відновлення системних стосунків між підлітками та дорослими.

Заняття програми включають інтерактивні вправи, які передбачають активність всіх учасників. В основі програми покладено принцип

«рівний-рівному». Це дає змогу ефективніше здійснювати освітній процес серед молоді.

У результаті молодь набула важливо життєвих навичок, розвила впевненість в собі, досвід інших людей. У молоді з'явилися додаткові зовнішні стимули для активності, самостійності, креативності, відповідальності за своє благополуччя та стосунки з оточуючими. Молоді люди стали з активною громадською позицією. Ця програма увійшла в «100 найкращих практик неформальної освіти України» від UNICEF.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Більшість заходів цієї програми відбуваються на базі Донецького обласного дитячо-молодіжного центру. Учасники проекту мають можливість користуватися проектором, екраном, ноутбуками, канцелярією. Як партнери до проекту були залучені управління сім'ї, молоді та масових заходів національно-патріотичного виховання, психологи організацій: «People in Need», ГО «Підтримка психічного здоров'я» асоціації фахівців у галузі психічного здоров'я за підтримки уряду Німеччини та «Мальтійської служби допомоги».

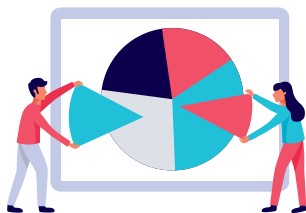
Заходи програми знайшли підтримку в мережі молодіжних центрів Донеччини.

● Досягнення:

За весь період програма охопила 10 навчальних закладів освіти у місті Краматорськ, та 5 молодіжних центрів у Донецькій області. Учасники набули життєві важливі навички і компетенції активного громадянина. Установили партнерські відносини між закладами освіти, влади, громадських

організацій. Загалом програмою було охоплено 375 учасників. Зростає рівень формування важливих життєвих та соціальних навичок, підвищується самооцінка, поліпшуються стосунки між підлітками та дорослими, в результаті чого молоді люди стають активними та затребуваними у своєму суспільстві. Ця програма увійшла в «100 найкращих практик неформальної освіти України» від UNICEF.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Програма «Крок до успіху» пов'язана зі сферою «Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві» у

молодіжної політики, тому що програма відноситься до неформальної освіти молоді. Такі знання та компетенції зміцнюють життєву позицію, розвивають свідомість вихованців, удосконалюють їхню поведінку в соціумі, подолають стереотипне мислення шляхом просування європейських цінностей та налагодження діалогу спілкування між різними групами населення. Також ця практика може бути пов'язана з «Розвитком механізмів забезпечення участі молоді в житті громади та підтримкою молодіжних проєктів та ініціатив», бо молоді люди стають більш впевненими у собі та стають активними, ініціативними у розвитку своїх громад.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці. Тому що забезпечує розвиток та позитивний вплив на найбільш вразливі та маргіналізовані групи населення. З цією метою необхідно сформулювати у молоді внутрішню потребу у причетності до позитивних змін. Це сприяє побудові миролюбного та відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку. Забезпечення раннього попередження, зниження ризиків і регулювання національних і глобальних ризиків для здоров'я молодої людини. Здорова молодь психічно, фізично, соціально це здорова та розвинута країна

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували гугл-форму для набору учасників програми, для опитування та моніторингу молоді. Соціальне мережування для комунікації.

- **Зворотний зв'язок**

Лілія, мати учасниці програми: «Дякую! Донька у захваті, знайшла з ким їй цікаво та де її розуміють!». Олег, учасник програми: «Ви круті!!! Знайшов місце, де можна бути собою!»: <https://www.facebook.com/groups/DODMC>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

6

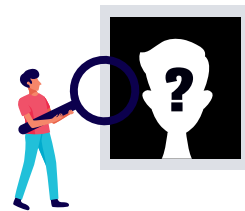
- **Центр денного перебування підлітків «Компас»** Благодійної організації «ХБФ «Благо»»

- **Назва практики:** **Онлайн профілактичний квест «НАРКОТИКИ? НЕ МОЯ ТЕМА!»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Харків

- **П.І.Б автора/ки практики:** Матвеев Андрій Олександрович, координатор проєкту «Підлітки поза увагою...»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** matvey2505@ukr.net

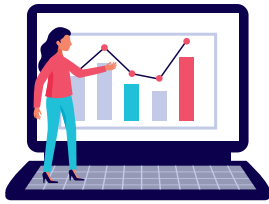
- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** квітень 2020 по теперішній час

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** ВІЛ/СНІД, репродуктивне здоров'я, залучення молоді, донесення інформації шляхом «рівний» — «рівному»

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Перша проба вживання наркотиків на сьогоднішній день, в середньому, трапляється у віці 14 років. Більшість підлітків роблять першу пробу наркотиків через «цікавість отримати нові відчуття», проте, не кожен із них розуміє наслідки таких експериментів. Через це збільшується кількість передозувань, ранніх сексуальних контактів, не запланованої вагітності, абортів та передачі соціально-небезпечних захворювань, таких як ВІЛ-інфекція, вірусні гепатити В, С, сифіліс та інші.

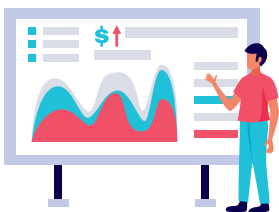
● Опис практики:

В умовах карантину та переходу на дистанційне навчання, онлайн профілактичний квест «Наркотики? Не моя тема!», серед молоді виявився досить незвичайним та таким, який раніше не зустрічався. Так, говорячи про профілактику, одразу приходять думки про «нудні лекції», проте, профілактичний квест – це активізація кожного учасника та участь у командній роботі.

У квесті беруть участь 6 команд (кількість команд можна зменшувати) по 6–10 осіб у кожній, тобто це ще й змагання водночас. Команди направляються модератором по різним кабінетам. Кожен кабінет є тематичний і перебуваючи в кабінеті команда вирішує завдання. Чим більше завдань вирішує команда тим більше балів отримує, по закінченню бали підраховуються та визначається переможець. На питання, які вирішити було складно модератори кабінетів, якими є волонтери, які раніше пройшли квест та додаткове навчання, пояснюють відповіді на питання, які команда вирішити не змогла. Таким чином відбувається навчання «рівний» – «рівному».

Тематики кабінетів:

- права людини та громадянина;
- репродуктивне здоров'я;
- методи та засоби контрацепції;
- психоактивні речовини;
- безпечне дозвілля;
- толерантність.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

До впровадження практики були залучені підлітки, з які пройшли квест та навчання, і потім стали модераторами кабінетів.

Власні ресурси:

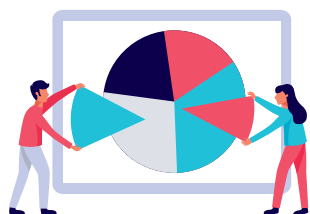
- приміщення та обладнання, на якому проводили квест;
- фахівці, які працюють з підлітками з груп ризику;
- партнерська мережа, через яку було залучено молодь для участі;
- донорська допомога, Харківський обласний молодіжний центр (подарунки для учасників);

● **Досягнення:**

Профілактичний квест пройшли понад 700 молодих людей. Усі учасники поглибили свої знання з прав людини, збереженню репродуктивного здоров'я, зменшенню розповсюдження ВІЛ-інфекції. Частина з учасників долучилася до профілактичної діяльності, спрямованої на запобігання ризикованій поведінці серед молоді та пропаганду ЗСЖ.

Участь в онлайн профілактичному квесті може брати молодь із будь-якого куточку України. Час проведення приблизно 1,5–2 години.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наша практика пов'язана з наступними сферами молодіжної політики:
2) освіта;
3) формування розвитку громади, через залучення до квесту;
6) залучення до квесту волонтерів, та проведення навчання «рівний» – «рівному»;
7) дозвілля;
8) залучення до квесту молоді «групи ризику».

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Використано наступні цілі сталого розвитку № 3–5, 10.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації практики було використано платформу ZOOM.

● **Зворотний зв'язок**

Аня 17 років, учасниця: «Гарно провели час, побачили своїх знайомих та отримали корисну інформацію в не звичному вигляді».

<https://www.facebook.com/dccompas/posts/1613563182125647>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

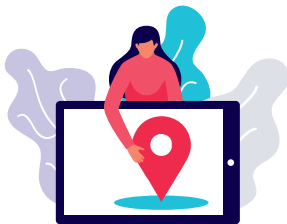
7

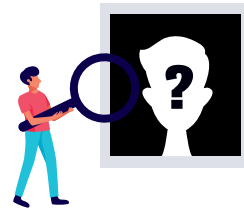
- Сектор культури, молоді та спорту Таращанської районної державної адміністрації

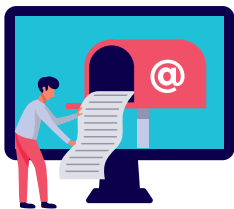
- Назва практики: «ШКОЛА ГРОМАДЯНСЬКИХ ІННОВАЦІЙ "МИ ПОТРІБНІ ВЖЕ ЗАРАЗ"»

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Тараща та Таращанський район Київської області

- П.І.Б автора/ки практики: Удовенко Ірина Анатоліївна

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: u23@ukr.net

- Статус практики: реалізація завершилася

- Період впровадження практики: 20 листопада 2019 рік — по 20 лютого 2020 року

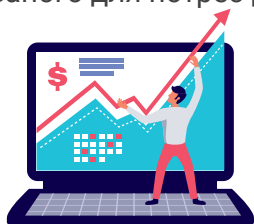

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: співпраця, медіабезпека, розвиток, інновації, ініціатива, бібліоняня, молодь

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Провівши опитування та аналіз потреб молоді міста Тараща та Таращанського району було відмічено низьку соціальну активність молоді, зокрема на питання «Які проблеми міста для Вас є найбільш актуальними?» понад третини опитаних відповіли «байдужість жителів». На питання «Яким чином, на Вашу думку, можна покращити життя молоді?» було отримано 64 відповіді: 23.5% з них – вказали потребу в самореалізації, майже четверта частина опитаних – на недостатню обізнаність молоді в своїх правах та низьку громадянську активність молоді. Молоді жінки, що мають маленьких дітей і прагнуть до змін заради покращення, – не мають змоги активно долучитися до соціального та політичного життя в громаді через відсутність облаштованого для потреб дітей простору.

- **Опис практики:**

Реалізація проєкту включала в себе:

1. Організаційний та інформаційний етапи, в ході якої було розроблено та проведено інформаційну кампанію: розроблено макети банера, друку на футболках, буклетах, флаєрах. Проведено перемовини з тренерами щодо програм тренінгів.

Поширено інформацію про проєкт та можливість участі в ньому молоді через особисті повідомлення у соціальних мережах, виступи на засіданнях молодіжної громадської, студентської та учнівської радах. Розроблено структури тренінгів.

2. Проведення тренінгів «Права молоді: Молодь не наше майбутнє, а наше сьогодні» з організацією ситуативної гри «Країна гідності» 17 січня 2019 року.

У тренінгу взяло участь 39 учасників, серед яких учні шкіл міста Тараща та студентів коледжу – 21, представників закладів культури – 3, представників бібліотечних закладів міста та району – 12, представників громадських організацій – 2, один педагог-організатор. Результати: підвищено обізнаність молоді з прав людини та дитини, захисту своїх прав та видами правової відповідальності, та правової допомоги для себе, ознайомлено з Цілями сталого розвитку з реалізації прав людини. Підвищено обізнаність представників закладів культури з методами та формами роботи з молоддю. Підвищено соціальну згуртованість та громадянську відповідальність активної молоді.

3. Проведення одноденного тренінгу «Критичне мислення, медіа грамотність та медіа безпека».

Одноденний тренінг «Критичне мислення, медіаграмотність та медіабезпека» з проведенням ситуативної гри 24 січня 2019 року. У тренінгу взяло участь 35 учасників, серед яких лідери учнівського самоврядування міста Тараща та району – 15, представників навчальних закладів – 15, представників позашкільних закладів – 5, один депутат міської ради.

Результати: підвищено медіаграмотність молоді в цілому та з питань безпеки в соціальних мережах зокрема. Підвищено обізнаність представників навчальних закладів та позашкільних навчальних закладів з методами та формами неформальної роботи з молоддю. Підвищено соціальну згуртованість та громадянську відповідальність активної молоді.

4. Облаштування Центру молодіжних інновацій.

Протягом грудня 2019 року підготовлено місце під функціонування Центру, придбано витратний матеріал для облаштування. У січні-лютому 2020 року проведено оздоблювальні роботи: пофарбовано та розмальовано стіну. Придбано проектор, WI-FI-роутер, підключено інтернет.

5. Облаштування дитячої зони «Бібліоняня».

Протягом січня 2020 року підготовлено місце під функціонування дитячої зони для найменших, придбано дитячі та розвиваючі дитячі книги, дитячі ігри, канцелярське обладнання для функціонування «Бібліоняні». Результат: дитяча зона облаштована.

6. Видання буклету «Центр молодіжних інновацій», флаєра «Твоя активність – запорука твого успіху завтра!» та створення банера «Центр молодіжних інновацій» січень-лютий 2020 року.

Видання буклету «Центр молодіжних інновацій» та флаєра «Твоя активність – запорука твого майбутнього завтра!». Протягом січня-лютого 2020 року видано 1000 екземплярів буклетів та 1000 флаєрів для молоді міста Тараща та Таращанського району Київської області «Центр молодіжних інновацій». Буклети та флаєри розповсюджено в навчальних закладах, бібліотеках, клубних закладах, місцевих органах влади, позашкільних навчальних закладах міста Тараща та Таращанського району, серед громадських організацій.

Результати: представники цільової групи проекту отримали інформацію щодо функціонування молодіжного простору «Центру молодіжних інновацій» на базі читального залу центральної районної бібліотеки з облаштованим дитячим простором «Бібліоняня».

7. Підсумковий

21 лютого 2020 року – відкриття та презентація Центру молодіжних інновацій.

Результати: представники цільової групи проекту були запрошені на відкриття «Центру молодіжних інновацій» на базі читального залу центральної районної бібліотеки з облаштованим дитячим простором «Бібліоняня». Створення простору неформального спілкування молоді позитивно вплинуло на підвищення соціальної згуртованості та громадянської відповідальності молоді міста Тараща.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Практика реалізована в рамках Грантового конкурсу підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників», яка втілюється Міністерством культури,

молоді та спорту України, Державного інституту сімейної та молодіжної політики та Програми розвитку ООН в Україні. До реалізації практики були залучені Районне громадське об'єднання «Центр захисту сім'ї та дитини «Сім'я від "А" до "Я"», КЗ КОР Київський обласний молодіжний центр, бібліотекарі міста Тараща та сіл району, студентська рада Таращанського державного технічного та економіко-правового коледжу, Таращанська дитячо-юнацька спортивна школа, районна бібліотека міста Тараща на базі читальної зали якої функціонує Центр молодіжних інновацій. Випускники Таращанського центру творчості дітей та юнацтва долучилися до художнього оформлення приміщення ЦМІ. Керівники Київського обласного державного навчально-курсівного комбінату та Таращанського державного технічного та економіко-правового коледжу.

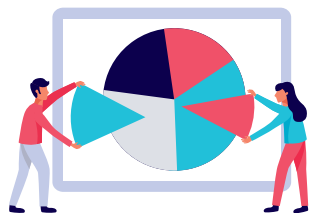
● **Досягнення:**

Підвищено обізнаність молоді з прав людини та дитини, захисту свої прав та видами правової відповідальності і правової допомоги для себе, ознайомлено з Цілями сталого розвитку з реалізації прав людини. Підвищено обізнаність представників закладів культури

з методами та формами роботи з молоддю. Підвищено медіаграмотність молоді в цілому та з питань безпеки в соціальних мережах зокрема. Підвищено обізнаність представників навчальних закладів та позашкільних навчальних закладів з методами та формами неформальної роботи з молоддю. Підвищено соціальну згуртованість та громадянську відповідальність активної молоді. Спільним зусиллям читальна зала була підключена до безпроводного інтернету – тепер завдяки зоні WI-FI користувачі зможуть безкоштовно користуватися сучасними цифровими інформаційними послугами.

Крім того, наймолодші користувачі дитячої книгозбірні отримали новинки літератури, ігри, матеріали для творчості. Та найголовніше – завдяки участі у проєкті віднині бібліотека для дітей надаватиме соціальні послуги «бібліоняні», які допоможуть молодим батькам зайняти дітей і додадуть їм вільного часу для вирішення власних проблем та можливості спілкування у молодіжному Центрі.

Така тісна співпраця, що дала позитивні результати у створенні «резиденції» для молоді Таращанщини, була винагороджена: усі її учасники отримали, перш за все, щирю вдячність від молодих людей, які прагнуть всебічно розвиватися, та футболки з логотипом Центру.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Практика пов'язана з сферою молодіжної політики, орієнтованою на (2) освіту та просвітницьку діяльність з питань прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському

суспільстві, (4) підтримку молодіжних проєктів та ініціатив, (7) змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування, (8) інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді).

- Яким чином реалізація Вашої практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 4 – Якісна освіта.

Ціль № 8 – Достойні робочі місця й економічне зростання.

Ціль № 11 – Місця спільноти, що живуть відповідно до сталого розвитку.

Ціль № 17 – Співпраці задля досягнення цілей

- Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Реалізація практики була висвітлена на сторінках районної газети «Таращанський край», сторінці «Молодь Таращанщини» у Facebook, сайті Таращанської райдержадміністрації, сторінці «Таркультура», сайті Київської обласної державної адміністрації.

- Зворотний зв'язок

Аліна Назаренко: «це не тільки можливість для інтелектуального та культурного розвитку громади, а й платформа, яка гуртує активних і небайдужих та допомагає їм створювати спільні проєкти».

Тетяна Чава: «Центр Ціль – це вільний простір для реалізації творчої молоді, місце для навчань, втілення нових задумів, презентацій, майстеркласів, зустрічей, здорового відпочинку, неформальне спілкування за чашкою чаю. Його двері відкриті для усіх, хто прагне саморозвитку та бажає змінити наше місто та район на краще».

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

8

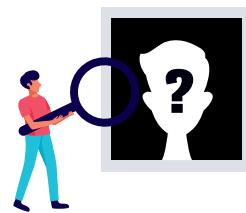
- **Київський молодіжний центр**

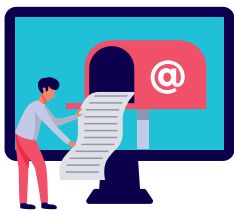
- **Назва практики: Курс «ЗАКОХАЙСЯ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Київ та 20 областей

- **П.І.Б автора/ки практики:** Карасьова Ксенія Миколаївна

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** karasewa.ok@gmail.com

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **Період впровадження практики:** червень–липень 2020

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** психотерапія, самоаналіз, менторство, психологічна допомога

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Надати доступ до сексуальної освіти, консультацій з провідними психологами, надати інформацію про центри допомоги та відповіді на делікатні питання, що хвилюють молодь.

- **Опис практики:**

1-ий етап. Підготовка

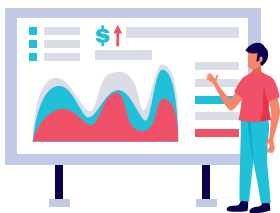
На підготовчому етапі здійснювалося опитування респондентів щодо проблем, з якими вони стикаються у повсякденному житті у аспекті стосунків. Відповідно до отриманої від майже 500 респондентів з 20 областей України інформації було підібрано теми курсу, лекторів, додаткові електронні матеріали та впроваджено систему письмових консультацій. Було відзнято сім відеолекцій, підібрано вправи та практики для пропрацювання проблем, минулих травм, страхів, невпевненості та розуміння самого себе.

2-ий етап. Процес проведення курсу

Для ефективності курсу була встановлена поступова публікація матеріалів з вправами та порадами для практики кожної окремої теми. Після кожної публікації учасники мали можливість надіслати свої питання, уточнення та отримати пораду щодо їх конкретної ситуації або психологічний розбір від фахівця.

3-ий етап. Рефлексія і аналіз

Після публікації всіх лекцій, розсилання відповідей на всі питання та розбору всіх ситуацій учасників, їм було запропоновано порефлексувати на тему того, як цей курс вплинув на їх життя, самопочуття, стосунки та дати фідбек щодо користі курсу, кожного окремого лектора, зауваження щодо цього курсу та побажання щодо наступних.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Внутрішні ресурси організації: працівники організації Київський молодіжний центр.

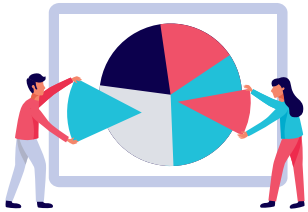
Додатково залучені ресурси: партнерства з психологами та психологічними центрами.

● **Досягнення:**

2137 людей отримали доступ до інформації щодо побудови гармонійних стосунків, сексуальної освіти та центрів допомоги.

497 людей отримали можливість задати запитання спеціалісту та отримати персональну відповідь.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

2 – просвітницька діяльність в аспекті стосунків, прав, недискримінації, насилля, підвищення доступності психологічної допомоги, побудови гармонійних відносин з собою та оточуючими, подолання травм і страхів.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Основною ціллю було:

№ 7. Забезпечення загального доступу до послуг з охорони сексуального та репродуктивного здоров'я, допомога у питаннях планування сім'ї, інформування про доступні служби допомоги, протидія домашньому та сексуальному психологічному та фізичному насиллю.

Крім того, у ході курсу був здійснений внесок до досягнення цілей:

№ 3. Інформування про венеричні захворювання – в тому числі СНІД, засоби захисту, протидію, тестування, організації, до яких можна звернутися та отримати психологічну допомогу та підтримку.

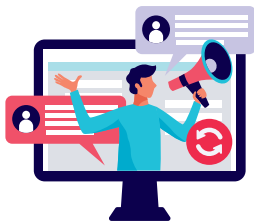
№ 5. Покращення профілактики залежності від психоактивних речовин, у тому числі зловживання наркотичними засобами й алкоголем. Часто нерозуміння себе та проблеми у особистому житті стають причиною зловживання, тому через відповіді на питання про депресію, вихід з токсичних стосунків, методи боротьби з проблемами у особистому та інтимному житті, розуміння самого себе, пошук рішень та психологічні консультації було запропоновано та здійснено надання альтернативного способу дії – вирішення проблем замість втечі від них; продуктивна взаємодія замість саморуїнування.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

У зв'язку з карантинном вся практика впроваджувалася виключно в онлайнформаті та за використання цифрових інструментів. І хоча багато учасників прагнули очних зустрічей та спілкування тет-а-тет, дистанційний формат довів свою ефективність у площині зручності та комфорту. По-перше, завдяки формату відео з'явилася можливість отримувати інформацію у будь-який зручний час та, за потреби, переглядати ефіри знову. По-друге, дистанційний формат гарантував анонімність у делікатних питаннях та давав можливість почуватися комфортно, не боячись ні осуду, ні розкриття особистості. По-третє, гнучкість розкладу, часу записів та письмова форма відповідей на конкретні питання давала можливість психологам відповідати на запити та питання у зручний час та приділяти більше уваги кожному учаснику та їх проблемі.

Під час підготовки курсу використовувалися такі застосунки, сервіси, соціальні мережі та платформи: Trello – для комунікації в команді та планування, Google Forms – для реєстрації учасників; проведення опитування щодо тем, пріоритетів та потреб; отримання запитань спікерами та психологами; для форми зворотнього зв'язку, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Canva – для створення картинок для анонсів та оновлень, Adobe Premiere Pro – для монтажу відео, Gmail – для комунікації зі спікерами та учасниками, розсилання персональних відповідей на запитання, консультацій у письмовому форматі, Mailchimp – для централізованого повідомлення учасників про публікацію нових лекцій та додаткових матеріалів, Telegram, Instagram, Facebook – для оголошення про старт курсу, комунікації з потенційними учасниками, промоції практики, Youtube – для публікації лекцій.

● Зворотний зв'язок

Ната: «Я прослухала курс і виконала вправи. І мені одразу якось всередині трішки легше, ніби як камінь впав зі спини, який я тримала. Я зробила висновок, що потрібно все відпустити і залишитися з гармонією в собі. Дякую за цей урок».

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

9

- **Громадська організація «Товариство допомоги особам з інвалідністю “Турбота”»**

- **Назва практики: ПРОЕКТ «ГРАНІ УСПІХУ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Шостка, Сумська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Шляхова Лілія Миколаївна, заступниця голови правління**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: liluki29@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: реалізовано впродовж 2018–2019 років**

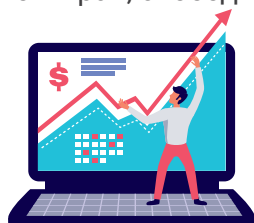

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: розвиток, навчання, зайнятість, неформальність, творчість**

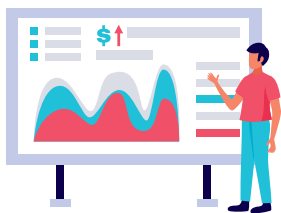
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У північному регіоні Сумської області мешкає близько 500 молодих людей, які отримали інвалідність у дитинстві, зокрема у місті Шостка проживає 168 осіб. Зазначена категорія, через важке фінансове становище регіону, як державного, так і приватного сектору, знаходиться у критичному становищі: молодь з інвалідністю не має достатньо можливостей для адаптації в суспільстві, для спілкування, для розвитку особистості. У молоді знижена самооцінка, тому що низький соціальний рівень життя привів до негараздів у фізичному, морально-етичному та психологічному стані. У нашому місті відсутні підприємства, установи, заклади, які забезпечують зайнятість молоді з особливими потребами, тому вони більшість свого часу проводять вдома наодинці, або зі своїми батьками, які також не мають можливості самореалізовуватися, оскільки повинні доглядати своїх неповносправних дітей. Під час реалізації проекту молодь з особливими потребами Сумської області мала здобути навички та досвід з реалізації своїх законних прав на працю, шляхом безпосередньої зайнятості в навчально-виробничій майстерні з миловаріння, участі в міських ярмарках, виставках, та майстеркласах за принципом «рівний – рівному», тим самим підвищили емоційно-психологічний стан та показали їм їхню значимість в суспільстві, підвищення громадянської освіти населення щодо можливості захисту своїх прав, свобод та інтересів.

- **Опис практики:**

Упродовж двох років в місті Шостка на базі Громадської організації «Турбота» працювала майстерня з виготовлення органічного мила, в якій десять молодих людей з інвалідністю мали можливість реалізувати свої права на зайнятість. Молодь, яка навчалася в місті Шостка під час дружніх візитів проводила майстеркласи, ділилась своїми навичками з молоддю з інвалідністю інших міст Сумської області, таких як міста Суми, Лебедин, С. Буда, Ямпіль, Глухів, Кролевець, Конотоп, Буринь, Путивль. У 2019 році за нашим проектом працювали навчально-виробничі майстерні з миловаріння в містах Глухів, Кролевець, Суми, Шостка та Ямпіль. Кращі вироби навчально-виробничої майстерні Шостки були представлені на II та III Всеукраїнському конкурсі виробів майстерень для людей з інтелектуальними порушеннями, в місті Київ готель «Турист» під час IX та X Всеукраїнської наради «Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю Матеріальні – українцям з інтелектуальними порушеннями». Інноваційність методики полягає в тому, що в нашому місті така майстерня для осіб з інвалідністю працювала вперше. Молодь, яка навчалася в майстерні ділилась своїми навичками з іншими особами з інвалідністю Сумської області, шляхом проведення майстеркласів, а вироби, виготовлені в майстерні презентувалися на ярмарках та виставках міста.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Матеріальні – приміщення ГО «Турбота», Глухівський міський центр комплексної реабілітації осіб з інвалідністю, Кролевецький міський центр надання соціальних послуг, ГО «Феліцитас», Ямпільська РДА.

Людський ресурс: 5 організаторів.

Фінансові: 2018 рік – 62 229,16 грн, 2019 рік – 73 737 грн.

Партнери: Глухівський міський центр комплексної реабілітації осіб з інвалідністю, Кролевецький міський центр надання соціальних послуг, ГО «Феліцитас», Ямпільська РДА.

Спонсори: Управління молоді та спорту Сумської ОДА, Шосткинська міська рада та голова Шосткинської ОТГ Микола Нога.

Матеріально-технічна база. Наявність власного (орендованого – із зазначенням джерел оплати оренди) офісу на період реалізації проекту (програми, заходу), офісної техніки (із зазначенням виду та кількості) інших ресурсів організації.

Товариство має у безкоштовному користуванні нежитлове приміщення комунальної власності загальною площею 261 м кв. Оплата комунальних видатків здійснюється за рахунок фінансової підтримки з міського бюджету. Офіс та навчальні кабінети («Творчості», «Обслуговуюча праця») облаштовані меблями та обладнанням. Товариство має офісну техніку (5 комп'ютерів, 4 ноутбуки, 3 принтери, факс, ксерокс).

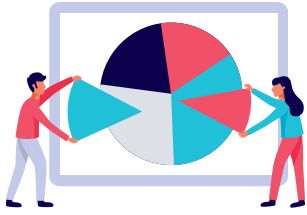

● Досягнення:

У проекті взяли участь у 2018 році – 129 учасники та у 2019 році – 134 осіб з інвалідністю.

Щороку близько 300 мешканців Сумської області, які є родичами

та близькими осіб з інвалідністю, що брали участь у проекті стали опосередкованими учасниками проекту та 150 учасників Всеукраїнської наради «Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю – українцям з інтелектуальними порушеннями», які ознайомилися з результатами роботи майстерні. 60 учасників навчально-виробничих майстерень з миловаріння міст Глухів, Кролевець, Суми, Шостка, Ямпіль отримали знання з історії виникнення миловаріння, про різні способи виготовлення мила та опанували практичні навички миловаріння. Навчилися презентувати свої вироби під час участі в міських ярмарках та виставках.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Щороку близько 300 мешканців Сумської області, які є родичами та близькими осіб з інвалідністю, що брали участь у проекті стали опосередкованими учасниками проекту та 150 учасників Всеукраїнської наради «Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю – українцям з інтелектуальними порушеннями», які ознайомилися з результатами роботи майстерні. 60 учасників навчально-виробничих майстерень з миловаріння міст Глухів, Кролевець, Суми, Шостка, Ямпіль отримали знання з історії виникнення миловаріння, про різні способи виготовлення мила та опанували практичні навички миловаріння. Навчилися презентувати свої вироби під час участі в міських ярмарках та виставках.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 1. Подолання бідності у всіх її формах та усюди.

Ціль № 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Цифрові інструменти під час реалізації практики використовувались для налагодження зв'язку з учасниками проекту (телефон), для замовлення і отримання витратних матеріалів (інтернет). Під час реалізації проекту карантинні обмеження ще не діяли, а в 2020 році проект поки що не реалізовано.

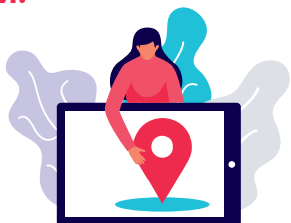

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

10

- **Комунальна установа «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради.**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Чернігівська область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** oleg23kot20@gmail.com

- **Період впровадження практики:** 29 липень 2020 року — 31 липня 2020 року

- **Назва практики:** Національно-патріотичний форум «СІВЕРСЬКА БРАМА»

- **П.І.Б автора/ки практики:** Котеленець Олег Олександрович

- **Статус практики:** реалізація завершилася

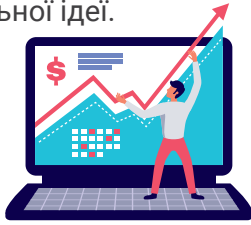

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** патріотизм, національно-патріотичне виховання, громадянська освіта, молодь, держава

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Відсутність на держаному рівні визначення поняття «патріотизм» та єдиної стратегії до провадження національно-патріотичного виховання молоді створює колапс та суперечки до напрямів, форм та методів реалізації національно-патріотичного виховання в області. Особливо це відчувається на території Чернігівської області яка територіально межує з кордонами Російської Федерації де вплив проросійської пропаганди масово маніпулює свідомістю молодого покоління, та негативно впливає на ставлення та відношення до формування національної свідомості, самоідентифікації та розвитку Національної ідеї.

- **Опис практики:**

Три дні наприкінці липня – неймовірно цікавих і насичених крутою програмою – тривав у мальовничому та живописному селищі Седнів на Чернігівщині національно-патріотичний форум «Сіверська брама».

Його учасниками стали понад 30 молодих лідерів – представників районів, громад та міст Чернігівщини, які опікуються питаннями військово-патріотичного виховання.

Організаторами заходу виступили Департамент сім'ї, молоді та спорту Чернігівської облдержадміністрації спільно з Комунальною установою «Чернігівський обласний молодіжний центр» Чернігівської обласної ради та за сприяння Українського інституту національної пам'яті. Вони ставили за мету впровадження та популяризацію національно-патріотичного виховання серед молоді та дітей Чернігівщини, покращення взаємодії між інститутами громадянського суспільства.

Учасники форуму ґрунтовно ознайомилися з експозицією просвітницько-інформаційних стендів «Від борців за волю до захисників України: Чернігівщина», поклали квіти до меморіальної дошки Героєві України і авторові Акту про незалежність України Левку Лук'яненку.

Захоплюючи й нестандартну екскурсію таємничим Седневом для гостей містечка над Сномом провів відомий екскурсовод, історик Ервін Міден.

Але основу програми форуму склали різні аспекти національно-патріотичного виховання, що піднімали у своїх виступах (чи «гутірках», як їх називали організатори) такі досвідчені спікери, як Оксана Мальченко, Олег Слабоспицький, Максим Каширець, Андрій Слободяник.

Досить несподіваною виявилася «гутірка» з цілком академічною назвою «Про український національний патріотизм і "локальний" патріотизм», спікерами якої були Сергій Бутко, представник Українського інституту національної пам'яті в Чернігівській області, та Павло Славинський, учасник бойових дій російсько-української війни, громадський діяч.

Учасники після обговорення з'ясували для себе, що сама назва

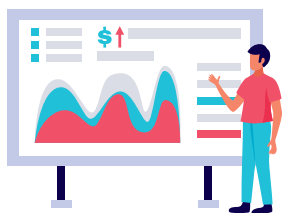
форуму – «Сіверська брама» – символізує єдність України як держави-фортеці, де Чернігівщина – одна з брам.

Дискусія щодо громадян України на службі в ДНР/ЛНР завершилася одностайним висновком: вони однозначно колабораціоністи, тобто зрадники Української Батьківщини, що служать російському агресору.

Жваві дебати щодо питання: «Хто кому винний? Держава громадянину чи громадянин державі?», узагальнюючи думки учасників, підсумували С. Бутко і П. Славинський: «Держава, яку створює (виборює) нація, є її інструментом забезпечення (захисту) самоідентифікації та самореалізації. Отже, ніхто нікому не винен. Це наша держава, ми за неї несемо відповідальність, щоб вона служила суспільству – нації».

Офіцери відділу цивільно-військового співробітництва Оперативного командування «Північ» презентували власні напрямки роботи та концепцію військово-патріотичного виховання, яку апробують в чернігівських школах, професійних та вищих навчальних закладах. Нині на черзі поширення такої роботи на терени всієї області, а учасники форуму не лише виявили бажання співпрацювати з військовими, але й встигли обговорити напрямки та конкретні кроки реалізації такої співпраці.

Впродовж 29–31 липня, проведених на берегах річки Снов, учасники встигли дізнатися багато нового та цікавого, обмінятися досвідом. А головне – готові впроваджувати отримані знання в практичну площину.

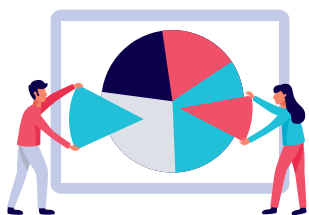
● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Департаментом сім'ї, молоді та спорту було профінансовано роздаткові матеріали (канцелярські товари, друк посібників, виготовлення блокнотів та сертифікатів), послуги з харчування та транспортні витрати). Територію та приміщення для проведення заходу було безкоштовно надано закладом оздоровлення «Дивосвіт». Технічний супровід надав Чернігівський обласний молодіжний центр. Працівники молодіжного центру створили змістовне наповнення заходу та залучили спікерів-волонтерів.

● Досягнення:

Під час форуму було навчено 30 менторів, які імплементують отриманий досвід у своїх громадах. Чим забезпечено мультиплікацію проекту.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

2 – освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві.

Учасники форуму перейняли досвід реалізації проєктів у сфері національно-патріотичного виховання, обмінялись власними напрацюваннями та напрацювали модель роботи з молоддю в сфері національно-патріотичного виховання.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

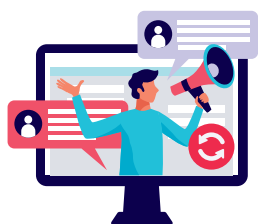
Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Було використано наступні цифрові інструменти: Google Форм, Viber, Mail, Google Календарь, Google maps.

- **Зворотний зв'язок**

Katherine Shekera: «Для мене цей форум має особливу цінність, бо безболісно (а частіше за все це відбувається навпаки) порушив мої стереотипи щодо методів та напрямів роботи деякий всеукраїнських рухів, які позиціонують себе представниками НПВ. Запитань звичайно з'явилося ще більше, бо я здобула цікаву інформацію, але це ж добре, правда? Google чекає! Буду вивчати!!!»

І ще про методи, форми, інтерпретації, які умовно та безумовно формують українськість нашої молоді, дітей, а відповідно і їх батьків! Вони такі різноманітні іноді шокуючі, та заглиблюючись в суть проведених заходів, шок змінює вектор на напрям розуміння. Дякую спікерам, організаторам, учасникам за мої прекрасні 3 дні у вашій компанії».

https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2919178374876473&id=100003530175740

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

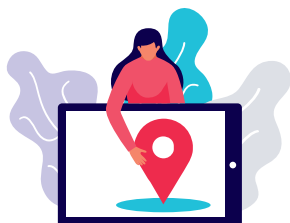
11

- **Молодіжний центр «Lighthouse»** Благодійної організації «Світло надії»

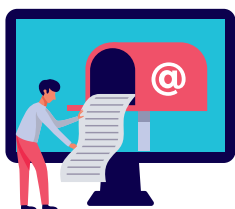
- **Назва практики:** Профілактичний квест «МОЛОДЬ ЗА ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ!», «ДЕНЬ ЗДОРОВ'Я», «ЗНАЙ, ВМІЙ, ДІЙ»

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Полтава

- **П.І.Б автора/ки практики:** Шилов Віктор Олегович, керівник Молодіжного центру «Lighthouse» Благодійної організації «Світло надії»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** v.shilov@lightofhope.com.ua

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** постійно з 2017 року

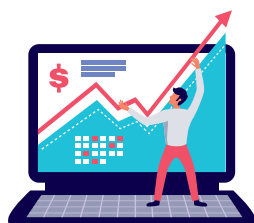

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** квест, профілатика, здоров'я, громада, неформальна освіта

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Підвищити ефективність заходів соціальної профілактики серед дітей і молоді через їх залучення до інтерактивних квестів для опанування навичок безпечної поведінки.

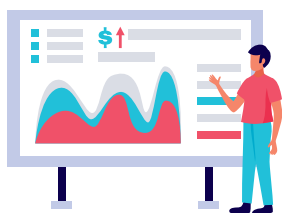
- **Опис практики:**

Профілактичний квест має такі етапи:

1. Розробка сценарію профілактичного квесту відповідно до кількості учасників їх віку; тем, які потрібно розглянути та із залученням підлітків-активістів.
2. Залучення партнерів та преси до проведення профілактичного квесту.
3. Залучення донорів та партнерів для призового фонду.
4. Проведення квесту та нагородження команд-переможців.
5. Підбиття підсумків.

Інноваційність та ефективність методу в тому, що такий вид профілактичної роботи максимально залучає учасників; дає можливість обміну досвідом між учасниками; командо-утворюючий; дає змогу відпрацювати «м'які навички»; та одночасне опрацювання учасниками кількох тем соціальної профілактики; дає змогу зорієнтуватись на реальних потребах і рівні знань учасників, що є важливо для подальшої реалізації заходів соціальної профілактики.

За відгуками учасників квесту, якість отримання знань, практичного досвіду і його засвоєння є вищою та кращою ніж підчас звичайного заходу в рамках «уроку». Більшість дітей дізнавшись про можливість участі в квесті, почали самостійно опрацьовувати теми соціальної профілактики, зріс рівень мотивації до отримання інформації з соціальної профілактики. Після участі, учні змінили власне ставлення до заходів профілактики в більш позитивний бік та стали організаторами/співорганізаторами наступних заходів.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

До реалізації практики були задіяні наступні людські та матеріальні ресурси:

1. Організатори практики: три спеціалісти молодіжного центру.

2. Партнери реалізації практики: чотири патрульні поліцейські, чотири фахівці ювенальної превенції та ювенальної пробації, два центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, два спеціалісти Полтавського регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, клініки дружньої до молоді, два представники – ГО «Медичний спецпідрозділ “Вартові життя”» та вісім волонтерів; три фахівці «Спорт для всіх»; учителі загальноосвітніх шкіл міста та учні шкіл міста, які відповідали за поширення інформації про квест та запрошення підлітків до участі, а також для супроводження учнів на квесті.

3. Для проведення заходу використовується міський парк або спортивна зала учбового закладу.

4. Матеріальні ресурси: вода для учасників закладу, стільці та столи для «станцій» квесту, канцтовари для роздруківки карт квесту та завдань для команд учасників. Грамоти для учасників. Призи для команд-переможців (солодощі, картки поповнення рахунку – залежить від донорів та залучених партнерів).

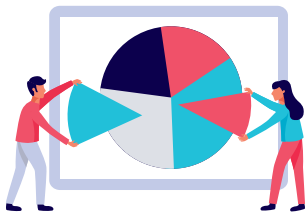
Організатори та партнери практики працюють безкоштовно, дана ініціатива підтримується місцевою владою, також залучаються спонсорські кошти.

● **Досягнення:**

За три роки роботи з молоддю й партнерами нами було проведено шість профілактичних квестів.

У профілактичних квестах взяли участь понад 350 учасників віком 15–18 років. Молодь визначає цей вид профілактики як цікавий та активно бере участь у квестах.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наш проект найтісніше пов'язаний з темою «освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві» та «змістовне дозвілля для молоді».

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Оскільки профілактичний квест є тематичним та охоплює різні сфери, такі як: профілактика, медицина, право, гендерна рівність тощо, — то, відповідно, найбільший позитивний вплив проект справляє в таких Цілях сталого розвитку: Ціль № 3 «Міцне здоров'я і благополуччя», Ціль № 5 «Гендерна рівність», Ціль № 17 «Партнерство заради сталого розвитку».

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Під час організації профілактичних квестів ми використовували електронну пошту та месенджери для зв'язку між партнерами. Месенджери та соціальні мережі активно використовуються для поширення інформації серед молоді про наші заходи.

● Зворотний зв'язок

Павло, учасник: «Цікавий, насичений день».

Дарина, учасниця: «Дуже пізнавально, динамічно та корисно».

Катерина, учасниця: «Нові знайомства, приємні зустрічі та багато позитиву».

<https://www.instagram.com/p/B4Ccl8hg5GO/?igshid=1qamnjy2cagh>

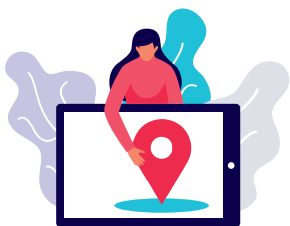

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

12

- **Громадська організація «Молодь покровщини»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** с/мт Покровське, Покровська ОТГ, Дніпропетровська область

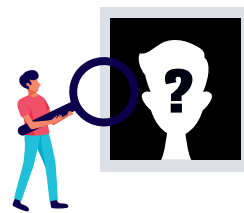
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** 23vikichiki@gmail.com

- **Період впровадження практики:** вересень 2018 по сьогодні

- **Назва практики:** **Розвиток та підтримка дівчачого та жіночого лідерства серед мешканок сільської місцевості «ДІВЧАТА МАЮТЬ СИЛУ»**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Вялих Вікторія Анатоліївна

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** жіноче лідерство, рівність, протидія дискримінації, сестринство, самозахист

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Випадки вчинення різних форм насильства щодо дівчат і жінок, особливо сільської місцевості, збільшуються через стереотипи та низьку правову обізнаність, відсутність підтримки. Дівчата з віком втрачають свій лідерський потенціал, а деякі через дискримінацію не розвивають його. Більшість жінок громади працездатного віку з вищою освітою є домогосподарками.

● Опис практики:

1. Оголошення та набір учасниць на тренінгові програму, перевага надається сиротам, дітям з багатодітних, малозабезпечених, кризових родин, переселенкам.

2. Залучення експерток: психологині, гінекологиня, поліцейська, тренерки.

3. Підготовка та проведення тренінгів за напрямками: гендер та гендерні стереотипи, насильство та протидія йому, розвиток лідерського потенціалу та публічний виступ, жіноче здоров'я, сексуальна освіта, інтернетбезпека та медіаграмотність, написання та реалізація соціальних проєктів.

4. Перегляд та обговорення фільмів, літератури про боротьбу жінок за права, історії жінок-лідерок.

5. Зустрічі з лідерками різних структур «За кавою про головне».

6. Майстеркласи самооборони.

7. Конкурс творчих проєктів.

8. Менторська підтримка.

9. Організація чату взаємопідтримки.

За словами учасниць, вони:

- відчували впевненість у собі і зрозуміли абсурдність стереотипів;
- протистоятимуть проявам насильства щодо себе та інших;
- підтримують лише здорові та безпечні стосунки;
- отримали поштовх до саморозвитку та вдосконалення.

Залучені експертки відчували важливість просвіти дівчат, яка допоможе зменшити випадки небажаної вагітності, насильства, суїцидальних дій, що допоможе реалізуватись у юному та дорослому житті.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

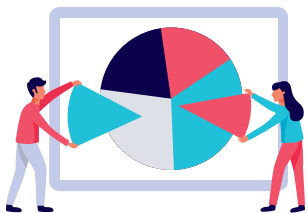
Перший тренінговий курс проекту реалізовано за кошти Українського жіночого фонду, NDI, Global Communities, яка фінансує програму USAID DOBRE в Україні – 18 145 грн. Далі реалізація відбувалася вже без залучення грантових коштів, проект сталий.

Для реалізації проекту на волонтерських засадах задіяні експертки та тренерки: психологині, гінекологиня, поліцейська, юристка. Налагоджено партнерства з жінками керівницями бізнесу та державних структур, коворкінг центром КЗК «Покровська бібліотека», Покровською селищною радою, Молодіжною радою. Використовували власні ресурси організації: комфортне приміщення – молодіжний простір Rokrovske, проектор, ноутбук, проекційний екран, принтер, фотоапарат, звукову систему, канцтовари. Для другого і третього етапів тренінгових курсів залучено допомогу – від NDI у вигляді «Гендерний блокнот», від благодійний фонд «Стабілізуєш Сервісез» – настільна гра «Бути жінкою», Фонд Гайнріха Белля надали літературу. За власні кошти тренерок та допомогу підприємців організовано кава-брейки. З бюджету громади отримано кошти на канцтовари та папір.

● Досягнення:

- Проведено три тренінгових курси по п'ять занять.
- Залучено 62 учасниці, серед них дві переселенки, дві сироти. П'ять – з багатодітних та 7 – малозабезпечених сімей/
- Дві дівчини ввійшли до складу молодіжної ради.
- 14 дівчат стали волонтерками ГО.
- Менторський супровід реалізації трьох соціальних проектів.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

2 та 8 сфери: практика напряду сприяє правовому просвітництву дівчат та сприянню рівності, розвитку навичок розпізнавати та протидіяти дискримінації та насильству, сприяє інклюзивності певних груп дівчат та загалом сільських жительок як множинно дискримінованих.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці – ми навчаємо дівчат підтримувати своє репродуктивне здоров'я та захищатись від інфекцій, які передаються статевим шляхом.

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх – дівчата проходять тему «стереотипи і професії» тому зважено можуть обрати для себе бажану, розвиток впевненості на тренінгах сприяє вибору престижних навчальних закладів та спеціальностей, одна з учасниць змінила свій вибір після проходження тренінгів і успішно навчається у виші на бюджеті замість профтехучилища.

Ціль № 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток – навчання розкриває для учасниць поняття гендеру та гендерної рівності, відкриває переваги досягнення рівності. Надаються теоретичні і практичні навички протидії дискримінації та насильства, розвитку лідерства та власних можливостей.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Використовували сервіси Google forms – реєстрація учасниць, вхідне/вихідне анкетування, Charts – створення графіків, діаграм для подання статистичних даних, Gmail – обмін матеріалами до тренінгів.

Piktochart – створення інфографіки для брошур і буклетів, Pear deck – інтерактивні презентації для тренінгів, Prezi – створення презентацій до тренінгів, Wordclouds – візуалізація відгуків.

Viber, Telegram – закриті чати підтримки та інформування про можливості.

Instagram, Facebook – спілкування, інформування.

● Зворотний зв'язок

Марина, 27 років, тренерка проєкту, психологиня: «Приємно спостерігати, що в нашій громаді підростає небайдужа, активна молодь, яка має свою думку і прагне змінити світ на краще... Учасницям бажано, щоб вони не зупинялись на досягнутому, розвивались далі та завжди пам'ятали, що дівчата мають силу!».

<https://www.facebook.com/molodpokrovske/posts/566656640446162>

Спогади учасниці Анастасії, 16 років: «Від сьогодні я буду жити інакше!»

<https://www.facebook.com/groups/mpPokrovske/permalink/2448099428787576/>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

13

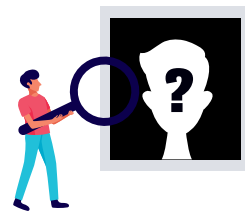
- **Молодіжна рада Бучанської об'єднаної територіальної громади**

- **Назва практики: МОЛОДЬ VIEW/ «YOUNG SHOW»**

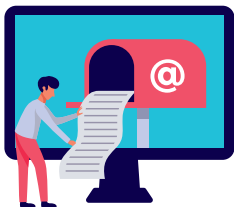
- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Бучанська міська об'єднана територіальна громада

- **П.І.Б автора/ки практики:** Пridьма Діана Василівна

- **Статус практики:** реалізація триває

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** pridma.diana@gmail.com

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** діджитал, молодіжні ради, доступність, новизна

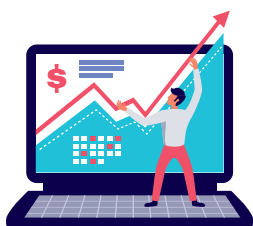
- **Період впровадження практики:** лютий — наразі

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У січні 2020 року вийшло цікаве інтерв'ю досить видатної людини, коли я почала запитувати у всіх знайомих молодих людей чи читали вони його, то у відповідь отримувала такі фрази: «Так, бачила, але не читала, там так багато інформації», «Бачив, але не маю часу читати» тощо. Тоді я довго аналізувала, адже те інтерв'ю дуже цікаве та корисне для молоді. Як зробити так, щоб вони все ж почули ту інформацію. Тоді прийшла ідея робити недовгі відео-інтерв'ю з людьми, які дотичні до молоді та можуть розповісти важливу інформацію.

Після успішного запуску проєкту «Молодь view», ми вирішили його розширити й додали ще «Young show».

- **Опис практики:**

У лютому 2020 року ми розпочали впровадження, на той момент непостійного проєкту, який об'єднав команду із 18 людей різного віку, які стали операторами, сценаристами, монтажерами, ведучими, режисерами. Ми почали знімати короткі інтерв'ю з різними гостями, це були заступники міського голови Бучанської об'єднаної територіальної громади, секретар міської ради, головний лікар, голова молодіжної ради та інші, потім вирішили розширити географію нашого проєкту з Бучанської громади до Бучанського району, й до нашого проєкту долучилися директор Ірпінського міського центру зайнятості, голова молодіжної ради при Київській обласній державній адміністрації. Потім ми вирішили ще розширити географію й записали інтерв'ю з народною депутаткою України.

Під час досить успішної реалізації проєкту «Молодь view» ми зрозуміли, що до серйозних та інформаційних інтерв'ю хочеться додати розважального характеру, тому було прийняте рішення створити розважальне молодіжне шоу, яке отримало назву «Young show». Суть шоу дуже проста дізнатись хто найбільше розбирається в молодіжній сфері, адже завдання трьох турів на пряму пов'язані з молоддю. Плануємо відзняти сім сезонів, у кожному сезоні – по шість випусків й один переможець. Потім вкінці буде суперфінал, де ці переможці будуть змагатися між собою за переможне місце та таємний приз. Учасниками шоу стали: представники U-report, національної скаутської організації «Пласт», Української асоціації студентів, депутати, директор Пластового вишкільного центру, блогери, журналісти та багато інших.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проект спочатку був реалізований власними силами учасників проекту, яких є 18. Партнерство в реалізації цього проекту відіграє велику роль, починаючи від приміщення де проводиться зйомка, для цього ми заpartnerилися з КЗ КОР «Пластовий вишкільний центр». Спочатку ми починали знімати тільки на три телефони, з часом одні з наших партнерів нам подарували петлички, через ще деякий час в подарунок ми отримати й штативи.

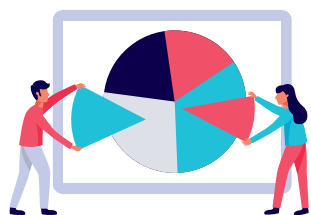

● Досягнення:

Конкретні досягнення цього проекту – це перегляди на Youtube та Instagram. Ми відзняли 15 інтерв'ю «Молодь view» та 9 випусків «Young show». Найбільша кількість переглядів – 2100 учасників на одному ролику інтерв'ю; найбільша кількість переглядів проекту «Young show» – 630.

Загалом практика зібрала 7 361 перегляди.

Але найважливіше досягнення для нас – це донесення інформації щодо молодіжної політики, булінгу, освіти, можливостей для молоді.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Практика пов'язана з наступними сферами молодіжної політики.

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини, захист прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві; розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади; підтримка молодіжних проектів та ініціатив.

Зі сферою освіти та просвітницької діяльності з прав людини, захисту прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві тому, що ці теми були підняті в інтерв'ю з учасниками проекту.

Зі сферою розвитку механізмів забезпечення участі молоді в житті громади, адже спочатку цей проект був містком молоді до влади.

Зі сферою підтримки молодіжних проектів та ініціатив, адже цей проект реалізований молоддю для молоддю, він отримав місцеву підтримку та сприяння.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Реалізація практики сприяє наступним Цілям сталого розвитку: мир, справедливість та сильні інститути; скорочення нерівності; якісна освіта; гендерна рівність.

Реалізація попередньо перерахованих цілей відбувалася завдяки підняттю різних тем в інтерв'ю, таких як булінг, гендерна рівність, освіта тощо.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так, під час реалізації практики ми активно користувались цифровими інструментами, адже вони були необхідними для її реалізації.

Ця практика була реалізована як онлайн, так і офлайн. Всеукраїнський карантин дуже вплинув на реалізацію практики, тому ми почали записувати різні вебінтерв'ю в ZOOM.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/100001228097516/posts/3436991559685080/?extid=RVF93gkzsGeVB2Di&d=n>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

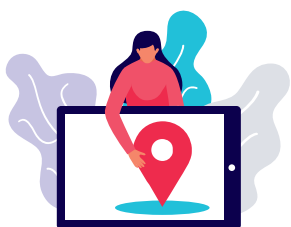
14

- **Комунальний позашкільний навчальний заклад «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості»**

- **Назва практики: Відкритий фестиваль Єврофест-2020 «ЄВРОПЕЙСЬКЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНИ. КРОКУЄМО РАЗОМ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Кропивницький**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Суркова Ганна Павлівна — директорка; Кордонська Лариса Миколаївна — заступник директора; Олексієнко Катерина Вікторівна

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: hlebnikowakv@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: 12–15 травня 2020 року**

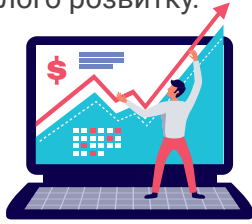

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: змістовно, ініціативно, креативно, пізнавально, захоплююче**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Вивчення моделі мирної співпраці між різними країнами, що ґрунтується на спільних цінностях: свободи, демократії, поваги до прав людини, верховенства права, які є основою під час реалізації Цілей сталого розвитку.

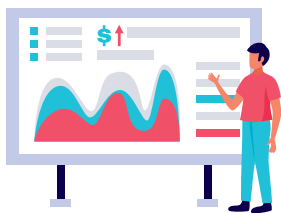
- **Опис практики:**

Захід пройшов у режимі онлайн. Щодня працювало кілька платформ, що дало змогу задіяти більшу кількість учасників. Всі активності локалізовані в тематичній події на офіційній сторінці закладу в мережі Facebook (https://www.facebook.com/events/237779603962017/?active_tab=discussion).

Учасники конкурсної програми готувалися заздалегідь: після реєстрації відбулося жеребкування і кожна команда (шість учасників віком 14–21 та один лідер) отримала країну Європейського Союзу. До початку конкурсної програми команда мала вивчити досвід країни (яку отримали при жеребкуванні) за трьома напрямками: освіта, екологія та молодіжна політика. Фестивальні дні були тематичними: 12 травня – «Цілі сталого розвитку. Молодіжна політика»; 13 травня – «Цілі сталого розвитку. Екологія»; 14 травня – «Цілі сталого розвитку. Освіта». Вся діяльність розпланована в інтерактивному планері, де всі події постійно залишаються активними:

https://miro.com/app/board/o9J_ks3laY4=/?moveToWid-get=3074457347939721150&cot=13&fbclid=IwAR2gflffQluKvoVgRq-xGgZ3daEdz5S2HhRQ-ottI-7Wbu-NCUD1zNNrA0.

Протягом тематичних днів працювали дискусійні платформи, де всі учасники мали змогу поспілкуватися з експертами відповідного напрямку (збігається з темою дня), отримати відповіді на запитання стосовно особливостей реалізації Цілей сталого розвитку в Україні та Кіровоградській області безпосередньо, порівняти практики країн Європейського Союзу, напрацьовували алгоритми дій у своїх ОТГ. Тематичні сесії мали конкурсний характер і експерти із дискусійної платформи ставали тут членами журі. Команди презентували країну Європейського Союзу в контексті теми дня, порівнювали досвід презентованої країни з Україною, відповідали на запитання, подавали пропозиції. 15 травня – Kids-hub «Стаємо ближчими до Європи» – презентація реалізованих проєктів у двох номінаціях: культурологічні проєкти «Культурні надбання народу – джерело розвитку країни», соціальні – «Мій внесок в розвиток громади (<https://www.facebook.com/kocdut/photos/gm.247987136274597/2567101600207270/>)». Для перевірки ефективності активностей було проведено вхідне і вихідне анкетування. Паралельно працювали майданчики: Інтернет конференція «Європейське майбутнє України» (<https://cutt.ly/wfIJOv2>), віртуальна подорож «Євротур онлайн» (<https://cutt.ly/RfIJKbk>), онлайнквест «Прямуємо разом» (<https://cutt.ly/ufIj5sv>), Європейське містечко (<https://cutt.ly/7fIKiu7>), урочисте відкриття та закриття (<https://cutt.ly/YfIKxs2>, <https://cutt.ly/YfIKAMX>) та багато іншого.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для високоефективної реалізації активності було запрошено експертів: Краснощок Інна Петрівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти ЦДПУ ім. В. Винниченка, Відмінник освіти України; Наталя Бикова, керівник програми «Молодіжний розвиток», Корпус Миру США; Кінга Анна Гайда, професор Ягеллонського університету (Польща, Краків), факультет міжнародних відносин та політології; Царенко Ілона Олександрівна, кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності ЦНТУ, керівник Наукового товариства здобувачів вищої освіти, керівник євроклубу «Максимум», менеджер грантових проєктів Erasmus+, координатор освітнього консорціуму міжнародного проєкту DOBRE в Кіровоградській області; Олександр Гавриленко – ректор Українсько-польського інституту бізнесу, директор Севастопольського економіко-гуманітарного інституту Таврійського національного університету; Голова Комітету сприяння розвитку інформаційного суспільства; голова спілки Греків у Кіровоградській області, директор Агенції Регіонального розвитку Кіровоградської області; Стадніченко Руслан Вікторович, кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії, політології і міжнародних відносин ЦДПУ ім. В. Винниченка, політичний експерт, телеведучий каналу «Вітер»; Ключенко Едуард Олександрович – кандидат соціологічних наук, доцент кафедри філософії, політології і міжнародних відносин ЦДПУ ім. В. Винниченка, керівник Центральноукраїнської соціологічної лабораторії, політичний експерт, телеведучий каналу «Вітер»; Аліна Мехеда – кандидат педагогічних наук, старший викладач Центральноукраїнського Національного технічного університету; Неля Желамська, журналіст, експерт з комунікацій компанії «Екостайл».

Працювали в партнерстві з Кіровоградською обласною державною адміністрацією та Кіровоградською обласною радою, Міжнародною асоціацією позашкільної освіти; громадською організацією «Центр», Радою Євроклубів Кіровоградщини, Кіровоградським обласним парламентом дітей, приватним підприємством «Екостайл».

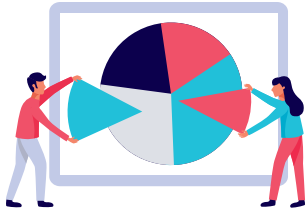
Власні ресурси: ресурсно-інформаційний центр, шість ноутбуків, тематичні банери для відеотрансляцій, оплата ZOOM платформи для безлімітних трансляцій, проплата мережі інтернет, працівники, волонтери.

● Досягнення:

- За аналітичним звітом:
- понад 500 учасників;
  - близько 3 тисяч гостей;
  - 22 команди фесту з 15 районів.

Результати динамічних змін на основі вхідного та вихідного анкетування.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

2–9 – усі події, їх результати є прозорими і розміщені на сайті та сторінці закладу у Facebook. По кожному розглянутому проекту є мультимедійний та аналітичний звіт, який представлено на інтернетресурсах закладу та партнерів. Прийняття рішень відбувається колегіально, шляхом відкритого голосування та запису протоколів. На рівні громади активно підтримуються активності молоді та спостерігається їх підтримка. Таким чином відбувається розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади (є 22 конкретних реалізованих молодіжних проекти в громадах). Реалізовані активності та проекти сприяють розвитку молодіжного та волонтерського руху, активує громадськість до вирішення питань інклюзії, вирішує питання змістовного дозвілля молоді, актуалізує екологічні проблеми.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Під час реалізації практики було інтегровано наступні цілі – № 3–5, 11, 15, 17.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Цифрові інструменти:

1. Онлайн планування – <https://cutt.ly/9fINecD>.
2. Тематична рамка для профілю у Фейсбуці.
3. Створення події – https://www.facebook.com/events/237779603962017/?active_tab=discussion
4. Віртуальні подорожі (активно в планері).
5. ZOOM-конференції (активно в планері).
6. Інтернет-конференції.
7. Інтерактивні карти.
8. Презентація в Prezi.
9. Google-додатки.
10. Онлайнквести
11. Відеоредактори.

- **Зворотний зв'язок**

Наталія: «Європейське містечко – супер!!! Інформативно, креативно, пізнавально, захоплююче, вражаюче!!!! Організаторам та виконавцям – респект!!!!» (https://www.facebook.com/events/237779603962017/?active_tab=discussion – коментар під активністю).

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

15

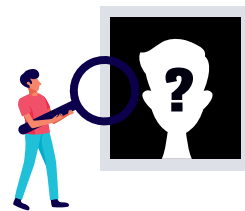
- **Громадська організація «ВірГоу»**

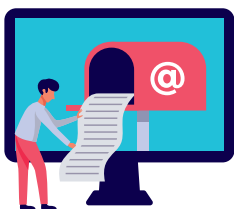
- **Назва практики: «ЗАХИСТИ СЕБЕ FEST»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Волинська область, місто Луцьк

- **П.І.Б автора/ки практики:** Мілінчук Світлана Петрівна, співзасновниця організації

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** milinchuk.svitlana@gmail.com

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **Період впровадження практики:** 20 листопада 2019 року — 20 лютого 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** жінки, самозахист, поліція, мапування, звернення

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У 2018 році на одному з форумів молоді (студенток) та патрульної поліції Луцька, виявили необхідність знань із самозахисту.

Передовсім покращити рівень знань дівчат і жінок Луцька про явні та приховані небезпеки і способи медичного, фізичного, психологічного, інформаційного, юридичного самозахисту.

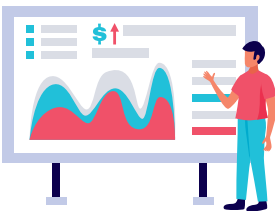

- **Опис практики:**

Етапи:

- 1) створення робочої групи зі студенток, поліції, журналістів, викладачок університету;
- 2) проведення інформкампанії (анонси та публікації в електронних ЗМІ, участь у прямих ефірах телебачення й радіо) — привернення уваги жителів міста до проблеми. Охоплено понад 10 000 людей;
- 3) проведення фестивалю самозахисту для жінок, учениць та студенток на якому п'ять експертів розповідали й показували аспекти психологічного, фізичного, медичного, юридичного захистів і ази медіаграмотності та критичного мислення;
- 4) мапування — учасниці позначали на карті найбільш небезпечні частини міста;
- 5) на основі результатів мапування молоддю написані та подані звернення в міську раду, поліцію та ЖКП;
- 6) адвокатування — створення та затвердження на факультеті педагогічної освіти та соціальної роботи СНУ імені Лесі Українки постійної програми «Самозахист студентської молоді»;
- 7) виготовлення та розповсюдження брошури «5 кроків самозахисту».

Інноваційність полягає в тому, що на Волині вперше відбувся фестиваль самозахисту, де кожна із 200 учасниць отримала інформацію «Що треба знати та вміти» й «Куди звертатися?». Руйнування стереотипу слабкої жінки.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проект реалізувався за фінансування, наданого Неурядовою організацією «Сучасний Формат» обласній молодіжній громадській організації «Волинський Інститут Права» в рамках підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для

молодіжних працівників», що здійснюється за підтримки ПРООН та Міністерства закордонних справ Данії. Фестиваль здійснено у партнерстві з Управлінням патрульної поліції у Волинській області, факультетом педагогічної освіти та соціальної роботи Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

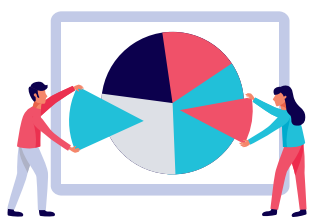
Власні ресурси: розробка та керівництво проєктом, транспортні витрати, залучені волонтери, використано приміщення офісу для зборів ініціативної групи й написання звернень.

● **Досягнення:**

Рівень знань учасниць до фестивалю становив 35%, а після фестивалю (згідно проведеного анкетування) зріс на 56,4 % – по завершенню «Захисти себе Fest» становив 91,4%. Управління патрульної поліції продовжило нашу місію, організувавши курс фізичного самозахисту для жінок на базі спортклубу.

Відповідно до звернень встановлено, відновлено зовнішнє освітлення в дворах житлових будинків, поруч із гімназією, здійснено ремонт дорожнього покриття вулиці міста Луцька.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

2–3, 6 – метою проєкту було надати знання про фізичну, медичну, психологічну, інформаційну, юридичну небезпеки та сформувати навички захисту від цих небезпек, залучивши фахівців із цих сфер. Також молодь впливала на вирішення конкретних проблем пишучи звернення в структури.

І звісно ж були залучені волонтери впродовж проєкту.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Проєкт спрямований за захист прав, у першу чергу жінок та дівчат. Під час проєкту учасники отримали знання, яких не навчають у школі чи університеті як предмет. Тема, знання та навички якої потрібно удосконалювати упродовж життя. В інтересах сталого розвитку було проведено мапування проблемних місць, молодь писала звернення щоб ці проблеми вирішили та ще покращили рівень дорожнього покриття та освітлення.

1. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав всіх жінок і дівчаток.

2. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання упродовж усього життя для всіх.

3. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інвестицій на всіх рівнях.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Так. Онлайнреєстрація для участі в заході, сайт організації, соціальна сторінка організації на якій було створено подію «Захисти себе Fest», соціальні мережі, презентації, використання телеграму для діалогу ініціативної групи, Google-документи, Google-диск, фото, відео зйомка, співпраця з онлайн ЗМІ, електронна пошта. Ноутбук.

Проект завершився до введення карантину.

● Зворотний зв'язок

Андрій Крутень, експерт теми «Юридичний захист», начальник управління патрульної поліції у Волинській області: «Важливо знати юридичні аспекти необхідної оборони, котра виникла саме в той момент. Конституція України – основний документ, в якому зазначається, що кожен має право захищати себе від протиправних посягань на життя та здоров'я, а також захищати інших. Якщо говорити простими словами: то є нападник і є особа, яка захищається. Це означає, якщо ми діятимемо в межах необхідної самооборони, то в майбутньому не будемо притягнуті до відповідальності, починаючи кримінальною та закінчуючи цивільно-правовою.

<https://www.volynnews.com/news/society/zakhysty-sebe-FEST-u-lutsku-divchat-ta-zhinok-vchyly-ia-k-zakhystyty-seb/>

Ірина Войтович, студентка: «Мені хочеться знати більше інформації про безпеку та захист себе. Щоби, коли можна було когось захистити, я могла цим скористатися.»

<https://12kanal.com/zahysty-sebe-festyval-samozahystu-dlya-zhinok-vid-eo/>

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

16

- **Комунальна установа «Молодіжний центр»**

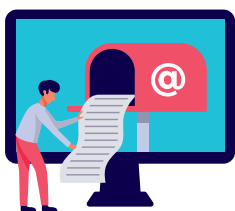
- **Назва Вашої практики: «MEETINGS ON-LINE» – МОЛОДІЖНІ ОНЛАЙНЗУСТРІЧІ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Хмельницький**

- **П.І.Б автора/ки практики: КУ «Молодіжний центр», директор Владислав Гребенюк**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: molod.centri.km@gmail.com**

- **Статус Вашої практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: квітень — серпень**

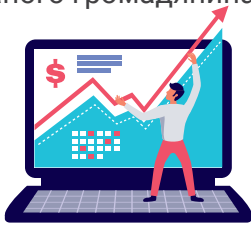
- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: дискусія, можливості, навчання, освіта, знання**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

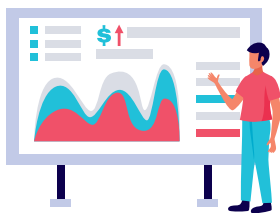
Пошук нових можливостей для реалізації себе в онлайні стало актуальним, але знайти потрібну інформацію стало важче через її перенасичення. «Молодіжний центр» разом із експертами в різних галузях поставив за ціль поділитися актуальними інструментами для розвитку себе, свого бізнесу та можливостей для реалізації себе в житті в цілому, відповідаючи на прямий запит молоді.

Ми намагались підготувати молодь до самостійного життя, яке спрямоване на створення умов для формування демократично орієнтованого громадянина.

- **Опис практики:**

Етап перший: створення опитування відносно тематики в соціальних мережах. Другий етап – голосування за спікера. Далі – формування питань до нього. Запрошення експерта до розмови у застосунку Zoom, потім сам запис розмови на тему, про яку було домовлено заздалегідь, монтаж та публікація у соцмережі.

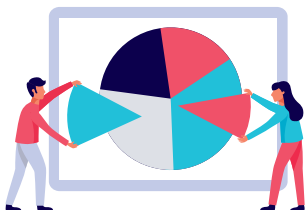
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Робота молодіжних працівників, модераторів, гарний інтернет, камера, софт для монтування.

- **Досягнення:**

Було відзнято 14 випусків із 14 відомим особистостями, інфлюенсерами молодіжного середовища та громадського сектору, які зібрали більше 100 000 переглядів у Facebook та позитивні відгуки від молоді.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Сфера неформальної освіти для молоді, яка надасть знання і навички, необхідних для отримання гідної роботи та особистісного розвитку в суспільстві.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Практика входить в рамки Цілей сталого розвитку України, а саме:

- до 2030 року забезпечити, щоб всі дівчатка і хлопчики завершували здобуття безкоштовної, рівноправної і якісної початкової та середньої освіти, що дозволяє домогтися затребуваних і ефективних результатів навчання;
- до 2030 року істотно збільшити число молодих і дорослих людей, які володіють затребуваними навичками, у тому числі професійно-технічними навичками, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю;
- до 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Використовували програму Zoom для запису відео ролика, презентацію для представлення практики, інструменти Instagram Stories для проведення моніторингу та опитування у молоді.

Карантинні норми ніяким чином не вплинули, а тільки відкрили нові можливості для реалізації практики.

● Зворотний зв'язок

Зворотній зв'язок формувався у форматі коментарів та тегів сторіс.

Освіта та просвітницька діяльність з прав людини —

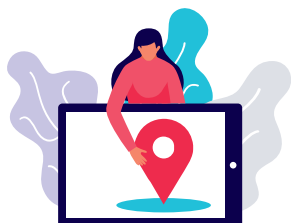
17

- **Комунальний позашкільний навчальний заклад «Донецький обласний дитячо-молодіжний центр»**

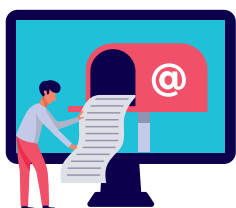
- **Назва практики: Інтелектуально-розважальна online гра «DIGITAL-КВЕСТ», присвячена Дню Конституції України**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Краматорськ, Донецька область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Трашутіна Тетяна Вячеславівна, методистка КПНЗ «Донецький обласний дитячо-молодіжний центр»**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: trashutinatv@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: 28 червня 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: інтелект, online, молодь, digital, квест**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Обізнаність молоді щодо основного нормативно-правового документа України; вміння молодих людей формувати висновки на основі власних спостережень і життєвого досвіду; застосування практичних інструментів в національно – патріотичним вихованні молоді; застосування цифрових інструментів у молодіжній роботі; консультування, інформування, отримання зворотного зв'язку, опитування; навчання з цифрової грамотності, використання мобільних додатків тощо.

- **Опис практики:**

Командою Донецького обласного дитячо-молодіжного центру було розроблено Digital-квест до Дня Конституції України, матеріали якого, прописані максимально зручно та рекомендовані для використання по всіх молодіжних центрах області.

Digital-квест – це інтерактивна гра, упродовж якої учасники(ці) виконують завдання, щоб отримати приз у фіналі.

Квест складається з 15 кроків, кожен з яких відповідає певному розділу Конституції України. Такий формат є ефективним методом інформування та навчання молоді щодо змісту Конституції України.

На повне проходження Digital-квесту надається 3–4 години.

Етапи квесту:

1. Реєстрація та інструктаж команд:

- формування команди з 2–5 осіб;
- реєстрація назви команди та отримання мапи, з відміченими на неї місцями розташування QR-кодів із завданнями (надається додаток);
- обговорення з куратором квесту каналу комунікації: Viber, WhatsApp, Telegram, Facebook Messenger;
- завантаження в смартфони програми для зчитування QR-кодів (QR-скан);
- перехід за QR-кодом на сторінки та групи ДОДМЦ та підписування на всі посилання соціальних мереж (надається додаток);
- фіксування часу старту команди.

2. Проходження квесту:

- кожна команда проходить у довільному порядку всі 15 станцій квесту, орієнтуючись по наданій мапі;
- на станції команда виконує певне завдання, відсканувавши QR-код, в якому зашифроване завдання, яке розкриває зміст одного із Розділів Конституції України та відправляє відповідь по вибраному раніше каналу комунікації куратору квесту;
- після проходження всіх станцій, команда прямує до фінішу/старту.

3. Фініш:

- фіксується час прибуття команди (за прибуття першими +50 балів, другими +30 балів, третіми +10 балів до загальної суми балів команди);

- куратор квесту фіксує всі відповіді команд-учасниць у протоколі квесту;
- перемога визначається за кількістю набраних балів;
- команда-переможниця отримує приз, команди-призерки – пам'ятні подарунки.

Доповнення:

- команди не можуть консультиватися, заважати або допомагати іншим командам;
- заборонено також порушувати громадський порядок, топтати газони і смітити;
- за порушення правил команда може бути змушена починати заново, або дискваліфікована.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

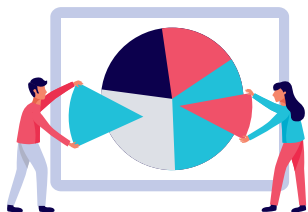
Безпосередньо для реалізації практики було використано мінімум ресурсів. А саме: два робочих комп'ютери, два учасники команди ДОДМЦ, особисті смартфони, кабінет ДОДМЦ, шість годин часу. На офлайн були заплановані теж мінімальні ресурси, бо основний концепт квесту – Digital, увесь сенс полягає саме у використанні цифрових інструментів. Практика була повністю реалізована ресурсами ДОДМЦ.

● Досягнення:

Квест для молоді до Дня Конституції України в умовах карантину? Так, це можливо! Цікавий формат онлайн Digital-квесту дав можливість молоді не тільки Донецької, а й Тернопільської областей перевірити свої знання та підвищити рівень обізнаності Конституції України.

Проект був розроблений для вуличної роботи і можна сказати, що карантин зробив його більш динамічним та гнучким. Тобто квест можна трансформувати не тільки за тематикою, а й за формою реалізації, бо у QR-кодах можна зашифрувати будь-які посилання, завдання тощо.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Підтримка молоді у сфері освіти та виховання; формування громадянської позиції і національно – патріотичне виховання; розвиток неформальної освіти; здоровий спосіб життя молоді (бо квест розроблявся для проведення офлайн); опанування молоддю знань, умінь та навичок поза системою освіти; забезпечення громадянської освіти молоді.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (Цілі сталого розвитку в Україні). Пункт 7: до 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Digital-квест саме й розроблявся для популяризації використання цифрових інструментів. Бо діджиталізація має важливе значення: розвиває критичне мислення (будь-яку інформацію можна швидко перевірити), активне залучення молоді до суспільного, соціального життя громади та дає можливість використання своїх знань та умінь поза межами громади.

Обмеження, звісно вплинули – учасників було менше, ніж очікувалося для квесту на природі. Але на якість відповідей учасників це не відобразилось!

В умовах всеукраїнського карантину, коли значно скоротилися можливості безпосередньо, напряду працювати з молоддю, активно залучати її в громадське життя та змістовне дозвілля.

- **Зворотний зв'язок**

<https://drive.google.com/drive/folders/1iDizcNdgFf7vkkSboEwN9d-ZVW-wUlb1H?usp=sharing>

РОЗДІЛ

5

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УЧАСТІ МОЛОДІ В ЖИТТІ ГРОМАДИ

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

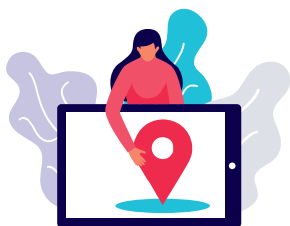
1

- **Громаська спілка «Всеукраїнська скаутська асоціація»**

- **Назва практики: ПЕРШИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ МАРАФОН ПОЛЬОВИХ НАМЕТОВИХ ТАБОРІВ АКТИВНОЇ ТА ПАТРІОТИЧНОЇ МОЛОДІ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Дніпропетровська область, Новоолександрівське ОТГ, село Старі Кодаци

- **П.І.Б автора/ки практики:** Галецький Юрій Сергійович

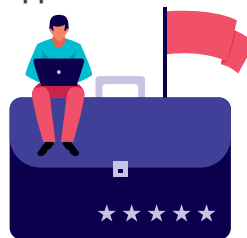
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** skif1.dp@gmail.com

- **Статус практики:** планується щорічне проведення

- **Період впровадження практики:** 27 червня 2020 року – 04 липня 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** згуртування, мережування, мотивація молоді, обмін досвідом, міжрегіональна співпраця

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У зв'язку з пандемією активна молодь у першому півріччі 2020 року опинилась у складних умовах, що заперечують можливість проведення масових молодіжних заходів та обмежують реалізації намічених планів з більшості молодіжних проєктів. Саме завдяки Марафону в активної та патріотичної молоді з'явилась можливість зробити великий спільний проєкт та започаткувати й відпрацювати нову форму згуртування, розвитку молодіжної роботи та неформальної освіти, моніторингу та забезпечення співпраці між осередками молодіжної роботи з різних куточків в Україні й не тільки.

- **Опис практики:**

Ідея цієї практики молодіжної полягає в тому, що під час дії обмежень, молодь у відповідь на формальні обставини та зауваження дорослих згенерувала формат «Онлайн марафону наметових мінітаборів», який дозволив зробити всеукраїнський мережевий проєкт шляхом онлайн-об'єднання локальних ініціатив на місцях у спільний проєкт. Молодь за підтримки дорослих організувала 19 локацій мінітаборів у різних куточках країни. Окремо хочемо зазначити про те, що осередки молодіжної роботи та неформальної освіти, що були учасниками Марафону є представниками абсолютно різних напрямів: НПВ, туризм, спорт, скаутинг, волонтерство та інші, але захід був цікавим саме завдяки тому, що кожна команда могла продемонструвати свої унікальні напрацювання та подивитися на надбання та досягнення інших. Одним із цікавих елементів практики були «Вечірні онлайнватри», які забезпечували онлайнзустрічі учасників мінітаборів так і їх керівників для обговорення організаційних питань. Протягом Марафону було записано багато невеликих відеороликів, які демонструють та підкреслюють напрацювання осередків молодіжної роботи, що 100% забезпечувало моральну підтримку всіх учасників й також навіть тих, хто спостерігав за нашим Марафоном. Для всіх стало зрозуміло, що цей формат молодіжних проєктів є корисним та ефективним напрацюванням та вже навіть використовується в інших профільних сферах НПВ та молодіжної політики.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Основним ресурсом проєкту були волонтери ГС «Всеукраїнська скаутська асоціація» та представники Державного центру національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді. Додатково проєкт був підтриманий інформаційно Міністерством молоді і спорту, Державним центром національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді, зокрема управлінням молоді і спорту Дніпропетровської облдержадміністрації та КЗ «Військово-патріотичного виховання, туризму та відпочинку Дніпропетровської обласної ради». Штаб проєкту використовував

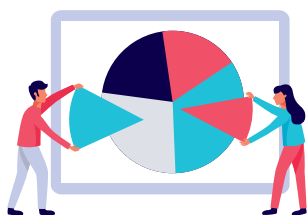
ресурс Google для онлайнреєстрації учасників, інтернет-платформу для спілкування ZOOM, що дозволило безмежно спілкуватися, Facebook – для розповсюдження напрацювань фото- та відео матеріалів від учасників марафону.

● **Досягнення:**

Завдяки Марафону всі побачили про актуальність співпраці осередків молодіжної роботи та неформальної освіти, готовність молоді бути активними навіть під час обмежень та катаклізмів. Понад 19 команд, що згуртували більше 250 учасників, представників різних осередків з різних куточків

України мережувалися та вже обговорюють спільні проекти на 2020 та подальші роки. Деякі учасники вже мають наміри та планують зробити гостьові візити до інших команд з метою поглинання в практики, які побачили під час Марафону та які є актуальними для вивчення. Команда волонтерів «Всеукраїнської скаутської асоціації» зберегла напрацювання та планує проведення Марафону щорічно.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наш проєкт пов'язано із деякими сферами молодіжної політики:

- кожен мінітабір мав обов'язковий елемент «Добрі справи», які передбачали вирішення якоїсь локальної проблеми в громаді: прибирання сміттєзвалища, розчищення джерела, допомога літнім людям, які потребують підтримки, тощо.
- фактично Марафон надав можливість та підтримав локальні ініціативи молоді що були під питанням у зв'язку із обмеженнями пов'язаними із пандемією коронавірусу.
- більшість команд-учасників представляли молодіжні громадські об'єднання, відповідно участь у проєкті дозволила започаткувати реалізацію визначених планів та розвинути активну діяльність.
- проєкт був прикладом, коли волонтери можуть ініціювати та реалізовувати сталі проєкти. Всі організатори та учасники були залучені на умовах волонтерства.
- враховуючи формат та суть проєкту, участь молоді з особливими потребами є абсолютно реальною. У майбутньому планується залучення молоді з особливими потребами до участі в проєкті в онлайнформаті під час організації та реалізації локальних проєктів – мінітаборів.
- Для багатьох, хто спостерігав за проєктом, Марафон став прикладом для продовження та зауважив на питанні вирішення локальних потреб молоді та проблем, пов'язаних з екологією.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Міцне здоров'я та благополуччя – організація активного відпочинку молоді, пропаганда здорового та активного способу життя. Якісна освіта – реалізація проєкту забезпечує більше наповнення та розвиває нову та актуальну сферу неформальної освіти для молоді. Чиста вода та належні санітарні умови – протягом марафону було розчищено два смітники на березі річок та два джерела в лісовій місцевості, якими користуватимуться місцеві мешканці та туристи. Сталий розвиток міст та спільнот – марафон завдяки його висвітленню в засобах мас-медіа звертає увагу органів місцевого самоврядування та дає розуміння актуальних напрямів розвитку молодіжної політики, що цікаві молоді. Відповідальне споживання та виробництво – протягом мінітаборів учасники намагалися вчитися відповідально ставитися до води, їжі та економити ресурси, оскільки це дуже важливо в суспільному житті. Партнерство заради сталого розвитку – саме завдяки об'єднанню осередків молодіжної роботи та неформальної освіти, працюючих за різними напрямками марафон є унікальним та ефективним напрацюванням, який має перспективи розвитку та, сподіваємося, стане традиційним, що збирає тисячі молодих людей України, які готові до активної та патріотичної діяльності заради сталого розвитку нашої країни.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час підготовки та реалізації Марафону організатори використовували наступні цифрові інструменти: Google-реєстрацію, соціальну мережу Facebook для розповсюдження інформації та фото-та відеонапрацювань команди учасників та онлайнтрансляції цікавих і важливих моментів марафону, ZOOM-наради для організаторів та під час проведення онлайнзустрічі біля ватри, Viber – для забезпечення комунікації учасників та організаторів. Щодо впливу обмежень на використання цифрових інструментів, однозначно ситуація, яка сталася, створила мотивацію та єдині умови реалізувати локальні міні табору, які поєдналися через інтернет у всеукраїнський молодіжний проєкт. Цей проєкт став поштовхом та прикладом для багатьох молодіжних громадських об'єднань та комунальних установ України, що дає можливість розвивати рух, дотримуючись карантинних обмежень.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/svetlana.tischenko.18>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

2

- **Громадська організація «Центр розвитку ініціатив «InCorp»»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Шумська об'єднана територіальна громада Тернопільська область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** office@insource.com.ua

- **Період впровадження практики:** січень 2019 року по сьогодні

- **Назва практики:** Junior team – підлітковий осередок громадської організації «ЦЕНТР РОЗВИТКУ ІНІЦІАТИВ «INCORP»»

- **П.І.Б автора/ки практики:** Макаревич Марія Андріївна, керівниця молодіжного напрямку, кураторка підліткового осередку Junior team

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодь творить зміни для себе

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У нашій громаді немає молодіжного центру, відсутня системна молодіжна робота. Поряд з цим, одним з напрямів діяльності нашої ГО є робота з молоддю. Члени нашої організації – також молоді люди, які на собі відчувають всі прогалини в організації дозвілля. Тому ми вирішили надати можливість місцевій молоді творити молодіжну роботу для себе.

- **Опис практики:**

У 2019 році ГО «ІнСорс» було прийнято рішення зробити роботу з молоддю більш системною зі врахуванням різних її категорій, саме тому нами було засновано підлітковий осередок JUNIOR TEAM.

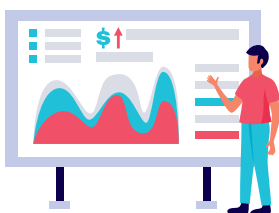
Його мета – це розвиток громадської активності молоді 14–18 років. А основні напрямки роботи: організація масових молодіжних заходів, популяризація активного дозвілля, розвиток волонтерського руху, розвиток творчого потенціалу членів JUNIOR TEAM, реалізація творчих ініціатив підлітків через розробку, організацію і проведення заходів.

Діяльність JUNIOR TEAM близька до традиційної діяльності будь-якої громадської організації. «Джуніори» самі планують свою діяльність, організовують масові заходи, тут є своя філософія і свої принципи роботи тощо. «Старші» представники ГО «ІнСорс» виконують обов'язки менторів, консультують.

У 2019 році нашою ГО було проведено 30 заходів для молоді. Це були майстеркласи; тематичні дискотеки; тематичні кінопокази, «відкритий кінотеатр»; велопробіги тощо.

У 2020 році через карантинцю роботу довелося коригувати: «Джуніори» проводять регулярні онлайнзустрічі в ZOOM, організовують різні челенджи й конкурси в соцмережах.

Протягом 2019–2020 років кількість «джуніорів» варіювала від 10 до 30 учасників в один період. При цьому організовані JUNIOR TEAM заходи у 2019 році за приблизними підрахунками відвідало до 2 000 учасників.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

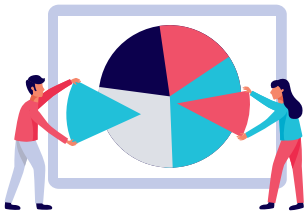
Забезпечення діяльності підліткового осередку JUNIOR TEAM здійснюється з власних джерел громадської організації «ІнСорс». Координує діяльність «джуніорів» два представники ГО «ІнСорс». Відповідно до запланованих молодіжних заходів, які організовують учасники JUNIOR TEAM, керівництво ГО «ІнСорс» при потребі залучає додаткові ресурси (допомога партнерів, донорів, внески учасників тощо).

● Досягнення:

- Протягом 2019–2020 років кількість «джуніорів» варіювала від 10 до 30 учасників в один період. При цьому організовані JUNIOR TEAM заходи у 2019 році за приблизними підрахунками відвідало до 2 000 учасників.
- За півтора роки JUNIOR TEAM організували більше 50 молодіжних заходів.
- Члени JUNIOR TEAM ввійшли до першого складу Молодіжної ради при Шумській міській раді.

- Членами JUNIOR TEAM є не лише жителі міста Шумськ (центральної садиби громади), але й молодь сіл громади.
- Члени JUNIOR TEAM два роки поспіль є учасниками освітнього проєкту «Відкривай Україну».

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

3–7 – ці сфери є ключовими напрямками діяльності JUNIOR TEAM, що відображається у заходах, які організовують «джуніори» та специфіці їх роботи.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Наша практика відповідає 11 та 17 Цілям сталого розвитку, оскільки розвиток міст та територій неможливий без свідомої та активної молоді, яка вмітиме та буде готова співпрацювати і працювати для власної громади і планети загалом, будуючи партнерства та починаючи довгострокові та глобальні проєкти.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

З часу заснування підліткового осередку JUNIOR TEAM наша організація, враховуючи сучасні тенденції та звичку сучасної молоді спілкуватися через соціальні мережі, будували взаємодію з «джуніорами» через цифровий формат. Тобто JUNIOR TEAM рідко збираються на формалізовані офлайнзбори. Більшість робочих питань вирішувалося через закриті групи в соціальних мережах, зокрема в Інстаграмі. Саме тому у 2020 році JUNIOR TEAM досить легко та швидко пристосувалися до карантинних обмежень та продовжили свою діяльність. Проте деяку частину роботи (зокрема проведення заходів) довелося коригувати: «Джуніори» проводять регулярні онлайнзустрічі в ZOOM, організовують різні челенджі і конкурси в соцмережах.

● Зворотний зв'язок

<https://insource.com.ua/2020/07/18/navishho-dzhunioram-junior-team/>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

3

- **Молодіжний центр «Нові крила»**

- **Назва практики: «SOFT SKILLS. НАВЧАЄМО МИСЛИТИ ЕКОЛОГІЧНО»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Нововолинськ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Медина Павло Ігорович**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: pavlomedyna55@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: листопад 2019 року – січень 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: екологічність, адвокація, виклик, співпраця, сміття=гроші**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Відсутність неформальної освіти в закладах формальної освіти. Надати студентам всі необхідні інструменти для відповідального споживання, адвокатування впровадження роздільного збору сміття на території Нововолинського електромеханічного коледжу та просування в студентській масі важливості бути більш екологічно свідомими.

В коледжі практикують, щотижневі «виховні години», які нині не є дієвими.

Три завдання, які стояли перед нами:

1. Показати важливість і простоту відповідального споживання.
2. Дати інструменти для втілення в подальшому нових проєктів та правильного їх адвокатування.
3. Довести, що неформальна освіта чудово може співпрацювати і доповнювати формальну.

● Опис практики:

Метою була адвокація програми впровадження роздільного збору сміття та підтримки екоініціатив студентів Нововолинського електро-механічного коледжу шляхом серії навчань для студради та викладачів, створення робочих груп та спільна адвокаційна кампанія.

Неформальна освіта в закладах місцевого рівня в невеликих громадах практично відсутня, а інколи, ще й дуже не вітається. Ми хочемо це змінити навчивши студраду та представників активного студентства розвиватися і поза формальними предметами та навичками, які надає заклад. Налагодити контакт та співпрацю між студентами та викладацьким та адміністративним складом для розвитку, як не формальної освіти, екологічних ініціатив та роздільного збору сміття в закладі. Створити робочу групу для написання та впровадження програми роздільного збору сміття та розвитку екологічної свідомості у студентів.

Проєкт покликаний розвинути м'які навички у студентів, дати їм можливість повністю пройти процес впровадження глобального проєкту з роздільного збору сміття, який буде відноситися до цілого навчального закладу.

Проєкт мав три основних цільові аудиторії проєкту:

- студенти (члени студради та студентський актив), які пройшли відповідні навчання та отримали компетенції та інструменти для адвокації роздільного збору сміття та впровадження наступних ініціатив;
- викладачі та адміністрація. Ця група буде отримала в закладі активне студентське самоврядування. Здобула потрібні для активної підтримки реалізації студентських ініціатив навички. Покращили рівень довіри і комунікації між студентами та викладачами;

- батьки, які ознайомилися з тим, що таке неформальна освіта. Дізналися, як разом з студентами та адміністрацією розвивати заклад.

Новообрана студентська рада активно включилася в процес реалізації і проявила ініціативу для розробки програми впровадження складової неформальної освіти в навчальному закладі.

Перед презентацією самого проєкту для викладачів і студентів був певний страх, що проєкт може зустрітися з небажанням студентів та викладачів впроваджувати його. Але після презентації страх відійшов на задній план, адже студенти активно почали реєструватися і викладачі також зацікавилися реалізацією проєкту, його етапами та послідовністю.

Чотири навчальні модулі пройшли студентська рада Нововолинського електромеханічного коледжу, зустрічі ініціативних груп, опитування, презентації, робота пліч-о-пліч студентів та викладачів дали результат.

Тренінги на теми з:

- лідерства;
- проєктного менеджменту;
- фандрайзингу;
- PR та SMM;
- ZERO WASTE.

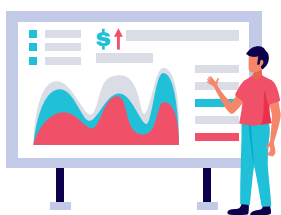
Кооперація викладачів та студентів дала можливість швидко та якісно зробити мапування закладу, написання програми впровадження, створення плану презентацій для студентів. Після чого це все перетворилось в наказ з підписом директора.

На території корпусів коледжу, а також в їдальні, викладацькій, студраді, бібліотеці, в приміщенні виробничого навчання були встановлені контейнери для роздільного збору сміття. Також проведено масштабну інформаційну кампанію, як онлайн (через сторінки коледжу та сторінки партнерів) а також і офлайн з використанням наклейок, стікерів, інформаційних постерів.

Кошти від продажу сировини йдуть в скарбничку студради для реалізації своєї діяльності та нових проєктів. Першим, у що вони вкладатимуть кошти – це створення швидкісної мережі інтернет на території коледжу, а другим – створення відпочинкових зон для студентів у трьох різних локаціях.

Напевно приємним враженням було бажання студентів паралельно працювати над розробкою нових ідей і одразу використовувати інструменти, які отримали на тренінгах.

Проєкт здійснювався Молодіжним центром «Нові крила» за фінансування, наданого Неурядовою організацією НУО «Сучасний Формат», Обласній молодіжній громадській організації Волинський Інститут Права в рамках підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників», що здійснюється за підтримки UNDP Ukraine/ПРООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Власні ресурси, які були задіяні в реалізації проєкту:

- приміщення для зборів робочих груп (і паралельно з ними робили тут ремонт, адже це був період створення молодіжного центру);
- ментори та команда, яка активно була включена на всіх етапах.
Залучені ресурси: це фінансування, надане Неурядовою організацією НУО «Сучасний Формат», Обласній молодіжній громадській організації Волинський Інститут Права в рамках підтримки громадських ініціатив випускників курсу «Громадянська освіта для молодіжних працівників», що здійснюється за підтримки UNDP Ukraine/ПРООН в Україні та Міністерства закордонних справ Данії – 55 200 грн.

Нововолинський електромеханічний коледж: канцелярія та розхідні матеріали для проведення тренінгів.

Нововолинський бізнес інтернет-центр: інформаційна поліграфія розроблена студентами для популяризації роздільного збору сміття та відповідального споживання.

Zero Waste Lviv – менторська підтримка, забезпечення супроводу команд та підтримка літературою.

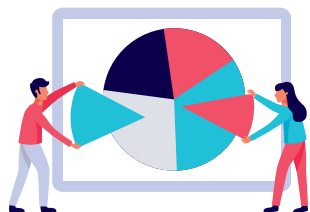
● Досягнення:

Адміністрація разом зі студентами склала план програми розвитку екоініціатив на території навчального закладу.

Адміністрація прийняла та підписала програму роздільного сортування сміття на рівні коледжу.

На території корпусів коледжу, а також в їдальні, викладацькій, студрадї, бібліотеці, в приміщенні виробничого навчання були встановлені контейнери для роздільного збору сміття. Також проведено масштабну інформаційну кампанію, як онлайн (через сторінки коледжу та сторінки партнерів) а також і офлайн з використанням наклейок, стікерів, інформаційних постерів. Програма забезпечується коледжем власними силами за менторської підтримки команди проєкту.

Команда спільно з робочою групою розробила план розвитку студентського самоврядування

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

- **розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.**
Молоді люди отримавши інструменти спільно з командою менторів працювали над адвокаційною кампанією на рівні коледжу для впровадження роздільного збору сміття.

- **підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.**
Команда молодіжного центру продовжує співпрацю з студентською радою та підтримує їх в розробці нових ініціатив та впровадження їх уже з нового року.

• **змістове дозвілля для молоді та молодіжне таборування.**

Також проєкт став прикладом неформальної освіти для студентів, які можна втілювати й надалі замість «виховних годин» і є попередні домовленості про популяризацію неформальної освіти.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17. «Партнерство заради сталого розвитку».

На малій «громаді» коледжу ми прикладно показали, як партнерство всіх зацікавлених сторін (студентів, викладачів, адміністрації) зможе впливати на розвиток їхнього середовища та впровадження інноваційних рішень.

Ціль № 12. «Відповідальне споживання».

Дали студентам та викладачам інструменти для впровадження і розповіли про принципи відповідального споживання.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Інформаційна кампанія по впровадженню реалізовувалася частково в режимі онлайн через різні діджитал інструменти. Також ми використовували платформу ZOOM. Для проведення робочих зустрічей, адже взимку був сесійний місяць і члени команд не завжди мали можливість бути фізично на зустрічі.

Також для інформування та комунікації використовувалися месенджери.

Також співпраця з локальними інтернет-ЗМІ для підтримки проєкту та інформування громади про впровадження такого проєкту на території коледжу.

- **Зворотний зв'язок**

Іванна, голова студради: «Для мене це взагалі перший досвід неформальної освіти та взагалі реалізації проєкту. Спочатку було страшно, бо не до кінця розуміла, що і як там має бути і навіщо воно мені. Але вже в перший день коли балакали про м'які навички та лідерство я втягнулася і не помітила, як ми вже презентували студентам і викладачам результати.

Як на мене, проєкт дав два великих плюси, це реальний приклад проєкту від початку до кінця, який ми реалізували з нашими менторами. А другий, який для мене як голови студради найважливіший це команда. У нас студраду обрали за новими правилами за два тижні до старту проєкту, і ніхто з нас не розумів, як далі працювати і що робити, а навчальні модулі і спільна робота поставили все на місце. Навіть на карантині ми продовжуємо генерувати ідеї та періодично зустрічатися в МЦ».

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100041885822429>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

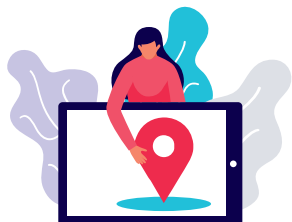
4

- **Комунальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний молодіжний центр»**

- **Назва Вашої практики: Комплексний тренінговий проєкт «МЕНЕДЖМЕНТ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ НА КИЇВЩИНІ ДЛЯ МОЛОДІЖНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ФАХІВЦІВ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Київська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Назарук Світлана Сергіївна, начальниця відділу молодіжної та інформаційної політики**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: svetlana.nazz@gmail.com**

- **Статус Вашої практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: травень–листопад 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: системність, комплексність, інноваційність, масштабність географії, сталість**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

В умовах децентралізації на Київщині виникла проблема зміни людей, фахівців, котрі беруть участь у реалізації молодіжної політики на місцях, а також існує потреба в розширенні мережі локальних молодіжних центрів, просторів, хабів на місцях, у налагодженні ефективної співпраці і комунікації в цій мережі, а також є гостра потреба в знаннях щодо механізмів співпраці із органами місцевого самоврядування на місцях та інструментах здійснення молодіжної роботи і обміну досвідом молодіжних працівників між собою. Важливим акцентом в проблематиці є інформаційно-просвітницька діяльність щодо ресурсного забезпечення і менеджменту роботи з молоддю, реалізації потреб молоді.

- **Опис практики:**

Проект розпочався із налагодженням діалогу-моніторингу із молодіжними працівниками, щодо ситуації, котра відбувається в молодіжній роботі на місцях, в форматі онлайнзустрічей. Налагоджено ефективну системну комунікацію з ключовими стейкхолдерами і визначено список потреб молоді на локальному рівні. Реалізовано виїзди на місця в форматі проведення дослідження і визначення потреб молоді локально у безпосередніх зустрічах з молоддю різних вікових категорій, через впровадження стратегічних сесій і планувань. За результатами реалізовано триденний офлайнтренинг для молодіжних працівників ті працівників закладів культури, який дав змогу безпосередньо пропрацювати форми, методи роботи з молоддю, налагодити комунікацію молодіжних працівників регіону між собою. Захід відбувся в неklasичному інтерактивному і креативному форматі із використанням різних дієвих форм, методів і інструментів молодіжної роботи, як прикладів для подальшого використання в ОТГ, містах, селах. Під час тренінгу важливим був обмін досвідом учасників між собою і приклади кращого досвіду роботи на всеукраїнському рівні. Успішними моментами даного процесу стали навчальні сесії, впроваджені емпірично-апробаційним методом, за темами фандрейзингу, прес-конференції, квестів, презентацій у проектному менеджменті, а також представлення моделі реалізації молодіжної політики на місцях за існуючими кейсами і роз'яснення вертикалі співпраці на Київщині в умовах децентралізації. Наступний етап — втілення локальних проектів в сфері молодіжної політики і їх моніторинг обласним молодіжним центром, координація роботи і сприяння у реалізації на місцях (в рамках досягнення Глобальних цілей сталого розвитку).

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

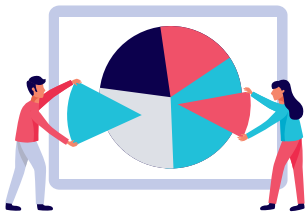
Проект реалізується за кошти обласного бюджету в рамках Програми підтримки молоді Київщини, фахівцями КЗ КОР «Київський обласний молодіжний центр», спільно з тренерами-фасилітаторами Державного інституту сімейної і молодіжної політики, ГО «Асоціація фасилітаторів України», у партнерстві з молодіжним тренінговим центром ДЗОВ «Зоряний». Під час проекту заходи відбувалися з дотриманням карантинних норм на вулиці, з використанням території, що була адаптована для проведення сесій. Матеріальні ресурси, задіяні для тренінгу, були надані партнером ДЗОВ «Зоряний». Задля ефективного проведення проекту було застосоване мультимедійне обладнання, фасилітаційна тканина, канцтовари, розроблено і виготовлено поліграфічні матеріали (банер-мапа, сертифікати учасників, бейджі), а також були розроблені і виготовлені футболки з QR-кодом для кожного учасника, за яким можна отримати методичні матеріали із реалізації молодіжної політики на Київщині. У рамках проекту розроблено та виготовлено планер досягнення Глобальних цілей сталого розвитку, з метою реалізації молоддю локальних заходів на місцях.

● Досягнення:

Географія проекту – 24 населених пункти на Київщині, з числа ОТГ, міст і сіл. Загальне охоплення аудиторії проектом – 8000 людей (зокрема і в соцмережах), безпосередніх учасників у всіх компонентах проекту – 160 людей. Якісні показники визначені напрацюванням плану співпраці

молодіжних працівників на Київщині, написанням локальних проєктів і початок їх реалізації, налагодженням співпраці з органами місцевого самоврядування і, як наслідок, розпочався процес створення 6 нових молодіжних центрів (просторів) в області (Обухівський район, Узинська ОТГ, місто Обухів, Пісківська ОТГ, місто Бровари, Миронівська ОТГ) на базі закладів культури, зокрема молодіжні працівники розпочали впровадження нових форм роботи з молоддю на місцях і активізували фандрейзингову роботу (також в процесі підготовки грантів).

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Загалом, ця практика стосується кожної сфери молодіжної політики, оскільки є комплексною і дотичною до усіх процесів, що стосуються молодіжної роботи. Наприклад – 3: навчальна сесія-практикум щодо участі молоді щодо прийняття рішень на місцях і співпраці із органами місцевого самоврядування. 7 – опрацьовано теоретично і апробовано практично форми роботи з молоддю в рамках реалізації змістовного дозвілля, організації таборувань і надано усі можливі методичні рекомендації учасникам щодо реалізації локальних заходів і актуальності їх впровадження для різних вікових груп молоді. 9 – сталий розвиток уособлено у розробці та впровадженні планеру досягнення Глобальних цілей сталого розвитку за локальними заходами молодіжними працівниками і молоддю регіону тощо.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4 «Якісна освіта», ціль № 7 «Партнерство заради стійкого розвитку», ціль № 11 «Сталий розвиток міст та спільнот», ціль № 3 «Міцне здоров'я і благополуччя», ціль № 16 «Мир, справедливість та сильні інститути».

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Ми використовували цифрові інструменти для реалізації практики. Онлайн діалоги і зустрічі на платформі Zoom, впровадження онлайн вікторин і Kahoot для молоді. Карантинні обмеження сприяли тематичним зустрічам з молоддю на свіжому повітрі, з дотриманням санітарно-гігієнічних норм і в допустимій кількості учасників та учасниць.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/groups/2442090229393792/permalink/2746089765660502/>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

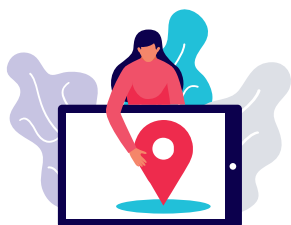
5

- Єдина учнівська рада «Star League» Покровської ОТГ

- Назва практики: Дієва, гендерно збалансована єдина учнівська рада «STAR LEAGUE»

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Покровська об'єднана територіальна громада, Дніпропетровська область

- П.І.Б автора/ки практики: Чевюк Марина Федорівна, кураторка практики

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: chewyk1992@ukr.net

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: з лютого 2019 року

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: лідерство, демократія, молодь, взаємодія, рівний – рівному

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

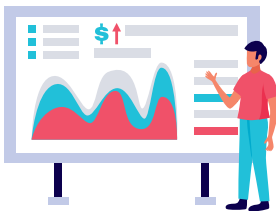
Учні 14-18 років пасивні у прийнятті важливих рішень, відсутні довірливі відносини між владою та молоддю, діти з віддалених сіл не активні, в Молодіжній раді виник кадровий голод щодо гідної зміни.

- **Опис практики:**

Проект згуртував учнів не тільки з центральних шкіл, а й з віддалених сіл. Склад є гендерно-збалансованим — це є однією з умов існування ради. За 2019–2020 роки було втілено п'ять соціальних проєктів. Обов'язковою умовою є те, що все реалізовується не тільки в одній зі шкіл (або в одному селі), а всіх школах та селах де проживає та навчається молодь. Зараз, учнівська молодь вільно висловлює свою думку при голові та депутатах. Не зважаючи на віддалене місце проживання, члени учнівської ради систематично відвідують засідання учнівської та молодіжних рад, проходять стажування в селищній раді, беруть активну участь в культурному житті громади. Наша практика є ефективною, дієвою та довготривалою.

Заходи, які вдалося реалізувати за час дії проєкту: волонтерство на масляній, Дні Молоді та фестивалі «Fest-party у селянській хаті», активна участь в «Лідер — fast 2019, 2020», участь в шести толоках, ініційовано та втілено у 2019 та 2020 роках благодійний концерт для дітей з інвалідністю зі збором коштів, допомога в ремонті молодіжного простору, взаємодія з молодіжною радою в організації кінотеатру під відкритим небом, реалізовано та відзвітовано за п'ять соціальних проєктів, поставлені цілі на майбутній рік.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

До проєкту залучений куратор практики Чевюк М. Ф. та два консультанти — Вялих В. А. та Мокієнко М. М. Залучено 20 людських ресурсів у вигляді членів учнівської ради.

Рада налічує 20 членів (10 хлопчиків та 10 дівчаток) з усіх п'яти шкіл Покровської ОТГ. Засідання проходять у молодіжному просторі щодва тижні. Матеріально-технічну базу для розвитку учнівської ради забезпечує селищна та молодіжна ради, ГО «Молодь Покровщини».

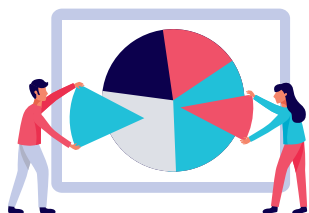
Членство в раді є добровільним та не потребує постійного фінансування.

Голова громади підтримує проєкт та сприяє його розвитку, шляхом залучення молоді до прийняття важливих рішень у громаді на різних етапах. Під час реалізації соціальних проєктів були залучені кошти спонсорів та добровільні внески жителів громади.

● Досягнення:

Двоє членів учнівської ради стали членами Молодіжної ради, ще 12 – членами ГО «Молодь Покровщини», п'ять соціальних проєктів втілено в життя. У молоді помітно розвинулися лідерські якості та навички комунікації.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

З – влада та старше покоління чує та враховує думку молоді, сприяє втіленню молодіжних проєктів та ініціатив у життя, про що свідчать результати діяльності єдиної учнівської ради.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 17 – сприяє партнерству заради стійкого розвитку.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Використовуються соціальні мережі (Facebook, Instagram) та месенджери (Telegram), для опитування потреб молоді – Google-форми та за допомогою планшетів на вулицях громади. Під час пандемії для засідань та вирішення питань використовувалися онлайнплатформи Zoom та Skype, що дало змогу не зупиняти діяльність учнівської ради.

● Зворотний зв'язок

Власова Н. В., начальниця відділу освіти молоді та спорту виконавчого комітету Покровської селищної ради: «Наш час вимагає лідерів нового формату, які можуть і хочуть креативно мислити... Єдина учнівська рада є флагманом нашої молодіжної ради, разом з ними вони приймають активну участь в засіданнях сесій селищної ради, нарадах, організують різні заходи, фестивалі, акції. Я впевнена, що створена єдина учнівська рада надасть можливість залучати учнів, активну молодь до різних подій, які будуть проводитися на території нашої громади».

<https://www.facebook.com/watch/?v=2011865222253564&extid=aPapY-XJxEhC8hxTS>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

6

- **Молодіжний простір, місто Підгородне**

- **Назва практики: СТВОРЕННЯ МОЛОДІЖНОГО ПРОСТОРУ, МІСТО ПІДГОРОДНЕ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Підгородне, Підгородненська ОТГ, Дніпропетровська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Гузь Валентина Іванівна, молодіжна працівниця**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: valentyna.huz@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: 22 листопада 2019 року – 22 лютого 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: перший простір, теорія – практика, молодь**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Відсутність практики інновацій, а саме створення молодіжних просторів, молодіжної ради, молодіжних центрів у місті Підгородне. Молодь прагне удосконалюватися, вносити новинки в розвиток громади.

- **Опис практики:**

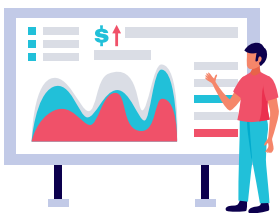
Навчалися разом з молоддю застосовували практично набуті знання (проведення адвокаційної кампанії).

Досвіду молодіжних інновацій у створенні молодіжного простору не мали ні молодь, ні дорослі.

Етапи впровадження:

1. Навчання на курсі «Громадянська освіта для молодіжних працівників».
2. Написання грантової заявки «Адвокація. Створення молодіжного простору».
3. Перемога в конкурсному відборі, фінансова підтримка ПРООН Данія.
4. Співпраця з ГО «Дивна Україна»: підбір тренерів, бухгалтерська підтримка.
5. Набір молодіжної навчальної групи: «Адвокація. Від теорії до практики».
6. Проведення навчання з тренерами – практиками, практичне виконання.
7. Написання і направлення листів, звернень до міської ради, депутатів.
8. Проведення зустрічей влади і громад. Підписання Меморандуму співпраці.
9. Висвітлення подій в соціальних мережах, телебаченням. Отримання відповідей на звернення молоді.
10. Виділення кімнати для молоді в приміщенні бібліотеки, підписання Меморандуму про співпрацю Підгородненської міської ради, молодіжного простору, районної бібліотеки.

Проект успішно завершено завдяки співпраці, набутих практичних знань, взаємоповаги і професійності.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Фінансові ресурси: грантова підтримка на впровадження ініціатив молодіжних працівників на суму 51 668,5 грн з них:

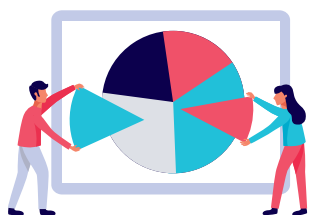
оплата навчальних програм тренерів, бухгалтерська підтримка, закупівля канцелярських наборів, дошка – фліпчарт, мішки-сидіння, харчування учасників.

Власні ресурси: приміщення, технічне забезпечення, транспорт, працівники.

● **Досягнення:**

Навчання пройшли 20 осіб, створено молодіжну раду 26 осіб. Молодіжний простір: 56 осіб. Розпочали ініціативи: модернізація приміщень, молодіжно-дитячий майданчик, професійне навчання.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – створення молодіжного простору вирішило питання: територія для молодіжних ініціатив, практичне залучення навчальних програм, співпраця молоді громад.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Було інтегровано цілі сталого розвитку № 8, 9.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так. Гугл-форма – для збору навчальної групи, електронна пошта – повідомлення, обмін інформацією, група у Telegramі – комунікація молоді, відео-чат Zoom – карантинні умови спілкування, соціальна мережа Facebook – інформування.

● **Зворотний зв'язок**

Olya Nesteruk: «Ми зробимо все, щоб створити молодіжний простір в місті Підгородному!».

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

7

- **Комунальний заклад Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області, Громадська організація «Лабораторія Ініціативної Молоді», відділ у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: timchenko-store17@gmail.com**

- **Період впровадження практики: з вересня 2018 року**

- **Назва практики: Форум молодіжних ініціатив Ніжина «COOLTIVATOR_ІДЕЙ»**

- **П.І.Б автора/ки практики: Тимченко Анжела Володимирівна, директорка Ніжинського міського молодіжного центру, голова правління ГО «ЛІМ»**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

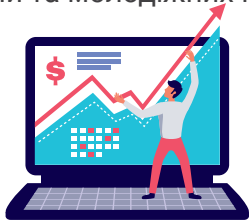

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, ініціативи, комунікація, інтенсив, активізація**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Попри зусилля молодіжних працівників міста, молодих людей у громаді не можна було назвати активними і обізнаними в достатній мірі з можливостями, котрі існують для їх розвитку. Активною молодіжною спільнотою було вирішено організувати форум як платформу, яка б сприяла підвищенню участі молоді Ніжина та Ніжинського району в різних сферах життя громади, ознайомленню молоді зі спектром сучасних перспективних можливостей для само- та взаєморозвитку, а також розвитку громади, активізації учнівського та студентського самоврядування міста, молодіжних громадських організацій та молодіжних працівників/працівниць.

- **Опис практики:**

Вже два роки поспіль (2018, 2019) за ініціативи активної молоді та молодіжних працівників міста з числа КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр», ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», Молодіжного банку ініціатив Ніжина, Ліги старшокласників Ніжина за підтримки відділу у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради проводиться Форум, що на 1–2 дні об'єднує біля 200 молодих людей та спеціалістів, котрі працюють з молоддю в Ніжині, Ніжинському районі та інших областях країни. Під час заходу завдяки кваліфікованим спікерам та різним форматам роботи учасники та учасниці працюють під девізом: «Ти крутий! І ти того вартий!». Панельні дискусії, вокршоупи, світове кафе, маркетплейс (кава з можливостями), мотиваційний стендап «Від фак-апів до стартапів», тимбилдингова зона ігор, дружня open-air дискотека — це лише те, з чого ми почали, а надалі ми плануємо додавати нові форми роботи. Перший форум був одноденний та впродовж цього дня 12 спікерів з різних регіонів, а також волонтери Корпусу миру США в Україні дали можливість місцевій молоді поринути в океан можливостей для розвитку на будь-який смак. Форум наступного року мав свою специфіку: перший день під девізом «ТИ крутий!» був присвячений темі саморозвитку, а другий день під девізом «МИ того вартий!» — темі «Пул громади» та «Глобальні цілі сталого розвитку». Це дало можливість вже трохи змістити акцент не лише на власний розвиток, а й на потребу та користь взаємодії для сталого розвитку громади. Форум 2020 року планується провести під темою: «Діалог поколінь заради миру та сталого розвитку громад» з дотриманням концепції 2доденного заходу (перший день — для саморозвитку, другий — для розвитку громади).

За результатами форуму 2018 року були напрацьовані рекомендації для включення до місцевої Цільової програми «Молодь Ніжина –2020», а за результатами форуму 2019 року були згенеровані ідеї проєктів для Громадського бюджету Ніжинської міської ОТГ та для місцевих цільових програм, що реалізуються за координації відділу у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради та ніжинського міського молодіжного центру. Частина з них вже реалізована.

Молодь міста залучена до розробки та впровадження практики абсолютно на всіх етапах: оцінки, підготовки, розробки та реалізації.

Ініціативна група організаторів – молодь та молодіжні працівники, які продумували концепцію, назву, логотип, розробляли програму, дизайн рекламної продукції, шукали партнерів та спонсорів, проводили інформаційну роботу та прогнозували ризики. Велика група волонтерів, які допомагали в різних напрямках при проведенні заходу – молодь з числа Ліги старшокласників, волонтерської групи «Час для нас» та студентів факультету психології і соціальної роботи НДУ імені М. Гоголя. Спікери форуму – молодь та молодіжні працівники з різних куточків країни. Учасники форуму – молодь та молодіжні працівники. Генерація ідей та концепції нового форуму відбувається під час фокус-груп з молоддю. Тому молодь – всюди.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Участь у форумі абсолютно безкоштовна та добровільна. Коли в команди головних організаторів (молоді та молодіжних працівників) з'явилася ідея започаткування щорічного форуму, то коштів на його проведення не було взагалі. Тому перші фінансові компоненти надійшли завдяки проведенню фандрайзингу серед локальних партнерів (комунальних закладів, підприємств, приватного бізнесу), а також частина коштів була залучена з програми «Молодь Ніжина – 2020» та донорських коштів від Програми розвитку ООН в Україні. Спікери, які беруть участь у заході, долучаються по принципу Pro bono.

Залучена велика кількість власних ресурсів організаторів форуму (команда працівників та волонтерів, технічне забезпечення та приміщення), та додаткові ресурси – приміщення НДУ імені Миколи Гоголя, волонтерська команда кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи «Час для нас», команда місцевих діджеїв та педагогів позашкільних закладів міста.

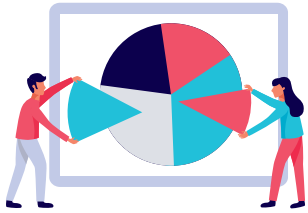
● Досягнення:

Результати є сталими, бо, по-перше, – практика є постійнодіючою, щорічною, але в той же час гнучкою до нових тем та форм проведення.

По-друге, ідеї та висновки, які генеруються під час форуму лягають в основу локальних цільових програм та реалізуються за різними напрямками.

По-третє, підготовка та проведення Форуму дає змогу активізувати велику групу молоді, котрі потім стають членами Ліги старшокласників, волонтерами Ніжинського міського молодіжного центру та ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», долучаються до роботи Молодіжної ради, поповнюють команду волонтерської групи «Час для нас».

По-четверте, це чудовий простір для мережування молоді та молодіжних працівників і працівниць, а їх співпраця дає гарні результати у молодіжній роботі та реалізації молодіжної політики на місцях.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.

Основна мета форуму – активізувати місцеву молодь, показати можливості для розвитку та надати можливість спробувати себе в різних сферах життя громади, знайти однодумців та спільно з ними сприяти сталому розвитку громади.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Якісна освіта. Захід є безпосередньо навчальним та просвітницьким простором для його учасників.

Ціль № 5. Гендерна рівність. До участі та співорганізації заходу мають доступ в рівній мірі як чоловіки, так і жінки.

Ціль № 17. Співпраця заради досягнення Цілей. Весь простір та мережування під час форуму спрямовані на сталий розвиток громад шляхом розбудови діалогу між різними представниками громади та інституціями.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Інформування про захід та його промоція відбувається виключно в онлайнпросторі з використанням текстової візуальної продукції, фото та відеоконтенту. Набір учасників відбувається за допомогою гугл-форм. Висвітлення та перебіг подій відбувається шляхом інформування в соціальних мережах та ЗМІ.

Карантинні обмеження суттєво вплинули на проведення практики цього року, оскільки формат форуму звузиться з 200 учасників до 50, воркшопи будуть проводитися малими групами, всі активності відбуватимуться з дотриманням карантинних умов, частина локацій будуть розміщені на відкритому просторі університету та молодіжного центру. Але захід планується все ж у форматі оффлайн у жовтні 2020 року.

● Зворотний зв'язок

Ольга Руденко, спікерка: «20 вересня Форум молодіжних ініціатив в Ніжині! Дякую неймовірній @angelikatymchenko за запрошення, теплу атмосферу та можливість спробувати себе в новій ролі! Говорили про права людини offline та online, про медіаграмотність та ресурси для навчання. Моя нова любов картки "Старт" та "Всесвіт можливостей"! Найкращі враження від цікавих спікерів та молоді, яка готова вчитися, щоб змінювати світ на краще. Я обов'язково повернуся».

<https://www.facebook.com/KropPsychologist/posts/121747262552930>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

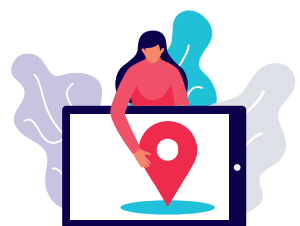
8

- **Молодіжний центр YouthСфера**

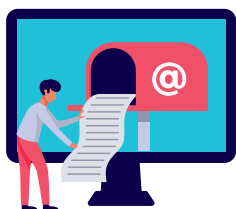
- **Назва практики: ПЛАТФОРМА ДІАЛОГУ: ПОВОРОМО ПРО**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Луцьк, Волинська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Безвербний Дмитро Володимирович**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: infoyouthsfera@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: початок липень 2020 року**

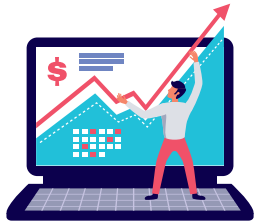

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, медіапродукт, розмова, онлайн, Волинь**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

В інформаційному просторі Волині мало змістовного медіапродукту, який присвячений актуальним молодіжним проблемам та важливим для молоді темам. Тому виникає брак діалогу з молоддю про важливі локальні та загальносуспільні теми.

- **Опис практики:**

«Платформа діалогу “Поговоримо про...”» — це медійний онлайнпроект молодіжного центру «YouthСфера», який реалізується у партнерстві з незалежним онлайнмедіа «Громадське. Волинь». Його мета — введення діалогу з волинською молоддю на важливі локальні та загальносуспільні теми. Відбувається це у форматі відеострімів у соціальних мережах, під час яких, ведучий (працівник молодіжного центру «YouthСфера» Дмитро Безвербний) та запрошені гості розмовляють про важливі й цікаві молодіжні теми. Зокрема спілкувалися на тему ЗНО, реклами наркотиків, козацьких бойових традицій та про фестиваль «Бандерштат».

Перший етап — вибір теми випуску. Другий етап — запрошення гостей, підготовка питань, публікація та поширення анонсів. Третій — відеостріми у соціальних мережах молодіжного центру «YouthСфера» та незалежного онлайнмедіа «Громадське. Волинь». Важливо, що глядачі кожного випуску «Платформа діалогу “Поговоримо про...”» можуть долучитися до розмови, залишивши свої питання чи міркування у коментарях під стрімом. Ведучий, що слідкує за активністю глядачів, зразу озвучує їх коментарі чи питання в прямому ефірі. Четвертий етап — після кожного випуску, на наших сторінках у соціальних мережах ми публікуємо підсумкові дописи, де коротко розповідаємо про те, як відбувся прямий ефір.

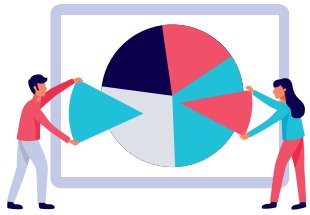
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Ресурси: експерти, приміщення, три мобільні телефони, штативи. Партнери з «Громадське. Волинь».

- **Досягнення:**

Станом на перше вересня вийшло чотири випуски проекту, які мають хороше охоплення — 4930 переглядів. Загальне охоплення дописів (стріми, анонси, підсумкові дописи) — 22035, а взаємодія — 1310.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади – питання, які ми обговорюємо є важливі для молоді. Молодь має можливість висловити свою думку.

4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив – цим проєктом ми популяризуємо молодіжні ініціативи. В нашій області є безліч цікавих та дієвих проєктів, але часом про них не знають. Тому, ми створили платформу щоб можна було розповісти, поділитися, запрезентувати свою діяльність.

5 – розвиток молодіжних громадських організацій – ми розповідаємо про дієві та успішні громадські організації.

6 – волонтерство – проєкти про які ми часто говоримо реалізуються волонтерами.

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – молодь має більше можливостей дізнатися про пропозиції якісного проведення часу.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Якісна освіта – інформування про можливості неформальної освіти.

Ціль № 16. Мир, справедливість, сильні інститути – ми говоримо про співпрацю заради досягнення справедливості та зміцнення всіх сторін.

Ціль № 17. Партнерство заради стійкого розвитку – підтримка та інформування про діяльність організацій партнерів, громадських організацій та ініціативних груп.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовуємо прямі ефіри Facebook, Instagram. Для виготовлення афіш – сервіс Canva.

- **Зворотний зв'язок**

Ми самостійно публікуємо інформацію про проєкт:
<https://www.facebook.com/youthsfera/posts/939377419898118>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

9

- **Ніжинський Будинок дітей та юнацтва, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді»**

- **Назва практики: ЛІГА СТАРШОКЛАСНИКІВ НІЖИНА**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Тимченко Анжела Володимирівна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: timchenko-store17@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: 2007–2014 роки (координаторка — Козлова Т.І.), з 2014 року (координаторка — Тимченко А.В.)**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: учнівське самоврядування, участь молоді, ініціативи, проектна діяльність**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ініціативна група Ліга старшокласників Ніжина спрямована на розвиток молодіжного руху в місті, активізацію осередків учнівського самоврядування ЗЗСО міста та співпрацю з громадськими, благодійними організаціями та органами місцевого самоврядування задля розбудови демократичного європейського суспільства та процвітання громади міста та країни в цілому. Започаткована практика саме для популяризації успішних дієвих моделей участі молоді в житті громади, активізації учнівської молоді, підвищення рівня залученості молоді до формування та реалізації обґрунтованої молодіжної політики в громаді.

- **Опис практики:**

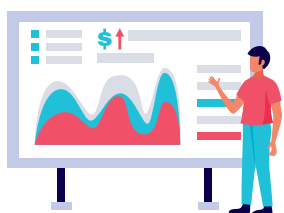
Де-юре — Ліга старшокласників — це гурток Ніжинського Будинку дітей та юнацтва, який діє з 2007 року. Де-факто — це команда партнерів та волонтерів ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді» та Ніжинського міського молодіжного центру. Суть практики полягає в тому, що щороку на початку навчального року на правах координатора Ліги старшокласників я проводжу молодіжний нетворкінг в різних варіаціях, куди запрошуються учні старших класів ЗЗСО міста. Під час нетворкінгу молодь знайомиться з сутністю та напрямками роботи Ліги старшокласників, успішними кейсами молодіжної роботи та здобутками за попередні роки. Окрім того, під час нетворкінгу молодь ознайомлюється з орієнтовним планом роботи Ліги на рік, згенерованим активістами Ліги наприкінці минулого навчального року. Під час генерації цікавих ідей в ході групової взаємодії план роботи уточнюється. До команди долучаються нові члени та починається нова хвиля роботи Ліги.

Діяльність лідерів учнівського самоврядування охоплює різноманітні напрямки: громадянська освіта, національно-патріотичне виховання, проєктний менеджмент, благодійність та волонтерство, екологічне виховання, вуличні соціокультурні та інформаційно-профілактичні акції, формування здорового способу життя та протидія різним видам жорстокого ставлення, організація змістовного дозвілля молоді міста та ін.

Участь у діяльності Ліги добровільна та безкоштовна. З 2014 року ми змінили формат роботи гуртка і обов'язкову участь у його роботі всіх лідерів учнівського самоврядування ЗЗСО міста. Від 2014 року і дотепер долучитись до гуртка може учнівська молодь з 7–11 класів, студенти 1–2 курсів ліцеїв, коледжів, при тому не обов'язково мати керівну посаду в органі учнівського самоврядування навчального закладу. Активісти Ліги проходять навчання за програмами «Молодіжний працівник» від Мінмолодьспорт та «Активні громадяни» від Британської ради. Більшість активістів та випускників Ліги сформували перший склад Комітету Молодіжного банку ініціатив Ніжина, який став кращою практикою молодіжної роботи в Україні — 2017. Саме з діючими та колишніми активістами Ліги старшокласників ми зареєстрували ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», започаткували проведення щорічного Форуму молодіжних ініціатив Ніжина «CoolTIватор_iDeй»,

адвокатували перед місцевою владою створення КЗ «Ніжинський міський молодіжний центр», ініціювали створення в Ніжині Молодіжної ради при міській раді.

Креатив та нестандартність у роботі з молоддю – одна з основних фішок Ліги старшокласників. Разом з підлітками ми генеруємо нестандартні форми вирішення актуальних питань. Саме при Лізі старшокласників було зареєстровано перший в Ніжині клуб документального кіно про права людини Docuclub. Саме ми з Лігою започаткували хвилю проведення навчальних ігор з соціальних прав людини «Країна гідності», започаткували проведення Форуму «CoolТиватор_iDeя», щорічного Хакатону з пошуку нових форм проведення випускного балу «Final Ball Hack Day», щорічних вуличних акцій з різних тематик. Минулорічна Прем'єр-міністерка Ліги Анастасія Щербина розробила проєкт для участі в першому міському конкурсі молодіжних проєктів і увійшла до п'ятірки переможців. Щорічні проєкти Ліги старшокласників фінансуються за підтримки міської цільової програми «Молодь Ніжина – 2020».

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Ліга старшокласників – це гурток Ніжинського Будинку дітей та юнацтва, що є результатом співпраці з ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», Ніжинським міським молодіжним центром. Тому для реалізації даної практики в основному використовується приміщення НБДЮ та НММЦ, технічне обладнання перерахованих організацій, матеріали для проведення заходів. Фінансова підтримка на реалізацію ініціатив Ліги частково надається з міської цільової програми «Молодь Ніжина – 2020» шляхом співпраці з відділом у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради, частково за рахунок коштів Управління освіти ніжинської міської ради. Крім того, для реалізації певних проєктів залучається фінансування шляхом фандрайзингової діяльності та співпраці з місцевими благодійниками зі сфери бізнесу. Найбільший людський ресурс – це самі активісти Ліги, позаштатні радники (випускники) Ліги, педагоги НБДЮ, колектив Молодіжного центру та ГО «ЛІМ», а також партнерські організації залежно від виду роботи.

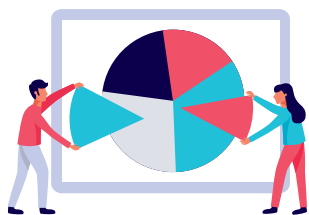

● Досягнення:

Ліга старшокласників – це потужний двигун молодіжної активності в місті та за його межами. Практика має ряд здобутків – «Проект року» в конкурсах «Талант року» та «Людина року», Краща модель взаємодії з місцевим самоврядуванням на Чернігівщині, Переможці обласного фестивалю ARTLEEDFEST, володарі

1 місця та Гран-прі в категорії «Громадська думка» Всеукраїнського фестивалю дитячої та юнацької творчості до Дня Землі, Подяка заступника голови Чернігівської ОДА, переможці Конкурсу кращих практик молодіжної роботи Чернігівщини в номінації «Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади», Подяки міського голови, грантова підтримка від Британської ради на реалізацію проєктів соціальної дії «Молодь діє – місто радіє!», «Диво пластик». Координаторка Ліги старшокласників Тимченко Анжела

стала Лауреатом Премії Кабінету міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України саме за роботу з Лігою.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

З – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади. Безпосередня сутність діяльності Ліги старшокласників полягає в активізації представників шкільного самоврядування закладів загальної середньої освіти міста та їхній активній участі в різних сферах життя громади, а також сприяння сталому розвитку громади через активізацію та сталий розвиток громади.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час роботи з Лігою старшокласників регулярно створюються цифрові продукти діяльності (презентації, відео, афіші заходів) з метою популяризації діяльності активістів учнівського самоврядування, залучення більшої кількості молодих людей до роботи в загальноміському органі учнівського самоврядування. Цифровий контент розробляється спільно з активістами Ліги. Карантинні заходи суттєво вплинули на дану практику роботи з молоддю.

- **Зворотний зв'язок**

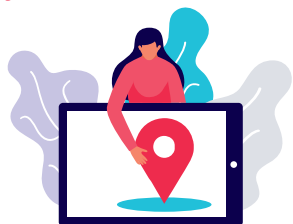
Бутенко Світлана, випускниця Ліги старшокласників, позаштатна радниця: «Для мене Ліга – це те середовище, де ти відчуваєш в собі другу сім'ю, можна так сказати. Так як ми прожили вже 5 років саме як учасники Ліги старшокласників, а зараз ми як радники, ми від цього не можемо відійти. Для нас це сім'я, де ти можеш відтворити себе, де ти можеш поєднати свої думки з однодумцями і просто провести дуже круто час».

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

10

- **Громадська організація «Тернопільський освітній навчально-демонстраційний Центр Науки»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Тернопіль**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: m.syrotyuk@gmail.com**

- **Період впровадження практики: орієнтовно з 1 жовтня 2020 року**

- **Назва практики: ПОРТАЛ ВОЛОНТЕРА**

- **П.І.Б автора/ки практики: Сиротюк Михайло Мирославович**

- **Статус практики: реалізація триває**

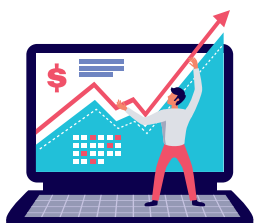

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: волонтерство, діджиталізація, організація подій, співпраця, інструмент роботи з молоддю**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Нами було проведено 20 відкритих молодіжних обговорень стосовно волонтерства. Зважаючи на високу активність громадських організацій, виникає потреба у інструменті координації та мотивації волонтерів.

- **Опис практики:**

Портал Волонтера — це онлайнплатформа зручної комунікації волонтерів та організаторів подій для спільних суспільно-корисних змін. На порталі створено систему мотивації для волонтерів (волонтерські зароблені бонуси можуть бути обмінені на додаткові бали в університетах чи на продукцію від місцевого бізнесу), а уся діяльність волонтера зберігатиметься у його особистому портфоліо, звідки може бути скачана у формі рекомендації при працевлаштуванні.

Впровадження Порталу волонтера можна умовно розділити на кілька етапів:

Етап 1: Обговорення

Протягом 2019 року наша команда провела понад 30 молодіжних обговорень з лідерами думок, громадськими організаціями та волонтерами. Було напрацьовано спільну візію роботи Порталу.

Етап 2: Фандрейзинг та пітчінг проєкту

Для онлайн платформи Портал волонтера потрібні фінансові ресурси для розробки сайту та його хостингу. Центр науки Тернополя подав дану ініціативу на пітчінг U-inn: 2. Reload та виграв грант в 200 000 грн. Також ми домовились за підтримку університетів та місцевого бізнесу як тих, хто надаватиме бонуси волонтерам за їх діяльність.

Етап 3: Тендер

Проведення тендеру на розробку Порталу волонтера серед ІТ-спеціалістів.

Етап 4: Розробка проєкту.

Переформатування нашої ініціативи в зрозуміле для ІТ-спеціалістів технічне завдання та моніторинг розробки Порталу. Також обов'язкове тестування сайту.

Етап 5: Промоція

Запустити інформаційну кампанію в ЗМІ, серед ГО, молодіжних спільнот.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

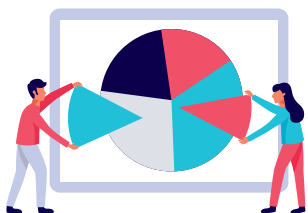
Власні ресурси: команда з п'яти людей ГО Центру науки Тернополя (Михайло Сиротюк, Христина Білінська, Жданович Ярослав, Крохмальний Ярослав, Ониськів Інна).

Залучені ресурси: фінансові партнери (Міністерство Закордонних Справ Данії). Партнери розвитку (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, Тернопільський національний технічний університет ім. Пулюя, Тернопільський національний економічний університет, КЗ ТМР «Станція Юних Техніків», Галицький коледж ім. В. Чорновола, Молодіжна міська рада Тернополя).

● Досягнення:

Портал волонтера знаходиться на завершальному етапі розробки. Конкретні результати очікуються з початку жовтня 2020 року.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.
4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.
5 – розвиток молодіжних громадських організацій.
6 – волонтерство.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

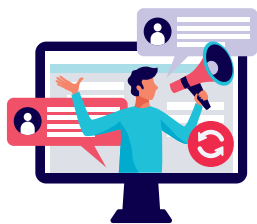
Ціль № 8.3. Просувати проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності, та заохочувати офіційне визнання і розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у тому числі шляхом надання їм доступу до фінансових послуг.

Ціль № 8.6. До 2030 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Портал волонтера є цифровим онлайнінструментом для ефективної співпраці волонтерів та організаторів подій. В зв'язку з карантином ми не змогли проводити заходи для тестування порталу, також не змогли організувати презентації серед молоді. Ускладнена комунікація з молоддю призвела до перенесення термінів реалізації Порталу.

● Зворотний зв'язок

Христина Білінська, організатор проекту: «Перемога! Портал Волонтера дуже скоро буде у нашому місті. Ми активно попрацювали та отримали фінансову підтримку у номінації Інновації для доброчесності. Щиро дякуємо усім за менторство, вдосконалення та підтримку нашої ідеї. Щиро дякую усій великій команді Центру науки Тернополя, особливо людям, які є потужною командою на захисті проекту та й взагалі в роботі нашої організації. І ще дуже дякую організаторам U-inn за такий актуальний захід, організацію, натхнення, мотивацію до дій та підтримку! Сьогодні так важливо: Мріяти. Діяти. Кооперуватися».

<https://teren.in.ua/2019/09/21/portal-volontera-zapochatkuyut-dlya-terno-polya/>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

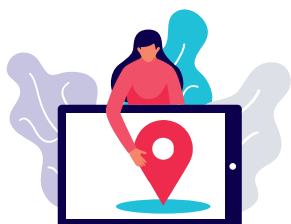
11

- **Київський молодіжний центр**

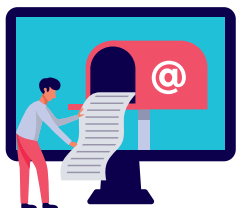
- **Назва практики:**
Курс політичної свідомості «ПОЛІТИЧНІ STORIES [БЕЗ ФІЛЬТРІВ]»

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Київ

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Василишин Христина

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** policynofilters@gmail.com

- **Статус практики:**
реалізація триває

- **Період впровадження практики:** з 3 серпня до 7 вересня

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** політика, доступність, світоглядність, інсайди, кар'єра

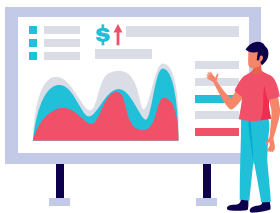
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Дослідження демонструють невисокий рівень політичної свідомості та зневіру в можливості побудувати політичну кар'єру без зв'язків і власних коштів. Через це відбувається «кадровий голод» та поява «нових старих облич» при владі. Тому мета КМЦ — розказати молоді про легальний шлях в політику, за який буде не соромно.

- **Опис практики:**

Онлайнкурс від Київського молодіжного центру спрямований на підвищення політичної свідомості і культури молоді, яка прагне пов'язати своє життя зі сферою державного управління та політикою.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Реалізації курсу посприяло використання різних типів ресурсів.

Матеріальні ресурси — все, що необхідно для зйомки та монтажу відео (відеокамера, фотокамера, петличні мікрофони, ноутбуки для монтажу, створенню субтитрів тощо). Людські ресурси — це експерти з політології — теоретики та практики — і безпосередньо менеджери проекту.

Програма подій 2020 року не передбачала виділення коштів для проведення курсу «Політичні stories без фільтрів», проведення заходу в онлайнформаті не потребувало додаткового фінансування.

Основним партнером курсу є Київський національний університет імені Т. Шевченка.

Власні ресурси Київського молодіжного центр — приміщення для роботи менеджерів, техніка для створення, монтажу відео, безпосередньо менеджери проекту та психолог Микола Нестеренко.

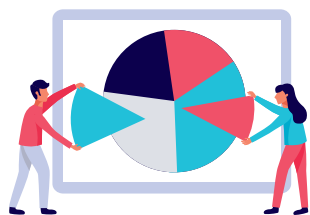
Проект не містить додаткових залучених ресурсів, участь в усіх заходах — безкоштовна.

- **Досягнення:**

Деякі учасники курсу оголосили про свої наміри почати розвиватися в політичних професіях, про які йшлося в курсі. Це сприятиме в подальшому розвитку нової генерації чесних політиків, політичних експертів,

консультантів тощо, які прийдуть в політику не тільки після отримання освіти за напрямом «Політологія», але і з інших напрямів, аби ефективно та професійно просувати важливі меседжі своєї галузі.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 8. Гідна праця та економічне зростання.

Ціль № 16. Мир, справедливість та сильні інститути.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Курс одразу розроблявся для онлайнформату, тому враховував особливості дистанційної роботи з учасниками заходу. Спілкування ведеться за допомогою електронного листування та використання месенджерів (Viber, Telegram).

YouTube став основним майданчиком для перегляд відео учасниками, що дозволило їм залишати свої коментарі та швидко отримувати на них відповіді, а також взаємодіяти з іншими учасниками. Доступ до відео залишається у учасників і після завершення курсу, аби вони могли оновити свої знання чи нагадати важливі деталі.

- **Зворотний зв'язок**

Коментарі учасників на YouTube:

(https://www.youtube.com/watch?v=_PyEPIXdVNQ&feature=youtu.be та інші відео курсу)

Анна Дідик: «Дуже інформативне відео. Багато корисних порад взяла для себе. Дякую, Зореславо, за те, що розповіли всі тонкощі даної професії».

Настя Ярошик: «Дякую за те, що поділилися досвідом! Отримала багато причин для роздумів та "їжі для мозку") Нова ціль: негайно стати помічницею депутата:)».

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

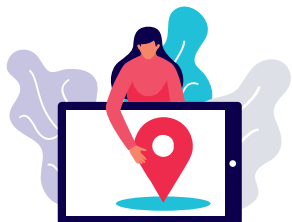
12

- Ліга старшокласників Ніжина, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», Ніжинський будинок дітей та юнацтва

- Назва практики: **FINAL BALL HACK DAY** – загальноміський хакатон з пошуку нових форм проведення випускного балу

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Ніжин, Ніжинська міська ОТГ, Чернігівська область

- П.І.Б автора/ки практики: Тимченко Анжела Володимирівна

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: timchenko-store17@gmail.com

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: з 2017 року, щорічно

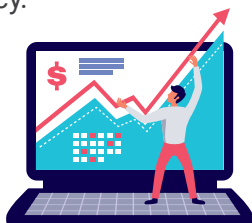

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: хакатон, молодь, дозвілля, старшокласники, діалог

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ця форма роботи спрямована на пошук нових форм проведення загальноміського випускного балу в Ніжині з залученням 11-класників, педагогів-організаторів, заступників директорів з виховної роботи ЗЗСО, Управління освіти та запрошених експертів, котрі у форматі організованого простору впродовж 2-3 годин генерують та розробляють нові ідеї та шляхом публічних обговорень приходять до консенсусу.

- **Опис практики:**

З 2016 року, зорієнтувавшись на запит Управління освіти Ніжинської міської ради, та за активної участі Ліги старшокласників, пошук нових форм проведення випускного балу в Ніжині відбувається у форматі Hack Day. На початку заходу модератор інструктує всіх присутніх з форматом та алгоритмом роботи на Хек-дей.

Далі процес відбувається в кілька етапів:

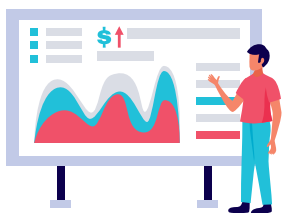
1. Пітчінг ідей від молоді та молодіжних працівників, педагогів, дотичних до організації чи проведення випускного вечору.
2. Всі присутні об'єднуються в міні-групи працюючи з тими пітчерами, чия ідея їм сподобалась. На цьому етапі відбувається активний брейнстормінг та пропрацювання ідей в деталях.
3. Демо-фест проєктів. Пітчер з кількома представниками команди презентують свої напрацювання, із зазначенням всіх ризиків та необхідних ресурсів.
4. Експерти та всі присутні заслуховують ідеї всіх команд та переходять до етапу фідбеку від експертів.
5. Етап спільного модерованого обговорення та комбінування ідей в загальну концепцію.
6. Слова вдячності, сімейне фото.

Щороку захід відбувається у січні-лютому, а потім навесні пітчери ідей, котрі були взяті в розробку для випускного балу, та активісти Ліги старшокласників запрошуються Управлінням освіти на презентацію попередньої концепції свята та сценарного плану. Під час фінального обговорення народжується той варіант випускного, який і відбувається щороку по завершенню навчального року.

Креативність формату в тому, що він є міні-версією хакатону і абсолютно новим способом підготовки до важливого у житті всіх випускників Ніжина. До того періоду думка молоді не враховувалась,

навіть на рівні опитування чи консультацій. А вже чотири роки поспіль завдяки нашій ініціативі Hack Day створює діалогову платформу між молоддю, педагогами та Управлінням освіти. Для нашого міста це новий рівень взаємин і ще один приклад, коли після зникнення супротиву з боку освітян, думка молоді не просто враховується, а участь молоді в освітній політиці міста піднімається вище Драбиною Харта.

Молодь з числа Ліги старшокласників безпосередньо залучена і до процесу розробки та підготовки формату групового брейнстормінгу, і до участі в ролі пітчерів, і до модерації роботи в міні-групах, і до демофесту проєктів, і до фінального пропрацювання концепції, і до конкретного проведення загальноміського випускного балу. Старшокласники, запрошенні на Hack Day, можуть виступати в ролі пітчерів та/або взяти участь у роботі в групах. Студентська молодь з числа випускників Ліги, позаштатні радники та ментори запрошуються на захід в ролі експертів. Молодь, котра долучається до заходу в різних ролях, є представниками 11-х класів і можуть входити до різних культурних прошарків. За умови їх активності у генерації та висловленні ідей їх думка може бути включена до фінальної концепції святкового вечора (звичайно в залежності від якості та суті ідеї).

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Власні ресурси організаторів:

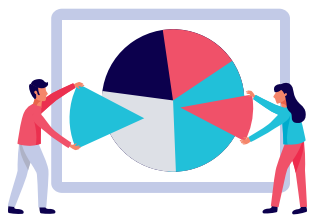
- людські – команда Ліги старшокласників та членів ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», педагоги НБДЮ;
- матеріальні – актовка зала НБДЮ, звукопідсилювальна апаратура, проєктор, екран, фотоапарат;
- фінансові – кошти на закупівлю канцтоварів для заходу;
- залучені ресурси від партнерів;
- людські – експерти в сфері освіти та культури;
- фінансові – кошти на закупівлю канцтоварів для заходу.

● Досягнення:

Практика є щорічною вже впродовж чотирьох років. Перший Хек-дей був великим ризиком для нас, як організаторів, та мав елемент авторитаризму з боку Управління освіти відносно молоді як в ході проведення заходу, так і

після нього. Та з кожним наступним роком рівень демократичності процесу проведення Хек-дей та участі молоді в освітній політиці міста стає щоразу на вищій щабель. І проведення такого заходу вже стало традицією, на яку тепер чекають не лише молоді люди, а й освітяни. Тому наш реформаторський експеримент є доволі сталим і результативним.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.
4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.
7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборвання.

Hack Day став комунікаційним майданчиком між всіма суб'єктами освітнього процесу задля пошуку нових креативних форм проведення щорічного загальноміського випускного балу з врахуванням думки самих же випускників.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для інформування про проведення заходу та залучення ширшої аудиторії були виготовлені афіші, що поширювались на офіційних сторінках організаторів в соціальних мережах та на сайтах. Під час проведення заходу відбувається демонстрація презентації на екрані про сутність хакатону і характер перебігу хек-дею. Фотозвіти про проведені заходи публікуються в соціальних мережах. Hack Day –2020 був проведений в кінці лютого до початку карантину, але всеукраїнський карантин вплинув на те, що загальноміський випускний бал не відбувся і відповідно ідеї, згенеровані молоддю під час заходу, не були втілені в життя.

- **Зворотний зв'язок**

Анна Павлова, педагог-організатор Ніжинської гімназії № 3,
учасниця: «Дякую за класний захід, вже другий рік беремо участь у Хакатоні».

<https://www.facebook.com/100000925520917/posts/1978382585535906/>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

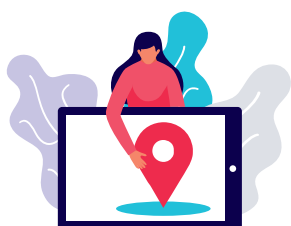
13

- **Громадська організація «Інститут Креативних Інновацій»**

- **Назва практики: Інформаційно-адвокаційна кампанія «МОЛОДІНЕПО»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Житомир, Житомирська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Безсмертна Вікторія Ігорівна, голова ГО**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: bezsmertna.v@kreativ.im**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: листопад — грудень 2019 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: оцінка потреб та запитів молоді**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Під час реалізації різних активностей (зокрема базового тренінгу «Молодіжний працівник»), ми з'ясували, що молодь має низький рівень поінформованості про можливості розвитку і вважає необхідним створити у місті молодіжний центр.

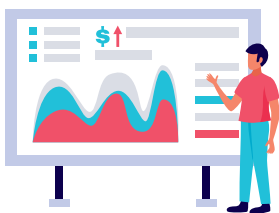
- **Опис практики:**

Онлайнопитування молоді 14–35 років міста Житомира (27.11–02.12.2019 р.) – з метою визначення потреб молоді та пріоритетних напрямів розвитку молодіжної сфери в Житомирі. Фокус-групи, загальна кількість – п'ять (2–4.12.2019 р.) – проведення поглибленого дослідження потреб молоді та напрацювання пріоритетних напрямів розвитку молодіжної сфери в Житомирі.

ДіалогХаб (06.12.2019 р.) – презентація та адаптація результатів дослідження оцінки потреб молоді та участі молоді у розвитку молодіжної сфери міста Житомира.

Команда проєкту увійшла до Коаліції ОГС Полісся – синергія та вплив у Житомирі з метою лобювання питання створення молодіжного центру в місті.

Результати оцінки потреб та запитів молоді було представлено на круглому столі «Бачення молоді в реалізації молодіжної політики та національно-патріотичного виховання» (26.06.2020 р.) та засіданні координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання та молодіжної політики (06.08.2020 р.) департаменту культури, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації. Відповідно до цього було прийнято рішення внести питання створення молодіжних центрів до нової цільової програми молодіжної політики області.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Інформаційно-адвокаційна кампанія була реалізована спільно з Національною молодіжною радою України в рамках проєкту «Посилення молодіжної роботи в Україні» у співпраці з DBJR та за фінансової підтримки МЗС Німеччини.

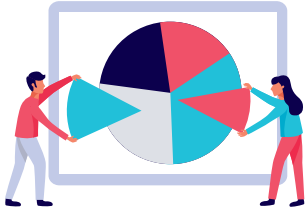
Власні ресурси організації – робота команди проєкту Вікторії Безсмертної, Андрія Сочинського, Кирила Бачинського, Даяни Асадчевої; робота залучених експертів та експерток із наукової спільноти; оренда офісу та технічного забезпечення.

- **Досягнення:**

Онлайнопитування – 545 осіб; фокус-групи – 53 особи; діалогХаб – 22 особи.

Загальна кількість залучення ЦА – 620 осіб. Загальна кількість охоплення аудиторії в соцмережах та ЗМІ – 19 334. Здійснено оцінку потреб та запитів молоді Житомира.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

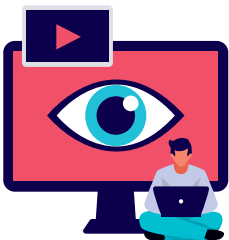
3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.

Вироблення юридично оформлених змін для внесення в регулюючі документи молодіжної політики департаменту культури, молоді та спорту Житомирської обласної державної адміністрації на основі дослідження запитів молоді та структур, що з нею працюють. А також лобювання посилення залучення молоді до системи прийняття рішень через активізацію молодих людей у компоненті долучення розвитку молодіжної інфраструктури, а саме актуалізації та ініціювання створення молодіжного центру в місті Житомирі.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17 «Партнерство заради стійкого розвитку» – налагодження діалогу та співпраці системи «молодь – громадські об'єднання – органи місцевого самоврядування» щодо сприяння підвищення рівня ефективності молодіжної політики та молодіжної роботи. Ціль № 9 «Промисловість, інновація та інфраструктура» – розвиток молодіжної інфраструктури шляхом лобювання питання створення молодіжного простору в місті Житомирі.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Проведення онлайнопитування: <https://ngo.zt.ua/molodinepo>.

● Зворотний зв'язок

Кирил Бачинський, співорганізатор інформаційно-адвокаційної кампанії: «Молодь, не просить "давати рибу, вона хоче вудку". Я сам молода людина і хочу, щоб молодь не тікала з міста у пошуку можливостей, а розвивалася тут і зараз. Тому, вважаю, нашим завданням є запитувати у молоді про її потреби та формувати якісну молодіжну політику саме для нас»

<https://drive.google.com/file/d/1v0eHORiqLqb53lmaooWI0ZPaW-cei1QYr/view?usp=sharing>

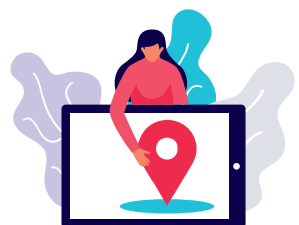

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

14

- **Громадська організація «Тернопільський освітній навчально-демонстраційний центр науки»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Тернопіль**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: bilinska_hrystja@ukr.net**

- **Період впровадження практики: 1 вересня 2019 року**

- **Назва практики: ДЕНЬ ЗНАНЬ. VER 1.0.**

- **П.І.Б автора/ки практики: Христина Білінська, начальниця управління сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей Тернопільської міської ради, співзасновниця ГО «Центр науки Тернополя»**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: неформальна освіта, інноваційність, профорієнтація, залучення молоді, інклюзивність**

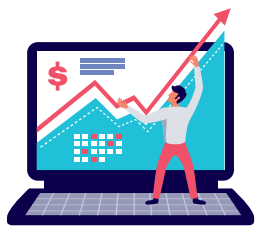

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ми прагнули показати, що відзначати «перший дзвоник, шкільну лінійку» можна в новому цікавому форматі.

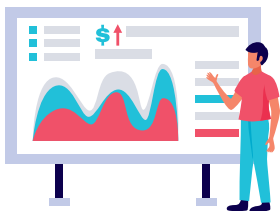
Ми хочемо щоб молодь Тернополя залишалась у рідному місті, тому ми вирішили показати кращі можливості наших навчальних закладів.

Ми запропонували об'єднати різні вікові групи на одній локації, де було б цікаво як школяру так і студенту а також дорослому.

- **Опис практики:**

Ми запросили усі навчальні заклади міста долучитись до проведення науково-розважально-го всеміського заходу «День знань: Версія 1.0», який відбувся 1 вересня 2019 року, у парку Т. Шевченка м. Тернополя.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Власні ресурси: частина наметів, канцелярія, стільці, столи, проектор.

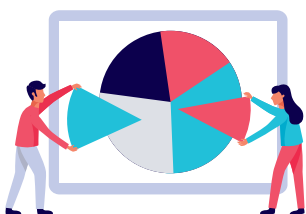
Фінансові: громадський бюджет міста Тернопіль.

Партнери: Тернопільська міська рада, Молодіжна міська рада Тернополя.

- **Досягнення:**

Загалом ми розгорнули 96 демонстраційних наметів, до презентацій було залучено більше ніж 500 осіб, більше ніж 200 осіб – до мистецьких та танцювальних номерів, 36 волонтерів, а також, за різними оцінками, кількість відвідувачів сягала до 15 тисяч людей.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

- 3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади.
- 4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.
- 5 – розвиток молодіжних громадських організацій.
- 6 – волонтерство.
- 7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборвання.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4.4 До 2030 року істотно збільшити число молодих і дорослих людей, які володіють затребуваними навичками, у тому числі професійно-технічними навичками, для працевлаштування, отримання гідної роботи та занять підприємницькою діяльністю.

Ціль № 4.7. До 2030 року забезпечити, щоб усі учні здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток.

Ціль № 8.3. Просувати проведення орієнтованої на розвиток політики, яка сприяє продуктивній діяльності, створенню гідних робочих місць, підприємництву, творчості й інноваційній діяльності, та заохочувати офіційне визнання і розвиток мікро-, малих і середніх підприємств, у тому числі шляхом надання їм доступу до фінансових послуг.

Ціль № 8.6. До 2020 року суттєво скоротити частку молоді, яка не працює, не вчиться і не набуває професійних навичок.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували інструменти для дизайну (Illustrator, Photoshop) та планування роботи і реєстрації (пакет Google).

- **Зворотний зв'язок**

Христина Білінська, новинне відео: https://www.youtube.com/watch?v=i-HU_BVPUfY

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

15

- **Національний університет «Чернігівська політехніка», лабораторія «Creative Finlab»**

- **Назва практики: «ФІНАНСОВО ГРАМОТНА МОЛОДЬ – УСПІШНА ГРОМАДА»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Чернігів**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Парубець Олена Миколаївна — доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, керівник лабораторії «Creative Finlab»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** olena.parubets@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** 2018–2020 роки

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** креативність, фінансова грамотність, добробут, заощадження, збільшення фінансових ресурсів

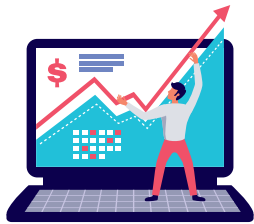
● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Актуальність проведення зазначеної молодіжної практики обумовлюється низьким рівнем фінансової грамотності молоді України, що підтверджується офіційними статистичними даними. Питання підвищення рівня фінансової грамотності і фінансової культури молоді набувають все більшої актуальності і потребують розробки дієвих заходів в цьому напрямку. Низький рівень фінансової грамотності, нерозуміння планування і використання особистих фінансів може призвести в майбутньому до зростання боргів, підпадання під дію шахраїв, особливо з кредитними і зарплатними картками, і, як наслідок, виникненням не тільки фінансових, але і соціальних проблем.

Основними завданнями практики є наступні:

- формування навичок міжособистої взаємодії молоді;
- отримання знань стосовно підвищення власного фінансового добробуту та фінансової спроможності населеного пункту, в якому проживає молодь;
- опанування навичками планування і ефективного використання коштів особистого (сімейного) бюджету.

У процесі реалізації практики вирішуються питання підвищення рівня участі молоді в житті територіальних громад, процесі управління міськими коштами, завдяки розвитку партисипативного (учасницького) бюджетування.

● **Опис практики:**

Практика спрямована на підвищення рівня фінансової грамотності та фінансової культури учнівської і студентської молоді для прийняття останніми грамотних, ефективних рішень, що мінімізують фінансові ризики і сприяють підвищенню рівня особистої фінансової безпеки молоді в умовах постійної зміни фінансового середовища.

Практика передбачає посилення фінансової інклюзії молодого покоління та розуміння особистої відповідальності за своє майбутнє фінансове благополуччя шляхом надання в ігровій формі доступної, прийнятної, якісної і сучасної фінансової інформації з метою підвищення рівня обізнаності молоді з фінансових питань. Основи фінансової грамотності молодь отримує в школі або ВНЗ, однак освоюються і перевіряються такі знання як раз в ході проведення інтерактивних фінансових заходів.

Заходи проводяться за допомогою використання інтерактивних методів, а також методів гейміфікації, скрайбінгу, коучингу, комунікативного навчання.

Отриманні навички в ході проведення фінансових заходів сприяють підготовці молоді до самостійного дорослого життя, в якому, як на особистому, так і на професійному рівні потрібно постійно приймати складні рішення ефективного і раціонального розподілу фінансових ресурсів.

Завдяки використанню ігрового формату учасники заходів матимуть можливість розвинути креативність та критичне мислення, опанувати навички розумного заощадження і планування свого фінансового майбутнього, покращити комунікативні навички, отримати корисний досвід роботи в командах, а також в процесі рефлексії обмінятися думками та поставити запитання досвідченим тренерам, отримати корисні поради та інформаційні матеріали для подальшого використання.

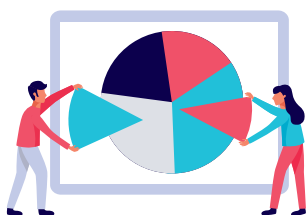
● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Реалізація практики відбувалася завдяки коштам отриманим від Британської Ради на реалізацію проекту «ФінКультурний марафон», коштів Національного університету «Чернігівська політехніка». Завдяки зазначеним коштам в приміщеннях університету відбувалася діяльність «Школи волонтерів» з підготовки студентів-волонтерів до просвітницької діяльності, та проводилися фінансові тренінги, ігroteки на які залучалися учні шкіл міста Чернігова та Чернігівської області. Також на реалізацію практики виділялися кошти і надавалися приміщення партнерами, а саме Агенцією регіонального розвитку Чернігівської області, Чернігівським обласним молодіжним центром, Регіональним центром підтримки підприємництва в Чернігівській області.

● Досягнення:

Зростання фінансової свідомості учнівської і студентської молоді, та налагодженню ефективної взаємодії і співпраці молоді з представниками органів місцевого самоврядування, громадськими організаціями. Активізація їх участі в житті територіальних громад, вирішенні місцевих проблем.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Практика пов'язана зі сферою №3 – розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади. Висвітлення інформації щодо проведення інтерактивних фінансових заходів в соціальних мережах та каналі YouTube сприяє подальшій популяризації ідей фінансової грамотності серед учнівської та студентської молоді, розумінню останніми фінансово-економічної ситуації в країні, напрямів зростання їх особистого добробуту та фінансової спроможності громади, в якій вони проживають. В цілому проведення зазначених заходів серед молоді сприяє їх формуванню як свідомих громадян, що готові брати

активну участь у вирішенні фінансово-економічних проблем громад, що особливо важливо в умовах проведення реформи фінансової децентралізації. Також проведення зазначених заходів є особливо актуальним в умовах фінансової кризи, спричиненої пандемією, коли особливо гостро постають питання економії фінансових ресурсів та пошуку нових джерел їх накопичення на державному, місцевому і рівні окремих громадян та домогосподарств.

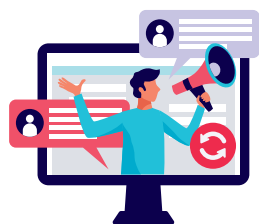
- Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Четверта ціль – забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. Завдяки реалізації практики відбувається безкоштовна освіта учнівської і студентської молоді основам фінансової грамотності, економії, заощадження, інвестування з метою збільшення фінансових ресурсів держави, місцевих органів влади та особистих фінансових ресурсів.

- Цифрові інструменти під час реалізації практики:

При реалізації практики, особливо в умовах пандемії передбачено використання навчальних платформ Kahoot! – розміщення завдань для виконання інтерактивних тренінгів та ігор; платформи Zoom для проведення тренінгів в онлайнрежимі. В умовах карантину розширилися можливості проведення зазначеної практики в онлайнрежимі і розширилася географія учасників.

- Зворотний зв'язок

<https://www.youtube.com/watch?v=tcITFZX55P8&feature=youtu.be>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

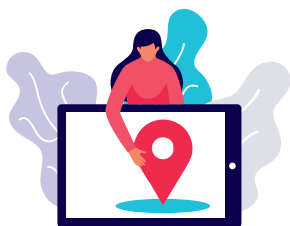
16

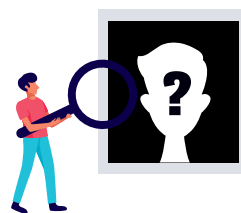
- **Молодіжний центр «Нові крила»**

- **Назва практики: RESTART**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Нововолинськ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Медина Павло, голова**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: pavlomedyna55@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: дев'ять місяців, процес до першого офіційного заходу**

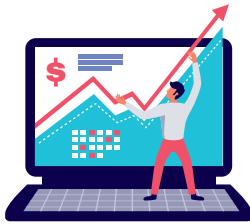
- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: самовідданість, співпраця, команда, родина, виклик**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ми команда, яка вже п'ятий рік ініціює молодіжного центру. Який працює всупереч системи. Весь час наша команда працює на волонтерських засадах. Поєднуючи центр з роботою та навчанням. Комунальні платежі і витрати центру команда закриває власними силами (інколи завдяки партнерам). Приміщення в міській раді і бюджету для заробітної плати немає. І ось влітку 2019 року ми вдруге лишаємося без приміщення, без ресурсів і без варіантів, куди переїхати (всі приміщення в нас це співпраця з місцевим бізнесом). Весь молодіжний центр і чотири роки роботи помістилися в одному гаражі. Команда постала перед вибором: закрити гараж і передати всі речі команді, яка захоче створити щось схоже після нас, або видихнути, перепочити і стрибнути вище голови і запустити RESTART.

Місто має 50 тисяч населення, все «комунальне» дозвілля розраховане лише на шкільну молодь. У місті немає жодної книгарні, а бібліотеки в їхньому теперішньому форматі не цікаві молоді.

- **Опис практики:**

Приблизно навесні (в травні) ми дізналися про зміну призначення власником приміщення, яке нам допомагав утримати місцевий фонд, який знаходився в іншій частині будівлі, ми змушені залишити його влітку.

Одразу домовилися про очну зустріч з представниками місцевого самоврядування розповівши ситуацію про важливість роботи молодіжного центру в місті, ми почули що вони подумают чим допомогти. За певний час було запропоноване підвальне приміщення в Будинку культури. Приміщення було не придатним до використання (без вікон, підлоги, дверей).

От в один прекрасний літній день десять молодих людей завантажила все добро молодіжного центру і перевезли все у мій гараж, який «забили» під самий дах. Ми перепочили, а за тиждень запитали чи є якісь варіанти у органів місцевого самоврядування і почули: «Соррі, поки ні». Ми склали список за і проти та викликів, які перед нами ставить проект RESTART.

Перший місяць ми прописали сотні листів та провели декілька зустрічей з потенційними партнерами. Першим потенційним партнером був Обласний ліцей-інтернат, який мав стару пральню на 240 м кв., яку вони були готові передати для ГО, але після перегляду приміщення та його стану і залучення експертів будівельників, були змушені відмовитися. Попередня вартість робіт стартувала від півтора мільйона гривень (дах, стіни, фундамент, підлога і далі по списку).

Стало зрозуміло, що для активної роботи по новому створенні молодіжного центру нам не вистачає часу та людського ресурсу. Мною було прийняте стратегічне рішення звільнитися з роботи і зайнятися цим процесом, щоб довести його до логічного завершення.

Так за останні п'ять років це була шоста робота, яку я залишив, щоб мати можливість працювати і на роботі, і для центру.

Наступним кроком було переформатування команди з чітким розподілом обов'язків та зон відповідальності. Кожен учасник обирав ті напрямки, де вважав буде найкориснішим, і почалася робота.

Перших два місяці були зустрічі та листування з потенційними партнерами, які мали можливість підтримати проєкт і забезпечити його ресурсами. Було декілька варіантів приміщень. Кожне мало свої особливості і вимоги до оплати та умов використання.

Паралельно пошук партнерів, які допоможуть з ремонтними роботами.

І ось перша важлива зустріч і залучення першого, і можна сказати ключового партнера, — місцевого підприємства ТОВ «KRONOSPAN», які сказали, що готові закрити питання ремонтних робіт і допомогти з підрядником для цих робіт. Цей стало важливим мотиваційним стрибком для команди.

За місяць ми мали приміщення в центрі міста з гарним краєвидом на місцевий сквер.

Всю юридичну й паперову роботу ми проробили за місяць і в листопаді розпочалися основні ремонтні роботи (підлога, стіни, двері).

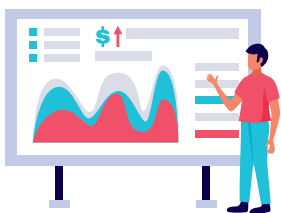
Паралельно команда почала роботу над внутрішнім дизайном та залученням партнерів для наповнення.

Місцевий бізнес вже на етапі реалізації ремонтних робіт став активніше включатися в процеси з наповнення центру.

На всіх етапах наповнення працювала команда волонтерів, яка повністю, від початку і до кінця, створювала простір, який буде комфортний. Колір стін, меблів, розташування та панування — все це робили молоді люди власними руками.

На кінець січня ми мали новий молодіжний центр і офіційний перший захід відбувся 8 лютого.

Зараз ми маємо медіапроєкти, доки карантинна ситуація не дозволяє проводити масові заходи.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Додатково залученні ресурси:

- ТОВ «KRONOSPAN» — основні ремонтні роботи 250 тисяч грн.;
- BRW — Україна — виготовлення столів та шаф за нашим дизайном та придбання стільців;
- ЕКСТРА-БУД — забезпечення засобами захисту, та фарбою для оформлення стін та мінімуралу;
- видавництва, які наповнили книгозбірню, — «Наш формат», «ART HUSS», «Кальварія», «Видавництво 21», «П'яний корабель», «КСД», «Discursus», «Нова книга» «Смолоскип» «Кальварія» «VIVAT» «Видавництво Анни Антоненко» та інші;
- BODRO Clinic — ресурси для закупівлі необхідного обладнання;

- Нововолинська міська рада — підключилася на фінальному етапі підготовки відкриття та надала б/в проектор, ноутбук та принтер;
- Сімейна Пекарня — наш смачний партнер для проведення масових заходів.

Власні ресурси:

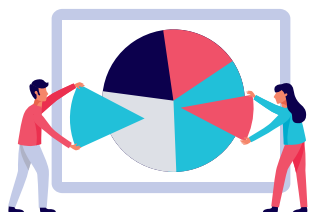
- людський ресурс — волонтери, художники, майстри;
- фінансові ресурси — власні ресурси команди на поточні витрати під час ремонту;
- постійні фінансові вклади — команда власними силами закриває питання комунальних послуг та офісних витрат;
- ресурси — інвентар, який лишився з минулих приміщень.

● Досягнення:

- в Нововолинську є молодіжний центр;
- оновлений, сучасний та практичний простір;
- власну книгозбірню сучасної літератури;
- місця для роботи молоді в центрі міста;

- «Куток» для відео блогів (ми знімаємо два відеопроєкти);
- обладнання для створення медіа контенту;
- зал-трансформер для проведення заходів на різну кількість учасників;
- технічну базу для заходів, які хоче проводити молодь;
- команда центру виросла до 13 волонтерів.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Ми є дотичними до кількох сфер, але основними зараз є: № 4 «Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив» та № 6 «Волонтерство». Центр забезпечує ресурсну, освітню та менторську підтримку ініціатив на різних рівнях і не тільки місцевої молоді, а також розвиває різні види волонтерства в місті. Наступним нашим пріоритетним напрямком буде просвітницька діяльність з прав людини. І на момент заповнення заявки Медина Павло закінчує річний курс програми для тренерів з прав людини від Ради Європи.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 17. Партнерство заради сталого розвитку.

Ми команда, яка намагається власним прикладом показувати користь від партнерств і показати, що «Я — занадто мало для команди». Всі

проекти поєднані кооперацією з іншими зацікавленими сторонами для кращого ефекту і збільшення охоплення цільової аудиторії та стейкхолдерів.

Ціль № 11. Сталий розвиток міст і спільнот. Місто розвиває молодь, яка має достатньо знань та підтримки для того, щоб втілити щось своє. Ми бачимо себе в ролі цих партнерів та менторів для самореалізації молоді в розвитку громад.

Неформальна освіта, крім всіх її напрямів та плюсів має підтримку цілі 10. Скорочення не рівності – залучення всіх верств молоді до заходів та налагодження комунікації між ними.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Ми завжди намагаємося поєднувати офлайн та онлайн.

Онлайн використовувався для залучення та інформування волонтерів, партнерів та містян. В онлайні маємо інформаційні кампанії та попередні домовленості про живі зустрічі.

Активно використовуються нами 4 основні інструменти для реалізації цього проекту та й в принципі для роботи центру: пошта, Instagram, Facebook, YouTube. Новим, який з'явився завдяки карантину став ТікТок – який опановуємо зараз.

Карантинні обмеження не вплинули на процес реалізації і підготовки проекту, адже ми запустилися до карантину. Але це все дало новий виток роботі онлайн і ми запустили міні школу медіа контенту та власний медіа продукт для онлайн. І стали інформаційним містком для молоді в пошуках можливостей для розвитку себе в онлайні.

● Зворотний зв'язок

Сергій, батько члена команди, волонтер: «Мені було приємно, як син вперше запросив мене волонтерити разом з ним. Тоді я відчув гордість за свого сина, що він хоче допомагати іншим людям. Я вдячний, що молодіжний центр так позитивно на нього впливає». <https://www.facebook.com/profile.php?id=100014146868470>.

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

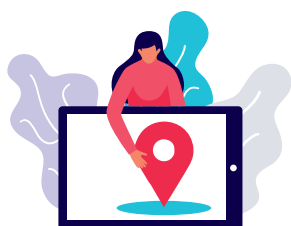
17

- **Хореографічний колектив «Крок вперед»**

- **Назва практики: ПРОЄКТ «APT-LINE»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Умань**

- **П.І.Б автора/ки практики: Глобчак Вікторія Вікторівна, керівник**

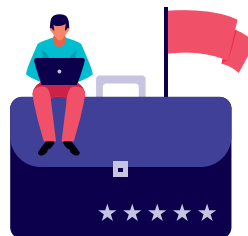
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: global.dance.uman@gmail.com**

- **Статус практики: реалізовано перший етап проєкту**

- **Період впровадження практики: карантинний період**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: творчість, позитив, дозволля, молодь, діти**

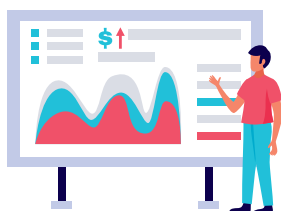
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Карантин став справжнім випробуванням для всіх українців, а найбільше для дітей та молоді. Заняття хореографічної студії були припинені, необхідно було шукати нові методи комунікації, зайнятості, навчання в режимі онлайн.

- **Опис практики:**

Хореографічний колектив «Крок вперед» налічує понад 300 учасників – це діти та молодь (різні вікові групи). У соціальних мережах кожен 2–3 тижні пропонувалися нові творчі завдання: «Перевтілення», «Сімейний альбом», «Дистанційне навчання», «Навчаємось танцюючи», «Мій спортивний ранок» та інші. Проєкт «Арт-line» набрав обертів, до нього долучались не тільки учасники колективу, а й велика кількість молоді міста. Особливо активними були молоді сім'ї з дітьми, проєкт здружував, долучав до заняття спортом, навіть тих, хто ніколи ним не займався. Діти навчали батьків танцювати, малювати, батьки допомагали у виконанні завдань. Кожен, хто брав участь у проєкті в соціальних мережах, викладав результати своєї діяльності. Все місто (і не тільки, відповідно до кількості вподобань та поширень) захоплювалося результатами молоді.

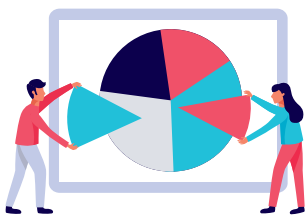
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проєкт реалізовувався онлайн, саме тому він не вимагав значних матеріальних ресурсів. «Арт-line» включав 10 конкурсів. Три переможці кожного конкурсу визначались за кількістю лайків і переглядів та отримували подарунки, призи, сертифікати. Участь у конкурсах була безкоштовною.

- **Досягнення:**

За період впровадження проєкту «Арт-line» було охоплено понад 500 учасників та долучалися члени їхніх сімей, друзі для створення образів, макіяжу, фото, відео тощо. Основне завдання, яке ми ставили перед собою як організатори, було повністю виконано. У період карантину діти та молодь міста Умань розвивали творчі здібності, набували нових навичок, займались спортом, танцями.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наша практик пов'язана з сферами № 4, 7–8 молодіжної політики.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4 «Якісна освіта».

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Засоби візуалізації, відео з екрану, відеоконференції, створення презентацій. За допомогою цифрових інструментів молодь мала змогу спілкуватися, комунікувати, впроваджувати ініціативи та творчі проекти, обмінюватися думками, бути почутими.

- **Зворотний зв'язок**

https://www.facebook.com/photo.php?fbid=909577676143535&set=p-cb.909580462809923&type=3&__tn__=HH-R&eid=ARAQ0MddZpueqd-1qS8sbXx5FfTjrg-nTdmaGckFoDnDDTynp-f2Ozu-oHju4f77TAmNTP-2FOiA2Y4osf

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

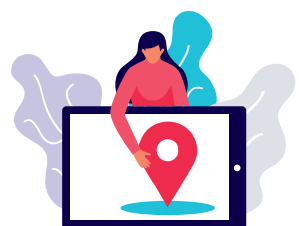
18

- **Plan B fest** (НГО «Культурна Агенція А»)

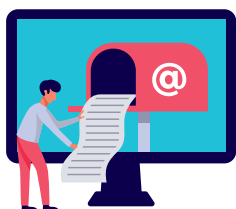
- Назва практики: **PLAN B ONLINE IDEA BOOT CAMP 2020**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Харків, учасники зі всієї України

- П.І.Б автора/ки практики: Нікітіна Галина Юріївна — ком'юніті менеджер Plan B Idea Boot Camp

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: nikitina.galyana@gmail.com

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: квітень — червень 2020 року

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: менторство, експертиза, навчання, ідеї та проекти, взаємодія та нетворкінг

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Індекс SCORE за 2019 рік показав невисоку громадянську активність у Донецьку та Луганську (1,9 – у Донецькій області та 2,1 – у Луганській області). Основними перешкодами є відсутність почуття владних повноважень, тобто люди не вірять що можуть щось змінити на краще в громаді. Так, 61% вважає, що звичайні люди нічого не можуть змінити, а 32% вірять в те, що станеться з Україною в майбутньому, не є їхньою відповідальністю.

Тому, в першу чергу, ми працюємо з громадами зі Сходу, які хочуть внести зміни та покращити якість життя, які, в свою чергу, допоможуть мотивувати інших жителів розвиватись та демонструвати почуття громадянського обов'язку перед своїми громадами. Ми розкриваємо та знайомимо учасників з Донбасу з успішними прикладами громадської активності, ініціатив і проєктів з інших областей та країн світу.

● Опис практики:

Переважно учасниками ІВС є молоді ініціативні люди з всієї України (від 16 років), які мають активну громадську позицію та свої прикладом мотивують інших. Тому ми впевненні, що саме ці люди долучать місцеві громади до розв'язання проблем завдяки їх ідеям та проєктам.

Інноваційність ОІВС полягає в його концепції та креативному підході. Так плануючи та організовуючи буткемп, команда організаторів застосовувала підхід, коли учасники отримують не лише експертну оцінку від українських та закордонних практиків, а також налагоджують з ними контакти та залучають їх до своїх проєктів. Креативна складова полягає в застосуванні сучасних цифрових інструментів, за допомогою яких можна налагодити ефективну комунікацію в менторських зустрічах, та в формі висвітлення менторських сесій та результатів роботи команд (що можна переглянути за хештегом #IB-Online2020).

1. Підготовчий етап.

1 березня 2020 закінчився термін подачі заявок від учасників на Idea Boot Camp 2020 і ми готувалися до основного івенту 9–10 квітня та фестивалю Plan B fest – 10–12. Проте несподівано настав карантин і нам довелося перенести всі активності на жовтень 2020 року.

Тому паралельно у нас виникла ідея провести частину буткемпу в онлайні в квітні–червні, а іншу частину в офлайні – в жовтні. Так команди не будуть втрачати час і вже тут і зараз почнуть роботу над своїми ідеями та проєктами.

2. Реалізація буткемпу в онлайні.

Відповідно онлайнформат для нас був чимсь новим, незвичайним та стресовим з чим раніше ми не стикались. Тому дійсно нам довелось

дещо змінювати формат і замість того щоб за два дні провести 420 менторських зустрічей ми вирішили їх розтягнути на два місяці лайтового режиму з першою менторською сесією на тиждень для кожної з 86 команд.

На старті ми готувалися та підбирали відповідні цифрові інструменти, прописували механіку, інструкції та комунікації. На що у нас пішло два тижні, а з 14 травня стартували менторські тижні. Від початку в тиждень проводилось по 50 менторських сесій, але на початку літа кількість менторських сесій за тиждень скоротилась, тому ми вирішили зупинитись на позначці 244 менторські сесії з запланованих 420 та призупинити онлайнчастину, щоб дати всім час для роботи над проектами та відпочинку влітку. А зараз ми продовжуємо підготовку до офлайнвої частини в жовтні.

3. Звітвання та збір фідбеків.

В липні ми займалися збором фідбеків від команд та менторів, писали аналітичні звіти та планували наступну офлайнвову частину буткемпу.

Online Idea Boot Camp відбувався у квітні та червні в межах масштабного проекту «На карантині з Plan B». В онлайн менторських зустрічах взяли участь 82 команди, а це 328 учасників, що докручували свої ідеї з менторами. Кожна команда мала доступ експертів з різною спеціалізацією, релевантною потребам їхнього проекту – від чотирьох до восьми професіоналів на команду.

За оцінкою фідбеків онлайн частини буткемпу ми знаємо що більшість команд задоволені участю, що вони отримали нові ідеї, знання, поради та контакти. З іншої сторони їм не вистачає фінансування, медіапідтримки та знань з грантрайтингу і фандрайзингу. Тому саме над цими запитами ми будемо працювати далі. Також ми розуміємо що у кожній команді свій тем розвитку. Проте, вже зараз можемо розповісти про деякі з успіхів наших буткемперів. Так чотири команди потрапили до програми «Лабораторія відповідальності BURLAB» та отримали прозові місця. Команда #САМСОБІФЕСТ успішно провела краудфандингову компанію на Спільнокошті. Ще дві команди успішно реалізують свої проекти за підтримки УКФ.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Загалом проект «Online in quarantine with Plan B», в тому числі й OIBC, був реалізований за допомогою залучених ресурсів та за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

● Досягнення:

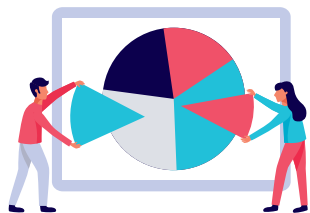
З 320 заявок зі всієї України ми відібрали 86 команд до участі в IBC, але деякі все-таки довелось замінити чи виключити.

Залучено 28 менторів: 14 – українських та 14 – міжнародних з Європи, США, Близького Сходу та Африки.

За квітень–червень ми провели 244 менторські сесії, з яких 127 сесій з українськими менторами та 117 – з міжнародними спікерами (79 з яких були з перекладачами).

До сесій було залучено 82 команди (328 кучасників) зі всієї України, чотири менеджерки та три перекладачки.

А близько 20 команд вже успішно реалізували свої проекти.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

4 – підтримка молодіжних проектів та ініціатив. Мета IBC – сприяння реалізації інноваційних ініціатив у сфері креативних індустрій, які мають значний позитивний вплив на локальні громади через навчання та обмін досвідом. Тому ми впевнені в тому, що наш проект підтримує та розвиває молодіжні проекти та ініціативи в різних регіонах України, в тому числі на Донбасі.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17. Партнерство заради стійкого розвитку.

Ціль № 16. Мир, справедливість та сильні інституції.

Ціль № 4. Якісна освіта.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Через те, що наш тренувальний табір OIBC повністю перейшов в онлайн ми використовували різні діджиталінструменти. При виборі інструментів ми керувалися наступною логікою – обирати найпростіші та найзручніші онлайнінструменти та додатки якими вже й так користується більшість, щоб уникнути довгого процесу навчання та звикання, адже нам потрібно було швидко запуститись.

Наші основні цифрові –інструменти:

Doodle-опитування – діджиталопитувальник, за допомогою якого ми склали графіки доступного часу для менторських сесій. Спочатку ми опитували менторів, а на основі цих даних створювали нові опитування з графіками менторів, для того, щоб команди забронювали зручний час для менторської сесії. Переваги цього інструменту в тому що запрошувати до участі в голосуванні можна надсилаючи запрошення на пошту чи надсилати просто лінк, також можна обмежувати кількість варіантів які може обрати один респондент, чи ввімкнути функцію first come first served (перший прийшов – першого обслужили), яка для нас була дуже необхідною;

Zoom – сервіс для відеоконференцій, через нього ми проводили й адміністрували менторські зустрічі. Зручно що додаток дає можливість планувати зустрічі наперед, демонструвати екран, розділяти учасників на кімнати та записувати зустрічі;

Google Calendar – для запрошення та нагадування про зустрічі. Плюсом для нашої роботи була можливість планувати зустрічі в Zoom і синхронізувати їх відразу з Google календарем та надсилати запрошення учасникам команд на зустріч;

Canva – онлайнсервіс для створення різноманітних картинок з базою макетів під різні соціальні мережі. Використовували для дизайну картинок для внутрішнього Telegram каналу буткемперів;

MONOSNAP та XRecorder – додатки для запису відео з екрану комп'ютера та телефону відповідно. Їх ми використовували для того, щоб відразу знімати відео-інструкції для наших учасників. Також ми використовували банальну електронну пошту, Google таблиці й також канал в Telegram для комунікації та координації учасників On-line Idea Boot Camp.

Загалом можна сказати, що завдяки карантину ми освоїли багато нових цифрових-інструментів, які будемо використовувати й надалі в нашій роботі в офлайнових форматах.

● Зворотний зв'язок

Давідова Олена (команда ЖУК), учасниця ОІВС: «Ми задоволені, вдячні, замислені. Кількість чистеньких листочків у записничку щоразу зменшується. Кожного разу відкриваємо для себе щось новеньке, щось, що пробуджує фонтан ідей (для них, напевно потрібно окремий записничок))»

Дякуємо усім за поради, ідеї, кейси, наснагу».

Джерело:<https://www.facebook.com/105848184136779/photos/pcb.2926608787888841/292659952122267/?type=3&theater>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

19

- **Громадська організація «Центр інноваційного, соціального, фізичного та інтелектуального розвитку "Піпл.юа"»**

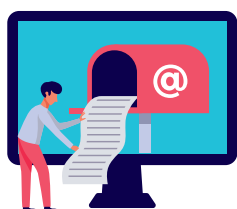
- **Назва практики: ПРОЄКТ «ЗІРКОВИЙ СТАДІОН»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Мелітополь, Запорізька область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Несват Тетяна Володимирівна**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: ngo.people.ua@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: літо 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: згуртування, громада, молодь, спорт, успіх**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

«Авіамістечко» – віддалений мікрорайон міста Мелітополя, в якому проживають біля 4000 мешканців, молодь мікрорайону пасивна, мало ініціативна, проте цікавиться спортивними заходами. ГО «Піпл.юа» були вирішено активізувати молодь мікрорайону через залучення до волонтерської роботи у відновленні занедбаного футбольного поля стадіону «Зірка». Всього на території міста існує п'ять повноцінних спортивних майданчики для великого футболу, один з них, «Зірка», перебував у жахливому стані: сміття та висока трава були особливостями цього поля.

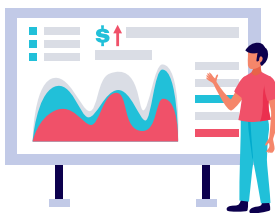
- **Опис практики:**

Нами було запропоновано молоді мікрорайону та міста в цілому оновити спортивний об'єкт, через організацію толок та пошуку футбольних команд.

До активної роботи волонтерів долучились представники військової частини А3840.

Як результат, нами була проведена косовиця трави, її вивіз, приведення до ладу футбольних воріт та встановлення сіток, залучено футбольні команди для проведення матчу та організовано концерт в знак вдячності волонтерам за роботу та привернення уваги мешканців мікрорайону до спортивного об'єкту.

Сьогодні полем почали користуватись для тренування дитячих футбольних команд, молодь мікрорайону долучається до підтримки території у чистоті.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Фінансові – грантові кошти від «Карітас Запоріжжя».

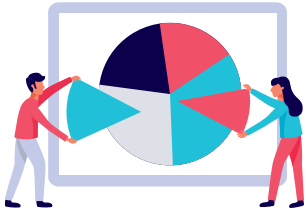
Людські – волонтери громадської організації

Матеріальні – приміщення молодіжного центру для роботи над етапи реалізації проекту.

- **Досягнення:**

Приведено до ладу футбольне поле занедбаного стадіону «Зірка», проведено перший багато років футбольний матч між ФК «Арсенал» та ФК «КТМ Мелітополь» з залученням професійної суддівської команди ініціативної спортивної групи «Територія футболу» з урочистим нагородженням та концертом.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наша практика пов'язана з розвитком волонтерства, забезпечення змістовного дозвілля та розвитком молодіжних громадських організацій.

Проект направлений на популяризацію волонтерської діяльності серед молоді віддаленого мікрорайону міста, в якому відсутні місця для змістовного дозвілля молоді та діяльність громадських об'єднань практично не ведеться.

Завдяки реалізації проекту «Зірковий стадіон» молодь мікрорайону була залучена до діяльності громадської організації, через волонтерську роботу у створенні майданчику для фізичного та соціального розвитку та комунікації молоді.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Наша практика сприяє інтеграції цілі № 17 сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Збір волонтерів та інформування громадськості про етапи реалізації проекту відбувалися в онлайні, гугл-форми та соціальні мережі, карантин вплинув на термін реалізації проекту.

- **Зворотний зв'язок**

Аділь Сейтосманов, співавтор проекту: «Ми не знали до останнього чи вдасться проект, проте віра в успіх вела нас до кінця. Реалізовувати проект направлений на згуртування молодіжної громади влітку на півдні України, фантастичне заняття бо ми і морське узбережжя конкуренти».

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

20

- **Молодіжний простір, місто Підгородне**

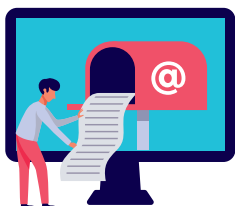
- **Назва практики: МОДЕРНІЗАЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ, НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Підгородненська ОТГ, Дніпропетровська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Комар Ірина Юріївна, організатор**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: ar.pidgirna@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: 2020 рік**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: модернізація, застарілі будівлі, новий формат**

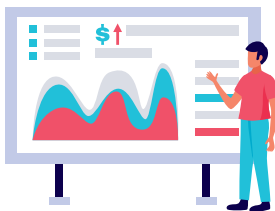
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Застарілі приміщення, стандартне наповнення комунальних закладів стає нецікавим для молодіжного сприйняття: незважаючи на проведення цікавих програм і заходів.

- **Опис практики:**

Молодіжний простір, який він? Кімната 18,4 м кв., надана молоді в будівлі бібліотеки 14 квітня 2020 року підписано «Меморандум про співпрацю Підгородненської міської ради, молодіжного простору та районної бібліотеки». Наповнення: книжкові шафи, книги, портрети, парти і стільці та читальний зал. Чи можливо зробити локацію молодіжної зацікавленості і тематичного краєзнавчого наповнення? Провели опитування серед молоді, розглянули варіанти наповнення, спілкувалися в Zoom і Telegram. У карантинних умовах з квітня по червень малювали, планували, вишукували цікавинки в інтернеті. На даний момент: реконструйовано стіни і стелю власними силами і матеріалами. Розроблено концепцію: молодіжне краєзнавство – фотозони, картинна галерея, бібліотека, кабінет картографії і археології, велофотовінтаж. Меблі для простору створюємо власноруч із піддонів, наповнюємо кімнату хатнім начинням.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

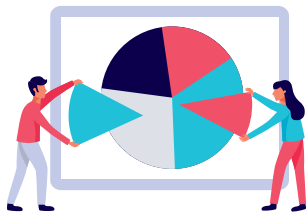
Матеріальні ресурси: для реалізації практики проговорили, що є із власних матеріалів для наповнення кімнати: шпалери, клей, фарба, робочі інструменти. Визначили уміння, розділили зони виконання, використали власні ресурси, приміщення, виконавці: молодіжна аудиторія.

Фінансові ресурси: внески учасників, допомога спеціалістів на волонтерських засадах.

- **Досягнення:**

Створення спільними діями локацію, яка стає цікавою для молоді, виконується силами і проектуванням самої молоді. Згуртовано молодіжну групу 56 осіб, навчання, дія, взаємодопомога.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив. Локація в бібліотеці: перший молодіжний проєкт із модернізації приміщень. Плануємо розвивати цей напрям.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17 – Партнерство заради стійкого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували цифрові інструменти. Всеукраїнський карантин дав поштовх до вивчення і застосування: Zoo платформи, Telegram – чат канал, Facebook – месенджер відео чат. Соціальні мережі – інформування виконання робіт (Facebook, Instagram).

- **Зворотний зв'язок**

«Дякую всім небайдужим! Тільки так і відбудуємо громаду разом»: https://www.facebook.com/groups/2357817897800761/?should_open_composer=false

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

21

- **Комунальний заклад Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області**

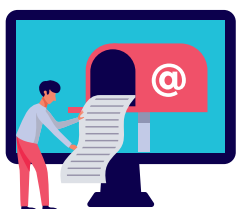
- **Назва практики: Онлайн майстерня «ONLICRAFT»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Чернігівська область, місто Ніжин**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Цюрток Світлана Сергіївна – заступниця директори Ніжинського міського молодіжного центру. Бутенко Світлана Василівна – фахівчиня з молодіжної роботи Ніжинського міського молодіжного центру

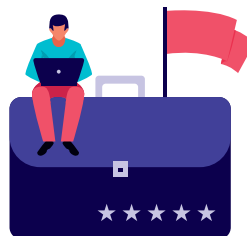
- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: ar.pidgirna@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: з 15 квітня 2020 року і діє на постійній основі**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: творчість, майстерність, ідея, натхнення, craft**

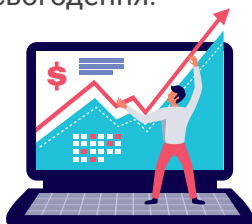

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Із початком карантину вся молодіжна робота перейшла в онлайнформат. Така ситуація призвела до знаходження та запровадження нових та цікавих форм взаємодії з молоддю нашої громади в онлайнпросторі. З огляду на велику залежність молодих людей від мережі інтернет, під час карантину вони стали отримувати багато крутої та пізнавальної інформації, за для покращення своїх скілів.

Тому ми вирішили спрямувати свою увагу на творчий аспект, адже творчість об'єднує у собі розумову й практичну діяльність людини, результатом якої є створення оригінальних, неповторних цінностей, виявлення нових фактів, властивостей, закономірностей, а також створення новизни в суспільстві.

Наша онлайнмайстерня «OnliCraft» спрямована на розвиток всіх аспектів творчості молоді громади та активізацію і розвиток культурно-творчого потенціалу, адже це є одним із пріоритетних навичок сьогодення.

● Опис практики:

Уже як півтора року функціонує та розвивається наш Ніжинський міський молодіжний центр. За цей час було проведено безліч різнопланових заходів, що допомагають розвивати молодь, надають їм можливість активно відпочивати, пізнавати нові аспекти різноманітних сфер життя та покращувати стан реалізації молодіжної політики в громаді.

Творчість для нас є одним із пріоритетних напрямів роботи, адже це гарна стратегія для приваблення молоді, їх зацікавлення та досягнення чудового результату.

Онлайнмайстерня «OnliCraft» розпочала свою діяльність з квітня місяця 2020 року і діє тепер на постійній основі. 1 раз на тиждень на офіційних сторінках у соціальних мережах Ніжинського міського молодіжного центру виходить випуск відео-рубрики, у якому майстри, працівники центру, молодіжні працівники, відвідувачі мають змогу створити виріб у будь якій техніці, що є їм до вподоби.

Всі охочі можуть переглянути відео, побачити покрокову інструкцію: які матеріали потрібні, з чого розпочати, які заготовки та як в результаті створити цілісний продукт.

А що найголовніше у нашій майстерні – це те, що більшість виробів створюються із найлегших матеріалів, які можна знайти у себе під рукою, а також сприяти сталому розвитку громади та економія ресурсів через вторинне використання сировини.

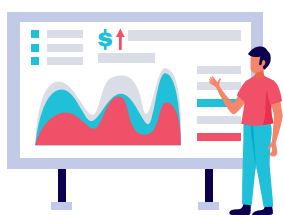
Майстерня охоплює широкий спектр технологій рукоділля: оригамі, різні техніки малювання, вишивка та пошиття іграшок, екотворчість – створення екоручок та фото рамок, поробки з гофропаперу, канзаші, вітраль, пап'ємаше, деку паж, сицилійське мереживо, гантель, топіари, вироби з деніму, джинси, плетіння з газетних трубочок, фриволіте та багато інших.

Така різноманітність дає можливість спробувати свої здібності у різних техніках, розширити свої навички та вміння, створити чудовий неперевершений виріб власноруч.

Усі учасники майстерні навчаються застосовувати критичне мислення для аналізу інформації, її осмислення, розрізнення технологій, створювати незвичайний, особливий, індивідуальний виріб.

Найбільш успішним моментам майстерні є те, що чимала кількість підписників наших сторінок у соціальних мережах вражені легкістю створення виробів, зручністю та доступністю виробу, зрозумілістю та різноманітністю виробів, які є до вподоби різновіковим жителям громади.

Майстерня є гарною можливістю розвивати свій творчий потенціал у різних аспектах, а також вона може бути вдалою відправною точкою для започаткування та реалізації нових технологій й формування нових відомих творчих особистостей сучасності.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Фінансове, а також матеріальне (приміщення, матеріали для майстеркласів, канцприладдя, відео та комп'ютерна техніка,) забезпечення проекту відбувається за власний рахунок КЗ Ніжинський міський молодіжний центр.

Також вагомий людський внесок приносять працівники та волонтери центру, члени ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», що виступають в ролі сценаристів, майстрів, відео операторів та відео монтажників.

● Досягнення:

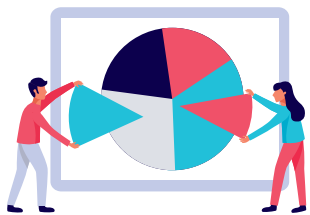
Звертаючи увагу на те, що проект є діючим, можемо підвести його проміжні підсумки за 5 місяців діяльності.

Онлайнмайстерня «OnliCraft» за своє існування досягла чудових результатів:

- створено та оприлюднено 16 онлайн відео майстеркласів;
- залучено 14 молодих людей, що виступили в ролі майстрів, відео операторів та відео монтажників;

- охоплено 1 700 акаунтів, що переглянули майстеркласи.

У результаті молодь міста має гарну можливість розвивати свої творчі здібності просто, легко та в зручних для них умовах.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Онлайнмайстерня «OnliCraft» за своєю роботою безпосередньо пов'язана з такими сферами молодіжної політики:

4 — підтримка молодіжних проектів та ініціатив — допомога та підтримка молоді у реалізації своїх творчих ідей та задумів;

7 — змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування — сприяння створенню умов розвитку індивідуальних або колективних творчих задумів у аспекті та контексті такому, якому хоче і бачить молодь.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Діяльність онлайнмайстерні «OnliCrat» безпосередньо пливає на інтеграції Цілей сталого розвитку, а особливо в наступних.

Ціль № 5. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток.

Ціль № 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

Ціль № 9. Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для монтажу, підготовки всіх деталей відео та створення кінцевого результату онлайн майстерні наша команда використовує такі програми: Canva, VideoPad та Video Cutter.

Для зберігання всіх випусків майстерні ми використовуємо – Google Диск.

Для оприлюднення та просування відео майстерень постають соціальні мережі Ніжинського міського молодіжного центру:

Facebook – <https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter>

Instagram – https://www.instagram.com/nizhyn_youth_center/?hl=ru

Telegram – https://телеграм.онлайн/#/im?p=%40nizhyn_youth_center

Карантинні обмеження не виступили негативним аспектом для нашого проекту і не надали критичного впливу, адже він був одним із причин створення та запуску майстерні в онлайнформаті. Тому всеукраїнський карантин мав лише позитивний вплив на реалізацію проекту.

● Зворотний зв'язок

Котельницька Євгенія (майстриня, волонтер Молодіжного центру, членкиня ГО «ЛІМ»): «Завжди мріяла передати щось своє іншим. Дякую за те, що ви дали можливість втілити її в життя:)».

<https://www.facebook.com/403650273811737/videos/291363828768671>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

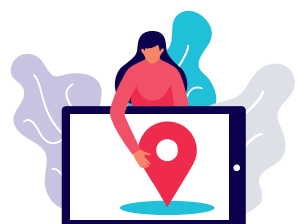
22

- Департамент соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації

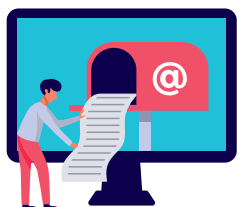
- Назва практики: **обласний фестиваль «БУДЬ МОЛОДИМ – ЖИВИ АКТИВНО»**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): 21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7

- П.І.Б автора/ки практики: Кобися Микола Володимирович – головний спеціаліст відділу молодіжної політики та взаємодії з громадськими організаціями Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: mkobysya@gmail.com

- Статус практики: постійно діюча програма

- Період впровадження практики: 2016–2019 роки

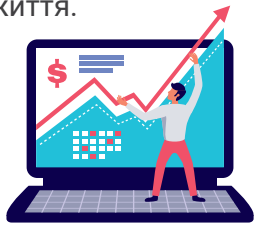
- П'ять ключових слів, які характеризують практику: **молодь, спорт, здоров'я, рух, команда**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Залучення молоді до здорового та активного способу життя, утвердження культури здоров'я серед молоді є невід'ємною складовою забезпечення здоров'я нації — одного з найважливіших показників суспільного та економічного розвитку держави. Близько 75% хвороб у дорослому віці є наслідком умов та способу життя в дитинстві та юності.

Саме тому фестиваль спрямований на пошук шляхів підвищення у молодого покоління усвідомлення цінності здоров'я та здорового способу життя.

- **Опис практики:**

Обласний фестиваль «Будь молодим — живи активно», організований Департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації спільно з громадською організацією «Платформа розвитку особистості», головною метою якого є підвищення рівня здоров'я молоді, популяризація та утвердження здорового і безпечного способу життя та культури здоров'я серед молоді.

Програма заходу включає 3 активні та енергійні дні з залученням спортивних та інтелектуальних змагань, квестів, тренінгів та різноманітних екскурсій визначними місцями Вінниччини.

Учасники фестивалю, а саме команди, що складаються з 3–4 молодих людей, віком від 16 до 25 років з 17 районів Вінницької області, мають змогу спробувати свої сили у чирліденгу, флаг-футболі, лакросі, лучно-арбалетному тирі, лицарських боях, командних лижах, волейболі, міні-гольфі, крабі, перетягуванні канату, підвісному лабіринті, шашках; отримують практичні навички з надання першої домедичної допомоги у надзвичайній ситуації завдяки тренінгам від «Товариство Червоного Хреста у Вінницькій області» та базові навички військової підготовки; розвивають інтелектуальні здібності та критичне мислення в грі «ЩО? ДЕ? КОЛИ?».

Завдяки фестивалю, вдалось спонукати молодь до усвідомлення цінності здоров'я та здорового способу життя, підвищити загальну поінформованість молоді стосовно здорового та безпечного способу життя, що після завершення змогла продемонструвати свої вміння, використати набуті знання та розповсюдити їх у районах, які представляли.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

На реалізацію чотирьох фестивалів було витрачено 458 000 грн (2016 рік — 78 000 грн, 2017 рік — 120 000 грн, 2018 рік — 140 000 грн, 2019

рік – 120 000 грн), забезпечено обладнання: спортивні майданчики – «Командні ходулі», «Мега-м'яч», «Атракціон Мега-Кочки», «Веселий баскетбол», «Бокс гігантський», «Велика джанга», «Лук – безпечний тир», «Атракціон Пенальті», «Шар маятниковий», «Великі шахмати», «Великі хрестики нулики», «Квадроканат», «Рогатка», «Квадробілка», «Бревну-рулетка»; акустична система Fender Passport Event.

Людські ресурси: до організації фестивалю було залучено п'ять працівників Департаменту соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації; дев'ять залучених спортивних тренерів, освітніх тренерів та фізкульт-організаторів; п'ять членів громадської організації «Платформа розвитку особистості»; 20 залучених волонтерів.

Фестиваль організовано Департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької облдержадміністрації спільно з партнерами: Громадська організація «Платформа Розвитку Особистості», Громадська організація «Академія активного відпочинку»; Медіакорпорація «RIA»; Спортивний клуб «Вінницькі вовки», Товариство Червоного Хреста в Україні, Громадська організація «Студентська Академія Волонтеріату».

● **Досягнення:**

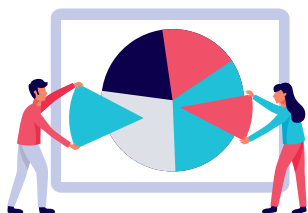
Проведення Обласного фестивалю «Будь молодим – живи активно» дало можливість популяризувати здоровий та безпечний спосіб життя серед учасників фестивалю та охоплених ним молодих людей, набутти практичних навиків під час занять з надання першої домедичної допомоги, а також

почути досвід найкращих практик різних районів (подальшому ОТГ) у проведенні культурологічних заходів.

Деякі учасники під час проведення фестивалю виявили бажання спільної реалізації Обласного фестивалю «Будь молодим – живи активно».

Даний захід сприяв збільшенню числа молоді, яка дотримується рухової активності та здорового способу життя. Розміщення інформації про захід на своїх порталах та в ефірах сприяє в подальшому розповсюдженню відповідної інформації у Вінницькій області та підвищує прихильність до цінності збереження здоров'я та життя.

Загалом інформаційно охоплено близько 30 000 осіб, безпосередньо взяли участь у чотирьох фестивалях близько 300 молодих людей.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Наша практика охоплює сфери молодіжної політики: 4–8, 10 (популяризація здорового способу життя серед молоді та розвиток маловідомих видів спорту, таких як чирлідінг, флаг-футбол, лакрос та інші).

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Практика сприяє реалізує ціль № 3 сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для інформаційного охоплення, залучення молоді до заходу та отримання зворотного зв'язку було використано соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram, Google Forms. Для ефективної комунікації під час форуму були створено канал та чати в Telegram. З метою кращого засвоєння інформації використовувались презентаційні матеріали та інфографіки, створені в Canva, Photoshop, Power Point, Prezi.

- **Зворотний зв'язок**

Людмила Гунько, учасниця: «Ось так класно та активно розпочався Обласний фестиваль “Будь молодим – живи активно”, організований Департаментом соціальної та молодіжної політики Вінницької обласної державної адміністрації, який мені та моїм учням Александровій Віолетті та Килимнику Назару запам'ятається надовго) Окремо дякую Наталії Заболотній (директору Департаменту) та Миколі Кобисі (головному спеціалісту відділу молодіжної політики та взаємодії з громадськими організаціями)». https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=2315806978680484&id=100007536126723

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

23

- **Відділ у справах молоді та спорту Дубенської міської ради, Молодіжна рада при виконавчому комітеті Дубенської міської ради**

- **Назва практики: Фестиваль електронної музики «DJ FESTIVAL IN DUBNO»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Дубно, Рівненська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Новосад Віталій Дмитрович – головний спеціаліст відділу у справах молоді та спорту Дубенської міської ради; Сокол Іван Олександрович – Молодіжна рада при виконавчому комітеті Дубенської міської ради**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: vitalii-82@ukr.net**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: початок реалізації – червень 2019 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: молодь, культурно-дозвіллева діяльність, креативність, творчість, музика**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Ідея створення Фестивалю виношувалась не один рік так, як хотілось зробити для молоді міста Дубно щось креативне, масштабне, сучасне, модне та драйвове, те, щоб задовольнило б культурні потреби та інтереси здорової особистості. При опитуванні молоді, які б заходи хотіли бачити в місті для молоді та з її активної участі, близько 70% респондентів обрали проведення Фестивалю електронної музики «DJ FESTIVAL IN DUBNO».

Також основною метою було показати молоді те, що можна замінити відпочинок з сумнівних диско — барів, клубів на безалкогольні дискотеки та відволікти їх від гаджетоманії для реального, живого спілкування один з одним, а не в online.

- **Опис практики:**

Започаткування першого Фестивалю електронної музики «DJ FESTIVAL IN DUBNO» відбулося у 2019 році на стадіоні «Спартак» місто Дубно під час святкування Дня молоді.

Автори ідеї поставили за мету створити Фестиваль для розкриття потенціалу місцевих молодих талантів, допомогти повірити у себе та посприяти розвитку їх творчих здібностей, а також популяризації електронної музики та підняття культурного рівня молоді.

Як розповідає організатор Фестивалю Іван Сокол, що «DJ FESTIVAL IN DUBNO» це не просто Фестиваль, а унікальне музичне дійство плюс відпочинок, який сприяє єднанню душ з абсолютним ритму тому, що Фестиваль — це не тільки музика, це спілкування, обмін думками та емоціями.

Попередньо було проведено кастинг та відбір діджеїв та піджеїв (PJ) фестивалю. Головною умовою було те, що всі мають виступати безкоштовно та на благо розвитку молодіжного руху у місті.

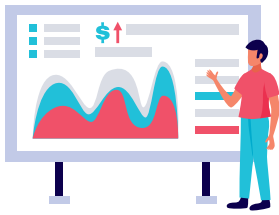
Розігрівали молодь своїми сет-міксами та створювали надзвичайну атмосферу діджеї: Penguin, Nexus ua, Sedma та MC Sayuk та запрошені гості Nazar Drago & Katya Kachanovska (місто Рівне) у супроводі PJ. Слід зазначити, що Katya Kachanovska учасниця вокального талант-шоу «Голос. Діти» на телеканалі 1+1.

Молоді люди, мали можливість «відриватися» під звуки запальних треків різних стилів (Big Room, Electro House, Trance) діджеїв до третьої години ночі.

Близько опівночі видовищні вистави із трюками з вогнями продемонстрував колектив «Llum fire show» з міста Рівне.

Цьогоріч Фестиваль електронної музики «DJ FESTIVAL IN DUBNO» відповідно до викликів часу нажаль, було повністю переведено у онлайнформат. Для чого була розроблена сторінка у Facebook «Фестиваль Електронної Музики в Дубно», де висвітлюється вся інформація щодо Фестивалю та в спільноті «Молодь Дубна».

Як і ті, хто побував на фесті, так і глядачі онлайнформату залишилися із масою позитивних емоцій і вже з нетерпінням чекають на нього наступного року.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Людський ресурс: головними організаторами заходу були члени Молодіжної ради, працівники відділу у справах молоді та спорту та будинку дітей та молоді. Власноруч облаштували місце проведення заходу на стадіоні «Спартак», займалися доставленням інвентарю та просто були «робочими руками» у всьому.

Фінансовий ресурс: Дубенська міська рада виділила кошти на послуги світлового забезпечення та проведення вогняного шоу, подарунки, грамоти, канцтовари, кольоровий дим для спецефектів, афішу, надала міні – сцену, озвучення та робочу групу.

Спонсори: ГО «Мото Дубно» допомогла банерами для оформлення сцени, креативно відкрили фестиваль на ексклюзивних мотобайках, ГО «Дубенська Січ» надала козацький спортивний інвентар; перукар-модельєр Ірина Татаренко безкоштовно робила зачіски учасникам; Європейський ресторан «New York Street Pizza Dubno» забезпечив харчуванням учасників Фестивалю. Рекламно-інформаційне агентство «MAXIMUM» допомогло у розробці банера; Українська компанія «Amrita» та тренажерний зал «Smart фітнес клуб» забезпечили подарунками для нагородження; Туристичне агентство «Єва Тур» надало сертифікат на поїздку у Закарпаття переможцю «Козацьких розваг».

Святкову програму вів безкоштовно ведучий – шоумен Олександр Палій.

Олександр Дехтярчук, народний депутат України 8-го скликання, надав фінансову підтримку.

Інформаційний ресурс: Інформаційний портал міста Дубно 03656.COM.UA; спільнота «Типове Дубно» у Facebook; тижневик «Наше дзеркало»; телерадіокомпанія «Дубно»; спільнота «Молодь Дубна» у Facebook, Instagram; сторінку «Дубно-влада-онлайн» у Facebook, Instagram; офіційний сайт Дубенської міської рада; сторінка у Facebook «Фестиваль Електронної Музики в Дубно»; реклама на сітілайтах в місті.

● Досягнення:

Молодим дубенчанам надано простір для спілкування, вільний від алкоголю та інших нездорових проявів.

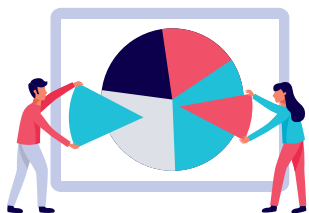
Покращення якості дозвілля молоді, надання можливості виконавцям та учасникам реалізувати свій творчий потенціал та заявити про себе не тільки як про виконавця, а й як про автора власних музичних творів;

Молодь має можливість безкоштовно відвідати розважальні заходи в місті.

У середньому Фестиваль відвідало до 2 000 різних молодих людей, поєднаних спільністю музичних смаків;

Сформована потужна команда Молодіжної ради, яка реалізує в місті різні дозвольні заходи для молоді. Фестиваль дав поштовх на написання нових треків для діджеїв.

На участь у Фестивалі подають заявки діджеї з інших областей України.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

4 – підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.

Варто зазначити, що під час заходу було нагороджено грамотами і подарунками 10 молодих активних людей за активну життєву позицію, сприяння у розвитку молодіжних ініціатив, вагомий внесок у культурно-мистецьке життя міста, а також всі учасники фестивалю отримали подяки та подарунки.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці.

Фестиваль пропагує ідеї здорового способу життя. Під час заходу учасники активно закликали усіх вести здоровий спосіб життя.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Медіасередовище: використання практично, на YouTube: (www.youtube.com/watch?v=m30_phZ3wS4)

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

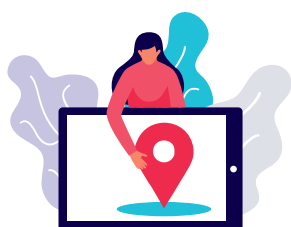
24

- Ліга Толерантності

- Назва практики: **#СИНЕРГІЯЛІДЕРОК**

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Івано-Франківськ

- П.І.Б автора/ки практики: Фомічова Юлія Русланівна, президентка

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: loft.cfco@gmail.com

- Статус практики: реалізація триває

- Період впровадження практики: 1 липня – 31 жовтня 2020 року

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: рівність, актуальність, зручність, доступність, дружність

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Пандемія COVID-19, введений карантин та їхні наслідки стали неочікуваним та складним викликом, котрий особливо сильно вплинув на дівчат та жінок, через традиційну гендерну нерівність в багатьох сферах українського суспільства.

- **Опис практики:**

Команда практики вирішила об'єднати та підтримати успішні молодіжні проекти та ініціативи івано-франківських жінок, масштабувавши їхній вплив на всю Україну.

Завдяки проведеним опитуванням щодо потреб у онлайннавчанні, ми визначили три сфери, в рамках котрих були розроблені зручні, доступні та якісні освітні матеріали.

Через періодичні публікації у соцмережах дівчата та жінки мають змогу корисно проводити час, підвищувати феміністичну обізнаність та розвивати лідерські компетенції за трьома напрямками: Візуальне мислення та комунікація; спорт та здоровий спосіб життя; Історія феміністичних рухів та життя жінок, які можуть усе.

До проекту долучились Юлія Фомічова, графічна фасилітаторка та ілюстраторка, Анастасія Васишин, гравчиня Національної збірної України з регбі U19, воротарка ЖФК «Прикарпаття-ДЮСШ № 3», Олександра Сосніна та Юлія Долгих-Черниш, журналістки онлайнвидання «Куфер», які 8 березня розпочали створення подкастів під власним брендом «Ти ж дівчинка», де на час старту спільної ініціативи стали авторками одинадцяти випусків.

Для ідентифікації було винайдено хештег #СинергіяЛідерок, який супроводжує освітній онлайнконтент, створений жінками для жінок.

Цільовими аудиторіями проекту стали дівчата від 14 років, молоді жінки 18–35 років та молодіжні працівниці/вчительки незалежно від віку, котрі проводять час онлайн та прагнуть розвитку.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проект реалізується силами семи жінок, віком від 16 до 28 років. Ми отримали фінансування в рамках програми мінігрантів ГО «Центр «Жіночі перспективи» за фінансової підтримки Фондації «Інститут відкритого суспільства». Кошти були направлені на матеріали для ілюстрацій, збір інформації для подкастів, графічний дизайн та створення відео, консультації з просування у соцмережах.

Партнери у виконанні проєкту

Неформальна група «Ти ж дівчинка» (<https://www.facebook.com/tyzhdivchynka/>) – створення феміністичних подкастів.

Жіночий Футбольний Клуб «Прикарпаття-ДЮСШ № 3» (Івано-Франківськ) – створення спортивного та розважального контенту для дівчат та жінок.

Комунальний заклад позашкільної освіти «Центр освітніх інновацій Івано-Франківської міської ради» – експертна та інформаційна підтримка, поширення серед цільових груп.

Івано-Франківська міська централізована бібліотечна система (17 бібліотек-філій та перша бібліотечна радіостанція в Україні BiblioWave) – надання приміщення та обладнання для запису, зйомок та монтажу, експертна та інформаційна підтримка.

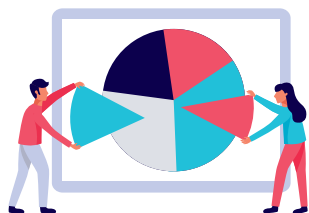
Програма підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична Школа» (понад 300 шкіл по всій Україні) – поширення серед цільових груп.

Як хаб Українського Жіночого Фонду в довготривалому проєкті «Голос жінок і лідерство – Україна», Ліга Толерантності продовжить реалізацію проєкту #СинергіяЛідерок по завершенні пілотного періоду, та вже має угоду з міжнародною мережею FARE щодо фінансування створення жінками-лідерками освітніх матеріалів за новими напрямками.

● **Досягнення:**

За два місяці було створено 12 освітніх матеріалів з 27, які охопили 41 982 користувачок/ів, котрі поставили 708 вподобань, залишили 99 схвальних коментарів, дописи поширено 445 разів. У приватних повідомленнях звернулось 73 жінки.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Практика пов'язана зі сферою 4: оскільки дозволила сприяти синергійному розвитку та створенню спільних освітніх матеріалів офіційно зареєстрованим та неформальним молодіжним жіночим рухам з різним рівнем впливу та досвіду.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Практика сприяє досягненню цілі № 4 сталого розвитку «Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток», а саме виконанню глобального Завдання 5.5 «Забезпечити всебічну і реальну участь жінок і рівні для них можливості для лідерства на всіх рівнях прийняття рішень у політичному, економічному та суспільному житті». Синергійна солідарність та освітня інтерсекційна взаємопідтримка успішних жінок роблять значний ефект на становлення молодих жінок-лідерок та популяризують активну та свідому позицію жінок по всій Україні в доступній формі корисного дозвілля.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Оскільки карантинні обмеження все ще ускладнюють проведення освітніх заходів офлайн та через необхідність пристосування до життя у постпандемічному світі з можливими спалахами нових хвиль COVID-19, ми вирішили сконцентрувати зусилля на трьох найбільш дружніх до користувачок цифрових форматах: подкасти, відео та ілюстровані інфографічні уроки, які публікуємо в соціальній мережі Facebook. Також, ми задіяли Google-форми для опитувань бенефіціарок та Zoom для консультацій з SMM-менторкою та командних зустрічей. По завершенні проекту Google-форми та фокус-групи у Zoom будуть використані для отримання зворотного зв'язку від користувачок, що дозволить оцінити результати та спланувати подальші дії із задоволення освітніх потреб.

● Зворотний зв'язок

Марина Забаштанська, учасниця онлайнкурсу «Візуальне мислення та комунікація»: «Мій перший малюнок, малювати зовсім не умію))) але щаслива навчатись», опублікувала виконане завдання і залишила коментар під другим уроком-ілюстрацією: <https://www.facebook.com/loft.cfco/photos/a.1125838644117178/3455745167793169/>

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

25

- **Громадська організація «Молодіжний простір «Тандем»**

- **Назва практики: ДЕНЬ МОЛОДІ З МОЛОДДЮ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Волинська область, Ківерцівська об'єднана територіальна громада

- **П.І.Б автора/ки практики:** Дем'янчук Анастасія Олександрівна, голова ГО «Тандем»

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** nastia.sonce12@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** з червня 2019 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** самодостатність, молодість, розвиток, культура, відпочинок

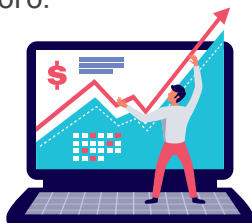

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

У Ківерцівській громаді існує тенденція невключення молоді до процесу прийняття рішень, а також святкування традиційного дня молоді, без особливого врахування думки молодіжних громадських організацій та активних молодих людей, у результаті отримуємо значний бюджет на проведення свята, який відвідують усі мешканці громади, але цей захід не користується популярністю у молоді. ГО «Тандем» у 2019 році вирішила створити альтернативний день молоді, який організовує власними силами молодь для молоді. У 2019 році День молоді з молоддю ми проводили у червні, коли святкують традиційний радянський день молоді.

У 2020 році, команда ГО «Тандем» вирішила вподальшому проводити День молоді з молоддю у серпні, з нагоди міжнародного дня молоді та розвивати практику до фестивального напрямку.

Цьогоріч, в умовах карантину, ми стикнулися з проблематикою оффлайнових заходів у громаді, після послаблення карантину, тому наш захід був одним з перших в умовах оффлайну для молоді Ківерцівської громади, цим самим ми привчаємо молодь громади до святкування міжнародного дня молоді, замість червоного, радянського.

● Опис практики:

Практика започаткована у червні 2019 року, тоді протягом одного дня на території ГО «Тивер» (організація, що надає ГО «Тандем» приміщення для проведення заходів) відбувався альтернативний День молоді з молоддю, впродовж дня ГО «Тандем» організовував різноманітні майстер класи у співпраці з місцевими художниками, велоквест по місту, ярмарку смаколиків, які власноруч виготовляли, на території можна було побачити фото роботи та картини місцевих талановитих людей, у ввечері був організований концерт за участі молодих, талановитих музикантів громади, який ми розбавили різноманітними конкурсами та призами, також, впродовж дня, молодь мала можливість випробувати власні сили на скалолазних стінках.

Цьогоріч, розуміючи потребу молоді у оффлайнових заходах на свіжому повітрі, ми створили трьохденну програму нашого заходу, вирішивши розвивати практику до першого фестивалю у громаді. Так, 14 серпня ми провели вечірній кіноперегляд, поруч місцевого озера, який відвідало близько 100 молодих людей.

15 серпня молоді люди громади мали змогу прийняти участь у квесті по QR-кодам, це був новий формат роботи з молоддю для нашої організації та для громади, тому що раніше подібний формат у громаді не практикували, у ввечері команда ГО «Тандем» вирушила до одного з сіл громади, для проведення кіноперегляду під відкритим небом.

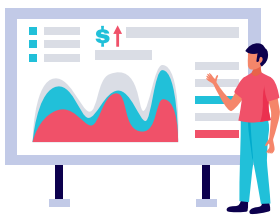
16 серпня молодь Ківерцівської громади насолоджувалася вечіркою, на якій лунала жива музика місцевих музикантів, молодь ознайомилася з фотопроєктами Ківерцівської молодіжної ради та місцевих фотографів.

Впродовж нашого Дня молоді з молоддю працюють місцеві фотографи, які охоче фотографують усіх бажаючих та вдало, за допомогою фото, передають атмосферу заходу.

Інноваційність методу у тому, що це захід, який самостійно проводить молодь громади для популяризації молодіжного руху та представлення участі молоді у суспільному житті громади.

Найбільш успішний момент для мене, це те що формат заходу щороку розширюється та охоплює більше молодих людей громади, щодо навчальних результатів, то для себе я виділяю те, що потрібно постійно пробувати нові інструменти для роботи з молоддю, щоб розширити формат заходу до фестивалю.

Цільова аудиторія практики – це молоді люди Ківерцівської громади віком 14–35 років, хоча ми радо зустрічаємо відвідувачів від 0 до 99 років, тому що формат нашого Дня молоді з молоддю підходить усім.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для реалізації практики був задіяний людський ресурс – це члени ГО «Тандем» та волонтери організації, місцеві музиканти, фотографи та відеооператори.

Практика успішно функціонує у партнерстві з ГО «Школа безпеки та виживання дітей «Тивер», які надають приміщення для проведення заходу.

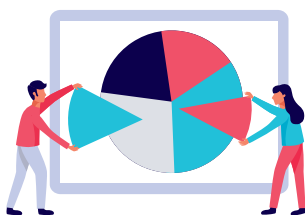
Місцеві підприємці підтримують розвиток практики, допомагаючи подарунковими сертифікатами та продукцією. Окремі ресурси організації: використані членські внески для виготовлення сувенірної продукції, футболки для організаторів та банери організації.

● Досягнення:

У 2019 році – близько 120 молодих людей відвідали День молоді з молоддю, впродовж одного дня.

У 2020 році – трьохденна програма Дня молоді з молоддю, що охопило близько 300 молодих людей.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Практика пов'язана зі сферою молодіжної політики № 4, тому що День молоді з молоддю націлений на підтримку молодіжних проєктів та ініціатив молодих людей громади, тому що на початку підготовки заходу, кожна молода людина може запропонувати свою ініціативу, яку команда організаторів допоможе втілити не тільки під час проведення заходу, а й у будь-який зручний час.

№ 6, тому що захід відбувається у форматі партнерства та вільності, усі молоді люди, які організують захід є волонтерами та не вимагають нагороди за допомогу у проведенні заходу, тому що ініціюють проведення самі молоді люди, як вікладають власний ресурс, у ході організації заходу молоді люди краще ознайомлюються з поняттям волонтерства, добровільності та партнерства.

№ 7, тому що практика націлена на створення змістовного дозвілля для молоді, яке молоді люди створюють самостійно.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 10. Скорочення нерівності всередині країн і між ними. Практика дає змогу залучити до реалізації усіх молодих людей, не обмежуючи расову чи гендерну приналежність, взяти участь у практиці можуть усі молоді люди, в ході реалізації відсутня дискримінація та нетолерантність.

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Практика доступна та відкрита для усіх мешканців громади та гостей.

Ціль № 16. Сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

Практика створена з метою альтернативи для молодих людей, а також для зменшення фінансових потоків, які списуються для молоді, приносячи мінімальну користь молодим людям громади.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так, під час пошуку волонтерів та піару заходу ми використовували соціальні мережі Facebook, Instagram, Telegram.

Для комунікації між організаторами та волонтерами використовували платформу Zoom.

Під час рекламної кампанії заходу команда зняла невелике промо, яке поширювалося в усіх соціальних мережах.

Для підведення підсумків та узагальнення проблем та перспектив ми використовували Google-форми.

Для створення та зчитування QR- кодів ми використовували: QR Code Generator, Google-форми та програми для зчитування кодів.

Обмеження, пов'язані з карантинном не вплинули на використання цифрових інструментів, карантин навпаки допоміг подивитися з іншого боку на використання цифрових інструментів.

● Зворотний зв'язок

«Сидячи ввечері на вулиці, слухаючи шикарних музикантів та творчих людей – молодь перейнялась духом атмосфери. Приємно бачити , коли стараються для людей , а люди цінують те, що ти робиш. Аби запам'ятати цей день наші молоді фотографки зафіксували чудесні кадри з вечора. Це було особливо рідним цього року. Надіюсь, що у 2020 знову буде такий тусняк і буде більше людей».

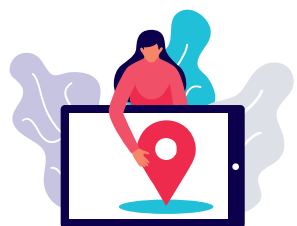

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

26

- **Молодіжний центр «СТРУМ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):**
Дніпро

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** vladmelnychuk96@gmail.com

- **Період впровадження практики:** листопад 2019 — грудень 2020 року

- **Назва практики:**
Молодіжний центр «СТРУМ»

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Мельнічук Владислав Віталійович

- **Статус практики:**
постійно діюча програма

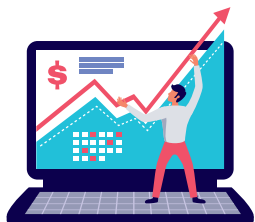
- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодіжний центр, громадянська освіта, культурно-мистецький розвиток, національно-патріотичне виховання, пропаганда здорового способу життя

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Провідні молодіжні організації Дніпра згуртувалися для створення незалежного молодіжного громадського простору – МЦ «STRUM», ГО «САМ», ДМВП ВМГО «ФРІ», ГО «Станиця Дніпро Пласту-НСОУ», ВП ВМГО «АЙСЕК в Україні», ГО «Творче об'єднання "Кеди"».

У Дніпрі, в центрі міста неvistачало вільного простору для змістовного дозвілля молоді та проведення громадських заходів.

● Опис практики:

Головна цінність молодіжної практики – шляхом об'єднання зусиль п'яти провідних молодіжних організацій регіону створено незалежний молодіжний центр. Який задовольняє потреби молоді у вільному просторі та місці для проведення заходів. Громадська організація «Січеславська Просвіта» надала частину свого приміщення у безкоштовне користування для створення МЦ.

Силами громадських організацій, благодійних внесків та волонтерської підтримки засновники провели ремонт в приміщенні.

Роль координатора та молодіжних працівників почергово виконують члени організацій-засновників.

За рахунок цього досягнута інституційна спроможність лише силами громадського сектору.

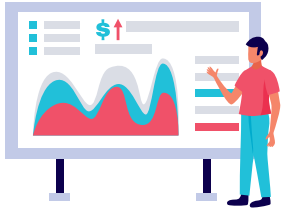
Молодіжний центр «STRUM» функціонує як:

- безкоштовна лекційна зала для проведення заходів;
- офіс для молодіжних громадських організацій;
- простір для проведення дозвілля молоді.

За час свого існування в МЦ «STRUM» проведено десятки різноманітних заходів.

Наша мета – розвиток молодіжної політики та розширення молодіжної інфраструктури на Січеславщині.

На стратегічній сесії співзасновників було обрано ключові напрямки роботи центру: національно-патріотичне виховання, громадянська освіта, пропаганда здорового способу життя, розвиток волонтерського руху.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Підготовка до відкриття тривала недовго: завдяки підтримці благодійників та активній залученості волонтерів вдалося в короткі терміни провести косметичний ремонт приміщення та зібрати необхідне обладнання.

20 грудня 2019 – історичний день для молоді Дніпра: в Січеславській «Просвіті» відбулося відкриття молодіжного центру STRUM.

Молодіжний центр STRUM – це майданчик для розвитку молоді, поширення волонтерства та мобільності молоді в межах Січеславського краю, України, а також за кордон, розвитку національно-патріотичного виховання і громадянської освіти.

Наша мета – розвиток молодіжної політики та розширення молодіжної інфраструктури на Січеславщині.

На стратегічній сесії співзасновників було обрано ключові напрямки роботи центру: національно-патріотичне виховання, громадянська освіта, пропаганда здорового способу життя, розвиток волонтерського руху, сприяння розвитку культурно-мистецького простору.

Окрім публічного представлення концепції розвитку молодіжного центру, під час відкриття МЦ відбувся теплий поетичний вечір відомого місцевого поета Костянтина Дуба. Рядки його вірша прикрашають стіну центру завдяки представникам творчого об'єднання «Кеди», що створюють поетичних графіті #СЛОВОНАСТІНІ.

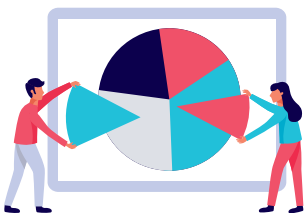
Цікавим етапом на старті діяльності стало обрання координатора молодіжного центру.

Аби уникнути конфліктів за владу, на спільному засіданні організацій співзасновників було прийняте рішення, що у молодіжного центру не буде одного головуючого, а координатор змінюватиметься щомісяця.

● Досягнення:

Просвітницька діяльність, проведення заходів молодіжним організаціями, розробка стратегії розвитку української молодіжного порядку денного молодіжної політики) в Дніпрі та Дніпропетровській області.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

4 – об'єднання молодіжних ГО.

5 – ресурси розвитку ГО: приміщення, матеріальна база, нетворкінг, інформаційна підтримка.

6 – волонтерство – пріоритетний напрям роботи МЦ.

7 – МЦ – платформа освітньо-дозвільних ініціатив молодіжних ГО

- Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Відкриття молодіжного центру STRUM на базі потужних громадських організацій є яскравим прикладом горизонтальної самоорганізації та втілення цілі № 17 сталого розвитку: «Партнерство заради стійкого розвитку». Адже зі створенням потужної молодіжної громадської платформи ми тим самим мобілізуємо і поширюємо здобуті знання і досвід та даємо можливість іншим зацікавленим сторонам долучитися до творення молодіжної політики на рівні регіону.

- Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Частина заходів перенесена в онлайнформат: онлайнфорум «Мова об'єднує», обговорення «Стратегії розвитку української молоді» – порядку денного реформ в молодіжній сфері Дніпра. Під час реалізації практики активно використовувались соціальні мережі та онлайн відеодзвінки.

- Зворотний зв'язок

https://drive.google.com/file/d/1kgb0r6_5_7xsu9vfGItvZ7KocgYmvsr/view?usp=sharing

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

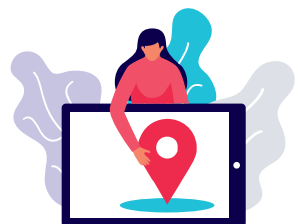
27

- **Всеукраїнська благодійна організація «Конвіктус Україна», молодіжний клуб «Street power»**

- **Назва практики: програма «ШКОЛА ЛІДЕРСТВА» для підлітків з числа молоді груп ризику**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Київ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Горіна Лариса Степанівна, психолог молодіжного клубу «Street power»**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: larisagorina-moskva5@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: з 2017 року по теперішній час**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: підлітки, молоді групи ризику, зростання особистості, тренінг**

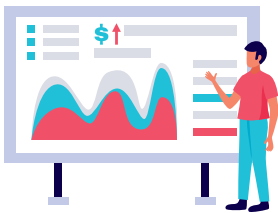
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Практика спрямована на підлітків груп ризику для профілактики вживання ними психоактивних речовин та виникнення зацікавленості у розвитку їх лідерських якостей та навичок, залучення до волонтерства.

- **Опис практики:**

Командою фахівців молодіжного клубу «Street power» створено навчальні модулі програми «Школа лідерства». Перший етап: проведено відбір та залучення підлітків для участі в заняттях за програмою «Школа лідерства». Другий етап: проведено апробацію занять за програмою (зміст, тривалість, анкетування). Третій етап: корекція наповнення програми з урахуванням зворотного зв'язку від підлітків. Четвертий етап: проведення занять та вдосконалення програми. На теперішній час програма складається з чотирьох модулів: «Я, як особистість»; «Емоційний інтелект»; «Ефективна комунікація»; «Я – лідер». Кожен модуль складається з мінітренінгів з елементами ігор; арт-занять; дискусій; мозкового штурму. Інноваційністю програми є формування та розвиток емоційного інтелекту у підлітків груп ризику (мають досвід вживання ПАР). Успішністю практики є те, що учасники дізнаються хто такий лідер та якими якостями він володіє. Вчать навичкам самопрезентації, долучатись до волонтерської діяльності, співпрацювати, вести за собою команду, уміти працювати в різних умовах, в команді, досягати результатів, бути прикладом для інших, мотивувати інших, поважати думку кожного, дотримуватися етичної поведінки, бути відповідальним, вести здоровий спосіб життя.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Програму було реалізовано в рамках діяльності молодіжного клубу «Street power», ВБО «Конвіктус Україна», яка має команду фахівців, які проводять заняття за програмою «Школа лідерства».

Для реалізації практики були задіяні такі власні людські ресурси: двох психологів та двох тренерів.

Молодь була залучена на етапах адаптації початкових модулів та на тренінгах.

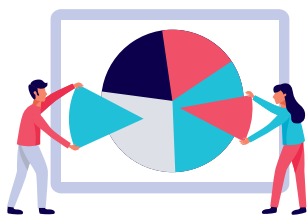
Фінансові ресурси: для проведення практики були залучені кошти донорів на гонорари тренерів, канцтовари, кавпаузи, подарунки і сертифікати учасникам та на оренду приміщення.

Діяльність та розвиток «Школи лідерства» для підлітків та молоді, які мають досвід вживання психоактивних речовин, відбувається за підтримки МБФ «Альянс громадського здоров'я», проект «PITCH – Партнерство заради натхнення, трансформації та об'єднання для ефективної відповіді на епідемію ВІЛ в Україні».

● **Досягнення:**

На сьогоднішній день випускниками є понад 40 підлітків. Перші випускники пройшли відбір та потрапили до команди молодих параюристів. Випускники програми беруть активну участь у підготовці та проведенні профілактичних тренінгів для підлітків, акцій, квестів та заходів для молоді міста Києва.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Сфери № 4 та №6. Отриманий досвід, знання та навички допомогли випускникам в подальшій волонтерській діяльності та участі в реалізації соціальних молодіжних проєктів.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Наша практика сприяє реалізації цілі № 3. Забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх в будь-якому віці, а саме вирішенню завдання 3.5: Покращувати профілактику та лікування залежності від психоактивних речовин, у тому числі зловживання наркотичними засобами й алкоголем.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації програми «Школа лідерства» було використано цифрові інструменти: презентації, онлайн консультування та тестування підлітків. Під час карантину взаємодія з підлітками

відбувалася за допомогою соціальних медіа (Facebook, Instagram), через які відбувалося анкетування, опитування, вікторини та квести. Використовувалися інформаційно-просвітницькі публікації та відео. Підлітки мали змогу отримати консультації фахівців використовуючи мобільний додаток Free2Ask.

● Зворотний зв'язок

Катя, випускниця «Школи лідерства» 2019 року: «...під час навчання у “Школі лідерства” я стала краще розуміти себе і те, чого я хочу... ким я хочу бути... я відчула, що потрібна іншим людям...я стала сильною та впевненою у собі... навчилася підтримувати та допомагати іншим підліткам, які опинилися у тенетах залежності від вживання наркотиків... покинула вживати сама та мотивувала свого хлопця на відмову від вживання наркотиків... я повернулась та продовжила навчання у Професійному училищі та здобула професію бухгалтера... мені дуже подобається команда тренерів, які нас навчали і я вдячна їм за можливість розвиватися і бути лідеркою, організовувати та проводити профілактичні заходи для студентів навчальних закладів міста Києва»

Посилання: https://www.facebook.com/%D0%9C%D0%BE%D0%B-D%D0%BE%D0%B4%D1%96%D0%B6%D0B-D%D0%B8%D0%B9-%D0%BA%D0%BB%D1%83%D0%B1-Street-Power-%D0%92%D0%91%D0%9E-%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D0%B2%D1%96%D0%BA%D1%82%D1%83%D1%81-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0-198696790685888/?epa=SEARCH_BOX

Розвиток механізмів забезпечення участі молоді в житті громади

28

- **Управління молоді, позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради**

- **Назва практики: Міський конкурс соціальної реклами «КРИК»**

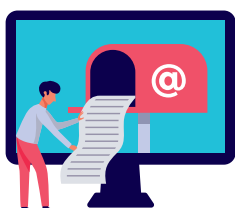
- **П.І.Б автора/ки практики:** Біла Дар'я Олегівна — заступник директора — начальник управління молоді, позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Дніпро

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** d.bila@dhp.dni-prorada.gov.ua

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодіжна ініціатива, соціальна реклама, активна життєва позиція молоді міста, соціальна відповідальність

- **Період впровадження практики:** конкурс проводиться раз на рік, період проведення конкурсу — 2 місяці

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Сучасну молодь турбують соціально значущі питання — екологія середовища, захист прав людини тощо. Неодноразово були запропоновані ідеї від молоді створити проект, який би порушував соціальні питання і популяризував їх задля вирішення. Так і виникла необхідність створення конкурсу соціальної реклами.

- **Опис практики:**

Конкурс було започатковано у Дніпрі у 2019 році. Його мета — формування активної життєвої позиції, висвітлення соціальних проблем молоді з позицій самої молоді, а також пошук нестандартних, оригінальних ідей для їх вирішення.

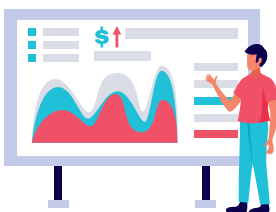
Протягом місяця учасники відправляють на пошту конкурсу свої ексклюзивні роботи на соціальну тематику, після чого професійні члени журі оцінюють їх і визначають переможців. До складу журі конкурсу були запрошені фахові художники та ілюстратори, спеціалісти з соціальної реклами, громадські діячі. Головними гостями конкурсу виступають менеджери фестивалю соціальної реклами «Molodiya Festival».

Для переможців конкурсу у 2019 році був встановлений призовий фонд сумарно у 15 тисяч грн. Аби посилити професійний рівень і залучити авторів різного рівня, у 2020 році було вирішено збільшити призовий фонд.

Переможець отримає 10 тисяч грн, а друге і третє місця отримають по 7 тисяч і 5 тисяч грн відповідно. Також кращі роботи розміщуються у газеті «Наше місто» та на сіті-лайтах міста.

Торік конкурсанти представили 56 робіт на теми «Захист прав людини та свобода від дискримінації», «Національна самосвідомість як основна умова формування державності», «Екологічна культура». Цього року кількість учасників збільшилася до 60 осіб, а робіт надіслано — 109. Це свідчить, що молодь активно бере участь у конкурсі.

Фінал конкурсу проходить у форматі вуличного університету, члени журі готують майстеркласи з розробки реклами, розбирають роботи учасників і наголошують на ключові моменти для створення соціальної реклами.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

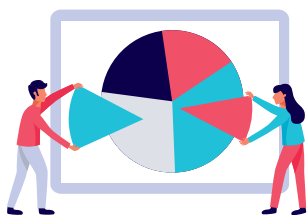
Конкурс проводиться департаментом гуманітарної політики Дніпровської міської ради, грошовий фонд переможців виділений з міського бюджету відповідно до Комплексної програми розвитку молоді. Залучені партнери заходу: освітній простір ЦеХаб Дніпро, який надавав минуло рік приміщення для фіналу конкурсу. Також були запрошені до співпраці члени журі конкурсу – менеджери соціальних і культурних проєктів, співзасновники фестивалю соціальної реклами «Molodiya Festival».

● **Досягнення:**

За майже рік проведення конкурсу зацікавленість з боку молоді збільшилась. Це свідчить аналіз кількості учасників кожен рік. У 2020 році їх збільшилося вдвічі. Конкурс має на меті стати традиційним і вийти на Всеукраїнський рівень. Проаналізував заявки у 2020 році, ми

побачили, що багато учасників з інших міст України (Київ, Харків, Дніпропетровська область). З 60 учасників – 10 з інших міст країни. Це свідчить про те, що соціальна реклама важлива у сьогоднішній і потрібно популяризувати соціально значущі питання за допомогою молоді.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Все з вищенаведеного можна віднести до практики. Сам конкурс – це молодіжна ініціатива, яку підтримала міська влада і разом з молоддю реалізувала. Конкурсні роботи учасників охоплюють всі вищенаведені теми: екологію, захист прав людини, волонтерство, змістовне дозвілля молоді.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Реалізовано такі цілі сталого розвитку: міцне здоров'я і благополуччя; гендерна рівність; збереження та раціональне використання океанів, морів і морських ресурсів в інтересах сталого розвитку; захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню.

● Зворотний зв'язок

«До нас молодь неодноразово зверталась з ідеями висвітлити ту чи іншу проблему, і ми дійшли до того моменту, коли започаткували міський конкурс, який передбачає грошову винагороду і розміщення робіт у засобах масової інформації. Соціальна реклама — це про емоції. Якщо вона не викликає їх, то вірогідність того, що аудиторія задумається — мізерна», — зазначила Дар'я Біла.

«Тема для роботи мені прийшла, коли я гуляв містом і мене просто вразило, що на дорозі валялося сміття. Я хотів, щоб люди припинили смітити. У цілому, мені важливо отримати задоволення від зйомки і від результату — коли він подобається мені і людям», — розповів переможець конкурсу Костянтин Комих.

<https://drive.google.com/drive/folders/1KTgA7IZoslz8Nc00r9Y4p-gYZH7OcRYah>

РОЗДІЛ

6

РОЗВИТОК МОЛОДІЖНИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Розвиток молодіжних громадських організацій

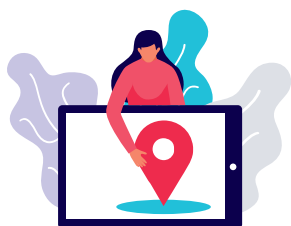
1

- **Харківський осередок програми «Будуємо Україну Разом»**

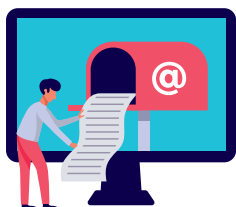
- **Назва практики: Онлайн стажування в Харківському Осередку програми «Будуємо Україну Разом. Харків»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Харків та Харківська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Нікітіна Людмила Юріївна — координатор осередку**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: nikitina.liuda1@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: 1–19 липня 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: стажування, онлайн, навички, проєктний менеджмент, БУР**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Ми волонтери та прихильники програми «Будуємо Україну Разом», які захотіли підтримати реалізацію цієї ініціативи на локальному рівні. Ми створили осередок програми «Будуємо Україну Разом» в Харкові восени 2019 року. Схожі осередки створені ще у семи регіонах України (Києві, Запоріжжі, Івано-Франківську, Чернівцях, Закарпатті, Львові та на Сході (Донецька та Луганська області)).

Ми займаємося тим, що організуємо міні акції взаємодопомоги БУРчики (ремонтні роботи) для родин та громадських просторів які того потребують, зазвичай організацією цих акцій займаються волонтери-випускники всеукраїнських БУР таборів. З таких волонтерів складається наша Харківська команда. Команда – це люди, які займаються організацією БУРчиків, інших активностей осередку та розвивають спільноту.

Але систематична діяльність потребує якісної роботи, особливо якщо це волонтерський, молодіжний, новий для локальної громади та соціальний проект. Кожен із членів команди росте та розвивається у напрямках – комунікацій, піару, залучення ресурсів, проектного менеджменту, управління людьми, будівельних робіт та софт скілс. Однак з початком карантину ми припинили на певний час нашу основну діяльність і теж змушені були перемикнути більше на онлайн. Це теж був неймовірний досвід, бо саме в цей період ми захотіли рости й розвиватись в проектному менеджменті та онлайнкомунікаціях та зрозуміли, що для таких масштабів діяльності в команді у нас не вистачає людей. Професійність та людський ресурс – основні проблеми з якими ми зіткнулись.

● Опис практики:

Онлайн стажування в осередку БУР Харків (<https://www.facebook.com/events/585633115722840/>) – це інтенсивний тиждень навчання з теоретичними лекціями та практичними завданнями в напрямках проектного менеджменту, створений для долучення до команди осередків у містах програми «Будуємо Україну Разом».

Рішення прийшло само собою. Ми взялися за розробку спецпроекту – стажувань у форматі онлайн. Стажування – це найефективніший інструмент бо так кожен із стажерів, ознайомиться з напрямками роботи кожного відділу в проекті, виконає типові практичні завдання у кожному відділі й навчиться працювати з онлайн інструментами з якими ми працюємо. Це робота з поштами на Gmail та інформуванням, робота з Google Calendar та Google Docs, адміністрування соцмереж з використанням ботів і саме важливе менеджмент завдань в таскменеджерах (ми використовуємо Asana).

Стажування тривало тиждень в онлайн форматі з 13 по 18 липня. Ми мали щоденні зустрічі о 20:00 у лекційному форматі тривалістю 40 хв – 1 год. Кожна зустріч була присвячена певному відділу: комунікаційному, проектному, роботі з волонтерами, культурно освітньому, HR, відеопродакшену та Technical Support. Стажери

дізнавались основні цілі, завдання відділу, й розбирались в інструментах з якими працює відділ. Також кожен стажер мав щоденне практичне завдання, орієнтоване на закріплення вивченого матеріалу. Пропуском до наступної лекції було виконання щоденного практичного завдання.

Буквально за тиждень всі стажери мали розуміння того як реалізуються процеси в нашому осередку й чітко розуміли в якій команді хочуть чи не хочуть працювати далі.

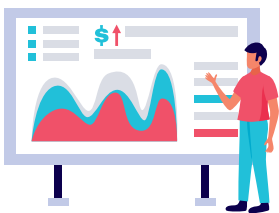
18 липня став днем офлайнзустрічі у форматі пікніка в Саржиному Яру, бо ми хотіли живого спілкування. Але щоб зустрітись онлайн потрібно було виконати всі завдання. І це була ще та мотивація для стажерів.

Загалом із 32 відібраних до стажування осіб, успішно пройшли стажування 20 (бо виконували практичні завдання), а вирішило приєднатись до команди осередку п'ять людей. Тому зараз ми святкуємо розв'язання проблеми та пишаємось нашою командою яка збільшилась удвічі (від 5 людей до 10).

Реалізація цього спецпроекту дала нам можливість оптимізувати процеси в осередку, так ми переглянули всі гайди, інструкції та шаблони, які мали, та постарались зробити їх максимально простими та зрозумілими, що вплинуло і на продуктивність нашої роботи.

В цілому підготовка до проекту зайняла місяць, на початку травня ми зрозуміли що треба таки розв'язувати проблему з поповненням команди та підвищенням якості роботи, Але тільки в середині червня ми взяли за її рішення. 1-й тиждень ми переглянули та оптимізували процеси, 2-й тиждень запустили комунікаційну кампанію із запрошенням на стажування, 3-й тиждень завершили підготовку лекцій та навчальних матеріалів й завдань для стажування. 4-й тиждень, а саме 13–19 липня – власне й відбувалось стажування в нашому осередку.

Для нас це було інноваційне рішення. Бо зазвичай ми просо відкривали open call на члена команди БУР Харків, але це не завжди спрацьовувало. Формат стажування став успішним бо містив елементи гейміфікації – так ми вели турнірний відлік стажерів, де відмічали відвідування лекцій та виконання домашніх завдань, а ще ми сліdkували за креативністю та ініціативністю стажерів. Як результат ті, хто постарався та включився в стажування окрім сертифіката отримав радість від участі, значки нашого осередку, класні стікерпаки й найініціативніші брендovanі футболки та шкарпетки і можливість далі систематично робити хорошу справу.

• Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для реалізації ініціативи нам знадобилися наступні складові. Вмотивовані в розширенні та в інституційному розвитку члени команди та їх дорогоцінний час. Для нас розробка матеріалів та плану стажування стала чимсь на зразок приємної ревізії діяльності, в якій ми змогли поскладати все по полицках.

Комунікаційна кампанія та комунікаційні ресурси, тут важливо було цікаво, але не напряжно презентувати можливість пройти стажування в нашому осередку та показати молодій людині, що саме тут вона отримає пінок до особистісного й професійного розвитку.

Подарунки для наших стажерів – футболки, шкарпетки, стікерпаки, сертифікати. За що люб'язно потурбувався наш офіс.

Підтримка наших колег з осередків БУР по Україні, які поширили інформацію про стажування на своїх каналах, та дали можливість молоді з інших міст пройти онлайнстажування та постукались до команд осередків з Києва, Запоріжжя, Івано-Франківська, Чернівців, Закарпаття, Львова та на Сходу (Донецька та Луганська області).

Цифрові ресурси – комп'ютери, телефони та відеозаписуюча техніка, програми такі як Zoom та сервіс Youtube для онлайнзустрічей та запису відеолекцій і перевірки практичних завдань, і звісно всі ті сервіси з якими ми працюємо діджитал це Gmail, Google docs.

По суті це все і є наші особисті ресурси та ресурси Благодійного Фонду «Львівська Освітня Фундація» – все решта, то наше бажання і готовність навчати інших.

● Досягнення:

- 32 відібрані учасники з них – 20 завершили навчання і отримали базове розуміння проєктного менеджменту та його основних напрямів;

- п'ять нових членів команди, які виявили бажання долучитись до діяльності осередку на постійній основі;

- оптимізували роботу в команді, переглянули процеси, удосконалили гайди та методики роботи в осередку;

- розробили методологію стажування, бо його може реалізовувати кожен осередок БУР для набору нових членів команди. Навчальні відео з кожного вебінару можна переглянути тут.

Лекція 1. <https://youtu.be/mRDQdn9uyoU>

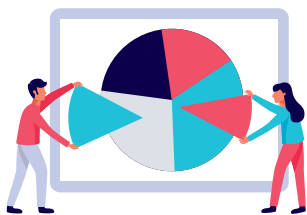
Лекція 2. <https://youtu.be/Bof6edbh4QM>

Лекція 3. <https://youtu.be/IRmZQqgeZrE>

Лекція 4. <https://youtu.be/Zzk2YWS5rb4>

Лекція 5. <https://youtu.be/Нy-MKFOVlbE>

Відгуки наших стажерів про практику: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1zf5_G6WHap1XO54IxBQBVezN0XnlXLZY

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

5 – розвиток молодіжних громадських організацій. Ми молода ініціатива, а саме осередок, ми вже є частиною програми Львівської освітньої фундації. Проте ми новий проєкт, тому прагнемо розвитку та інституалізації, тому в пріоритеті у нас нарощення інституційної спроможності й в першу чергу команди. Наш осередок орієнтований на інституційний розвиток та може бути гарним прикладом простого та ефективного способу навчання проєктному менеджменту на практиці на набору людей в організацію, для посилення спроможності.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Осередок орієнтований на цілі № 3 «Благополуччя» та № 10 «Скорочення нерівності», бо програма допомагає малозабезпеченим родинам, родинам у скруті чи молодіжним центрам на базі маленьких містечок де створення центру допомагає та впливає на розвиток для молоді та ціль № 17 «Партнерство для сталого розвитку», якщо говорити про цей проект, то ми більше орієнтувалися на співпрацю. Співпрацю з нашими інформаційними партнерами, які поширювали анонси, співпрацю між осередками БУР для залучення нових членів команди, та співпрацю всередині команди для ефективного досягнення цілей.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Так на нас вплинули карантинні обмеження, бо без них ми стажування скоріш за все проводили в офлайн з живими зустрічами. Через карантин ми намагались реалізувати проект у максимально безпечний спосіб тому прийняли рішення робити стажування онлайн. Це був новий досвід для нас але завдяки цьому ми поглибили свої навички роботи з цифровими інструментами і навіть відкрили нові.

Ми використовували:

- **Telegram канал** (<https://t.me/burkharkiv>) та Facebook <https://www.facebook.com/events/585633115722840/> – для комунікації з нашою ЦА;
- **Google-календар** – для планування зустрічей та нагадувань для наших стажерів;
- **електронну пошту** – для комунікації з стажерами і навчання, вивчали як додати підпис в лист, як відправляти відкладені листи та як працювати із шаблонами.
- **Google таблиці та документи** – навчання стажерів тому як потрібно працювати з документами та спільне редагування, для покращення навичок роботи з документами;
- **Zoom зустрічі** – використовували для організації зустрічей і їх запису для публікації на YouTube;
- **YouTube** – використовували мінімальний монтаж відео для роботи з відеоконтентом;
- **Telegram-бот** для постигну – навчали стажерів як користуватися ботом, щоб робити хороші публікації;
- Таск-менеджер **Asana** – вчили стажерів користуватись таск-менеджерами.

● Зворотний зв'язок

Відгуки ви можете переглянути за посилання: https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1zf5_G6WHap1XO54lxQBVeZNOXnlXZLY

Розвиток молодіжних громадських організацій

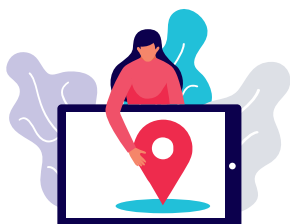
2

- **Громадська організація «Розвиток молоді»**

- **Назва практики: ШКОЛА ГРОМАДСЬКОГО ДІЯЧА**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Дніпро**

- **П.І.Б автора/ки практики: Горобець Володимир Миколайович**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: v.gorobets1977@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: щорічно в травні. У цьому році через карантинні обмеження Школа відбудеться у вересні**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: громадські діячі, школа, співпраця, проект, реалізація**

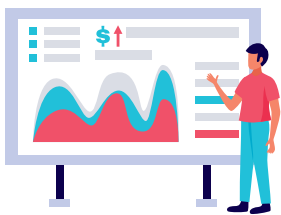
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Покращити лідерські якості та правову культуру молоді в ГО, навчити лідерів молодіжних та дитячих організацій, активну молодь ВНЗ. Виховати з них генерацію управлінців — ініціативних, відповідальних, висококваліфікованих професіоналів, які здатні впливати на формування громадського суспільства.

- **Опис практики:**

ШГД — це сучасні тренінги та лекції, моделювання реальних ситуацій, бесіди з експертами у сферах державного управління та бізнесу, практичні навички з фандрайзингу, інтелектуальні та фізичні змагання у контексті створення власної організації. У проєкті беруть участь починаючи зі шкільного віку до студентів та членів громадських організацій, багато з них із сіл, смт та області. Перший день: відбувається розподіл завдань, пояснення функціональних обов'язків, учасники готують документи для реєстрації та діяльності ГО. Другий день: учасники розробляють презентацію ГО та розпочинають підготовку проєкту. Третій день: презентація проєкту, оформлення загальних, індивідуальних звітів. На протязі проєкту проходять тематичні семінари, за умови подання заявок від команди, за оплати їх згідно з розцінками (віртуальними грошима-ШГДшками). Їх команди заробляють виконуючи завдання. На цьому етапі важлива налагоджена робота команди, бо якщо один із членів команди не виконує свою роботу, команда не отримує гроші. Виграє ГО, що виграло один мільйон на реалізацію свого проєкту.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

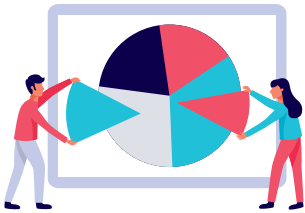
Покращити лідерські якості та правову культуру молоді в ГО, навчити лідерів молодіжних та дитячих організацій, активну молодь ВНЗ. Виховати з них генерацію управлінців — ініціативних, відповідальних, висококваліфікованих професіоналів, які здатні впливати на формування громадського суспільства.

- **Досягнення:**

За два роки у проєкті взяли участь 120 чоловік. 70 — активно показали себе у студентському самоврядуванні своїх вузів (62 — почали працювати в складі активу свого університету, 8 — стали головами своїх студентських

рад), 15 – знайшли себе в діяльності різних громадських організацій Дніпра, 10 – стали активними учасниками політичних молодіжних рухів, 10 – закінчили стажування в управлінні молоді позашкільної освіти та національно-патріотичного виховання департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради, 5 – стали працівниками Дніпровської міської ради, 2 – учасники та організатори проєктів від фонду Konrad Adenauer Stiftung, один учасник балотувався на місцевих виборах ОТГ, одна випускниця стала директором КПНЗ «Центр дитячої та юнацької творчості» Дніпровської міської ради.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

5 – багато громадських діячів не знають як правильно оформлювати документи, як працювати з органами державної влади та місцевого самоврядування. Наш проєкт допомагає тим, хто бачить себе у громадській діяльності та не знає з чого почати. Ми навчаємо як створити свою ГО в умовах максимально наближених до реальних, як створити свій проєкт, щоб отримати на нього фінансування від різних структур, як правильно його презентувати та як здолати різні внутрішні перешкоди ще не сформованої особистості (страх до нового, невпевненість). Ми вчимо працювати в команді, правильно розподіляти обов'язки серед всіх членів команди. Кожного року вносяться зміни в законодавство щодо оформлення документів, тому наповнення нашого проєкту та тренінги кожного року нові та актуальні на даний момент. Ми гуртуємо разом громадських активістів, студентів, волонтерів, школярів, всіх, хто бажає дізнатись про те, як виглядає внутрішня робота в ГО. Під час проєкту та після нього вони обмінюються своїм досвідом, а багато хто створює свою ГО або змінює щось уже у вже діючій.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Наша Школа є повністю безкоштовною, тому всі бажаючі, незалежно від їх фінансових можливостей та місця проживання можуть взяти участь у нашому тренінгу. Ми набираємо учасників забезпечуючи гендерну рівність. Після проходження Школи ми істотно збільшуємо число молодих і дорослих людей, які володіють певними навичками для отримання гідної роботи в сфері громадської діяльності та в органах місцевого самоврядування. Ми забезпечуємо, щоб усі учасники здобували знання і навички, необхідні для сприяння сталому розвитку, у тому числі шляхом навчання з питань сталого розвитку та сталого способу життя, прав людини, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, громадянства світу й усвідомлення цінності культурного різноманіття і вкладу культури в сталий розвиток. На нашому проєкті завжди серед учасників є представники різних національних меншин та люди інклюзивної групи.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час роботи ми використовуємо такі цифрові інструменти: два МФУ, 10 ноутбуків, 10 планшетів, п'ять комп'ютерів, два проектори, фото- та відеокамери, wi-fi. Анкети учасники заповнювали через гугл-форму, співбесіди проходили через Viber, Facebook чи Zoom. В кінці кожного дня відбувався відео та фотозвіт за день. Медіа партнером був Молодіжний медіацентр Дніпра та телеканал «Відкритий». Через карантинні обмеження ми були вимушені перенести проєкт на осінь цього року.

- **Зворотний зв'язок**

Андрій Незнаєнко, учасник команди переможців у 2018 році: «Три дні суворого режиму, важкі завдання і жорсткі вимоги. 60 осіб, основне завдання яких – вижити за всяку ціну (жартую, звичайно, але місцями було реально не до сміху). Не в теорії, а на практиці вчилися ми взаємодіяти з держслужбами і працювати з документацією. Накосячив – переробляй. Затупив – розгрібай. Це було потужно!».

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=1891691497795677&set=a.1736614523303376&type=1&theater>

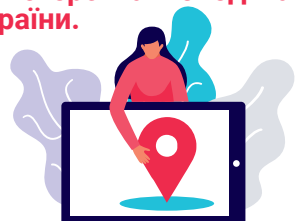

Розвиток молодіжних громадських організацій

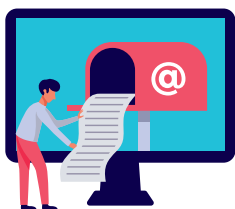
3

- Платформа з кар'єрного консультування та працевлаштування молоді Sa-geer Hub від громадської організації «Центр "Розвиток корпоративної соціальної відповідальності"» (CSR Ukraine). Програма реалізовувалась за підтримки UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення та Міністерства Молоді та спорту України.

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): уся Україна, Київ

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: td@csr-ukraine.org

- Період впровадження практики: березень – грудень 2020 року

- Назва практики: Тренінгова програма «SKILLS LAB: УСПІШНА КАР'ЄРА» ТА «SKILLS LAB: ВЛАСНА СПРАВА» для регіональних партнерів

- П.І.Б автора/ки практики: Тарас Леонтійович Деркач

- Статус практики: реалізація триває

- П'ять ключових слів, які характеризують практику: навички, успішна кар'єра, власна справа

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Кількість безробітних в Україні, розрахована за методикою Міжнародної організації праці, протягом 2018 року становила 1,7 мільйона осіб. За даними Державної Служби статистики, у 2019 році один з найменших рівнів безробіття спостерігався серед осіб у віці 15–24 роки (69%). Молодь в процесі пошуку роботи стикається з такими перепонами як відсутність досвіду та навичок професійної адаптації, соціальна незрілість та незахищеність, невідповідність першого робочого місця рівню та якості отриманих професійних знань, високі вимоги роботодавців до професійних компетенцій молоді, невідповідність запитів перших реальним професійним обов'язкам тощо. Усе це істотно посилює напруженість на ринку праці серед молоді.

- **Опис практики:**

Тренінгові програми Skills Lab мають на меті розвиток і вдосконалення навичок, які необхідні молодим людям для побудови успішної кар'єри або початку власної справи. Кожен з учасників та учасниць обирають собі той чи інший напрям програми, а навчання проходить у форматі майстеркласів soft skills від компаній-підписантів Пакту заради молоді, місцевих роботодавців, експертів та підприємців. Серед основних тематичних напрямів: тайм-менеджмент, фінансова та юридична грамотність, ведення переговорів, складання резюме, підготовка до співбесіди, а також складання канвасу бізнес-ідеї. У якості фінальних робіт програми, учасники та учасниці презентують свої проєкти, які вони розробили під час Skills Lab. За напрямком «успішна кар'єра» розробляють соціальні проєкти для міста та громади, а на «власній справі» – бізнес-проєкти для самозайнятості, в тому числі товари та послуги власного виробництва. Цього року ми вирішили не самі проводити такі програми, а передати методику впровадження усім молодіжним організаціям, хто цього бажає та готові пілотувати програми.

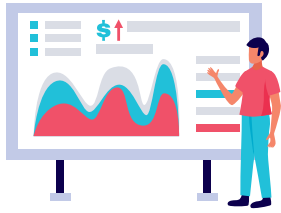
I етап – ознайомлення з програмою, методикою та підписання меморандумів з партнерами.

II етап – онлайнтренинги з навчання методики викладання програм для близько 60 представників громадських організацій та освітніх центрів з різних областей України протягом місяця – для впровадження тренінгових програм в своїх містах та громадах.

III етап – планування заходів

IV етап – проведення заходів.

Результати: вдалося провести підготовку координаторів (тренерів) для реалізації програм «Skills Lab: успішна кар'єра та власна справа» в регіонах; регіональні координатори запланували та провели тренінгові програми у себе в громадах.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

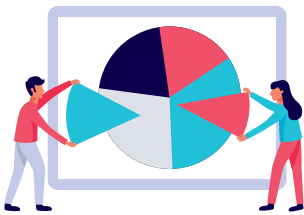
Проект реалізується за підтримки UNFPA, Фонду ООН у галузі народонаселення. Кошти спрямовуються на покриття роботи координатора та асистента тренінгу для тренерів та оплати онлайнплатформи для проведення зустрічей, розробку програми та презентацій до занять, гонорари тренерам. Необхідні ресурси для проведення тренінгових програм: робота координатора та медіакоординатора, друк матеріалів для учасників, онлайнплатформа для проведення зустрічей онлайн або приміщення з необхідним устаткуванням для офлайнподій. Оплата роботи спікерів.

- **Досягнення:**

36 учасників/ць успішно завершили навчання на програмі «Успішна кар'єра» та «Власна справа» та отримали сертифікати тренерів/ок тренінгу. Тренінгову програму «Успішна кар'єра» провели у дев'яти містах України:

(Маріуполь, Мелітополь, Бердянськ, Вінниця, Ніжин, Кропивницький, Краматорськ, Марківська ОТГ та Тульчин). Пройшли програму 229 осіб, а 156 з них успішно її завершили. Тренінгову програму «Власна справа» провели у п'яти містах України: Вінниця, Маріуполь, Мелітополь, Луцьк та Бердянськ. Пройшли програму 140 учасників, а успішно завершили 105, з яких п'ять почали власний бізнес вже під час участі у програмі.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

5 – розвиток молодіжних громадських організацій. Програма надає методичку та інструменти для реалізації програм розвитку навичок для працевлаштування та розвитку власної справи. Проведення таких програм у громадах допомагає розвинути організації (організаційні скіли команди, робота з партнерами та ЗМІ, органами влади). Участь у програмі дозволяє надавати якісні послуги для цільової аудиторії молодіжних організацій – молоді.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Наша програма відповідає цілі № 8 – «Гідна праця та економічне зростання». Програма дозволяє молоді опанувати інструменти для працевлаштування та відкриття власної справи.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Використовували онлайнплатформу ZOOM для проведення зустрічей, зокрема – створення «кімнат» для роботи у малих групах. Створення спільноти серед тренерів – від молодіжних організацій та учасників програм – діалог у Telegrami.

- **Зворотний зв'язок**

<https://www.facebook.com/OlenaArutiunian/posts/10219206303560700>

РОЗДІЛ

7

ВОЛОНТЕРСТВО

Волонтерство

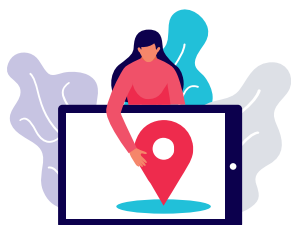
1

- **Студентський клуб «Волонтер» Дубенського коледжу РДГУ**

- **Назва практики: Студентський клуб «ВОЛОНТЕР»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Дубно Рівненська області**

- **П.І.Б автора/ки практики: Хітрова Олена Володимирівна – керівник клубу «Волонтер»**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: lchitrova@ukr.net**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: постійнодіючий проєкт**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: добровільність, безкорисливість, гуманність, відповідальність, активність**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Професіоналізм – запорука успіху в будь-якому виді діяльності. Для здійснення реальних змін в сучасному суспільстві потрібне залучення достатньої кількості професійних волонтерів. Саме з метою реалізації професійного підходу до підготовки волонтерів у Дубенському коледжі РДГУ був створений студентський клуб «Волонтер». Активними учасниками клубу є майбутні соціальні педагоги, професійна діяльність яких тісно переплітається з громадською та добродійною діяльністю.

Метою діяльності клубу «Волонтер» є формування фахових компетентностей та особистісно значимих якостей майбутнього соціального педагога, гуманістичної спрямованості його особистості, оволодіння основними видами соціально-педагогічної роботи в ході волонтерської діяльності. Основними завданнями клубу є: 1) популяризація ідей та цінностей волонтерства; 2) підвищення рівня визнання волонтерської діяльності, допомога та сприяння у її поширенні, створення мережі обміну інформацією та досвідом щодо її організації; 3) вивчення та узагальнення кращого вітчизняного та зарубіжного досвіду роботи волонтерів; 4) набуття умінь та навичок волонтерської діяльності; 5) формування стійкого морально-гуманістичного погляду на професію соціального педагога; 6) розробка волонтерських проєктів та реалізація їх на місцевому рівні.

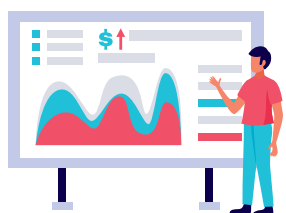
- **Опис практики:**

Підготовка професійних волонтерів у студентському клубі «Волонтер» передбачає формування стійкої мотивації до волонтерської діяльності та ознайомлення студентської молоді з інноваційними формами її організації.

З метою реалізації професійного підходу до підготовки волонтерів практикуються інформаційно-комунікативні, рефлексивні, ігрові та інші інтерактивні технології навчання. Підвищити рівень професійної мотивації майбутніх фахівців дозволяє їх участь у різних видах соціально значимої діяльності, яка реалізується через соціальні проєкти «Гаряча лінія» та «Допоможи ближньому». Ми переконані, що заходи, які проводяться з ініціативи клубу «Волонтер», якнайкраще мотивують майбутніх соціальних педагогів до волонтерської діяльності. Хочеться згадати лише деякі з них: тематичний вечір до Міжнародного дня волонтера «Даруй добро!», символ-акція «Серце віддаю дітям», година-меседж «Людина починається з добра», благодійні акції «Великодній кошик», «А що приніс нам Святий Миколай» та інші. Ці заходи пронизані атмосферою добра, людяності, любові, поваги, соціальної справедливості. А це основні орієнтири волонтерської діяльності, а також і професійної діяльності сучасного соціального педагога.

Щороку на організаційному засіданні клубу обирається пріоритетний напрям його діяльності.

«Екологія природи – екологія душі» – пріоритетний напрям діяльності клубу «Волонтер» у 2019–2020 навчальному році. Протягом цього навчального року члени нашого клубу стали ініціаторами проведення та організаторами різних заходів екологічного спрямування: просвітницька акція «Життя чи пластик?», майстерклас «Друге життя пластику», година-меседж «Збережемо планету!». Долучилися до Всеукраїнського екологічного флешмобу освітніх креативних ідей (освітній проєкт «Розумний вулик»), де посіли шосту сходинку у ТОП-10 кращих ідей. А на завершення навчального року керівник клубу Хітрова О. В. стала призером (II місце) екоконкурсу «Геть поліетилен!» на освітній платформі Всеосвіта.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Студентський клуб «Волонтер» функціонує в приміщенні Дубенського коледжу РДГУ. Професійну підготовку студентів-волонтерів здійснює керівник клубу. Хітрова О. В. Реалізація соціальних програм та проєктів клубу часто реалізується через партнерські зв'язки з Дубенським міським ЦСССДМ, КУ «Дубенський інклюзивно-ресурсний центр» та психологічною службою НВК «Загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад» у місті Дубно. Щороку за результатами діяльності клубу «Волонтер» випускається інформаційно-методичний вісник.

● Досягнення:

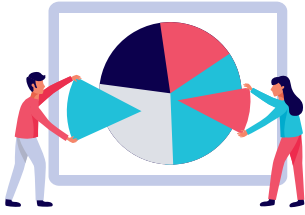
Випускники Дубенського коледжу РДГУ, які були членами студентського клубу «Волонтер», продовжують волонтерську діяльність в обласних, всеукраїнських та міжнародних волонтерських та благодійних організаціях.

1. @Eleos.rivne – благодійна організація (Лозинський Тарас – волонтер та координатор).

2. Клуб соціальних ініціатив та волонтерства ТНПУ ім. В. Гнатюка (Корженівська Юлія, Коцюба Марина, Левчук Юлія, Тернова Анастасія, Вознюк Юлія, Сокаль Олена).

Керівник та члени клубу «Волонтер» є організаторами, учасниками та призерами міських, обласних та всеукраїнських соціальних акцій, проєктів, флешмобів, конкурсів:

- екоконкурс «Геть поліетилен!» від проєкту Всеосвіта (II місце);
- екологічний флешмоб освітніх креативних ідей від освітнього проєкту «Розумний вулик» – шоста сходинка у ТОП-10 кращих ідей;
- міський конкурс соціальної реклами (I місце).

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

6 – підготовка волонтерів, розвиток волонтерської діяльності та соціальних ініціатив.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Практика сприяє розвитку цілей № 3–5, 15 сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

З метою інформування громадськості про діяльність клубу «Волонтер»:

<https://www.facebook.com/groups/585122525293634>
<https://www.facebook.com/profile.php?id=>

Засоби візуалізації: інтерактивні презентації, відеоролики, інформаційні виставки.

З метою презентації основних засад діяльності клубу створено інформаційний стенд «Клуб “Волонтер” інформує».

Щороку за результатами діяльності клубу «Волонтер» випускається інформаційно-методичний вісник.

В умовах карантину клуб продовжував працювати дистанційно через сервіс Zoom.

- **Зворотний зв'язок**

Ярослава, членкиня клубу «Волонтер»: «Клуб “Волонтер” – це місце де відпочиваєш душою. Я є учасником цього клубу вже четвертий рік і ще жодного разу не пожаліла, що вступила сюди, адже ми проводимо соціальні акції, що для мене дійсно важливо, ми робимо світ хоча б трішки краще і це не може не радувати». https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=594574481422783&id=100026107094501&anchor_composer=false

Волонтерство

2

- **Волонтерська група «Час для нас», яка діє при кафедрі соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя, ГО «Час для нас»**

- **Назва практики: ВОЛОНТЕРСТВО ДЛЯ ВАС**

- **П.І.Б автора/ки практики: Бондаренко Ганна Григорівна**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Ніжинська ОТГ, Носівська ОТГ Чернігівської області**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: bondarenko_mk@online.ua**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: волонтерство, благодійність, підтримка, допомога, соціальне партнерство**

- **Період впровадження практики: 2016 рік – і дотепер**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Зусилля поодиноких волонтерів не давали системного результату. Було вирішено створити волонтерську платформу для поширення волонтерської діяльності та партнерської взаємодії з усіма освітніми установами, соціальними інституціями на рівні міста Ніжин та найближчими містами; розвиток та активізація молодіжного волонтерського руху; взаємодія та підтримка підопічних Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Ніжинської міської ради, вихованців Будинку-інтернату для осіб з інвалідністю, Центру соціально-психологічної реабілітації міста Ніжина, Інклюзивно-ресурсного центру, Реабілітаційного центру, Соціального гуртожитку та закладів дошкільної та середньої освіти, студентської молоді міста задля інтеграції людей похилого віку, людей з інвалідністю, багатодітних родин, малозабезпечених в суспільство, організації їх різностороннього дозвілля, освіти, розширення соціальних контактів, усвідомлення своєї значущості в соціумі; збереження та зміцнення загальнолюдських цінностей, реалізації прав і обов'язків громадян, що сприятиме популяризації волонтерського руху, вихованню нового покоління свідомих людей.

- **Опис практики:**

Практика почала реалізовуватись з 2016 року. За ці чотири роки ми організували та провели понад 100 акцій, дозвілєвих заходів, концертів, занять, майстеркласів з різними категоріями населення. Особливу турботу приділяємо людям похилого віку, людям з інвалідністю і на добровільних засадах співпрацюємо з Університетом 3-го віку при Ніжинському територіальному центрі соціального обслуговування як волонтери, організовуючи для них День людини похилого віку, свята Миколая, Нового року, вечорниці, свята до Дня закоханих та ін. Збір коштів щороку з Всеукраїнської акції «Від серця до серця» для дітей кардіологічного відділення Чернігівської області, що об'єднує всі освітні установи міста. Як результат цієї акції – організація і проведення заходу «Сила духу = чисте серце», підведення підсумків збору коштів та відзначення кращих волонтерів. Допомога у організації під час святкування Дня міста Ніжина з анімаційною молодіжною програмою для дорослих та дітей. Організація розважальних програм у інклюзивно-ресурсному центрі та Ніжинському будинку-інтернаті з вихованцями щорічного флешмобу «A lot of socks», Дерева Єднання, виготовлення колективних плакатів разом з дітьми до міжнародного дня людей з синдромом Дауна. Організація та проведення Форуму сімейних цінностей у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя для молодих сімей та молодіжного середовища (цього року онлайн). Готуємо та проводимо свята до дня Захисту дітей у Ніжинському будинку-інтернаті, майданчиках по мікрорайонах міста Ніжина. Другий рік поспіль здійснювали волонтерський супровід заходу «Освітній хайп», форуму молодіжних ініціатив Ніжина «СоолТиватор». Організували святкування Міжнародного дня благодійника за участі студентів факультету психології та соціальної роботи разом з благодійниками міста Ніжин. Допомогали міському центру для дітей, сім'ї та молоді у організації дозвілєвого заходу для категорійних дітей до 1 вересня у міському парку. Брала участь у

міському Проєкті «Жінка XXI століття» – провели майстеркласу з метою формування у жінок міста Ніжина активної волонтерської позиції. Ініціювали та провели перший волонтерський форум, який відбувся 5 грудня у Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя з метою об'єднання волонтерського руху для учнівської та студентської молоді у місті та районі за участі Волонтерів Корпусу миру, Міністерства культури, молоді і спорту, Національного комітету Товариства Червоного Хреста України, громадських організацій, Ніжинського молодіжного центру (близько 200 молодих людей). Організуємо за вимогою збір донорської крові.

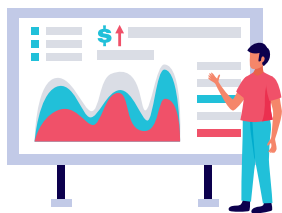
Займаємося традиційно щорічним збором та координацією видачі подарунків до дня Святого Миколая, Різдва для дітей багатодітних родин, малозабезпечених, дітей з інвалідністю, дітей-сиріт, дітей з сімей АТО, переселенців, для них організація та проведення концертних програм до Дня Святого Миколая.

Разом з представниками різних релігійних конфесій та молоддю міста роздаємо щорічно кутю з солодкими подарунками на Різдво, пасхальні подарунки у міській та районних лікарнях.

У зв'язку з пандемією COVID-19 нам вдалося об'єднати зусилля трьох релігійних конфесій у місті – Української православної церкви Київського патріархату, Української православної церкви Московського патріархату, Греко-католицької Єпархії та нацменшин – ромів, підприємців міста «Копиця» та громадські організації «Спілка самаритян України Чернігівське об'єднання», ГО «ЗОР». Разом з представниками цих конфесій ми надавали підтримку малозабезпеченим, багатодітним родинам, ветеранам, людям похилого віку, забезпечуючи їх продуктовими наборами, дезинфікуючими засобами, масками, іграшками, великодніми пасками, одягом та інше. Ми виступили об'єднуючою платформою між міською владою, міською та районною лікарнями у наданні їм допомоги, сприянню підвозу медиків та хворих людей на гемодіаліз з міста Ніжин та ближні села і міста.

Разом з Міським товариством Червоного хреста допомагаємо проводити «Ярмарки добра», де жителі міста можуть принести свої речі, і взяти необхідні.

Керівник волонтерської групи представником у Національній асамблеї людей з інвалідністю громадської організації «Сила матері», яка надає правову, інформаційну допомогу сім'ям, які мають осіб з інвалідністю у місті Ніжин та місті Носівка та їх районах, проводить для них семінари з соціально-правового захисту.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Кафедра соціальної педагогіки і соціальної роботи Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя надає приміщення (є окрема обладнана аудиторія), людський ресурс (25–30 волонтерів з різних факультетів та спеціальностей). Ніжинський міський молодіжний центр – інформаційна підтримка, людський потенціал, тренери. Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Ніжинської міської ради, Будинок-інтернат для осіб з інвалідністю, Центр соціально-психологічної реабілітації м. Ніжина, Інклюзивно-ресурсний центр, Реабілітаційний центр, Соціальний

гуртожиток – є базами для надання волонтерських послуг. Управління освіти Ніжинської міської ради – заклади дошкільної та середньої освіти, які підтримують волонтерський рух, залучають всіх учасників освітнього процесу. Місцевий бізнес Благодійний Фонд «Копиця» – подарунки. ГО «Спілка самаритян України Чернігівське об'єднання» – людський потенціал, подарунки, тренерська підтримка. Відділ сім'ї та молоді, Ніжинський центр соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді, Ніжинський районний центр соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді – запити на допомогу, бюрократична робота, фінансування заходів для категорійних дітей та молоді. Ніжинська Єпархія Української православної церкви – людський потенціал, транспорт, продукти харчування, фінансова підтримка, наставництво, безкоштовні квитки у Жовтневий палац. Греко-католицька єпархія – фінансова підтримка, наставництво, продукти харчування, побутова хімія, спільні проекти.

Власний внесок: команда волонтерів, фінансова підтримка, створення волонтерської платформи соціального партнерства, облаштування простору, освоєння різних інструментів для надання волонтерської допомоги.

● Досягнення:

Створення волонтерської платформи соціального партнерства між освітніми, соціальними, релігійними інституціями міста Ніжин.

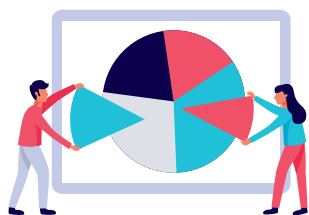
Понад 150 волонтерів серед молодих людей стали членами волонтерської групи «Час для нас», понад 300 жителів міста волонтерять разом з нами.

Об'єднання ресурсів волонтерської групи «Час для нас» та Ніжинського міського Товариства Червоного Хреста.

Проведення Першого волонтерського форуму, який об'єднав близько 200 молодих людей Ніжина та Ніжинського району.

Створення Громадської організації «Час для нас».

Перемога у конкурсі «Кращі практики молодіжної роботи Чернігвщини», номінація – волонтерство.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Волонтерство – це платформа об'єднання зусиль кожної небайдужої молодої людини для покращення життя тим, хто живе поряд і цього потребує, змістовне дозвілля, залучення молоді до життя в громаді. Це дає можливість молодим людям почуття приналежності до волонтерської молодіжної спільноти та стимулює розвиток компетентностей людини, бажання працювати разом. Молодь реалізує свої таланти, здібності, проекти. Це дає їм змогу розширити коло знайомств, спілкування, бути активним у громаді, реалізовувати себе як особистості, отримувати визнання за свою роботу. Дуже часто із студентів, хто проходив волонтерську практику і залишаються волонтерами закладів і підтримують цей рух, навіть, після закінчення вишу.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 17. Партнерство заради стійкого розвитку еалізація державної політики у сфері волонтерської діяльності, підвищення мотивації молоді до волонтерської діяльності, розвиток та активізація волонтерського руху, молодь вчиться розробляти та реалізовувати молодіжні волонтерські програми та заходи для спрямування спільних дій на вирішення соціальних проблем людства, сприяння до взаємодії небайдужих інституцій через вирішення актуальних проблем сьогодення задля позитивних змін у суспільстві.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Поширення інформації про волонтерство у соцмережах, створення фото та відеоматеріалів про волонтерську групу «Час для нас».

Використання цифрових інструментів до і під час карантину сприяло соціальній комунікації між волонтерами, соціальними інститутами. Були проведені навчання в ZOOM, які сприяли подоланню соціального обмеження між молодими людьми. Був проведений Форум сімейних цінностей у ZOOM. З моменту карантину, інтернет-платформи стали єдиним способом спілкування, щоб не бути виключеним із суспільства.

- **Зворотний зв'язок**

Дмитро Піщулін, член волонтерської групи, постійний учасник різних проєктів і акцій: Передноворічний час — це магічна казка та справжнє свято, час виповнення бажань! Сьогодні в Інклюзивно-ресурсний центр м. НІЖИН, на чолі з Валентина Ступак було неймовірно весело, звідусіль лунав дитячий сміх, гучна музика та запальні хороводи водили разом з особливими дітками учасники волонтерської групи волонтерська група «Час для нас» кафедри соціальної педагогіки і соціальної роботи».

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=533749273878747&id=100017310376231

Волонтерство

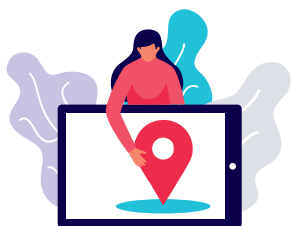
3

- **Громадська організація «Молодь Покровщини»**

- **Назва практики: екологічно-навчальний проект «ЗЕЛЕНИЙ ПАТРУЛЬ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Покровська ОТГ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Шульга Наталія Михайлівна, голова ГО «Молодь Покровщини», Сілецька-Васильєва Яна Віталіївна, координатор проекту та тренер.**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: stasiakrista@gmail.com**

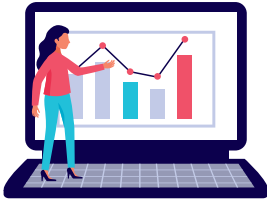
- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: жовтень–грудень 2018 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: екологія, компостування, охоплення території, інформування, волонтерство**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Масове спалювання сміття на території громади та й в Україні в цілому, призводить до погіршення здоров'я, зміни клімату, зниження родючості ґрунту. У лісосмугах та посадках сміттєзвалища з побутових відходів. Мета: змінити свідомість та ставлення громадян до даної проблеми.

- **Опис практики:**

У 2018 році шляхом опитування жителів ОТГ ініціативною групою було з'ясовано, що переважна кількість бажає брати активну участь у заходах спрямованих на покращення екологічного стану своєї громади.

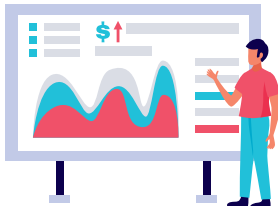
На початку було створено загони екопатрульних, з різних населених пунктів ОТГ, для яких в три етапи проведені навчальні тренінги на такі тем:

- «Основи екологічного законодавства та роботи екоактивіста»;
- «Рациональне ставлення до оточуючого середовища сортування сміття, компостування, енергетичні ініціативи»;
- «Організація екологічних акцій».

Кожен з загонів разом з волонтерами працював на своїй території (населеному пункті). Проведено інформаційно-роз'яснювальну роботу населення, акцію «Позбуваємось опалого листя правильно», ліквідовано сім сміттєзвалищ по всій території ОТГ, встановлено компостери та проведено МК, щодо користування, здійснювались рейди екопатрульних. Під час толок, впроваджено практику сортування сміття, які проведенні в місцях загального відпочинку (паркові зони, водойми).

Під час останнього тренінгу учасниками запропоновано та реалізовано в рамках проєкту «Зелений патруль» мініпроєкт «Молочний патруль», який реалізовувався в ДНЗ громади. З дітками середніх та старших груп, з якими проводились ігри на екологічну тематику та виготовляли екопакети.

На заключному зльоті екопатрульні звітували про пророблену роботу та досягнення.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Власний внесок – 21 934,40 грн. Покровською селищною радою надано приміщення для проведення тренінгів та зльотів екопатрульних, а також забезпечено їх підвіз з різних населених пунктів ОТГ. Надано відповідну техніку для вивезення сміття. Технічне забезпечення надала Покровська бібліотека (проектор, екран, ноутбук). За власні кошти частування чаєм та кашею учасників толок (в подальшому використовувалися кошти отриманні за здачу пластику).

Внесок донора – 130 100 грн: придбано фотоапарат, канцелярію, футболки та кепки з логотипом «Зелений патруль», розроблено та надруковано 6 000 інформаційних буклетів, створено шість компостерів, замовлено банери та стійки для них (павуки), куплено інвентар для проведення толок та ліквідації сміттєзвалищ (мішки, рукавички, сміттєві пакети, тачки садові), організовано брей-кави та обіди для учасників, спонсоровано винагорода тренера та бухгалтера.

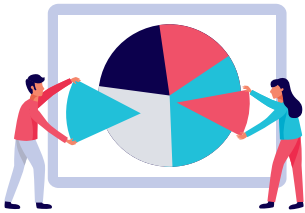
Загальна сума проекту складає – 152 034,40 грн.

В ході реалізації проекту залучено 500 волонтерів/ок різних вікових категорій 14–60 років (переважно молодь).

● **Досягнення:**

Шість постійно діючих екозагонів в різних населених пунктах громади, це 36 молодих осіб. Проведено: три тренінги, сім толок та інформаційних заходів, шість майстер класів щодо компостування. Встановлено компостери, ліквідовано сім сміттєзвалищ. Значно зменшилася кількість сміття.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

6 – жителі різних вікових категорій безоплатно брали участь в опитуванні, толока, інформаційних заходах, акціях.

9 – пропагандуємо компостування, як альтернативу спалюванню сміття та сортування ТПВ.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Під час реалізації практики інтегровано цілі № 3, 5, 13, 15.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Фотоапарат – фіксація заходів, Facebook – висвітлення інформації, пакет Adobe – створення логотипу, Publisher – створення буклетів.

● **Зворотний зв'язок**

Влад Шапошніков, учасник: «Цікавий та інформативно насичений захід, хочеться і надалі розвивати цей напрям».

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

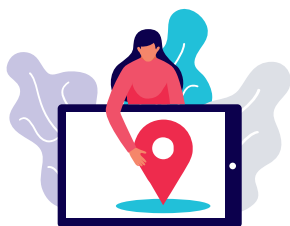
4

- **Управління молоді та спорту Кам'янської міської ради**

- **Назва практики:
тематична квест-гра
«ТЕРИТОРІЯ SMART
YOUNG»**

- **Місце діяльності
(населений пункт,
група, територія):
місто Кам'янське**

- **П.І.Б автора/ки практики:
Жиронкіна Аліна Романівна
— головний спеціаліст
управління**

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики: alina.zironkina@gmail.com**

- **Статус практики:
реалізація завершилася**

- **Період впровадження
практики: травень 2020
року**

- **П'ять ключових слів, які
характеризують практику:
молодь, спорт, історія,
розумні, смарт**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Проблематика:

- розвиток вміння працювати в команді;
- вміння користуватися сучасними інтернет можливостями (робота з QR-кодами, використання чат-ботів, соціальних мереж);
- поглиблення знань та навичок роботи у сучасних онлайнсервісах;
- покращення знань історії рідного міста;
- можливість проведення інтелектуально-розважальних заходів під час карантинних заходів щодо запобігання COVID-19.

● Опис практики:

Квест-гру побудовано у формі інтелектуально-спортивного квесту, кожен із етапів якого включає різноманітні завдання, об'єднані у ланцюжок, який команда має успішно пройти, щоб потрапити на наступну локацію, чим швидше вони розгадають завдання тим швидше дійдуть до фінішу і отримають перемогу.

Учасники команд можуть долучитися до спільнот Управління молоді та сорту Кам'янської міської ради та Молодіжної ради міста Кам'янське у Facebook (<https://cutt.ly/Va1pY6S>, <https://cutt.ly/ua1pjj9>) та Instagram (<https://cutt.ly/Va1aFJO>).

У квест-грі взяли участь вісім команд по п'ять осіб – це були представники різних сфер життєдіяльності міста (працююча молодь, студенти та учні навчальних закладів міста), також у квест-грі прийняли участь молодь з обмеженими фізичними можливостями, які рухалися на візах за окремим маршрутом від інших.

За кожною командою було закріплено куратора, з яким команда спілкувалась у спеціальному чаті у Telegram, команди надсилали відповіді на запитання і натомість отримували наступне завдання. На деяких локаціях були розміщені QR-коди, які потрібно було відсканувати та розгадати завдання і вірну відповідь надіслати куратору. Також були завдання з використанням Азбуки Морзе, ребусами, кросвордами, знаходили за старим фото сучасні будівлі та демонстрували свої акторські здібності.

Завдання були зосереджені у міському парку, а також у історичних частинах міста, біля визначних пам'яток. Таким чином, протягом квесту учасникам довелося накинати містом чимале коло.

Усі команди, прибуваючи на локацію повідомляли свого куратора, надсилаючи селфі з місця локації.

Усі учасники заходу були нагороджені дипломами управління молоді та спорту, а також символічними призами.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

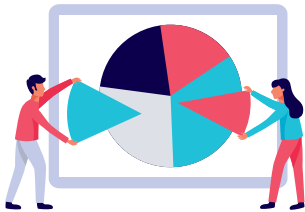
Розробленням та написанням сценарію, реєстрацією команд, розробкою завдань заходу та маршрутів займалося — управління молоді та спорту Кам'янської міської ради. Квест-гра відбувалась у центральній частині міста, а також на території Міського парку культури та відпочинку.

● Досягнення:

Щороку управління молоді та спорту проводить близько 5 квестів різного спрямування і кожного разу завдання ускладнюються, і також використовуються більш сучасні технології. Слід відзначити зростання зацікавленості молоді різного віку у грі, підвищення рівня знань в сфері

історії рідного міста, розвитку спортивних якостей, витривалості, удосконалення навичок орієнтування в сучасних онлайнсервісах. Також важливим є те, що учасники розповідають усім своїм знайомим і до наших заходів долучається все більше молоді.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Наш проєкт пов'язаний з наступними сферами молодіжної політики:

- змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування — основною ідеєю квест-гри було, розважити інтелектуально та спортивно молодь міста, та показати нові історичні місця рідного міста;
- інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді) — у квест-грі брала участь команда молоді з вразливих груп населення, вони рухались на візках за окремим маршрутом від усіх;
- а також застосовували знання з медіаграмотності та практично використовували способи ефективної роботи в команді.

Головною метою було об'єднати та надати можливість познайомитися між собою Молодіжним громадським формуванням, Молодіжним радам підприємств та студентську молодь міста.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 11. Сталий розвиток міст та спільнот. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Так. На стадії підготовки для реєстрації команд організатори використовували Google-форму. Усі команди, які були зареєстровані, прийняли участь у квес-грі.

Також під час самого проведення заходу всі команди без виключення мали свого куратора, з яким спілкувалися у чаті Telegram, протягом усього свого маршруту.

- **Зворотний зв'язок**

<https://cutt.ly/Qsv5NLc>

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

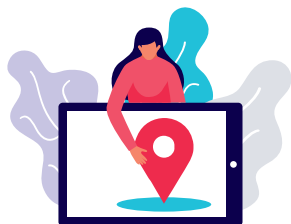
5

- ГО «Альтернатива»

- Назва практики:
**Молодіжний центр
«КУБ»**

- Місце діяльності
(населений пункт,
грумада, територія):
Корюківська ОТГ

- П.І.Б автора/ки практики:
Онищук Володимир
Леонідович

- Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики: [alternatyvago@
gmail.com](mailto:alternatyvago@gmail.com)

- Статус практики:
постійно діюча програма

- Період впровадження
практики: один рік

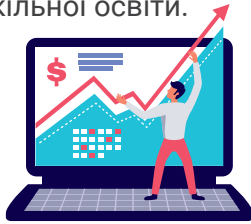

- П'ять ключових слів, які
характеризують практику:
молодь, волонтерство,
дозвілля, мотивація,
самореалізація

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

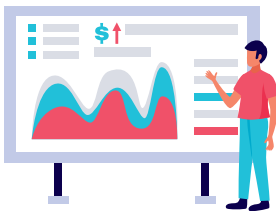
У нашому містечку є багато ініціативної молоді, яка приймає участь в житті громади. Ще в 2011 році була створена ГО «Альтернатива», яка активно діяла і сприяла створенню Корюківської молодіжної ради. За ці роки молоддю було успішно реалізовано безліч соціально-культурних, екологічних та освітніх проєктів. Але основною проблемою для цих молодих людей була відсутність простору для спільного планування, обговорення проєктів, проведення активного дозвілля та позашкільної освіти.

● Опис практики:

Протягом восьми років для місцевої влади молодь зарекомендувала себе, як рушійна сила, з думкою якої потрібно рахуватися. Основними етапами впровадження практики були.

1. Опитування молоді через анкетування щодо їх потреб.
2. Інформування місцевої влади про потреби місцевої молоді, а саме, створення молодіжного простору.
3. Адвокаційна кампанія для місцевих депутатів щодо доцільності створення молодіжного центру.
4. Виділення міською радою приміщення в 140 м кв. та здійснення його капітального ремонту.
5. Написання проєкту по облаштуванню молодіжного центру для подачі на бюджет участі.
6. Рекламна кампанія серед мешканців міста в підтримку проєкту та його перемога на голосуванні.
7. Залучення підприємців та меценатів до збору коштів на технічне обладнання центру.
8. Офіційне відкриття молодіжного центру.

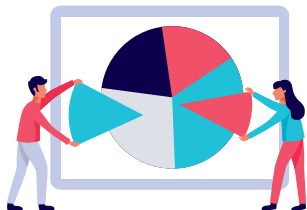
● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Капітальний ремонт приміщення був зроблений за рахунок міської ради. Для облаштування та технічного оснащення центру були залучені кошти, отримані з бюджету участі та кошти надані місцевими підприємцями, меценатами та небайдужими містянами. Партнером по облаштуванню приміщення став Чернігівський Центр Розвитку Місцевого Самоврядування, який надав оргтехніку. Прилеглу до центру територію облаштували волонтери за власний рахунок: посадили клумби, власноруч змайстрували та пофарбували меблі для літньої тераси.

● **Досягнення:**

З відкриттям центру стало більше креативних та цікавих проєктів, реалізованих молоддю. Почали діяти нові клуби за вподобаннями, освітні клуби, клуби орієнтовані на патріотичне виховання та здоровий спосіб життя. Зменшилася кількість молодих людей з шкідливими звичками, збільшилася кількість волонтерів у місті.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Змістовне дозвілля молоді, волонтерство та підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Під час реалізації практики інтегровано цілі № 3-4, 11-12, 15-16.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації нашої практики ми використовували соціальні мережі: Facebook, Instagram для опитування молоді міста щодо їх потреб, а також для інформування містян про збір коштів для облаштування молодіжного центру. Також використовували Viber та Telegram для комунікації волонтерів.

● **Зворотний зв'язок**

ЗМІ про ініціативу: http://zemlyaivolya.net/news/koryukivska_molod_vidpochivae_kubi.html?fbclid=IwAR111kl0k-BGeUdMKYUeSsM0rGDLBLDNsvAWebL6QC_uT3qDlhfnsqSsT4U

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

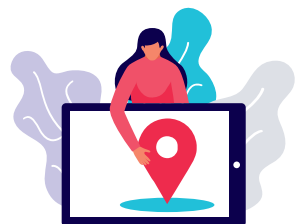
6

- **Комунальна установа
«Молодіжний центр»**

- **Назва практики:
«МОЛОДІЖНА РУХАНКА»**

- **Місце діяльності
(населений пункт,
грумада, територія):
місто Хмельницький**

- **П.І.Б автора/ки практики:
КУ «Молодіжний центр»,
директор Владислав Гребенюк**

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики: [alternatyvago@
gmail.com](mailto:alternatyvago@gmail.com)**

- **Статус практики:
реалізація завершилася**

- **Період впровадження
практики: квітень —
червень**

- **П'ять ключових слів,
які характеризують
практику: молодь, здоров'я,
фізкультура, карантин,
фітнес**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Карантин спричинив закриття спортивних майданчиків і ізолював молодь без можливості відвідувати спортивну інфраструктуру.

Через це наш «Молодіжний центр» презентував щотижневу підбірку спортивних вправ, які виконували в партнерстві з лідерами молодіжної думки та просто відомі особистості Хмельницького.

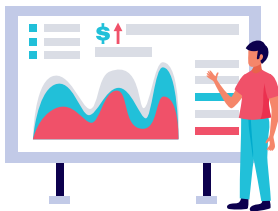
Ми намагалися прокращити рівень фізичного здоров'я серед молоді, мотивуючи її виконувати прості та результативні вправи в домашніх умовах власним прикладом.

- **Опис практики:**

Запрошенні відомі особистості Хмельницького, серед яких: спортсмени, музиканти, громадські діячі виконували блок спортивних вправ, а натомість організатори робили відео фіксацію та цей відеоролик опубліковували на сторінках центру.

Натомість це виходила 15-ти хвилина мотиваційна ранкова зарядка в режимі онлайн.

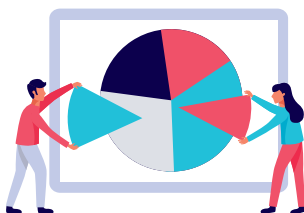
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Працівники «Молодіжного центру», приміщення центру, запрошені відомі особистості як партнери практики.

- **Досягнення:**

Було задіяно за три місяці 12 відомих хмельничанина, було зроблено 26 мотиваційно – спортивних руханки, загальне охоплення яких лише у фейсбуці збрало 40 тисяч переглядів та більше сотні позитивних відгуків молод.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Практика входить в рамки Цілей сталого розвитку України, а саме:

- до 2030 року зменшити на третину передчасну смертність від неінфекційних захворювань за допомогою профілактики і лікування, а також підтримувати психічне здоров'я і благополуччя;
- покращувати профілактику та лікування залежності від психоактивних речовин, у тому числі зловживання наркотичними засобами й алкоголем;
- нарощувати потенціал усіх країн, особливо країн, що розвиваються, у сфері раннього попередження, зниження ризиків і регулювання національних і глобальних ризиків для здоров'я.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Все що потрібно – бажання, телефон, софт для монтування відео (на самому телефоні) та бажання робити якісний та інтерактивний контент для молоді.

Обмеження ніяким чином не вплинули, а тільки відкрили нові можливості для нас, щоб реалізувати практику.

- **Зворотний зв'язок**

Зворотній зв'язок формувався у форматі коментарів та тегів сторіс.

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

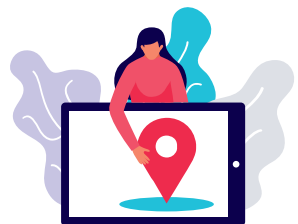
7

- **Чернігівський обласний молодіжний центр**

- **Назва Вашої практики: LEADERSHIP CAMP 2.0.**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Чернігів, Чернігівська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Сімонова Ірина Юріївна, директорка Центру**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: gastella30@gmail.com**

- **Статус Вашої практики: може бути щорічним табором**

- **Період впровадження практики: червень 2019 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: лідерство, нетворкінг, розвиток, самореалізація, денний табір**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Проект започаткований з 2016 року та покликаний на активізацію або включення так званої «сірої» молоді, що представляє собою в середньому 60% молодіжної спільноти в громаді міста. Низька активність зазначеної групи обумовлена низькою поінформованістю та зневіренню у власні можливості.

- **Опис практики:**

Денний табір «Leadership Camp 2.0» проводиться на базі Чернігівського обласного молодіжного центру з 2016 року. Leadership Camp об'єднує молодь віком від 14 до 17 років, які працюють разом протягом 5 днів. Програмою табору передбачаються різноманітні лекції, майстеркласи, ігри на свіжому повітрі та атмосферні вечори, які спрямовані на особистісний розвиток.

Головна тема таборування формується на підставі попереднього опитування та аналізу потреби цільової аудиторії проекту. Окремі тематичні блоки формуються після аналізу очікувань безпосередніх учасників в онлайн формі попередньої реєстрації.

До роботи табору запрошуються спікери (на волонтерських) — представники громадських організацій, ЗМІ, місцевого бізнесу, молоді актори, блогери, DJ які у форматі воркшопів викладають тематичні блоки та презентують власні успішні історії. Разом з тим тьютори Проекту прокачують учасників на тему лідерства, мотивації, самопрезентації, побудова стосунків та взаємовідношень на основі засад прав людини, гендерної рівності.

Залучення місцевих відповідальних лідерів, які формують настрої та тренди в громаді, дозволяє більш ефективно викласти та донести головні меседжі табору: рівність, взаємоповага, здорових способ життя, вибір професії, управління конфліктами, волонтерства, активна участь в громаді, проектні підходи у вирішення проблем в громаді та інше.

За підсумками проведення табору маємо стали спільноту молоді, які є постійними учасниками заходів неформальної освіти Молодіжного центру. Представники спільноти є амбасадорами Молодіжного центру в громаді. Спільними проектами в Центрі було розбудовано місця для відпочинку та формується тематичне наповнення просторів Центру.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Фінансові ресурси: 2017–2018 роки – грантова підтримка Корпусу Миру США в Україні; 2019 – грантова підтримка Корпусу Миру США в Україні, співфінансування з місцевого бюджету.

Партнерство: управління сім'ї, молоді та спорту Чернігівської міської ради, управління освіти Чернігівської міської ради (інформаційна підтримка, витратні матеріали); громадська організація «СФЕРА МОЛОДІ» (волонтери Корпусу Миру США в Україні працювали на базі організації та були залучені в роботі табору); Чернігівський обласний молодіжний центр (приміщення, роздаткові та витратні матеріали); Регіональна дирекція UA: ЧЕРНІГІВ (спікери, інформаційна підтримка); ГО «Екомісто» (спікери), клуб «Teenfger Star», ГО «Спілка жінок Чернігівщини».

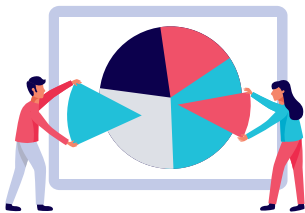
Кадровий ресурс: в реалізації проєкту задіяна команда центру – сертифіковані молодіжні працівники з досвідом роботи з молоддю більше двох років; волонтери Корпусу Миру США в Україні – фахівці в роботі в громадах, фахівці з волонтерства.

● **Досягнення:**

За підсумками проведення табору маємо сталу спільноту молоді, які є постійними учасниками заходів неформальної освіти Молодіжного центру та поза ним. Представники спільноти є амбасадорами Молодіжного центру в громаді. Завдяки спільним молодіжним

проєктам в Центрі було розбудовано місця для відпочинку та формується тематичне наповнення просторів Центру.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Сама форма роботи Практики пов'язана зі сферою молодіжної політики у змістовному дозвіллі та таборування. Побудова тематичного наповнення ґрунтується на просвітницькій діяльності з прав людини, захисту прав людини, просування рівності та недискримінації в українському суспільстві. Враховуючи роботу зі спільнотою молоді по завершенню таборування практика реалізовується в сфері підтримки молодіжних проєктів та ініціатив, волонтерство.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Для реалізації практики використовувалися наступні цифрові інструменти:

- оголошення про набір до табору проводилося на сторінках соціальних Молодіжного центру;
- розроблена онлайнанкета для учасників табору;
- в процесі занять використовувалась програма Kahoot!;
- для роботи зі молодіжною спільнотою створено Telegram-канал.

● Зворотний зв'язок

Зворотній зв'язок збирали шляхом анкетування: «Мені сподобався воркшоп від телебачення. Як правильно вести себе презентуючи свою ідею чи проект – виявилось все не так як я собі уявляв. Дякую. Коли збираємося наступного разу?».

Serhii Khobotnia: «Величезна батьківська вдячність за такий чудовий табір! Вплив на розвиток дитини просто колосальний! Син повернувся з величезними позитивними враженнями! Так тримати і чекаємо нових заходів! Успіхів Вашій команді!»

Змістове дозвілля молоді та молодіжне таборування

8

- **Громадська організація «Центр “Розвиток корпоративної соціальної відповідальності”»**

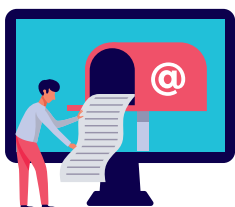
- **Назва практики: Всеукраїнський онлайнмарафон HEALTHY CHALLENGE 2020**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Київ, вся Україна**

- **П.І.Б автора/ки практики: Тарас Леонтійович Деркач**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: td@csr-ukraine.org**

- **Статус практики: реалізація завершилася**

- **Період впровадження практики: травень–червень 2020**

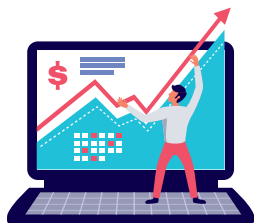

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: здоровий спосіб життя, молодь, челендж**

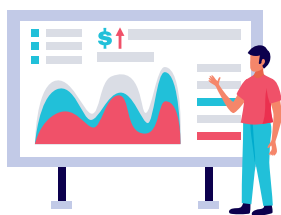
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Спосіб життя сучасної молоді призводить до погіршення стану здоров'я та зниження загальної фізичної активності. Зниження рівня здоров'я і фізичної працездатності у молоді є наслідком значного психоемоційного навантаження, порушень гігієнічного режиму дня і харчування. Негативним фактором у цьому процесі став також карантин пандемії COVID-19.

- **Опис практики:**

CSR Ukraine, експертна організація Центр «Розвиток КСВ» спільно з UNFPA, Фондом ООН у галузі народонаселення в Україні провели 21-денний Всеукраїнський онлайнмарафон для молоді #HealthyChallenge2020.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Ресурси практики:

- координатор та асистент;
- підтримка партнерів щодо інформаційного поширення;
- дизайн промоматеріалів та макетів сувенірної продукції;
- закупівля, нанесення логотипу та доставка сувенірної продукції.

- **Досягнення:**

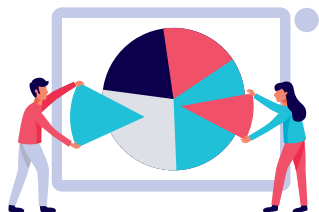
Протягом 21 дня (з 18 травня до 7 червня 2020 року) хлопці та дівчата з різних регіонів отримували щоденні челенджі на тему здорового способу життя через спеціального телеграм-бота @HealthyChallengeBot. Завдання для молоді стосувалися фізичної активності, раціонального харчування, репродуктивного та психічного здоров'я, а також профілактики COVID-19.

Всього на челендж-марафон зареєструвалося понад 4 500 молодих людей, 570 з яких щотижня успішно виконували завдання та змагалися за корисні призи: спортивні пляшки для води та рушники, міні-рюкзаки та ланч-бокси, а також за головні призи — фітнес-браслети.

Опитування показало, що після Марафону на 17% більше учасників та учасниць ведуть здоровий спосіб життя: менше вживають алкоголь, регулярно роблять фізичні вправи, додали до раціону свіжі овочі та фрукти.

Серед найпопулярніших челенджів марафону — #План-каЧелендж, #ВдягниМаску, #АнтистресЧелендж, #Таріл-каЗдоровогоХарчування та челендж «Все, що варто знати про ВІЛ/СНІД».

Переможцями онлайнмарафону Healthy Challenge 2020 стали: Маріна Свінціцька (16 років, м. Хмельницький), Софія Швачка (16 років, м. Лисичанськ) та Ольга Формода (22 роки, м. Вінниця).

З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Практика сприяє розвитку сфери змістовного дозвілля для молоді, адже залучає молодь до здорового способу життя та активного проведення вільного часу.

Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Сприяє реалізації Цілі сталого розвитку № 3, адже має на меті просування ЗСЖ, безпеки під час пандемії тощо.

Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Ми розробили спеціального телеграм-бота @HealthyChallengeBot і вся комунікація велася челер онлайн канали.

Зворотний зв'язок

Відгуки учасників:

«Складно відповісти, що нового дізналась чи зробила вперше, але багато чого повторила. Марафон допомагав відволіктися від нудьги через карантин. Декілька раз було враження, що вже не вистачає сил, але спортивний інтерес брав гору наді мною», — Єлизавета.

«Я вперше брала участь у подібному марафоні. Мені дуже сподобався цей челендж, оскільки він закликає до здорового способу життя і дарує позитивні емоції. Я була б рада якби такі заходи проводилися на постійній основі», — Олена.

«Вперше займалась спортом і паралельно знімала цей процес — це складно Челендж крутезний. Мотивує до саморозвитку. Чекаю на наступний», — Аня.

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

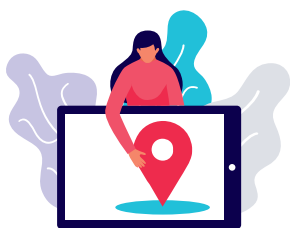
9

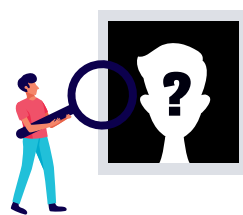
- **Молодіжний центр YouthСфера**

- **Назва практики: А ДАВАЙТЕ...**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Луцьк, Волинська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Романюк Яна Олександрівна, керівниця Молодіжного центру YouthСфера**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: yana.romaniuk5@gmail.com**

- **Статус практики: реалізація триває**

- **Період впровадження практики: початок в липні 2020 року**

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику: змістовне дозвілля, дослідження, відкриття, знайомство з містом та молоддю**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Молодь у нашому місті стомилася від онлайн заходів і потребує цікавого дозвілля. Особливо ця потреба загострилася в умовах карантину, коли немає можливості в літній період кудись поїхати. Ми командою молодіжного центру YouthСфера вирішили запропонувати молоді альтернативу і створити змістовне дозвілля.

- **Опис практики:**

Перший етап – виявлення потреби. Другий етап: пошук ідеї для її вирішення в безпечний спосіб в умовах карантину. Третій етап: реалізуємо новий проєкт «А давайте...».

Наш проєкт – це серія заходів, суть яких є якісне дозвілля молоді, яке включає патріотичне виховання. Під час заходів молоді люди дізнаються історію свого міста та краю, знайомляться з однолітками, знаходять нових друзів, молоді сім'ї у незвичний спосіб проводять побачення, а ще молоді мами знайомлять своїх дітей з історією, і це вже патріотичне виховання.

Заходи проходять двічі на місяць.

Перший захід «А давайте підемо у Луцьке підземелля». Планували провести один похід, зробили два, охочих було на чотири. Скоро повторимо! Виявили, що багато молодих лучан і лучанок ще не бували в підземеллях. Ми вже допомагаємо молоді потрапити туди і дізнатися історію міста.

Вартість: вхідний квиток.

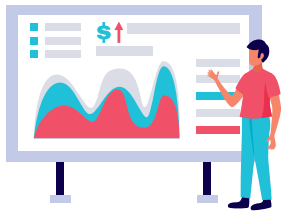
Другий захід «А давайте покатаємося на катері», це мандрівка річкою Стир навколо старого міста. Колись Луцьк був портовим містом і ця частина історії наповнена цікавими історіями та легендами про, які молодь дізналася з нашої розповіді, котру приготували спеціально для проєкту. Цікаво, що прогулянка на катері зацікавила більше молоді віком від 25 років.

Вартість: вхідний квиток

Третій захід «А давайте погуляємо вражаючим Луцьком». Наше місто має прадавню історію і молодь теж має її знати. Чим краще людина знає своє місто, край, країну, тим краще розуміє, хто вона є! Ми запросили відомого краєзнавця Олександра Котиса щоб він провів прогулянку і розповів вражаючі історії міста.

Вартість: благодійний внесок на розвиток партнерської ГО.

Четвертий захід «А давайте...» вже зовсім скоро. У проєкті запланована серія заходів.

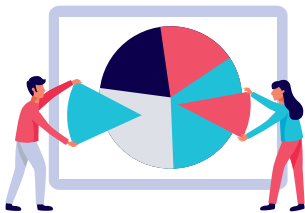
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Власні ресурси: працівники, організація, виготовлення афіші, написання онлайн матеріалу. Додатково залучені: краєзнавці, історики, партнерські ГО.

- **Досягнення:**

Молодь міста має змістовне дозвілля, пізнає, досліджує історію своєї країни. У зв'язку з карантинними обмеженнями загальна кількість учасників всіх заходів 70.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

7, – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування. Змістовне дозвілля молоді: пізнавай, досліджуй, знай своє місто і свій край, знаходь нових друзів.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Якісна освіта: використовуючи інструменти неформальної освіти, допомагаємо молоді якісно проводити вільний час вивчаючи свою історію.

Ціль № 17. Партнерство: допомогли партнерській організації зібрати благодійні кошти для реалізації проекту. Залучення місцевих ЗМІ для популяризації проекту та збільшення кількості учасників.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Цифрові інструменти: сторінки в соціальних мережах, ведення прямих включень із заходів.

● Зворотний зв'язок

Oleksandr Kotys: «Спасибі за новий погляд на буденність Луцька, розповіді про Чезаре Розаліні та родину Кронштейнів (і не тільки)».

<https://www.facebook.com/voskresenska1/posts/1705012716341129>

Олена Кузьмич, учасниця: «Тепер ясно, чому цю вежу Луцького замку назвали Стировою, бо річка підходить дуже близько до неї. Цікаво, що ця близькість помітна лише з води. Дякую @youthsfera за чудову і несподівану екскурсію на катері #луцьк #луцькприємневідкриття #адавайте», «Дивіться, яке гарне латаття цвіте на річці Стир #стир #екскурсія #латаття #річка дякую за натхнення @youthsfera». «Луцьк прекрасний з усіх ракурсів. Шкода, що ми втратили статус річкового міста, а то б було як в @thehobbitmovie #луцьк #будинокускульптора #головань #кірха #луцькприємневідкриття дякую @youthsfera за ці кадри».

Змістове дозвілля молоді та молодіжне таборування

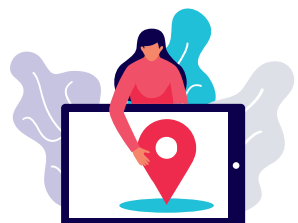
10

- **Студентський
онлайнтабір «VIP»**

- **Назва практики:
Студентський онлайнтабір
«VIP»**

- **Місце діяльності
(населений пункт,
грумада, територія):
Дубно Рівненська обл.**

- **П.І.Б автора/ки практики:
Хітрова Олена
Володимирівна – керівник
онлайнтабору**

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики: chitrova@ukr.
net**

- **Статус практики:
реалізація завершилася**

- **Період впровадження
практики: з 22 травня по 30
червня 2020 року**

- **П'ять ключових слів,
які характеризують
практику: креативність,
інтерактивність,
актуальність, професійність,
інноваційність**

● Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):

Згідно Положення про організацію практичної підготовки студентів Дубенського коледжу РДГУ передбачено набуття та засвоєння практикантами професійної ролі вихователя літніх оздоровчих таборів. Зважаючи на карантинні обмеження, довелося шукати оптимальну альтернативу для організації практичної підготовки майбутніх педагогів, якою і став студентський онлайнтабір «VIP». Діяльність онлайнтабору була спрямована на формування фахових компетентностей майбутніх вихователів щодо організації оздоровчо-виховної роботи з різновіковими колективами у літніх оздоровчих таборах.

● Опис практики:

Впровадження практичної підготовки студентів до роботи в літніх оздоровчих таборах здійснювалась у два етапи.

1. Інструктивно-методичний збір «Підготовка до роботи в літніх оздоровчих таборах».
2. Функціонування студентського онлайнтабору «VIP».

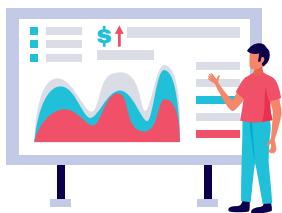
Онлайнтабір «VIP» функціонував дистанційно через онлайнплатформу Zoom та залишив у пам'яті його учасників найяскравіші спогади про прекрасні дні інтерактивної комунікації, конкурсів, розваг, челенджів, майстеркласів тощо. Майбутні вихователі не тільки змогли підвищити рівень своєї професійної компетентності у сфері організації оздоровчо-виховної роботи, а й краще пізнали один одного.

На першому етапі під час інструктивно-методичного табірнього збору студенти:

- знайомилися з правами та обов'язками вихователя літнього оздоровчого табору, колом завдань, які реалізує вихователь у роботі з різновіковим колективом;
- презентували своє бачення того, яким повинен бути справжній вихователь;
- відпрацьовували навички професійної самопрезентації в ході майстеркласу «Техніка самопрезентації вихователя»;
- ознайомилися з технікою документування вихователя, презентували зразки ведення поточної та звітної документації, були залучені до майстеркласу по виготовленню загонової атрибутики;
- сформували креативну скарбничку вихователя, до якої «поклали» все, без чого не обійтися в роботі з дітьми.

На другому етапі функціонування онлайн-табору відповідало основним режимним моментам діяльності літніх оздоровчих таборів. Початок дня відбувався у формі руханки, муззарядки, дихальної гімнастики. Практикувався Еко-start дня. Студенти мали можливість дистанційно апробувати інноваційні форми фізкультурно-оздоровчої, профілактичної роботи, продемонстрували нестандартний підхід до організації екологічного, морально-естетично виховання дітей в умовах літнього оздоровчого табору. У роботі табору особливою популярністю користувалися такі форми роботи як онлайнподіум, тренаж-ружанки, майстеркласи, творчі лабораторії, флешмоб креативних ідей, онлайнтренінги, косплей, дизайн-практикум та інші.

Діяльність студентського онлайнтабору «VIP» довела важливість та необхідність застосування у роботі з дітьми інноваційних методів та форм організації літнього відпочинку. Завершив своє функціонування табір креативним онлайнзвітом практикантів.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

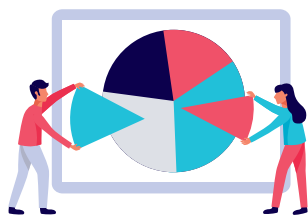
Онлайнтабір «VIP» функціонував дистанційно через онлайнплатформу Zoom, тому учасники використовували власні ноутбуки, планшетні персональні комп'ютери. Функції планування, організації, керівництва роботою табору здійснював керівник онлайнтабору Хітрова О. В. До практичної підготовки студентів також було залучено завідувача з навчально-виробничої роботи Дубенського коледжу РДГУ Шевчук Н. П.

- **Досягнення:**

Під час функціонування онлайнтабору «VIP» практичною підготовкою до роботи в літніх оздоровчих таборах було охоплено 51 студент. Діяльність онлайнтабору сприяла формуванню фахових компетентностей майбутніх вихователів щодо організації оздоровчо-виховної роботи з різновіковими

колективами у літніх оздоровчих таборах. Проведений моніторинг засвідчив сформованість належного рівня професійної готовності студентів до організації виховної роботи в літніх оздоровчих таборах.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне табування.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Під час реалізації практики інтегровано цілі № 3–4 сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Онлайнтабір «VIP» функціонував дистанційно через онлайнплатформу Zoom.

З метою ознайомлення громадськості з роботою онлайнтабору використовували: <https://www.facebook.com/groups/585122525293634>.

У роботі табору практикувалося створення та використання авторських презентацій, відеороликів, фотоколажів.

З метою обміну інформацією та вирішення організаційних питань керівником та учасниками використовувався месенджер Viber, Facebook Messenger, служба Gmail.

- **Зворотний зв'язок**

Ірина, учасниця онлай-табору «VIP»: «Цього року моя група проходила літню практику у дещо незвичному форматі. Ми перебували в онлайнтаборі VIP.

Попри те, що все відбувалося онлайн, це було не менш цікаво, ніж у справжньому таборі. Ми спробували безліч форм роботи, перевтілювалися у різні образи, проявляли себе та свою креативність. Спробували себе у ролі вихователів та у ролі вихованців табору. Було дуже цікаво і весело. Ця практика залишиться у нашій пам'яті. https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=590305684982555&id=100020093862325

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

11

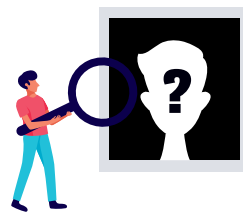
- **Велоклуб «VeloVerkhnik»**

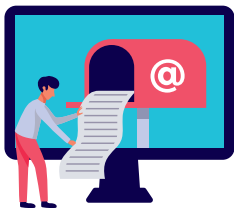
- **Назва практики:**
Велоклуб «VELOVERKHNIK»

- **Місце діяльності
(населений пункт,
грумада, територія):**
Верхньодніпровська ОТГ

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Крижановський Сергій
Михайлович, організатор-
координатор велоаїздів

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики:** ksm.lonny@
gmail.com

- **Статус практики:**
постійно діюча програма

- **Період впровадження
практики:** з 2013 року і по
теперішній час

- **П'ять ключових слів, які
характеризують практику:**
велотуризм, активність,
здоров'я, ековиховання,
створення Google карт

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Не розвинений туризм та відсутність можливостей цікавого дозвілля для молоді в громаді надихнула на втілення ідеї велопоходів, які на своєму шляху включають об'єкти, що мають екскурсійний характер.

- **Опис практики:**

Я палкий прихильник спорту і велоспорт не є виключенням. Тому ідея розвитку локального велотуризму серед учнів місцевих шкіл та молоді громади в мене виникла сама собою. Одразу знайшлися однодумці і відтоді ми стали однією командою. Ми робимо це абсолютно на волонтерських засадах, тому що самі отримуємо задоволення від цього. Наша громада і район в цілому мають безліч історичних та культурних пам'яток, які мають велику цінність для жителів, тому учасники велопоходів мають змогу не тільки фізично оздоровитися, а й отримати інтелектуальне, духовне та моральне задоволення пізнаючи історію рідного краю. Інноваційність нашої практики полягає в новизні такого формату групових навчально-пізнавальних заїздів для нашої громади. У більшості випадків відсутня належна інфраструктура в межах населених пунктів, тому велосипед це ідеальний вид транспорту, який дає можливість швидко дістатись до будь-якого туристичного об'єкту рідного краю без особливих перешкод. Як вчитель інформатики, я завжди спонукаю молодь до освоєння нових навичок в IT-сфері, тому під час велозаїздів навчаю учасників створювати Google карти кожного туру, які в подальшому використовуються для створення цікавих веломаршрутів з метою розвитку туристичної галузі громади та району. У цьому і полягає ще одна інновація, яку можна назвати інфраструктурною. Вже два роки, як у нашому клубі є два велосипеди (б/в), якими можуть користуватися ті, в кого немає власного, наприклад підлітки з сімей СЖО, переселенців чи малозабезпечених. У цьому полягає інклюзивний підхід. Учасниками клубу є як хлопці, так і дівчата, тому витримується гендерно орієнтований підхід.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

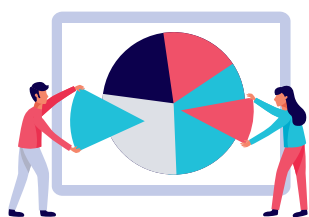
До ініціативи залучено сім учасників, які є кураторами велопоходів. Ініціатива реалізується виключно власними силами на волонтерських засадах без залучення фінансових ресурсів та оренди приміщень. Однією з умов можливості участі у клубі є наявність велосипеду. Для тих, хто за якихось причин не має «залізного коня», але бажає доєднатися до команди, то у клубі є два резервних б/в велосипеди, які колись належали двом з організаторів, але вони залюбки

подарували їх в загальне користування. Деякі з постійних учасників мають і використовують під час заїздів власні квадрокоптери (дві шт.), цифрові фотоапарати (три шт.), та без виключення всі учасники використовують для фото-, відео зйомок та створення Google-карт, власні смартфони.

● **Досягнення:**

За час існування практики створено 12 Google-карт веломаршрутів. Систематично приймаємо участь в обласних та міжнародних велозаїздах. Вихідці клубу поширюють цю практику й за кордоном: у Китаї, Естонії, Польщі та Чехії, залучаючи до цього як співвітчизників, так і іноземців.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

№ 7. Створено умови поєднання активного дозвілля та навчально-пізнавальної діяльності (спорт, екскурсії, ІТ-навички).

№ 8. Є два резервних б/в велосипеди, якими користуються під час заїздів ті, хто не має власного. Як правило це підлітки з сімей СЖО, переселенці малозабезпечені тощо.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3: здоров'я на пряму залежить від стилю життя. Спорт завжди формує позитивну мотивацію щодо здорового способу життя, загартовує, оздоровлює та перезавантажує, а велотуризм і є одним з видів спорту. Наша команда формує теоретичні та практичні навички активного дозвілля, спонукає молодь до саморозвитку та самоосвіти і налаштовуємо молодь на те, що здоровим бути модно, стильно і красиво!

Ціль № 5: наш клуб є гендерно орієнтованим, оскільки учасниками клубу є, як хлопці, так і дівчата. Роль дівчат в команді ніколи не применшується, тому під час велопоходів кожен учасник незалежно від статі перебуває в однакових умовах: коли тяжко фізично, коли холодно, коли виснажливо тощо. Під час таборування, на далеких заїздах, встановлення наметів, збір дров та готування їжі однаково лежить на плечах кожного з учасників команди.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Термін «велотуризм» є малопопулярним взагалі в країні, а в нашій громаді це зовсім щось нове і цікаве, тому щоразу з'являються все більше бажаючих отримати нові емоції та випробувати на собі ще не зовсім популярний в громаді вид змістовного і водночас активного відпочинку. Наша команда планує кожен маршрут так, щоб він був оптимальним для зручного пересування по дорозі та цікавим водночас.

Під час велотурів учасники ведуть постійну фото та відеозйомку за допомогою двох особистих квадрокоптерів, власних телефонів та фотоапаратів, самі ж виконують монтаж відео, яке потім викладається у соціальних мережах: Facebook (<https://www.facebook.com/groups/595643783976383/?ref=share>), Instagram @velo_verkhnic (https://instagram.com/velo_verkhnik?igshid=1g83p3y8f4le1) та в максимально повному обсязі в Telegram-каналі (https://t.me/velo_verkhnik). На цих сторінках поширюються нові відеоролики, фотознімки та розміщуються оголошення щодо кожного наступного велотуру. Є створена закрита група в соціальній мережі Telegram для комунікації всередині команди координаторів.

А саме головне — під час велоїздів учасники під керівництвом організаторів велотурів Крижановського С., який одночасно є і молодим вчителем інформатики в місцевій школі, та Затулюка С. (учасник міжнародних велоїздів) вчать створювати Google-карти пройдених веломаршрутів.

● Зворотний зв'язок

«Привіт! Я вже два роки входжу до велоклубу. Що я можу про нього сказати, так це те, що я маю можливість подорожувати, насолоджуватись околицями міста та довколишніх сіл. І завжди є компанія цікава! Знайшла багато нових друзів. Зараз я розумію, що раніше велосипед був для мене лише, як засіб пересування, але зараз все змінилося — тепер для мене це засіб отримання задоволення!» (Даша, учасниця).

https://youtu.be/uFRq_bz629Q

Змістове дозвілля молоді та молодіжне таборування

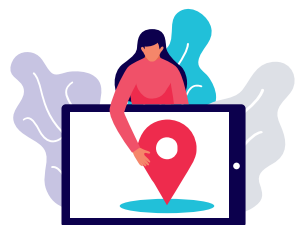
12

- **Комунальний заклад Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області.**

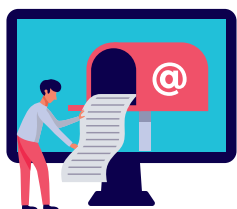
- **Назва практики: «Книжковий карантин #АвтостопомПОкнижкам»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Ніжин, Чернігівська область**

- **П.І.Б автора/ки практики: Гомоляко Роман Андрійович, фахівець з молодіжної роботи**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: gomolyako.roman@gmail.com**

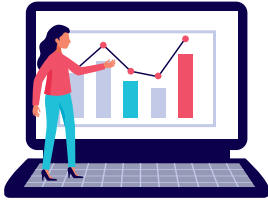
- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: 13 квітня — триває на даний час**

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: література, відео-огляд, дозвілля, залучення молоді**

● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Передумовою створення даної практики був намір покращити дозвілля молоді на карантині, дати варіанти для просоціального способу проведення вільного часу та популяризації читання. У цих відео проводилися короткі огляди, у яких ми зацікавлювали глядачів до нових цікавих творів та розповідали про різноманіття жанрів літератури.

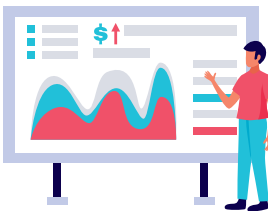
● **Опис практики:**

З початком карантину в країні більша частина нашої роботи була переведена в онлайн. Молодь не мала можливості відвідувати оффлайн клуби і гуртки Молодіжного центру через жорсткі карантинні обмеження. Також через карантин припинили свою роботу бібліотеки і надзвичайний BookRoom Молодіжного центру, який користувався популярністю у відвідувачів закладу, став поза зоною доступу для молоді та молодіжних працівників. Тому було вирішено створити певний «влог», тематикою випусків якого стануть, як зазначено у відео, «відео-огляд книг, які покращать ваше дозвілля».

Етапи створення випуску – пошук молодих людей, які б хотіли бути залученими у процес створення відео; написання сценарію; зйомка відео; монтаж фінального варіанту з додаванням аудіо та зображення; публікація готового продукту на сторінки Ніжинського міського молодіжного центру (Instagram, Facebook, Telegram).

Інновацією даного формату стали чорно-білі «ліричні відступи», що присутні протягом усього відео. Вони бувають гумористичного характеру, дають підґрунтя для роздумів або просто несуть інформацію для саморозвитку. Також у деяких випусках присутні сцени або певні пародії, які є посиланнями на книгу, що є темою даного випуску.

Залучена молодь у процес створення відеоглядів – Катерина Коломійченко, ведуча (випуск 12 липня та 23 липня), Роман Зосенко, оператор (випуск 28 липня).

● **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Власні ресурси організації:

- людський ресурс – працівники Молодіжного центру;
- матеріальні ресурси – ноутбук HP, цифровий фотоапарат SONY зі штативом, приміщення Молодіжного центру;
- нематеріальні ресурси – сторінки Ніжинського міського молодіжного центру в соцмережах.

Залучені ресурси: людський ресурс – молодь, залучена до створення відео; нематеріальні ресурси – місцеві спільноти у Facebook.

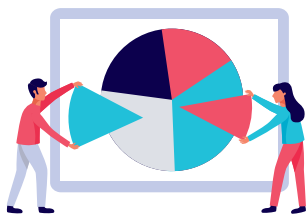

● **Досягнення:**

Було відзнято та опубліковано 14 випусків, які загалом охопили 7 463 аккаунти у Facebook та 845 переглядів у Instagram.

Після введення адаптивного карантину та часткового відновлення оффлайнового режиму роботи Молодіжного центру, зросла кількість молоді та

молодіжних працівників, які беруть літературу для читання в нашому центрі та міській бібліотеці, підвищилась активність підписників на сторінках Молодіжного центру в соціальних мережах.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування: дана практика спрямована на донесення думки до молоді, що час проведений з книгою – це цікаво та корисно.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Якісна освіта.

Ціль № 5. Гендерна рівність (адже до створення відео-оглядів залучені як представники чоловічої статі, так і жіночої).

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Зйомка відеооглядів відбувалася на смартфон, а уже починаючи з випуску від 12 липня – на цифровий фотоапарат SONY зі штативом. Протягом усієї реалізації практики, для монтажу готового продукту застосовувалися ноутбук HP та програма «VideoPad». Всеукраїнський карантин і став однією з причин створення даної практики, оскільки поширення набули онлайнактивності.

● **Зворотний зв'язок**

Катерина Коломійченко, ведуча: «Дякую за можливість взяти участь у цій неймовірній рубриці! Дуже щаслива, що мала змогу бути частиною цього книжкового світу. Сподіваюся на співпрацю в майбутньому!».

<https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/719544108889017>

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

13

- **Комунальний заклад**
Ніжинський міський
молодіжний центр
Ніжинської міської ради
Чернігівської області.

- **Назва практики:**
Вечорниці по-новому
«MADE IN UKRAINE»

- **Місце діяльності**
(населений пункт,
група, територія):
місто Ніжин, Чернігівська
область

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Тимченко Анжела Воло-
димирівна, Цюрток Світлана
Сергіївна, Бутенко Світлана
Василівна

- **Контактна адреса**
електронної пошти автора/
ки практики: nizhnyouth-
center@gmail.com

- **Статус практики:**
постійно діюча програма

- **Період впровадження**
практики: жовтень 2019 року
— офлайн захід, карантинний
період 2020 року — онлайн
формат, шляхом публікації відео
творчої майстерні «OnliCraft» на
сторінках Територіального центру

- **П'ять ключових слів, які**
характеризують практику:
традиції, дозвілля,
творчість, міжкультурний
діалог, соціальна
згуртованість

● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Основна передумова — громада нашого міста перебуває на стадії стратегічного розвитку, але одним із проблемних аспектів було налагодження співпраці між активістами різних спільнот. Для початку було вирішено розпочати міжкультурний діалог між відвідувачами Територіального центру соціального обслуговування непрацездатних громадян та активістами Ліги старшокласників Ніжина. Тому пріоритетними напрямками нашої діяльності стали міжкультурний та міжвіковий діалог засобом творчості, проведення спільного дозвілля та обмін досвідом у рамках міжкультурної співпраці та розвитку соціальної згуртованості для молоді та людей поважного віку Ніжинської міської ОТГ в ході проведення Ніжинським міським молодіжним центром циклу заходів творчого спрямування впродовж 2020.

● **Опис практики:**

Ми інтегрували у практику «Made in Ukraine» ряд різних форм роботи, які спрямовані на формування міжкультурного та міжвікового діалогу між молодими людьми та людьми поважного віку, а також волонтеркою Корпусу миру США в Україні та українцями. Такими формами взаємного відпочинку та діалогу є:

- 1) майстеркласи;
- 2) кінопокази;
- 3) караоке-вечірки;
- 4) чаювання зі смаколиками та душевними розмовами.

Вечорниці по-новому у офлайновому форматі розпочинаються із проведення майстеркласу з виготовлення прикрас в українському стилі (брошка, обруч, заколки або резинки). Під час майстеркласу учасники не лише створюють виріб, а й спілкуються на різноманітні теми, співають українські народні пісні, які створюють атмосферу тогочасних вечорниць. Важливим є те, що пісня допомагає учасникам майстеркласу розкритися, краще познайомитися та налагодити комунікацію один з одним, адже учасники, здебільшого, не знайомі між собою.

Після майстер-класу всі учасники запрошуються на караоке-вечірку або на кінопоказ (за домовленістю), які передбачають зміну локації, чаювання зі смаколиками та душевні розмови. Слід зазначити, що доєднатися до вечорниць можна у будь-який час їхнього проведення.

Щодо онлайн формату, то усі майстеркласи є доступними, адже використовуються такі матеріали, які є практично в кожного вдома. Головна концепція онлайнмайстерні — показати, що із матеріалів, які часто викидають у сміття, можна зробити щось оригінальне, або ж використати не за призначенням.

Основними учасниками практики виступають відвідувачі Ніжинського Територіального центру соціального обслуговування непрацездатних громадян, Ніжинського міського молодіжного центру, активісти Ліги Старшокласників та вихованців Ніжинського будинку дітей та

юнацтва, Ніжинського Центру соціально-психологічної реабілітації дітей. Також, практика передбачає участь усіх верств населення та всіх бажаючих долучитися до її провадження.

Така структура проекту сприяє різносторонньому обміну уміннями та навичками між учасниками.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Для впровадження практики «Made in Ukraine» знадобився низка ресурсів:

- фінансова сторона базувалась на ресурсах наших партнерів – відділу у справах сім'ї та молоді виконавчого комітету Ніжинської міської ради та Ніжинського міського молодіжного центру;
- матеріальні ресурси надані нашим Молодіжним центром та партнерами – Ніжинським будинком дітей та юнацтва;
- людський ресурс – працівники нашого закладу та волонтери, які допомагали у підготовці, реалізації та проведенні вечорниць.

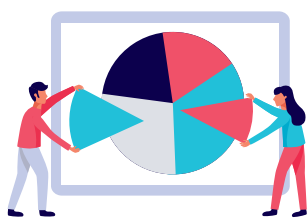
Власні ресурси: приміщення для вечорниць, обладнання для майстеркласу, аудіосупровід, працівники закладу, які безпосередньо впроваджували практику.

Залучені ресурси: приміщення для проведення майстеркласу, кошти для закупівлі необхідного обладнання на майстерклас, чай та смаколики, внесок учасників у вигляді принесених прасок необхідних для проведення майстеркласу.

● Досягнення:

За час впровадження практики налагоджена тісна співпраця з нашими партнерами, створений міжвіковий діалог, проведено вечорниць, що сприяли покращенню творчих здібностей та обміну досвідом в рамках міжкультурної співпраці. Створені умови для розвитку соціальної згуртованості молоді та людей поважного віку Ніжинської міської ОТГ. В ході проведення практики було залучено 45 осіб учасників та 5 працівників закладу.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

7 – змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування: така форма дозвілля, що представлена у наших вечорницях, сприяє покращенню культурного діалогу, підвищенню рівня патріотизму, покращення соціальної

згуртованості молоді міста та розвитку в них творчого потенціалу, а головне це обмін досвідом між різними поколіннями.

8 – інклюзивний розвиток (включення вразливих груп молоді). На наших вечорницях об'єдналися різні вікові категорії, соціальні верстви громади, адже це були і люди похилого віку, і студенти, і учні, і підлітки групи ризику з числа вихованців реабілітаційного центру.

А таке об'єднання сприяє розвитку толерантності, дружелюбності, поваги та згуртованості громади для спільного відпочинку та навчання.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 8. Сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Для реклами, просування та висвітлення результатів нами було використано соціальні мережі Ніжинського міського молодіжного центру:

Facebook <https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter>

Instagram https://www.instagram.com/nizhyn_youth_center/?hl=ru.

А з початком введення карантинних обмежень проєкт реалізується шляхом публікацій творчої онлайн майстерні «OnliCraft» у Фейсбук спільноті Територіального центру:

<https://www.facebook.com/groups/204446860140488>

Період впровадження вечорниць «Made in Ukraine» відбувався до впровадження карантину на території України, тому він не вплинув та не обмежив наш проєкт ні в яких аспектах.

- **Зворотний зв'язок**

Інеса Шаповалова, партнерка, директорка Територіального центру соціального обслуговування непрацевдатних громадян: «Це нереально крутий вечір і ми це підтверджуємо!!!) З такою молоддю є майбутнє нашої країни!!!».

https://www.facebook.com/NizhynYouthCenter/posts/514989276011169?__tn__=-R

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

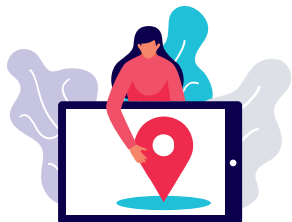
14

- **Молодіжний простір «City life»** Рожищенського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

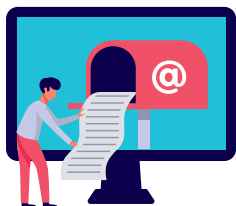
- **Назва Вашої практики:**
**Велоквест «РОЖИЩЕ
ВИВЧАЙ – ПРО БЕЗПЕКУ
НЕ ЗАБУВАЙ!»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):**
місто Рожище Волинської області

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Шварцкоп Олег Юрійович

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** olego7667@gmail.com

- **Статус Вашої практики:**
реалізація завершилася

- **Період впровадження практики:** червень 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** велоквест, смартфон, Strava, маршрут, онлайн голосування

● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Під час карантинних обмежень, спричинених COVID-19, постало питання щодо організації якісного дозвілля для молоді нашого містечка.

● **Опис практики:**

Велоквест «Рожище вивчай – про безпеку не забувай!» молодь міста (активісти молодіжного простору) радо залучалася до усіх етапів реалізації заходу.

1. Етап підготовчий:

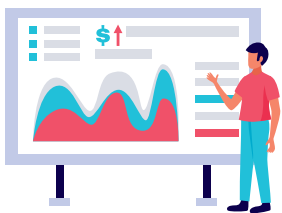
- спланували маршрут 6–8 локацій і зашифрували їх (загадки, історії про місце тощо). Перевірили чи маршрути до локацій є безпечними;
- долучили до організації події поліцію яка забезпечила контроль дорожнього руху;
- роздрукували мапу для кожної команди (спеціальна мапа-маршрутний лист із завданнями);
- вибрали програму, за якою відслідковували пересування учасників – у цій події це був мобільний додаток «Strava».

2. Етап реалізація заходу:

- провели ознайомчу зустріч з усіма командами;
- провели короткий інструктаж щодо правил дорожнього руху і надали учасникам спеціальні жилети (жовті жилети із світловідбивними смугами);
- відправили команди у дорогу згідно їх маршрутного листа; команда фінішувала у пункті старту та надавала підтверджуючі документи виконання квесту (фото селфі з місць локацій та GPS-трекер свого маршруту з мобільного додатку «Strava»);
- нагородження команд учасників велоквесту.

3. Етап онлайнголосування за кращу команду.

Про кожну команду зробили пости у групі молодіжного простору «City life» у соціальній мережі Фейсбук. Після велоквесту було проведено онлайнголосування у групі за команду, яка на думку учасників квесту, громади міста Рожище була найкращою. До Дня молоді команду, яка набрала більше голосів (лайків) нагородили подарунками від міського голови.

● **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

- Матеріальні ресурси (власні):
- оргтехніка та роздаткові матеріали;
  - жовті жилети для команд;
  - бутильована вода та одноразові паперові стаканчики.

Людські ресурси:

- волонтери та працівники молодіжного простору (підготовка та перевірка маршрутів, промоція заходу у соціальних мережах, реєстрація учасників велоквесту);
- працівники поліції (інструктаж з безпеки та супровід на ключових локаціях маршрутів);
- медичний працівник (температурний скрінінг);
- представники влади та преси.

Фінансові ресурси: 2 000 грн. Витрачені наступним чином:

- 600 грн – заохочувальні призи для учасників (партнери – приватні підприємці);
- 400 грн – організаційні витрати (власні);
- 1000 грн – головний приз для команди переможниці в онлайнголосуванні від міської ради.

Партнери: місцева поліція, малий бізнес та місцева влада.

● Досягнення:

У заході взяло участь шість команд (18 осіб) віком від 14 до 20 років (чоловічі, жіночі та змішані команди).

Маршрути велоквесту містили завдання краєзнавчого характеру, що сприяло молоді краще пізнати історію свого міста.

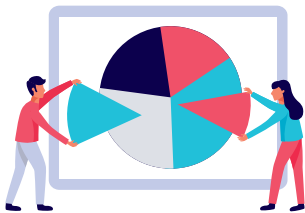
Поєднання у заході офлайн та онлайн елементів.

Використання цифрових елементів у проведенні заходу (смартфон для селфі, мобільний додаток «Strava» для створення GPS-трекер, соціальні мережі для промоції заходу та залучення більшої аудиторії до онлайнголосування).

Завдяки онлайнголосуванню та інформаційним матеріалам у соціальній мережі вдалося вдвічі збільшити кількість читачів (підписників).

Сторінки та групи (з 230 до 580 учасників) молодіжного простору «City life» у Facebook.

Після велоквесту активізувалася спільнота велолюбителів (створена ініціативна група, пропрацьовують статутні документи громадської організації).

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

7 – організація тематичного дозвілля для молоді.

5 – поширення велоруку в громаді, створення ініціативної групи для утворення громадської організації.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 11. Сталий розвиток міст та спільнот — власне проведення велоквесту сприяло обговоренню в громаді (за участі молоді та місцевої влади) облаштування велосипедної інфраструктури у місті (велодоріжок, велостоянок, парків розваг) та розвитку краєзнавчих маршрутів.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Були задіяні наступні цифрові елементи: смартфон (фото селфі на фоні локацій згідно маршрутів), мобільний додаток «Strava» для створення GPS-трекерів, соціальна мережа Facebook для промоції команд велоквесту та власне заходу, проведення онлайн голосування у Facebook.

Цифрові елементи якісно доповнили сам захід.

- **Зворотний зв'язок**

«Велоквест дав можливість цікаво та пізнавально в умовах карантину провести день», — Стас Мордасов та Ілля Данилюк.

<https://miskrada.org.ua/rada/04333268/news/1592482589/>

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

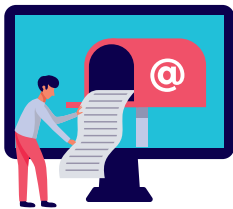
15

- **Центр для підлітків «Компас», БО «ХБФ «Благо»»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Харків, Харківська область

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** kamyshanska-ya.na@gmail.com та matvey2505@ukr.net

- **Період впровадження практики:** 1 липня 2020 року — 1 серпня 2020 року

- **Назва практики:** «МОЛОДІЖНИЙ ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ПІКНІК»

- **П.І.Б автора/ки практики:** Камишанська Наталія Євгенівна, Матвеев Андрій Олександрович, Ковалевська Анастасія

- **Статус практики:** реалізація завершилася

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** #health_picnic; молодіжний профілактичний пікнік; ВІЛ/СНІД; безпечне дозвілля; популяризація ЗСЖ; волонтерство

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

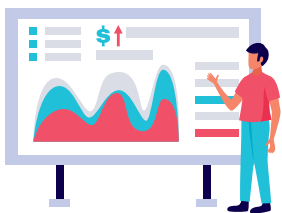
За останні три роки значно зросла кількість підлітків, що вживають психоактивні речовини, та під їх впливом практикують незахищені сексуальні контакти, що призводить до розповсюдження ВІЛ/СНІДу, ІПСШ, вірусних гепатитів та інших соціально-небезпечних захворювань.

- **Опис практики:**

В основу практики покладено ідею організації безпечного дозвілля, (з урахуванням дотримання правил карантину під час проведення).

1. Розробка локацій, з урахуванням іноваційних профілактичних підходів.
2. Залучення до організації, проведення та співфінансування державну КУ «Харківський обласний Центр Молоді».
3. Розробка та виготовлення брендової продукції.
4. Залучення волонтерів до організації та піару заходу.
5. Підготовка майстеркласів.
6. Комунікація з місцевими органами самоврядування, щодо проведення в їх місті «Молодіжного профілактичного пікніку» #health_picnic, метою якого є сприяння зниженню розповсюдження ВІЛ-інфекції серед підлітків, упровадження нових форм організації змістовного дозвілля дітей і молоді, формування позитивної мотивації щодоздорового способу життя, культури здоров'я.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Донорська підтримка НУО та співфінансування КУ «Харківський обласний Центр Молоді», інформаційні матеріали, засоби контрацепції, швидкі тести для тестування на ВІЛ та ще на чотири інфекції, волонтери, молодіжні партнерські організації, соціальні працівники, медичний консультант, вулична палатка, каремати.

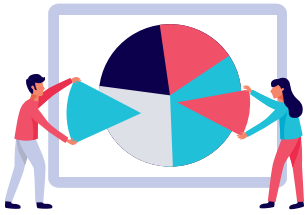

- **Досягнення:**

Завдяки організації та проведенню профілактичних пікніків по чотирьох містах Харківської області, ми досягли наступних результатів:

- залучено молоді понад 400 осіб;

- пройшли тестування швидкими тестами відразу на чотири інфекції: ВІЛ, вірусні гепатити В, С та сифіліс близько 70 підлітків до 19 років;
- 20 молодих людей до 36 років пройшли тестування на ВІЛ;
- у майстеркласах з декупажу та валяння бавовною прийняли участь понад 150 осіб та навчилися технікам «hand made»;
- 185 підлітків взяли участь у профілактичних іграх «Наркотики? Не моя тема» та «Від зання до безпеки» під час яких дізналися, як захистити себе від ВІЛ/СНІДу та знизити ризики інфікування соціально-небезпечними хворобами. А також про шкідливість та наслідки вживання психоактивних речовин;
- понад 30 осіб звернулися із особистими питаннями та отримали індивідуальні консультації фахівців;
- учасники отримали брендові сувенірні ручки, браслети, інформаційні матеріали, засоби контрацепції та море задоволення від корисно проведеного часу.

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

7 – Змістовне дозвілля для молоді, популяризація здорового способу життя. Молодіжний профілактичний пікнік – це нова форма організації змістовного дозвілля, метою якого є профілактика ризикованої поведінки серед молоді, попередження розповсюдження соціально-небезпечних хвороб та формування позитивної мотивації до популяризації здорового способу життя.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3. Міцне здоров'я і благополуччя.

● **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

У процесі реалізації практики використовували цифрові інструменти. А саме Facebook, Instagram, Telegram, Viber, Canva. Це надало можливість замотивувати та залучити молодь до організаційних процесів, та поширити інформацію щодо особливостей заходу.

● Зворотний зв'язок

Катерина, 19 років, місто Красноград, волонтер та учасник заходу: «Неймовірно корисний, актуальний та сучасний захід! В моєму житті — це перший пікнік, де я отримала корисні знання та засоби контрацепції замість зайвих калорій!!!»

Олександр, 16 років, учасник заходу, місто Первомайськ: «Ніколи не думав, що під час пікніку і однодумців знайду і власний ВІЛ-статус дізнаюся!».

Змістовне дозвілля молоді та молодіжне таборування

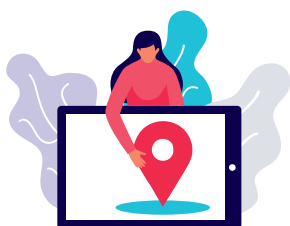
16

- **Київський молодіжний центр**

- **Назва практики:**
**Скетч-марафон
«Я ТАК БАЧУ»**

- **Місце діяльності
(населений пункт,
грумада, територія):**
місто Київ

- **П.І.Б автора/ки практики:**
Вишнякова Владислава

- **Контактна адреса
електронної пошти автора/
ки практики:** Vladyslava.
vyshniakova@gmail.com

- **Статус практики:**
реалізація завершилася

- **Період впровадження
практики:** квітень–травень
2020 року

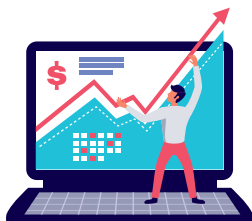

- **П'ять ключових слів,
які характеризують
практику:** продуктивне
самовираження, мистецтво,
інтенсив, ком'юніті

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Метою було створення альтернативного способу практики та віртуальних експозицій для митців під час карантину, організація ком'юніті, у якому можна знайти підтримку, ідеї та однодумців.

- **Опис практики:**

1-ий етап. Підготовка

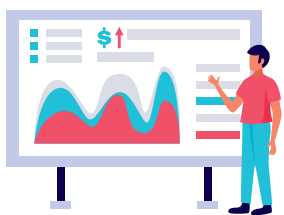
Створення платформ для взаємодії, реєстрація учасників, опитування щодо побажань та очікувань від марафону з художньої майстерності, планування кожного окремого дня, завдання та плану комунікації.

2-ий етап. Процес

Залучення учасників на платформу, оголошення правил та процедур оголошення завдань, надсилання робіт, комунікації з іншими учасниками, оцінки робіт; знайомство, оголошення щоденних завдань, отримання робіт, коментарів, оцінок, фідбеків, підбиття підсумків кожного дня.

3-ій етап. Підбиття підсумків усього марафону

Аналіз усього зробленого за 10 днів, фінальний перегляд робіт, фідбеки учасників, створення віртуальної онлайнгалереї робіт учасників.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Власні ресурси організації: працівник центру.

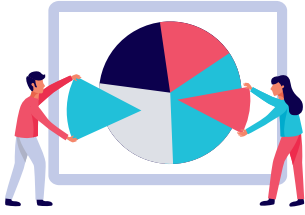
- **Досягнення:**

108 учасників покращили свої навички впродовж 10 днів.

150 робіт було надіслано для розгляду, оцінки та порад.

Близько 120 робіт було, за згоди авторів, розміщено у галереї віртуальної реальності.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

7 – можливість розвинути свої художні навички, отримати досвід участі у художній експозиції віртуальної реальності; побудова креативної спільноти однодумців для підтримки, оцінки та співпраці.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4 – якісна освіта. Отримання нових навичок у сфері мистецтва, обмін досвідом між художниками на різних рівнях, заохочення та промоуція молодих художників.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

У зв'язку з карантинними обмеженнями стало неможливо провести марафон наживо та зробити офлайн експозицію у галереї, через це обмін повідомленнями переважно проводився на платформі Telegram (як і оголошення завдань та надсилання робіт), а експозиція була зроблена у віртуальному онлайн просторі на платформі artspace. Окрім того, використовувалися: Trello – для комунікації в команді та планування, Google Forms – для реєстрації учасників; проведення опитування щодо тем та бажаних результатів від марафону; для форми зворотнього зв'язку, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, Canva – для створення картинок для анонсів та оновлень, Mailchimp – для централізованого повідомлення учасників про публікацію нових лекцій та додаткових матеріалів, Telegram, Instagram, Facebook – для оголошення про старт курсу, комунікації з потенційними учасниками, промоції практики.

- **Зворотний зв'язок**

Ліза, учасниця: «Велике дякую за таку чудову можливість! Цей марафон спонукає творити, заряджаючи позитивним творчим настроєм) Було дуже цікаво подивитися на інші роботи. Усім натхнення у творчості» – чат підтримки у телеграмі <https://t.me/joinchat/FgbOLh12Pw3iV5h8bFS-feg>

РОЗДІЛ

8

ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК (ВКЛЮЧЕННЯ ВРАЗЛИВИХ ГРУП МОЛОДІ)

ІНКЛЮЗИВНИЙ РОЗВИТОК

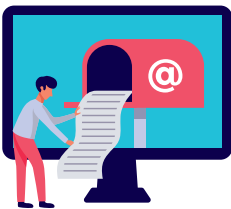
1

- Дніпропетровська обласна громадська організація «Дніпропетровський центр здорової молоді» разом з Громадською спілкою «Міжнародна Антинаркотична Асоціація»

- Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): Дніпропетровська область, місто Дніпро

- Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: maa.shulyak@gmail.com

- Назва практики: «ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ АНТИНАРКОТИЧНИЙ ТАБІР ДЛЯ ЗАЛЕЖНИХ»

- П.І.Б автора/ки практики: Щеглов Ігор Олександрович, керівник Громадської Спілки «Міжнародна Антинаркотична Асоціація». Говрас Антон Владиславович, керівник Дніпровської філії МАА (керівник проєктів Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський центр здорової молоді»). Бур'ян Ангеліна Олександрівна, проєктний менеджер Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський центр здорової молоді». Шуляк Олександр Вікторович, молодіжний працівник Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський центр здорової молоді», контактна особа проєкту.

- **Період впровадження практики:** з 2015 року по теперішній час

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** інклюзивна група, ресоціалізація залежних, міцне здоров'я, мотивація залежних, волонтерство молоді

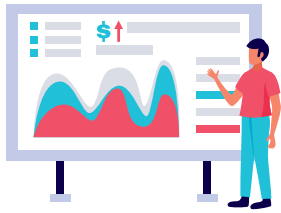
- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

У процесі повернення залежної від психоактивних речовин молоді до повноцінного соціального та громадського життя є велика проблема, яка полягає в тому, що залежні люди мають дуже низький рівень мотивації до тверезого життя. Тому особливого значення набуває процес реабілітації та ресоціалізації — це повернення молодих людей із залежністю від психоактивних речовин до повноцінного життя у соціумі.

- **Опис практики:**

Табір є унікальним проектом, він розроблений та здійснюється по принципу молодь для молоді. Протягом 7 днів близько 500 молодих людей з України, Грузії, Молдови, Азербайджану і Казахстану живуть за насиченим розкладом на території обраного санаторію. На них чекають тематичні дні, серед яких змагання з різних видів спорту (футболу, волейболу, перетягування канату, водного поло, арчері таг та інше). Проходять творчі вечори, які дають можливість розкрити учасникам свій творчий потенціал, позмагатися в КВК і виступити на одній сцені із зіркою. Окремий час переділяється терапевтичним мотиваційним групам, тренінгам, майстеркласам. Батьківський день — окраса табору, він сповнений посмішок, щирості, сліз радості, нових надій. До табору постійно приїжджають зірки, які беруть участь у тематичних днях. Практика може бути адоптована до інших цільових груп (людей з інвалідністю, дітей сирот, школярів). Практика має довгостроковий вплив завдяки мотивації залежних до тверезого способу життя. Табір дає мотивацію на подальше проходження реабілітації та ресоціалізації залежних від психоактивних речовин.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Власні сили:

- до «Всеукраїнського Антинаркотичного табору» залучені волонтери (30–40 осіб) Дніпропетровської обласної громадської організації «Дніпропетровський центр здорової молоді» – це робоча команда, яка відповідає за: відділ харчування, службу безпеки, VIP відділ, який відповідає за розміщення зірок, відділ розселення, спортивний, терапевтичний та транспортний відділи;
- приміщення табору орендуємо власним коштом: санаторій «Пролісок»; дитячий спортивно-оздоровчий комплекс «Спортіум»; Український дитячий центр «Молода Гвардія»; дитячий оздоровчий табір «Артек»; санаторій «Жовтень»;
- спортивне знаряддя (м'ячі, сітки, ракетки тощо);
- харчування для всіх учасників і організаторів;
- транспортування найнятими автобусами;
- інформаційні банери;
- звукове і цифрове обладнання.

Залучені ресурси: запрошенні на волонтерських засадах зірки, шоумени, політичні діячі, психологи, спортсмени. Наші гості: Володимир Зеленський; Олександр Усик; студія «Квартал 95»; Олександр Ярема; гурт «G-ART» та інші.

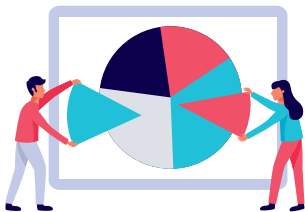
● Досягнення:

За 5 років:

- 13 таборів;
- 4 550 (95% молоді) учасників з усієї України, а також Грузії, Азербайджану, Казахстану, Молдови;
- 494 волонтера;
- 325 відомих осіб;

Результати реабілітації і ресоціалізації, частиною яких є табір:

- 2 559 людей кинули вживати;
- 313 відновлених та створених сімейних пар;
- 177 новонароджених.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Інклюзивний розвиток (включення до повноцінного соціального життя вразливих груп молоді) – наша аудиторія це молодь з психічними розладами і розладами поведінки, пов'язаними з вживанням психоактивних речовин.

Змістовне дозвілля для молоді та молодіжне таборування – спортивно-терапевтичний табір наповнений багатьма видами активностей та заходів організованими молоддю для молоді.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 3. Міцне здоров'я і благополуччя: залучення молоді з психічними розладами і розладами поведінки, пов'язаними з вживанням психоактивних речовин, до здорового способу життя. Ціль № 4. Якісна освіта – залучення молоді до неформальної освіти.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Instagram – чати, сторіз, прямі ефіри, публікації, дописи.
Facebook – чати, сторіз, прямі ефіри, публікації, дописи.
Watzap – чати робочої команди.
Viber – чати робочої команди.
Skype – конференції з робочою групою.
Youtube – відео, ефіри.

- **Зворотний зв'язок**

«Головне побажання просте – максимально хлопцям берегти свої фізичні сили для того щоб дістатися до цих людей, які їх рятують. Ну, а тут вас вже ніхто зі своїх міцних лап не випустить, вони вас обов'язково врятують, приведуть в той світ, якого, я вважаю, не тільки ви потребуєте, але і світ, потребує таких людей як ви».

РОЗДІЛ

9

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА ЕКОЛОГІЯ

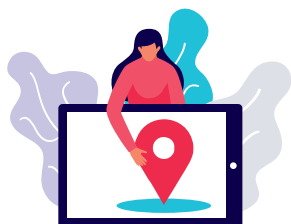
1

- **Центр «Розвиток Корпоративної Соціальної Відповідальності»**

- **Назва практики: SDG-АМБАСАДОРИ**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Київ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Марина Саприкіна, голова правління**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: ms@csr-ukraine.org**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики: програма триває з 2019 року. У 2020 році — активна фаза з травня по жовтень**

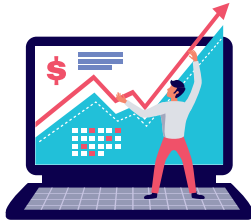

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику: залучення молоді до Цілей сталого розвитку**

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Для досягнення Цілей сталого розвитку 2030 залишилося менше 4 000 днів. Україна взяла на себе зобов'язання досягнути ЦСР. Хоча Україна в липці цього року прозвітувала про досягнення прогресу у 15 з 17 ЦСР, відповідно до звіту п'ять цілей залишаються майже недосяжними, вісім — середня/низька ймовірність досягнення і тільки чотири — висока ймовірність досягнення.

- **Опис практики:**

SDG-Амбасадори — лідерська програма для молоді з популяризації та реалізації Цілей сталого розвитку.

Програма триває другий рік поспіль. Цього року ми отримали 140 заявок з усієї України і відібрали до участі 117 чоловік. Програма проходить онлайн.

Учасники щотижня (протягом червня–серпня) виконують челендж від організації, який стосується ЦСР. Ми залучили відповідальні організації, які мають реальні приклади реалізації ЦСР (1+1 медіа, Carlsberg, Альфа-Банк, IDS Borjomi, УКФ, Career Hub та Фонд ООН у галузі народонаселення тощо). Всього учасники виконують 12 челенджів, після чого будуть відібрані переможці, які отримають почесне звання «SDG-Амбасадор/ка».

Протягом кожного челенджу учасники досліджували кращі міжнародні практики, аналізувати як організації в Україні реалізують ЦСР та пропонували свої авторські ідеї, які організації взяли до реалізації. Учасники знімали відео та публікували пости про ЦСР, про роль молоді у їх досягненні, проводили офлайн зустрічі, готували меми про ЦСР, мали декілька екологічних челенджів тощо. За один челендж в середньому було 250 авторських ідей учасників як вирішити завдання по реалізації ЦСР. Організації високо оцінили роботи молоді.

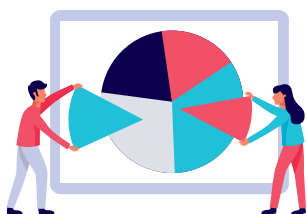
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Програму координував проєктний менеджер, який використовував у своїй роботі офіс, ноутбук. Зустрічі проводилися у Zoom. Кожного тижня по результатам челенджу учасники отримували від організації заохочувальні екоподарунки, які доставляв організатор.

● Досягнення:

Отримано 140 заявок на участь від молоді з усієї України. Відібрано 117 учасників. Виконано 12 челенджів. Залучено сім організацій до співпраці. Близько 3 000 світових практик знайдено і проаналізовано, 2 700 авторських ідей запропоновано, 180 ідей взято до реалізації організаціями, понад 1 000 постів опубліковано.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

Сталий розвиток та екологія – адже наш проєкт спрямований на популяризацію та реалізацію Цілей сталого розвитку молоддю.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Програма сприяє реалізації всім 17 Цілям сталого розвитку.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Для комунікації ми використовували Zoom, телеграм, Facebook, е-пошту. Ми планували офлайнзустрічі, які довелося перенести в онлайн.

● Зворотний зв'язок

<https://www.facebook.com/yic.kam/photos/a.350308475701637/685099548889193/>

Сталий розвиток та екологія

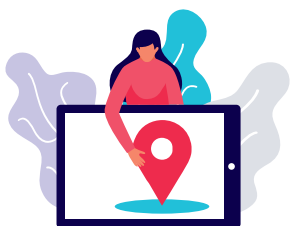
2

- **Молодіжний центр Кіровоградської області**

- **Назва практики: ЄВРОПІКНІК**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** Кіровоградська область, місто Кропивницький

- **П.І.Б автора/ки практики:** Арутюнян Олена Сергіївна, голова

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** alenaar70@gmail.com

- **Статус практики:** постійно діюча програма

- **Період впровадження практики:** березень–червень 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** молодь, діджиталізація, креативність, відповідальне споживання

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

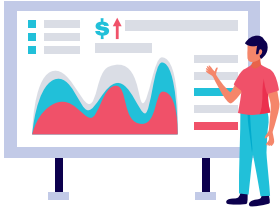
Весна 2020 року стала випробуванням для учнівської та студентської молоді Кіровоградщини через карантинні обмеження. Саме дистанційна форма навчання, знайомство з новими онлайн інструментами, впровадження діджиталізації у практику дозволили реалізувати молодіжні ініціативи щодо привернення уваги до збереження навколишнього середовища. Ініціативна група Молодіжного центру Кіровоградської області залучила молодь Кіровоградщини до віртуального та творчого дозвілля, під час якого формувалась екологічна свідомість, що включає знайомство з кращими європейськими практиками дбайливого ставлення до навколишнього природного середовища, участь молоді у розробці місцевих екологічних ініціатив.

- **Опис практики:**

Під час реалізації проєкту «Європiкнiк» у березні 2020 року відбувся онлайнтренінг, результатом якого є знання і навички молоді Кіровоградщини щодо дбайливого ставлення до навколишнього середовища та розробка місцевих екологічних ініціатив. Креативною реалізацією ініціатив молоді стали конкурси «Мішечок», «Їжа здорового харчування», «ЕкоСкульптура».

Онлайнконкурс «ЕкоСкульптура» відбувся протягом квітня–травня 2020 року. Умовою участі у конкурсі було створення інсталяції з будь-якої вторинної сировини природного походження (розмір від 50 см). Фото інсталяції були опубліковані учасниками на своїх сторінках в Instagram та Facebook. Найкреативніші інсталяції, які отримали найбільшу кількість онлайн голосів, були розміщені для загального перегляду у маленьких ОТГ Кіровоградської області. Конкурс «Їжа здорового харчування» передбачав приготування страви здорового харчування. Сам процес приготування корисних страв публікувався на сторінках учасників у TikTok у вигляді коротких (до 50 секунд) відеороликів. «Дбайливе ставлення до власного здоров'я є в основі дбайливого ставлення до навколишнього середовища» – саме до таких висновків прийшли учасники конкурсу. Конкурс «Мішечок» був наймасовішим, учась в якому узяли близько 50 молодіжних ініціатив: було виготовлено 251 екомішечків та екосумок. Переможці були визначені за кількістю вподобайок на сторінках Facebook та Instagram. Приз глядацьких симпатій здобула робота «Вірус», яка стала актуальною в умовах карантинних обмежень. Приємно вразило, що майже кожна робота була супроводжена коментарями, креативними історіями, аналітичними довідками і, навіть, художніми творами. Студентська та учнівська молодь Кіровоградщини мала змогу проявити свої екологічні ініціативи через написання міні проєктів, які втілюються у маленьких ОТГ Кіровоградщини за менторською підтримкою членів Молодіжного центру Кіровоградської області.

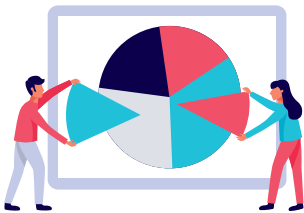
- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Проект через карантинні обмеження був реалізований онлайн на платформах ZOOM, Facebook, Kachoot, Mentimetr, Miro, ТікТок та Instagram. До реалізації проекту були залучені члени Молодіжного центру Кіровоградської області, волонтери, працівники Центральноукраїнського державного будинку художньої та технічної творчості міста Кропивницький.

- **Досягнення:**

За час реалізації проекту нам вдалось залучити близько 2 000 осіб учнівської та студентської молоді, євроклуби, молодіжні клуби Кіровоградської області. Всього було виготовлено 251 мішечок та торбинки, 48 інсталяцій з природних матеріалів, виготовлено 36 страв здорового харчування.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

Сталий розвиток та екологія. Розвиток механізмів забезпечення участі молоді у житті громади. Підтримка молодіжних проєктів та ініціатив.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 4. Забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх.

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Під час реалізації практики використовували цифрові інструменти: Zoom, Facebook, Instagram, TikTok, Mentimetr, Kachoot, Miro. Саме під час карантинних обмежень довелось у повній мірі використовувати цифрові інструменти під час реалізації практики.

- **Зворотний зв'язок**

«Проект “Мішечок” дуже крутезний! Дякуємо організаторам конкурсу за таку гарну ідею. Під час роботи над проектом молодь Соколівської ОТГ проявили свою творчість та креативність, а саме спільна справа нас об'єднала. Ми плануємо реалізувати нашу ініціативу щодо свідомого сортування сміття, що стане поштовхом до збереження навколишнього середовища. Тепер це є одним із головних завдань, яке ми поставили перед собою», — Марія Пастушенко, координатор молодіжної ініціативи Соколівської ОТГ Кіровоградської області.

Сталий розвиток та екологія

3

- **Комунальний заклад Ніжинський міський молодіжний центр Ніжинської міської ради Чернігівської області, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія):** місто Ніжин, Ніжинська міська ОТГ

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** nizhnyouthcenter@gmail.com

- **Період впровадження практики:** з 2018 року і дотепер

- **Назва Вашої практики:** **ЕКОДВІЖ**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Тимченко Анжела Володимирівна, директорка НММЦ, голова правління ГО «ЛІМ»; Цюрток Світлана Сергіївна; Бутенко Світлана Василівна; Гомоляко Роман Андрійович

- **Статус Вашої практики:** постійно діюча програма

- **П'ять ключових слів, які характеризують Вашу практику:** екологія, сортування, екосафарі, сталий розвиток, глобальні цілі

● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Оскільки більшість населення громади вважає екологічний стан міста незадовільним, то було прийнято рішення розпочати реалізацію довгострокової програми «ЕКОдвіж» Ніжинського міського молодіжного центру в партнерстві з ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді», основна ціль якого — підвищення культури поводження зі сміттям в місті, пропагування зменшення продукування відходів, сортування сміття та вторинного використання ресурсів, формування екосвідомої поведінки та екофрендлі стилю життя в громаді з метою популяризації та дотримання Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року.

● **Опис практики:**

Програма «ЕКОдвіж» є частиною цільової програми Ніжинського міського молодіжного центру до 2023 року і передбачає різні форми та методи роботи задля комплексного вирішення екологічних проблем в громаді. Серед реалізованих та постійнодіючих форм роботи з молоддю та громадою міста:

- полювання на пластик;
- екосафарі (толока-змагання між командами з одночасним сортуванням сміття, передачею його на повторну переробку та утилізацію);
- фотофлешмоб «Глобальні цілі сталого розвитку»;
- ековікторина на тему сталої енергетики під час відкриття Днів сталої енергії в місті в рамках Угоди мерів;
- еколекторії від екоактивістів;
- формування екофрендлі закладу (підтримка проекту Павла Медини #своє_горнятко та відмова від використання одноразового посуду, сортування відходів на базі Молодіжного центру);
- проведення просвітницьких заходів для молоді з використання настільної гри «Еко-мемо»;
- популяризація використання екоторбинок, зокрема й проведення майстеркласів з авторського розпису торбинок.

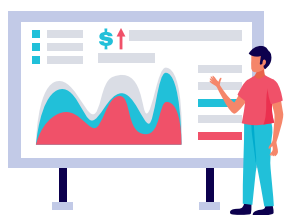
Серед запланованих форм, які будуть реалізовані в рамках програми:

- блогінг;
- локальна координація та проведення Всесвітнього Дня прибирання в Ніжині від Let's do it Ukraine;
- мапування стихійних сміттєзвалищ;
- бренд-аудит вторинної сировини;
- підвищення культури поводження з ТПВ на рівні громади та розробка освітньої екологічної програми зі створенням навчального сортувального міні-центру на базі Молодіжного центру та навчальними візитами на сортувальну станцію в Ніжині у співпраці з КП ВУКГ;
- впровадження програми навчання екоменторів та екоамбасадорів з числа молоді міста.

До вирішення проблеми низької культури поводження з відходами та незадовільного екологічного стану в громаді ми підходимо комплексно, розпочавши з вивчення проблеми, нормативної бази та розроблених всеукраїнських, регіональних та локальних програм, налагодження співпраці з ключовими інфлюенсерами та стейкхолдерами, а також розробки програми з низкою креативних нестандартних форм роботи. Саме актуальність проблеми для міста та використання нестандартних форм роботи підвищує інтерес громади до програми та розширює коло зацікавлених сторін.

Під час проведення Світового кафе з лідерами учнівського самоврядування ЗЗСО міста на початку 2019–2020 років навчального року екологічний напрям був виділений молоддю, як один із пріоритетних та актуальних для міста. Це було підтверджено і під час проведення Світового кафе з Цілями сталого розвитку під час Форуму молодіжних ініціатив Ніжина – 2019 «CoolТиватор_іДей». Саме тому молодь активно долучилась до розробки напрямку «ЕКОдвіж» для цільової програми Молодіжного центру, а також стали активними виконавцями та учасниками низки заходів в рамках програми. До того, молодь з числа волонтерів та відвідувачів Молодіжного центру позитивно відреагувала на позиціонування нами МЦ як екофрендлі закладу та розпочала використання багаторазового посуду та сортування відходів у нашому закладі. Тому, робимо висновок – молодь є активним партнером, стейкхолдером та водночас і цільовою аудиторією ЕКОдвіжу.

Оскільки екологічні заходи від Молодіжного центру відкриті та доступні для всіх бажаних представників громади і молоді зокрема, то це говорить про врахування широкого спектру інтересів молоді. До того ж екологічні заходи в рамках ЕКОдвіжу інтегруються в різні загальноміські заходи, що дає можливість залучити представників різних груп молоді, зокрема й з вразливих груп. Саме після проведення ряду екоівентів коло відвідувачів Молодіжного центру розширювались представниками нових груп молоді. А оскільки молодь залучена на всіх етапах оцінки, розробки, підготовки та реалізації програми, то це дає змогу врахувати широкі спектр інтересів різних молодіжних груп.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

Власні ресурси організаторів.

Людський ресурс: працівники Молодіжного центру, ГО «Лабораторія Ініціативної Молоді».

Матеріальний ресурс: канцтовари для проведення заходів, звукопідсилююча апаратура, фотоапарат, кава-брейки.

Фінансовий ресурс: кошти з міської цільової програми «Утримання та забезпечення діяльності Ніжинського міського молодіжного центру».

Залучені ресурси від партнерських організацій.

Людський ресурс: активісти Ліги старшокласників Ніжина, волонтери Молодіжного центру, небайдужі громадяни, працівники КП ВУКГ, експерти та модератори програми Менторської підтримки ОГС від ЦЕДЕМ.

Матеріальний ресурс: контейнери для роздільного сортування сміття на базах закладів загальної середньої освіти міста, передані їм в результаті грантового циклу проєктів від Молодіжного банку ініціатив Ніжина, комунальна техніка КП ВУКГ.

Фінансовий ресурс: кошти міського бюджету для проведення Днів сталої енергії в Ніжині, кошти КП ВУКГ на придбання контейнерів для роздільного сортування сміття на базі Молодіжного центру.

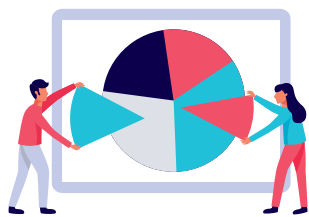

● **Досягнення:**

Перший рік впровадження та реалізації підпрограми «ЕКОдвіж» міської цільової програми «Утримання та забезпечення діяльності Ніжинського міського молодіжного центру» дав змогу залучитись підтримкою та налагодити співпрацю з різними стейкхолдерами місцевих політик в громаді,

громадських організацій та активістів, що переростає в щоразу нові і нові ідеї для проєктів та дає змогу підійти до вирішення проблеми на рівні громади комплексно. До того ж екологічний напрям та реалізація Глобальних цілей сталого розвитку вписана в Стратегію розвитку громади, яка була розроблена минулого року, а також програму соціально-економічного розвитку та енергоефективності громади.

Проєкт «ЕКОдвіж» отримав перемогу в Конкурсі кращих практик молодіжної роботи Чернігівщини – 2020 в номінації «Сталий розвиток та екологія».

● **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

9 – сталий розвиток та екологія. Вся суть програми заключається в покращенні екологічного стану громади, зміни екосвідомого стилю поведінки містян та сприяння сталому розвитку громади.

● **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 11. Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів.

Ціль № 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.

Ціль № 13. Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками.

Ціль № 17. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Під час реалізації програми «Екодвіж» регулярно формується медіаконтент для інформування громади про екологічні активності команди, засади сталого розвитку громади, сортування та вторинну переробку відходів за допомогою соціальних мереж партнерських організацій. Крім того, було проведено онлайнпитування громади міста з питань їх бачення екологічного стану в громаді, перспективи його покращення та з метою виявлення екосвідомих містян, бажаючих долучитись до екоініціатив.

На початку карантинного періоду наша команда на правах представництва ГО «ЛІМ» розпочала навчання у програмі Менторської підтримки з ОГС метою підсилення адвокаційної спроможності від ЦЕДЕМ, ICAP-Єднання та USAID, що відбувалося в онлайнформаті. Темою нашої адвокасі кампанії стала саме екологічна тематика та кроки по створенню освітнього сортувального ланцюжка між Молодіжним центром, навчальними закладами міста, сортувальною станцією та сміттєвим полігоном. Більш того, автори практики пройшли додаткове навчання на платформі Prometheus «Побутові відходи – дій зараз!».

● Зворотний зв'язок

Ганна Бондаренко, викладач НДУ імені М. Гоголя, керівник Волонтерської групи «Часдлянас», партнер: «Будемо поширюватисеред молоді». <https://m.facebook.com/groups/146941342617493?view=permalink&id=659587241352898>

Сталий розвиток та екологія

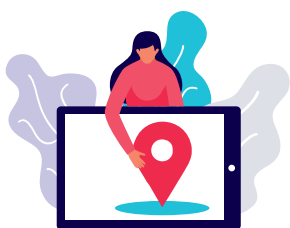
4

- **Громадська організація «Еко Місто Чернігів»**

- **Назва практики: «SUPERSORTERS» («СУПЕРСОПТЕРИ»)**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Чернігів**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Безбородько Сергій Олександрович, голова правління; Забара Сергій Володимирович, проектний менеджер

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** sergiy.bezborodko@gmail.com; serhiy.zabara@gmail.com

- **Статус практики:** реалізація триває

- **Період впровадження практики:** 12 березня 2020 року – 26 жовтня 2020 року

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** сортування, екоментор, екологія, просвіта, адвокати

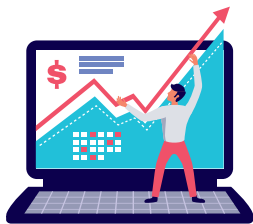
● **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

З 1 січня 2018 року в Україні заборонено захоронення на полігонах неперероблених побутових відходів. Тобто, офіційно система мала б запрацювати в усіх містах, проте поки що ця норма існує лише на папері. Сміття сортують здебільшого ентузіасти, яким не байдуже і які готові витратити час та ресурси, аби відходи перероблялися вторинно.

На думку жителів України, проблеми зі сміттям проявляються в низькій екологічній культурі жителів (39%), несанкціонованих звалищах і проблеми з утилізацією (по 27%), засмічені території (26%), недостатній кількості сміттєвих контейнерів (21%), нестачі або відсутності пунктів прийому вторсировини (15%) та несвоєчасному вивозі сміття (13%). Дослідження проводилося компанією R&B 1–10 серпня 2017 року серед 1 800 осіб по всій території України за винятком тимчасово окупованих територій.

Натомість в Європі, ця система діє давним-давно. Так, наприклад, 72% чехів, навіть у найвіддаленіших селах, добровільно сортують своє сміття і відправляють його до кольорових контейнерів. У той же час, згідно, звіту Міністерства регіонального розвитку, будівництва і житлово-комунального господарства «Стан сфери поводження з побутовими відходами в Україні за 2019 рік» зазначено, що минулого року лише 6,2% усього сміття у нашій країні було утилізовано: 2,0% – спалили, а 4,2% – відправили на перероблення.

Рано чи пізно, Україна прийде до цивілізованого поводження з побутовими відходами, яке передбачає сортування громадянами сміття. І чим раніше жителі громад почнуть привчатись до відповідального ставлення до сміття, тим швидше буде вирішена проблема забруднення навколишнього середовища від захоронення твердих побутових відходів.

● **Опис практики:**

Зважаючи на статистичні дані описані вище, проблема низького рівня сортування побутових відходів полягає у відсутності політичної волі ефективно впроваджувати вже існуюче законодавство в цій сфері на місяцях та відсутності у громадян достатнього рівня екологічної культури, відповідних знань та навичок. Для того що вплинути на місцеву владу, як носіїв обов'язків, слід займатися просвітою громади, як носія прав.

Проект «Supersorters» включає три головні компоненти: освітній, інформаційно-просвітницький та проактивний. Компоненти проекту є взаємодоповнюючі та підсилюють один одного. Таким чином впровадження цього проекту дозволило носіям прав предметно вимагати гарантування та забезпечення своїх екологічних прав від носіїв обов'язків.

Освітній компонент включає навчання 34 екоменторів під час двох тренінгів з числа молоді м. Чернігів. Їх завданням стало менторство над однією із 34 шкіл міста. Вони також провели не менше п'ять

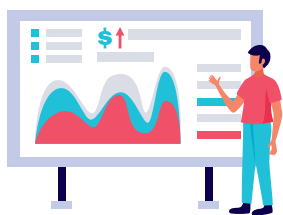
екологічних лекцій-презентацій у кожній школі. Дітям у цікавій інтерактивній формі було розказано про небезпечний вплив від захоронення сміття, переваги сортування побутових відходів та як набути корисних «екологічних звичок». Для практичного закріплення навичок сортування ми встановили у кожній школі демонстраційні стенди і облаштували пункти сортування в 11 школах, що були обрані на конкурсній основі. Окремим етапом цього компоненту є навчання 34 педагогів-організаторів шкіл у сфері сортування побутових відходів. Вони стали відповідальними за облаштування демонстраційних стендів і роботу пунктів сортування у школах.

Інформаційно-просвітницький компонент проєкту включає проведення інформаційної кампанії у місті Чернігів щодо поводження та сортування побутових відходів. Командою проєкту були підготовлені та поширені інформаційні матеріали через місцеві ЗМІ, інтернет медіа-портали, Youtube та Faceook мережі у вигляді статей, репортажів, інтерв'ю, відео тощо. За час проєкту були організовані дві пресконференції, а представники організації неодноразово запрошувались на передачі телебачення та радіо. Цей компонент тривав протягом всього проєкту.

Проактивний етап включав в себе відкриття першої в Чернігові сортувальної станції на території Чернігівського обласного молодіжного центру. На станції були облаштовані інформаційні стенди і інфраструктура для сортування твердих побутових відходів. Окремо збирали для подальшої переробки наступні фракції (всього 20): картон, офісний папір, газети, книги, крейдований папір (журнали), PET прозорий і кольоровий, пластик від молочних виробів, тетрапак, поліетилен, «Шуршик», цупкий пластик (пральні порошки), метал (консервні банки), алюмінієві банки, прозоре скло, кольорове скло, кришечки, паперові стаканчики.

Сортувальна станція працює з 11.00 до 17.00 години щосуботи та неділі на постійній основі. На станції працюють волонтери які підказують як правильно сортувати побутові відходи, які відходи переробляються, а які ні, як підготувати побутові відходи перш ніж віднести їх на станцію сортування, а також дадуть відповіді на інші питання, що стосуватимуться екологічної теми. На станції сортування проводяться освітні екскурсії для школярів, де організаторами виступають вчителі, а спікерами – екоментори, які пройшли навчання в рамках проєкту.

В рамках проєкту буде підготовлена та опублікована електронна петиція «Про облаштування комунальних пунктів сортування твердих побутових відходів в місті Чернігові». Через різні канали комунікації ми будемо поширювати текст петиції і закликати до підтримки місцеву громаду.

● Які ресурси були задіяні для реалізації практики?

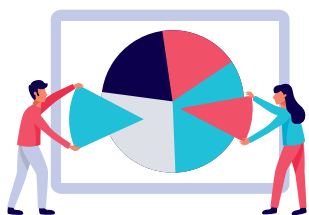
Проєкт «Supersorters» реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Чеської Республіки у рамках Transition Promotion Program.

Більша частина матеріальних ресурсів була виділена за рахунок гранту на реалізацію проєкту.

● Досягнення:

1. Проведена інформаційна кампанія у місті Чернігів щодо важливості сортування побутових відходів. Загальне охоплення інформаційними матеріалами склало більше 170 000 осіб.
2. Відкрито першу в Чернігові сортувальну станцію, 11 сортувальних пунктів у 11 школах Чернігова, що допоможуть містянам запровадити культуру сортування відходів.
3. Проведено два тренінги з підготовки екоменторів для подальшої роботи на місцях. Загальна кількість учасників – 34.
4. Проведено два тренінги «Ecofriendly School» з підготовки вчителів шкіл Чернігова, щоб передавати ці знання іншій молоді міста на базі шкіл на постійній основі. Загальна кількість учасників – 34.
5. Проведено не менше 170 освітніх екологічних лекцій-презентацій для школярів м. Чернігів та охоплено не менше 3 000 учнів.
6. Проведено більш ніж 15 освітніх екскурсій на території сортувальної станції.
7. Демонстраційні стенди та інформаційні плакати розміщені у 34 навчальних закладах міста Чернігова для практичного закріплення навичок сортування побутових відходів.
8. Підготовлено та опубліковано одну електронну петицію «Про облаштування комунальних пунктів сортування твердих побутових відходів в місті Чернігові». Зібрано необхідну кількість голосів.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

9 – сталий розвиток та екологія. Стратегічна мета проєкту: зменшити негативний вплив на навколишнє середовище від захоронення твердих побутових відходів шляхом екологічної просвіти молоді і залучення місцевої громади до сортування сміття.

Операційна мета: проведення інформаційної кампанії серед громади та просвітницько-мотиваційної серед школярів міста; надання можливості сортувати сміття для містян, шляхом відкриття першої в Чернігові сортувальної станції.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 12. Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва.

Глобальні завдання: 12.5. До 2030 року суттєво зменшити обсяг відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання.

Національні завдання: 12.4. Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх переробки та повторного використання на основі інноваційних технологій та виробництв.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

У рамках проекту був розроблений мобільний додаток на основі Android, що допомагає чернігівцям сортувати тверді побутові відходи. Окрім інформації про те, що саме і як підготувати вторинну сировину до її здачі, додаток допомагає знайти найблищий пункт прийому відповідної сировини. Це дуже зручно зробити за допомогою фільтрів, а після вибору пункту побудувати маршрут до нього від вашого місця знаходження. Також додаток має елементи геймофікації, що робить його більш цікавим для молодшої аудиторії. Його можна доповнити правилами компостування органічних відходів та прийняти для IOS.

У проєкті був використаний інструмент місцевої демократії – електронна петиція на сайті petition.e-dem.ua.

- **Зворотний зв'язок**

Віталій, екоментор: «Раніше я вважав, що деякі предмети взагалі не підлягають жодній переробці. А тепер я точно знаю, що з ними можна робити».

<https://www.facebook.com/eco.cn.ua/posts/3183525631746730>

<https://www.youtube.com/watch?v=pGfDjV2kLrs>

РОЗДІЛ

10

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ МОЛОДІ

1

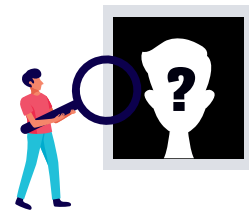
- **Київський молодіжний центр**

- **Назва практики: Профорієнтаційний проєкт «ПРОПРОФЕСІЇ»**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Київ**

- **П.І.Б автора/ки практики: Карасьова Оксана Миколаївна, координаторка напряму профорієнтації**

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики: karasewa.ok@gmail.com**

- **Статус практики: постійно діюча програма**

- **Період впровадження практики:** практика, яка впроваджується протягом останніх чотирьох років. У 2020 році практика перейшла в режим онлайн

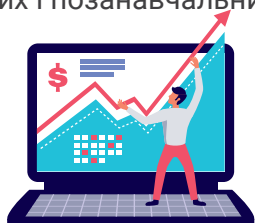

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** комплексна профорієнтація, можливість, психологія, розмаїття, світ професій

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Система профорієнтації в навчальних закладах потребує реформування, зокрема впровадження принципу комплексної профорієнтації для усвідомленого вибору професії в школі та інших навчальних і позанавчальних закладах.

- **Опис практики:**

Щороку Київський молодіжний центр займається профорієнтацією, зокрема розвиває проєкт «ПроПрофесії». Його мета — продемонструвати переваги комплексної профорієнтації та надати вільний доступ до неї молоді Києва.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

Реалізації проєкту сприяє використання різних типів ресурсів. Матеріальні ресурси — все, що необхідно для зйомки та монтажу відео (відеокамера, фотокамера, петличні мікрофони, ноутбуки для монтажу, створенню субтитрів тощо). Людські ресурси — це психологи, профорієнтологи та безпосередньо менеджери проєкту. Зокрема варто згадати кураторку одного з курсів Маргарит Стогрін — практичну психологиню, психоаналітиकिनю, та психолога Миколу Нестеренка. Для «ПроПрофесії» не було запланованого окремого кошторису, заходи в онлайнформаті не потребували додаткового фінансування.

Партнери заходу — тематичні організації, а саме компанія-пошуковик вакансій «Jooble» та молодіжна компанія «STUD-POINT».

Власні ресурси Київського молодіжного центр — приміщення для роботи менеджерів, техніка для створення, монтажу відео, безпосередньо менеджери проєкту та психолог Микола Нестеренко.

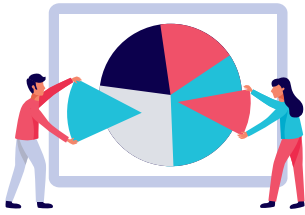
Проєкт не містить додаткових залучених ресурсів, участь в усіх заходах — безкоштовна.

- **Досягнення:**

У згаданих заходах взяли участь близько 2 000 осіб, з них 300 учасників отримували та виконували домашні/практичні завдання для закріплення

теоретичної інформації. Експерти та лектори курсів відповідали на запитання учасників та допомагали виконувати завдання, здобувати практичні навички.

- **З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:**

10 – інше. Профорієнтація молоді для подальшої вдалої побудови професійного життя/кар'єри.

- **Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?**

Ціль № 8. Гідна праця та економічне зростання.

- **Цифрові інструменти під час реалізації практики:**

Уся практика у 2020 році була перенесена в онлайнформат, через що менеджерами були опановані нові засоби комунікації з аудиторією, зокрема прямі ефіри в Instagram та ZOOM-зустрічі. Такі формати виявилися зручними та прийнятними як для передачі теоретичних знань, так і для проведення практичних занять. Також комунікація з учасниками відбувалася за допомогою чатів та каналів у Telegram.

- **Зворотний зв'язок**

Tetjana Nytschka: «Ніколи не намагалась вивчати тему конфліктів. А тепер розумію, що дарма! Спасибі».

Золотова Юлія: «Цей курс був корисний з точки зору різнобічності подачі матеріалу та професіоналізму спікерів»

(<https://www.youtube.com/watch?v=AudeE4hhHw8&list=PLqglQOdK-WOCqxKXLjdhqCESz6g1gqFDDg&index=2&t=103s> та інші курси)

Профорієнтація молоді

2

- **Громадська організація «СІМ»**

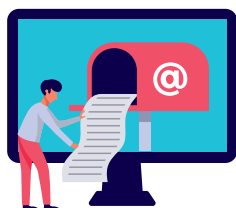
- **Назва практики: PROFeasyю**

- **Місце діяльності (населений пункт, громада, територія): місто Київ**

- **П.І.Б автора/ки практики:** Нечипоренко Степан Геннадійович, керівник проекту. Лугова Єлизавета Вікторівна – президент

- **Контактна адреса електронної пошти автора/ки практики:** kostyanec.liza@gmail.com

- **Статус практики:** будемо реалізовувати ще раз подібний проєкт у жовтні

- **Період впровадження практики:** квітень–травень 2020 року

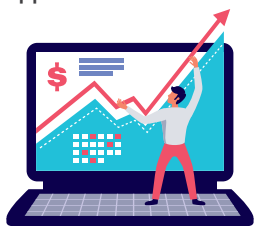

- **П'ять ключових слів, які характеризують практику:** профорієнтація, професія, стиль життя, пізнання себе, психологія

- **Передумови (опис проблеми, для вирішення якої започатковано практику):**

Проблема, на яку направлений проєкт: сучасна профорієнтація молоді. Сучасна профорієнтація це не вибір конкретної професії на все життя, а тривалий процес пізнання себе, своїх бажань та ролі у суспільстві. Для нас вирішення цієї проблеми важливо, так як дехто з нас вже зробив вибір у свій час (і це було не легко), а дехто тільки буде робити. У молодому віці складно зробити вірний професійний вибір. Тому ми чуємо поради від батьків, вчителів та родичів. Після неправильного вибору ВНЗ, випускники не знаходять себе в тих професіях на які навчалися довгий час. Багато цінного часу втрачається.

- **Опис практики:**

Проєкт складався з 9 зустрічей онлайн у додатку Zoom у пік карантину. Зустріч складалася з лекції (запрошували психолога або HR-спеціаліста, залежало від теми) та практичного заняття. На практичному занятті учасники ділилися на групи по 5–7 людей за віком. Практику проводили студенти з факультету психології Драгоманова. На цих зустрічах групи вирішували підібрані тести на різні теми. І потім їх обговорювали у групі.

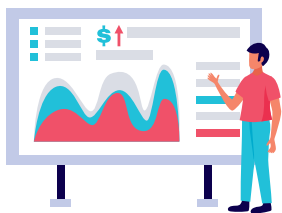
Цільова аудиторія — школярі 9–11 класів (але зараз бачимо, що актуально і для старших молодих людей).

Теми зустрічей: самооцінка, слабі та сильні сторони, рефлексія, софт скіли, особистість, мотивація, комунікація, спеціальності майбутнього.

На останній зустрічі учасники готували презентацію з результатами тестів, усіх обговорень і виступали самостійно.

Все проходило повністю онлайн. Було дуже багато дзвінків.

Студенти-психологи отримали чудову практику. Учасники краще розібралися у собі і ми мали купу позитивних відгуків.

- **Які ресурси були задіяні для реалізації практики?**

- Наші — підписка за Zoom — 450 грн.
- Чотири студенти-психологи, п'ять членів команди організаторів.
- Співпрацювали з Dialog Hub (фонд Олени Пінчук) — нам надали два психологи, які провели чудові лекції.
- Також було залучено ще сім психологів та HR-спеціалістів для проведення лекцій.
- Особисті комп'ютери та телефони.

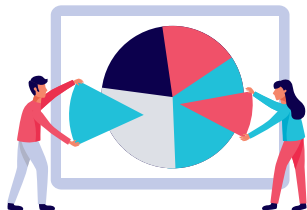
● Досягнення:

Взяло участь 24 учасники. Курс завершили 20 людей, 14 з них залишило позитивний розгорнутий відгук.

У соціальних мережах було 30 згадувань на різних сторінках організацій та учасників.

На початку проекту деякі учасники не знали ким хочуть стати у майбутньому. Проект допоміг визначитися з напрямком розвитку, дізнатися краще про себе (особистісно та професійно).

Це легко було виміряти, так як усі проходили тести та обговорювали у групах свої результати. На базі цього були створенні презентації самим учасниками.

● З якою зі сфер молодіжної політики пов'язана практика:

10 – інше. Неформальна освіта та профорієнтація. Завдяки проєкту молоді люди краще пізнали себе і не витрачали час на випробування себе у різних професіях. Учасникам стало більш відомо куди їм рухатись та розвиватися.

Якщо молоді люди не витрачають час на невдалі спроби у професіях які їм не підходять – вони швидше стають працеспособними і мають можливість забезпечувати себе. Молоді люди стають усвідомленішими.

● Яким чином реалізація практики сприяє інтеграції Цілей сталого розвитку?

Ціль № 4. Якісна освіта.

Ціль № 8. Гідна праця та економічне зростання.

● Цифрові інструменти під час реалізації практики:

Використовували Zoom для проведення лекцій та практичних занять. Також через Zoom та Telegram вирішували усі організаційні питання.

Ми навчилися робити проєкти в онлайні за короткий термін.

● Зворотний зв'язок

Зелюк Анастасія, учасниця проєкту: «Проєкт вартий уваги. Багато тестів, регулярні зустрічі й практичні завдання допомогли більше зрозуміти себе, свої якості й познайомитися з новими людьми. Зустрічі були інформативними у легкій атмосфері та з цікавими спікерами, які

згодилися на власному досвіді показати результативність теоретичного матеріалу, який вони давали. Не можу не підкреслити й те, що це безкоштовно, бо це досить важливо, зважаючи на економічне становище у країні».

Ми збирали відгуки у гугл-форму.

